

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KOMPLEKSOWEJ KONTROLI
GOSPODARKI FINANSOWEJ I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	 Gmina ZADZIM
Termin kontroli:	8 sierpnia – 17 października 2017 roku (z przerwami)
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Grażyna Barauskiene – główny inspektor kontroli Sylwia Ryl – inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	lata 2016-2017 (I półrocze) oraz wcześniejsze przy kontroli wybranych zagadnień
Numer i data upoważnienia:	WK.601-2/28/2017 z dnia 9 czerwca 2017 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 2058 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art. 5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. Dane o jednostce

Gmina Zadzim położona jest w zachodniej części województwa łódzkiego, w powiecie poddębickim. Jest oddalona od Łodzi o około 50 km. Graniczy z następującymi gminami: Poddębice – na północy, Pęczniew – na zachodzie, Warta i Szadek – na południu, Wodzierady i Lutomiersk – na wschodzie. Obejmuje obszar o powierzchni 145,13 km². Ogólna powierzchnia użytków rolnych w Gminie wynosi 11.628 ha, a gruntów ornych 8689 ha. Niewiele ponad 50 % stanowią gleby klas III i IV. Lasy zajmują 13 % powierzchni ogólnej, tj. 19,64 km. Liczba mieszkańców Gminy Zadzim na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła ogółem 5.137 osób, w tym 2.533 kobiet i 2.604 mężczyzn. Gmina liczy 34 sołectwa: Adamka, Bąki, Bogucice, Bratków, Charchów Księży, Charchów Pański, Chodaki, Dąbrówka, Dzierżazna, Górki Zadzimskie, Grabina, Iwonie, Jeżew, Kłoniszew, Kraszyn, Małyń, Marcinów, Otok, Pałki, Pietruchy, Piotrów, Galewice, Ruda Jeżewska, Rzechtla Drużbińska, Rzeczyca, Skoczno, Stefanów, Wierzchy, Wola Flaszczyna, Wyrębów, Wola Zaleska, Zadzim, Zygy i Żerniki.

Gmina Zadzim jako osoba prawna została zarejestrowana w systemie REGON pod numerem identyfikacyjnym 730934341 (zaświadczenie Urzędu Statystycznego w Łodzi z dnia 27 listopada 2008 roku) i posiada NIP 828-13-56-281 nadany decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Poddębicach z dnia 21 stycznia 2009 roku.

Urząd Gminy w Zadzimiu jako jednostka organizacyjna nie mająca osobowości prawnej został zarejestrowany w systemie REGON i posiada nr statystyczny 000547856 - zaświadczenie Urzędu Statystycznego w Łodzi z dnia 10 grudnia 2008 roku oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 828-11-06-963, nadany decyzją Naczelnika Urzędu Skarbowego w Poddębicach z dnia 6 sierpnia 1996 roku.

Siedziba Urzędu Gminy oraz adres do korespondencji: 99-232 Zadzim, woj. łódzkie, e-mail: ug_zadzim@wp.pl.

Przeprowadzona kontrola ma charakter kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Zadzim.

2. Podstawowe wskaźniki finansowe

W wyniku szczegółowej analizy dokumentów źródłowych za lata 2014-2016 oraz w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z kontrolujące ustaliły następujące dane służące do wyliczenia wskaźników oraz wskaźniki finansowe, które obrazują sytuację finansową Gminy Zadzim:

Lp.	Symbol i nazwa wskaźnika	Rok obrotowy		
		2014	2015	2016
I	WSKAŹNIKI BUDŻETOWE	w %		
1	W _{B1} Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	98,42	98,92	99,86
3	W _{B3} Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	4,23	7,13	7,89
4	W _{B4} Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	1,69	2,65	3,06

5	W _{B5}	Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne	45,87	48,93	41,54
6	W _{B6}	Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	5,65	7,19	7,90
7	W _{B7}	Wskaźnik samofinansowania, wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych	359,78	328,46	285,74
II	WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA		w złotych		
1	W _{L2}	Nadwyżka operacyjna na mieszkańca	127,24	209,10	276,82
2	W _{L3}	Zobowiązania ogółem na mieszkańca	1 771,87	1 656,80	1 563,11
3	W _{L4}	Zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca	1 771,87	1 656,80	1 563,11
III	WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ		w %		
1	W _{Z1}	Udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	58,89	56,50	44,55
2	W _{Z2}	Zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem	58,89	56,50	44,55
3	W _{Z3}	Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	4,16	6,60	4,58
4	W _{Z4}	Obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne	4,16	6,60	4,58
5	W _{Z6}	Obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	96,83	97,33	95,10
6	W _{Z7}	Udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,04	0,00	0,00
7	W _{U1}	Udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w dochodach ogółem	0,00	0,00	0,00
8	W _{U2}	Udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00

Szczegółowe dane, na podstawie których obliczono ww. wskaźniki zawiera załącznik nr 2 protokołu kontroli.

Nadwyżka operacyjna, czyli różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi wskazuje na potencjalne zdolności i możliwości jednostki do spłaty zobowiązań oraz do finansowania wydatków o charakterze inwestycyjnym. Nadwyżka operacyjna wzrastała na przestrzeni lat 2014-2016, tj. w 2014 roku stanowiła kwotę 661.778,68 zł, w 2015 roku – 1.077.481,23 zł, a w 2016 roku osiągnęła wartość 1.416.756,64 zł. Nadwyżka operacyjna miała wpływ na poziom wskaźników W_{B3}, W_{B6}, W_{B7} i W_{L2}.

Wskaźnik WB3

Obrazuje udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem. Wskaźnik charakteryzował się corocznym wzrostem – z 4,23% w 2014 roku, poprzez 7,13% w 2015 roku, do 7,89% w 2016 roku. Wskaźnik określa stopień, w jakim jednostka mogłaby zaciągać nowe zobowiązania w stosunku do osiągniętych dochodów. Wzrost wskaźnika na przestrzeni ww. lat wskazuje na zwiększenie możliwości finansowania wydatków inwestycyjnych lub zwiększenie możliwości zwiększania wydatków bieżących.

Wskaźnik W_{B6}

Określa udział wypracowanej nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem. Wskaźnik ten w badanym okresie wykazywał tendencję wzrostową (5,65%, 7,19%, 7,90%). Coroczny wzrost wskaźnika jest wynikiem

wypracowanej nadwyżki operacyjnej w latach 2014 – 2016 (dochody ze sprzedaży majątku znacznie zmalały na przestrzeni ww. lat. W 2014 roku wynosiły 222.447 zł, w 2015 roku – 8.810 zł, a w 2016 roku jedynie 1.890 zł).

Wskaźnik W_{B7}

Wskaźnik W_{B7} obrazuje stopień, w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi. Im wyższa jest ta relacja, tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej, w związku z nadmiernymi kosztami obsługi zadłużenia, jednak jego wysoka wartość może również świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do własnych możliwości. Wskaźnik malał na przestrzeni lat 2014–2016. W 2014 roku wyniósł 359,78%, w 2015 roku – 328,46%, a w 2016 roku spadł do poziomu 285,74%. Najniższą wartość wskaźnik osiągnął w 2016 roku w związku z najwyższym poziomem poniesionych w tym roku wydatków majątkowych, przy jednoczesnym spadku osiągniętych dochodów majątkowych.

Wskaźnik W_{L2}

Nadwyżka operacyjna na mieszkańca na przestrzeni lat 2014-2016 wzrastała (pomimo, że liczba ludności w wymienionych okresach wykazywała tendencję spadkową, tj. w 2014 roku gminę zamieszkiwało 5.201 mieszkańców, w 2015 roku – 5.153, a w 2016 roku – 5.118). W 2014 roku wskaźnik osiągnął poziom 127,24 zł, w 2015 roku - 209,10 zł, a w 2016 roku - 276,82 zł.

Wskaźnik W_{L3} i W_{L4}

Wskaźnik zobowiązań ogółem na mieszkańca w latach 2014 – 2016 charakteryzował się tendencją spadkową. Powyższe wynikało ze zmniejszania się zobowiązań ogółem na przestrzeni ww. lat przy jednoczesnym spadku liczby ludności w gminie. Wskaźnik zobowiązań ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w latach 2014 – 2016 posiadał wartość wskaźnika W_{L3} , co oznaczało, że w tym okresie nie występowały zobowiązania z tytułu realizowanych projektów unijnych.

Wskaźnik W_{Z1-6}

Gmina Zadzim posiadała zobowiązania finansowe w 2014 roku na kwotę 9.215.500 zł, w 2015 roku na kwotę 8.537.500 zł, a w 2016 roku – 8.000.000 zł. Wskaźnik zobowiązań ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem (W_{Z2}) w latach 2014–2016 przyjął wartość wskaźnika W_{Z1} . Wskaźniki te we wskazanym okresie posiadały tendencję spadkową. Najniższa wartość wskaźnika w roku 2016 spowodowana była najniższą kwotą zobowiązań w stosunku do lat 2014-2015.

Wskaźnik W_{Z3} określający obciążenie dochodów ogółem wydatkami na obsługę zadłużenia, obejmujący odsetki i spłaty rat kapitałowych, w latach 2014-2016 podlegał wahaniom. W 2014 roku wynosił 4,16%, w 2015 roku – 6,60%, by w 2016 roku osiągnął poziom 4,58%. Wskaźnik W_{Z4} określający obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne osiągnął takie same wartości jak wskaźnik W_{Z3} . Najwyższy poziom wskaźniki osiągnęły w roku 2015.

Wówczas spłacono najwyższe kwoty zobowiązań finansowych - w porównaniu z rokiem 2014 spłacono więcej o 504.884,44 zł, a w stosunku do roku 2016 spłacono więcej o 140.500 zł.

Wskaźnik W_{Z6} obrazuje obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia (odsetki i spłaty rat kapitałowych). Wskaźnik kształtował się na poziomie poniżej 100%, tj. w 2014 roku wyniósł 96,83%, w 2015 roku – 97,33%, a w 2016 roku – 95,10%. Najniższy poziom wskaźnik osiągnął w 2016 roku, na co wpłynęły zmniejszające się koszty obsługi zadłużenia, przy jednoczesnej większej dynamice wzrostu dochodów bieżących w stosunku do wzrostu wydatków bieżących w porównaniu z latami poprzednimi. Powyższe oznaczało, że wydatki bieżące powiększone o koszty obsługi zadłużenia nie przekraczały bieżących dochodów gminy w latach 2014 - 2016. Wskaźnik W_{Z6} przekraczający wartość 100% może być sygnałem pogarszającej się kondycji finansowej Gminy, bowiem dochody bieżące nie pokrywają wydatków bieżących powiększonych o koszty obsługi zadłużenia.

Spełnienie warunku określonego w art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm.):

Wyszczególnienie	2015	2015	2016	2016	2017
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan
Dochody bieżące + nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki	14 197 680,27	15 472 255,47	14 063 249,00	18 642 545,32	19 697 647,48
Wydatki bieżące	13 530 741,52	13 868 972,47	13 242 864,00	16 515 130,40	17 497 717,48
Wynik	666 938,75	1 603 283,00	820 385,00	2 127 414,92	2 199 930,00

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli stwierdzono, że został spełniony warunek zawarty w art. 242 ustawy o finansach publicznych. W latach 2015-2017 planowane wydatki bieżące nie przekroczyły planowanych dochodów bieżących. Również wykonane w latach 2015-2016 wydatki bieżące nie były większe od wykonanych dochodów bieżących powiększonych o wolne środki.

Wskaźnik zadłużenia określony w art. 243 ustawy o finansach publicznych na rok 2017 obliczono na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli:

Elementy wskaźnika wg art. 243 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009	2014	2015	2016	2016	Plan na 1.01.2017 r.
	(n-3)	(n-3)	(n-1)	Wykonanie	
	Wykonanie	Wykonanie	Plan za 3 kwartały		
Plan łącznej kwoty spłat kredytów i pożyczek	-	-	-	-	770 000,00
Odsetki od kredytów i pożyczek	-	-	-	-	250 000,00
Dochody budżetowe ogółem	15 647 773,70	15 109 508,95	17 865 872,34	17 956 896,59	20 826 573,48
Dochody bieżące	15 400 456,30	14 946 453,70	17 613 802,34	17 931 887,04	-

Dochody ze sprzedaży majątku	222 447,40	8 810,00	101 000,00	1 890,00	-
Wydatki bieżące	14 738 677,62	13 868 972,47	16 783 417,34	16 515 130,40	-
Wskaźnik dla poszczególnych lat	5,65%	7,19%	5,21%	7,90%	-
<i>Relacja procentowa dla roku budżetowego 2017 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2014, 2015 (wykonanie) i 2016 (plan za 3 kwartały)</i>			6,02%	6,91%	4,90%

Wymieniony wskaźnik wyliczony dla 2017 roku wyniósł: 4,90% < 6,02%.

Relacja planowanych spłat wraz z odsetkami do planowanych dochodów budżetowych na 2017 rok wyniosła 4,90% i nie przekraczała średniej arytmetycznej określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych, tj. wartości 6,02%.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. Kierownictwo jednostki

Przewodniczący Rady Gminy

Funkcję Przewodniczącego Rady Gminy Zadzim od dnia 30 listopada 2010 roku pełni Pan PIOTR TRYBURA wybrany uchwałą nr I/1/14 Rady Gminy Zadzim z dnia 1 grudnia 2014 roku.

Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej Rady Gminy jest Pani TERESA WOŹNIAK wybrana w dniu 1 grudnia 2014 roku uchwałą Rady Gminy w Zadzimiu nr I/3/14.

Wójt Gminy

Wójtem Gminy Zadzim jest Pan KRZYSZTOF WOŹNIAK, wybrany w wyborach powszechnych, które odbyły się dnia 16 listopada 2014 roku, co potwierdza zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Zadzimiu z dnia 17 listopada 2014 roku.

Zastępcą Wójta Gminy jest Pani IRENA WAWRZECKA powołana zarządzeniem nr 11/2014 Wójta Gminy Zadzim z dnia 24 grudnia 2014 roku. Obowiązki Zastępcy Wójta wyżej wymieniona wykonuje w wymiarze 1/5 etatu.

Skarbnik Gminy

Od dnia 1 września 2016 roku Skarbnikiem Gminy Zadzim jest Pani JOLANTA KUBIS powołana na to stanowisko uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XXVII/148/2016 z dnia 31 sierpnia 2016 roku.

W okresie wcześniejszym, od 1 sierpnia 2006 roku, na stanowisku Skarbnika Gminy zatrudniona była Pani KAZIMIERA WODZIŃSKA – powołana na to stanowisko uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XLII/234/06 z dnia 25 lipca 2006 roku, odwołana na mocy uchwały Rady Gminy nr XII/81/2015 z dnia 2 października 2015 roku.

Sekretarz Gminy

Sekretarzem Gminy Zadzim jest Pani IRENA WAWRZECKA zatrudniona na tym stanowisku od dnia 1 listopada 2015 roku w wymiarze 4/5 etatu, na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony zawartej w dniu 30 października 2015 roku.

2. Gminne jednostki organizacyjne i prawnoorganizacyjne formy ich działalności

---

Zgodnie z załącznikiem nr 5 do Statutu Gminy Zadzim, wprowadzonego uchwałą nr XIX/107/2016 Rady Gminy Zadzim z dnia 26 lutego 2016 roku na terenie Gminy funkcjonuje 5 jednostek organizacyjnych:

- Zespół Szkół w Zadzimiu,
- Zespół Szkół w Zygrach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zadzimiu,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Zadzimiu,
- Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zadzimiu.

W Statucie Gminy nie określono formy prawnoorganizacyjnej ww. jednostek. Z oświadczenia Skarbnika Gminy wynika, że trzy z nich funkcjonują jako jednostki budżetowe (szkoły w Zadzimiu i Zygrach oraz GOPS); jedna – jako samorządowa instytucja kultury: Gminna Biblioteka Publiczna w Zadzimiu oraz jedna jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

Dla samorządowych instytucji kultury prowadzona jest księga rejestrowa zawierająca jedną pozycję dotyczącą **Gminnej Biblioteki Publicznej w Zadzimiu**. Księga podzielona jest na cztery działy, co jest wymagane rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz.U. z 2012 r. poz.189 ze zm.), wydanym na podstawie art.14 ust.1-3 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz.406 ze zm.). Roczne sprawozdanie finansowe za 2015 rok jednostka przedłożyła organizatorowi w dniu 27 czerwca 2016 roku, a za 2016 rok – w dniu 19 czerwca 2017 roku, o czym świadczą wpisy dokonane w dziale III rejestru. Gminna Biblioteka Publiczna funkcjonuje od 2003 roku na podstawie uchwały Rady Gminy Zadzim nr X/57/03 z dnia 30 października 2003 roku w sprawie nadania aktu utworzenia i Statutu Gminnej Bibliotece Publicznej w Zadzimiu, zmienionej uchwałą nr XXXV/241/2013 z dnia 30 października 2013 roku. Ww. rejestr kontrolowana jednostka zamieściła w Biuletynie Informacji Publicznej (na stronie organizatora), jak również informację o sposobie udostępniania danych w nim zawartych, do czego zobligowana była postanowieniami wynikającymi z § 10 ust. 1 ww. rozporządzenia.

3. Unormowania wewnętrzne

Statut Gminy

Obowiązujący Statut Gminy przyjęty został uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XIX/107/2016 z dnia 26 lutego 2016 roku (opublikowany został w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego w dniu 16 marca 2016 roku pod poz. 1248). Na mocy powyższej uchwały utraciła moc uchwała nr XII/60/03 Rady Gminy Zadzim z dnia 27 listopada 2003 roku w sprawie przyjęcia i ogłoszenia Statutu Gminy Zadzim. Statut Gminy w swej treści zawiera postanowienia ogólne, określa jednostki pomocnicze Gminy - sołectwa, organizację wewnętrzną Rady, tryb pracy Rady, zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej, tryb pracy Wójta oraz zasady dostępu i korzystania przez obywateli z dokumentów Rady, komisji i Wójta. Do Statutu wprowadzono dwie zmiany na podstawie uchwał Rady Gminy oznaczonych numerami: [1] XXIII/124/2016 z dnia 25 maja 2016 roku, [2] XXXII/169/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku.

Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy

W okresie objętym kontrolą w jednostce obowiązywał Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy w Zadzimiu wprowadzony zarządzeniem nr 120/2015 z dnia 3 listopada 2015 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 49/2016 z dnia 16 września 2016 roku. W 2017 roku obowiązują postanowienia wynikające z regulaminu wprowadzonego w życie zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 19/2017 z dnia 3 kwietnia 2017 roku.

Zgodnie z § 5 ust.3 regulaminu, w skład Urzędu wchodzi następujące referaty:

- Referat Inwestycyjno-Komunalny,
- Referat Finansowo-Podatkowy,
- Referat Administracji i Promocji,

oraz samodzielne stanowiska pracy:

- Zastępca Wójta,
- Sekretarz Gminy,
- Skarbnik Gminy,
- Kierownik USC,
- Inspektor ds. kadr i oświaty.

Zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Ogólne zasady nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, zostały ustalone następującymi uchwałami Rady Gminy:

- uchwała nr IV/23/03 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wdzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie

przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali,

- uchwała nr XVIII/88/04 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 29 marca 2004 roku w sprawie zmiany uchwały dotyczącej zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali,
- uchwała nr XL/222/06 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 1 czerwca 2006 roku w sprawie zmiany uchwały nr IV/23/03 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wydzierżawienia lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 131/VI/13 z dnia 16 kwietnia 2013 roku kontrolowana jednostka opracowała i wprowadziła w życie „instrukcję w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”, ustanawiając koordynatora ds. współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej [GIIF] w osobie Pani MARIII MIŚKIEWICZ – Sekretarza Gminy. Na zastępcę koordynatora powołano Panią KAZIMIERĘ WODZIŃSKĄ – Skarbnika Gminy.

Należy zauważyć, że zarówno Pani M. Miśkiewicz, jak i Pani K. Wodzińska od kilku lat nie są pracownikami Urzędu Gminy w Zadzimiu¹, a zatem obowiązkiem Wójta Gminy – na podstawie art.15a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.299 ze zm.) – było powołanie innego koordynatora ds. współpracy z GIIF i jego zastępcy.

4. Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (finansowej)

Unormowania w zakresie kontroli finansowej. Osoby odpowiedzialne

W Urzędzie Gminy w Zadzimiu procedury kontroli wewnętrznej tworzą następujące unormowania:

- Zasady organizacji i dokumentowania kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy oraz w gminnych jednostkach organizacyjnych zawarto w regulaminie kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Zadzim, zatwierdzonym przez Wójta Gminy Zadzim

---

¹ Pani Maria Miśkiewicz nie jest pracownikiem Urzędu od dnia 1 czerwca 2015 roku, natomiast Pani Kazimiera Wodzińska odwołana została ze stanowiska Skarbnika Gminy z dniem 2 października 2015 roku na mocy uchwały Rady Gminy Zadzim nr XII/81/2015.

zarządzeniem nr 60/VI/201173/2011 z dnia 8 grudnia 2011 roku. W § 10 ust.1 regulaminu zapisano, że kontrola finansowa obejmuje: [1] przeprowadzenie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków; [2] badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym w zakresie dotyczącym pobierania i gromadzenia środków publicznych, zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków ze środków publicznych, udzielania zamówień publicznych oraz zwrotu środków publicznych; prowadzenie gospodarki finansowej oraz stosowania procedur dotyczących procesów, o których mowa w punkcie 2. W ust.3 § 10 zapisano, iż „procedury kontroli finansowej obejmują wszelkie regulacje wewnętrzne Urzędu Gminy w Zadzimiu, dotyczące tworzenia i obiegu dokumentów finansowo-księgowych, badania i porównania stanu faktycznego ze stanem wymaganym, pobieranie i gromadzenie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków ze środków publicznych, udzielania zamówień publicznych oraz zwrotu środków publicznych, a także inwentaryzowania majątku jednostki”;

- Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych, wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 43/2017 z dnia 1 sierpnia 2017 roku. W okresie wcześniejszym obowiązywała instrukcja wprowadzona przez Wójta Gminy Zadzim zarządzeniem nr 34/2015 z dnia 13 lutego 2015 roku;
- Regulamin organizacyjny Urzędu Gminy w Zadzimiu, wprowadzony w życie zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 19/2017 z dnia 3 kwietnia 2017 roku (§ 47 ust.1-8 – Zadania i zakres kontroli wewnętrznej);
- Polityka rachunkowości w Urzędzie Gminy oraz jednostkach organizacyjnych, dla których obsługę księgową prowadzi Urząd, wprowadzona zarządzeniem nr 180/VI/2013 Wójta Gminy Zadzim z dnia 27 grudnia 2013 roku, ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 52/2015 z dnia 23 marca 2015 roku;
- Procedury procesu windykacji należności w Urzędzie Gminy Zadzim, zatwierdzone przez Wójta Gminy zarządzeniem nr 41/2015 z dnia 6 marca 2015 roku;
- Instrukcja w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, zatwierdzona zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 132/VI/13 z dnia 14 maja 2013 roku;
- Instrukcja kasowa wprowadzony w życie zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 149/VI/2013 z dnia 25 lipca 2013 roku.

Stosownie do postanowień wynikających z art.69 ust.1 pkt 2) ustawy o finansach publicznych, zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków wójta, burmistrza, prezydenta miasta, przewodniczącego zarządu jednostki samorządu terytorialnego. W Urzędzie Gminy w Zadzimiu koordynację kontroli zarządczej przypisano: Sekretarzowi Gminy – w zakresie procesów organizacyjno-administracyjnych; Skarbnikowi Gminy – w zakresie procesów finansowo-księgowych. Wyżej wymienione osoby – w imieniu Wójta Gminy – sprawują bezpośredni nadzór nad stanem kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy w Zadzimiu oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych.

Wójt Gminy - jako kierownik jednostki - ponosi odpowiedzialność za wykonanie obowiązków w zakresie rachunkowości. Wyżej wymieniony nie skorzystał z uprawnień wynikających z art.4 ust.5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1047 ze zm.) i nie powierzył odpowiedzialności

w formie pisemnej Skarbnikowi Gminy. Stosownie do zapisów ww. ustawy, kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej.

W strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy wyodrębniono Referat Finansowo-Podatkowy, któremu przypisano, między innymi: prowadzenie spraw z zakresu księgowości budżetowej, wymiaru podatku i opłat, księgowości podatkowej, obsługi księgowej Urzędu, naliczania płac i księgowości gminnych jednostek organizacyjnych.

Skarbnik Gminy posiada kwalifikacje spełniające wymogi przewidziane dla zajmowanego stanowiska, określone w art.54 ust.2 pkt 5b ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1870 ze zm.).

W wyniku konfrontacji zadań określonych dla pracowników księgowości w regulaminie organizacyjnym oraz zadań wynikających z zakresów czynności oraz faktycznie wykonywanych zadań przez następujących pracowników: [1] Jolantę Kubis – Skarbnika Gminy (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.391.2016 z dnia 26 września 2016 roku), [2] Kamila Bieniasa – podinspektora ds. obsługi kasowej (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.385.2017 z dnia 2 lutego 2017 roku), [3] Agnieszkę Pietrzak – inspektora ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.320.2017 z dnia 3 kwietnia 2017 roku), [4] Żanetę Kujawę – inspektora ds. księgowości budżetowej szkół (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.391.2016 z dnia 26 września 2016 roku), [5] Zdzisławy Stec – kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.154.2016 z dnia 26 września 2016 roku), [6] Ewy Rzepki – podinspektor ds. księgowości podatkowej (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.287.2015 z dnia 24 lutego 2015 roku), [7] Sylwii Herman – inspektor ds. płac (zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności nr UG.220.274.2017 z dnia 27 lipca 2017 roku) – stwierdzono, że w każdym zakresie czynności zobowiązano pracownika do przestrzegania wewnętrznej kontroli finansowej (zarządczej) w podległym zakresie działania. Na podstawie ww. próby stwierdzono, że ustalono zastępstwa, tzn. wskazano jakie stanowisko pracy dany pracownik zastępuje oraz kto zastępuje danego pracownika w przypadku jego nieobecności w pracy.

Jednostka opracowała zasady obiegu wpływających do Urzędu faktur, rachunków, not księgowych oraz dowodów przekazania rzeczowych składników majątku.

Kontrolujące dokonały analizy funkcjonującego w jednostce przepływu dokumentacji - stwierdzając, że na większości faktur – oprócz daty ich wpływu do Urzędu Gminy – odnotowywano również daty wpływu do Referatu Finansowo-Podatkowego, co zabezpieczało interes Gminy w przypadkach ewentualnego dochodzenia roszczeń z tytułu niezachowania terminu płatności. Ponadto Referat Finansowo-Podatkowy prowadzi rejestr wpływu faktur wpływających do Referatu Podatkowo-Księgowego, który zawiera następujące pozycje: liczba porządkowa, nazwa jednostki wystawiającej fakturę, data i numer dowodu księgowego, określenie sprawy, termin załatwienia, podpisy pracowników.

Obieg dowodów księgowych rozpoczyna się w momencie złożenia lub wpływu drogą pocztową dokumentu do biura podawczego, który rejestruje go w dzienniku korespondencyjnym i przekazuje upoważnionemu pracownikowi w celu dokonania opisu.

Dokumenty stanowiące podstawę zapisów księgowych poddawano kontroli pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowej oraz zatwierdzane były do wypłaty, czego potwierdzeniem były adnotacje na pieczętkach dokumentujących przeprowadzenie powyższych czynności. **Jednak na wszystkich dowodach księgowych widniały nieczytelne podpisy osób kontrolujących je. Nieczytelność podpisów i brak pieczętek imiennych osób dokonujących sprawdzenia, uniemożliwia stwierdzenie czy kontrola bieżąca dowodów księgowych została przeprowadzona przez właściwych pracowników Urzędu.**

Podsumowanie wyników kontroli przedstawione w teście dotyczącym wewnętrznych procedur kontroli - stanowiącym załącznik nr 3 protokołu kontroli.

Powołując się na regulamin kontroli zarządczej oraz § 5 ust.1 zasad przeprowadzania kontroli instytucjonalnej w Urzędzie Gminy w Zadzimiu i w podległych jednostkach organizacyjnych, Wójt Gminy Zadzim – Pan Krzysztof Woźniak na mocy zarządzenia nr 24/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 roku ustalił plan kontroli zarządczej na 2016 rok w Urzędzie Gminy w Zadzimiu oraz we wszystkich gminnych jednostkach organizacyjnych, natomiast zarządzeniem nr 25/2017 z dnia 22 maja 2017 roku – zatwierdził plan kontroli na 2017 rok. Powyższym działaniem naruszył postanowienia wynikające z wskazanego powyżej § 5 ust.1, zgodnie z którym „plan kontroli wprowadza się w formie zarządzenia Wójta Gminy w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który opracowywany jest plan kontroli”. Tematyka kontroli obejmowała przestrzeganie realizacji procedur w zakresie celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków. Kontrolą objęto co najmniej 5% wydatków dokonanych przez poszczególne jednostki. Z czynności kontrolnych - prowadzonych zespoł w składzie: Pani Elżbieta Ostraszewska – Kierownik USC oraz Pani Ewa Rzepka – podinspektor ds. księgowości podatkowej, powołany zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 25/2016 z dnia 26 kwietnia 2016 roku - sporządzono protokoły kontroli, w których stwierdzono, że wydatki dokonywane były w sposób prawidłowy. W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości przez członków zespołu kontrolującego, Wójt Gminy nie kierował do kierowników kontrolowanych jednostek wniosków pokontrolnych.

Funkcjonowanie kontroli finansowej w Gminie Zadzim opisane zostało w dalszej części niniejszego protokołu przy poszczególnych zagadnieniach merytorycznych (roszczenia i rozrachunki, gospodarka kasowa, podatki, inwestycje, gospodarowanie mieniem, wydatki na wynagrodzenia, zamówienia publiczne, inwentaryzacja).

5. Kontrole zewnętrzne

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Ostatnia kompleksowa kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych Gminy Zadzim przeprowadzona została przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w terminie od dnia 16 kwietnia do 4 czerwca 2013 roku. Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pismem oznaczonym sygnaturą WK-602/43/2013 z dnia 22 lipca 2013 roku skierował do Wójta Gminy Zadzim 70 wniosków pokontrolnych. Odpowiedź na powyższe Wójt Gminy przesłał w dniu 27 sierpnia 2013 roku przy piśmie znak: RF.1710.1.2013.

Ponadto Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w dniach 3 listopada – 31 grudnia 2014 roku przeprowadziła doraźną kontrolę gospodarki finansowej w zakresie wykonania budżetów w latach 2013-2014. Zalecenia pokontrolne przesłano na ręce Wójta Gminy pismem sygn. WK-602/12/2015 z dnia 5 marca 2015 roku. O wykonaniu wniosków pokontrolnych Wójt Gminy poinformował RIO w dniu 7 kwietnia 2015 roku (pismo bez numeru).

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty – lata 2015-2017

Z wpisów dokonanych w książce kontroli wynika, że w latach 2015-2017 (pierwsze półrocze) w Urzędzie Gminy Zadzim przeprowadzone zostały łącznie cztery kontrole w zakresie gospodarki finansowej przez niżej wymienione podmioty:

- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w dniu 21 stycznia 2015 roku skontrolował projekt pn. „Przebudowa centrum wsi Zygrzy”;
- Urząd Skarbowy w Poddębicach w dniach 15 grudnia 2015 – 7 stycznia 2016 roku sprawdził prawidłowość obliczenia podatku należnego i naliczonego za sierpień 2015 roku;
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w dniu 16 września 2016 roku skontrolował projekt POKL nr 09.01.01-10-032/15;
- Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w dniu 26 września 2016 roku przeprowadził kontrolę trwałości projektu nr RPLD.01.01.00-00-020/09.

6. Bank wykonujący obsługę bankową jednostki

Wybór banku

Rachunki bankowe oraz rozliczenia pieniężne Gminy Zadzim oraz jej jednostek organizacyjnych prowadzone są przez Bank Spółdzielczy w Poddębicach. Umowę nr 1/2016 o prowadzenie bankowej obsługi budżetu Gminy Zadzim zawarto w dniu 1 kwietnia 2016 roku na czas określony, tj. od dnia 1 kwietnia 2016 do dnia 31 marca

2020 roku. W latach wcześniejszych obsługa bankowa Gminy była sprawowana przez ten sam bank.

Podstawą zawarcia kolejnej umowy z ww. bankiem było udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego. Szacunkową wartość zamówienia określono na kwotę 10.443,00 zł. Wartość zamówienia wskazano na kwotę 2.501,37 euro (powinno być 2.501,38 euro) – stosownie do przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro (4,1749), stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz.2254).

Kontrolującym nie przedłożono oszacowania wartości zamówienia. Kierownik Referatu Finansowo-Podatkowego wyjaśniła, że nie dokonywała powyższego z uwagi, iż w ciągu ostatnich lat nie ponosiła kosztów związanych z obsługą bankową Gminy Zadzim, zaś wartość zamówienia określona została na podstawie ustnych informacji uzyskanych z sąsiednich gmin oraz ze stron internetowych innych gmin.

Wyjaśnienie Kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego – Pani Zdzisławy Stec złożone na okoliczność oszacowania wartości zamówienia na obsługę bankową Gminy Zadzim stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli.

Ogłoszenie o zamówieniu na usługę zostało zamieszczone w dniu 7 marca 2016 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 50412-2016. Ponadto w tym samym dniu zamieszczono je na stronie internetowej: www.gminazadzim.pl.

Zgodnie z art.4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2164 ze zm.), ustawy tej nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro. W przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, zamawiający zastosował przepisy ustawy, mimo że wartość zamówienia została ustalona na kwotę 10.443,00 zł (2.501,38 euro).

Stosownie do postanowień wynikających z art. 179 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, środki ochrony prawnej przysługują wykonawcy, uczestnikowi konkursu, a także innemu podmiotowi, jeżeli ma lub miał interes w uzyskaniu danego zamówienia oraz poniósł lub może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy. Jednym ze środków ochrony prawnej jest odwołanie, które przysługuje wyłącznie od niezgodnej z przepisami ustawy czynności zamawiającego podjętej w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub zaniechania czynności, do której zamawiający jest zobowiązany na podstawie ustawy (art. 180 ust. 1 ustawy). W przedmiotowym postępowaniu zamawiający w punkcie 19.3 specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazał, że w związku z tym, iż wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, odwołanie przysługuje wyłącznie wobec czynności: [1] wyboru trybu negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki lub zapytania o cenę; opisu sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu; [2] wykluczenia odwołującego z postępowania o udzielenie zamówienia; [3] odrzucenia oferty odwołującego.

Należy zauważyć, że Krajowa Izba Odwoławcza - stosownie do brzmienia art.189 ust.2 pkt 1 ustawy - odrzuca odwołanie, jeżeli stwierdzi, że

w sprawie nie mają zastosowania przepisy ustawy, a zgodnie z art.4 pkt 8 przepisów Prawa zamówień publicznych nie stosuje się do zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro. Dodać należy, że odwołanie podlega rozpoznaniu, jeżeli: [1] nie zawiera braków formalnych; [2] uiszczono wpis najpóźniej do dnia upływu terminu do wniesienia odwołania (art.187 ust. 1 i 2 ustawy). W przypadku odrzucenia albo oddalenia odwołania Krajowa Izba Odwoławcza zasądza od odwołującego na rzecz zamawiającego lub uczestnika postępowania odwoławczego, który przystąpił po stronie zamawiającego, wniośł sprzeciw wobec uwzględnienia w całości zarzutów przedstawionych w odwołaniu – koszty obejmujące w szczególności: [1] koszty związane z dojazdem na wyznaczoną rozprawę (posiedzenie) Izby; [2] wynagrodzenie pełnomocników, jednak nie wyższe niż kwota 3.600 zł.

Sumując, stosowanie ustawy Prawo zamówień publicznych - do zamówień, których wartość nie przekracza kwoty 30.000 euro, może wprowadzać w błąd uczestników postępowania, co do przysługujących im środków zaskarżenia. Ponadto może ich narazić na koszty procedury odwoławczej.

Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia zawierała specyfikacja istotnych warunków zamówienia sporządzona przez Kierownika Referatu Inwestycyjno-Komunalnego – Pana Mariana Ufnalskiego, zatwierdzona przez Wójta Gminy – Pana Krzysztofa Woźniaka w dniu 7 marca 2016 roku.

Przedmiotem zamówienia było wykonywanie bankowej obsługi budżetu Gminy Zadzim obejmującej w szczególności: [1] otwarcie, prowadzenie i bankową obsługę rachunków gminy, w tym obsługę elektroniczną, [2] obsługę bankową rachunków bieżących budżetu Gminy, [3] obsługę bankową rachunków bieżących jednostek finansowanych poprzez budżet Gminy, [4] obsługę bankową rachunków pomocniczych Urzędu Gminy i jednostek podległych, [5] obsługę bankową rachunków funduszy specjalnych, [6] lokowanie wolnych środków pieniężnych na lokatach krótko i długoterminowych na podstawie odrębnych dyspozycji zamawiającego z możliwością jej automatycznej prolongaty, [7] zamawiający zastrzegł sobie prawo lokowania wolnych środków finansowych na rachunkach w innych bankach, [8] automatycznym lokowaniu środków pieniężnych pozostających na koniec dnia na rachunku podstawowym budżetu Gminy, na lokacie typu O/N OVERNIGHT (w przypadku wystąpienia wolnych dni od pracy lokatą objęty zostanie cały okres świąteczny i weekendowy), [9] zamawiający nie dopuszczał możliwości pobierania opłat i prowizji bankowych za wpłaty gotówki przez zamawiającego i jednostki podległe z rachunków bieżących i pomocniczych, [10] sporządzenie wyciągów bankowych oraz wtórników do wyciągów bankowych, [11] dokonywanie wszystkich przelewów w ramach banku (druki czeków gotówkowych i opłat za zaświadczenia i opinie bankowe), [12] instalacja usługi internetowej obsługi bankowej w Urzędzie Gminy Zadzim do obsługi kont dla Urzędu i podległych jednostek organizacyjnych, [13] obsługę wypłat gotówkowych świadczeń z pomocy społecznej przez bank.

W punktach 4.2.1 i 4.2.2 zamawiający zaznaczył, iż bankową obsługę budżetu Gminy Zadzim będzie mógł prowadzić bank posiadający siedzibę oddziału, placówki, filii lub punkt kasowy na terenie Zadzimia. W przypadku, gdy wybrany bank nie będzie posiadał na terenie Zadzimia siedziby, siedziby oddziału albo filii, zobowiązany będzie do: [1] uruchomienia na terenie Zadzimia w terminie jednego miesiąca od daty podpisania umowy, swojego oddziału, filii lub punktu kasowego, zapewniając pełną

obsługę budżetu Gminy; [2] zapewnienia codziennej obsługi budżetu Gminy w miejscowości Zadzim i zapewnienia możliwości przeprowadzenia wszystkich operacji bankowych bez ponoszenia dodatkowych kosztów ze strony Gminy (transport gotówki – przywóz, odbiór, będzie dokonywany przez bank na jego koszt).

W specyfikacji zawarto wszystkie wymagane art.36 ust.1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja została zamieszczona na stronie internetowej: www.gminazadzim.pl w dniu 7 marca 2016 roku.

Jako kryterium oceny ofert wskazano ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie z uwzględnieniem kryteriów: [1] cena – 36 %, [2] zainstalowanie oprogramowania bankowości elektronicznej – 7 %, [3] bezpłatne przeszkolenie pracowników w zakresie obsługi oprogramowania – 5 %, [4] oprocentowanie środków pieniężnych na rachunkach bankowych WIBID 1M – 36 %, [5] prowizja od wypłat zasiłków dla podopiecznych ośrodka pomocy społecznej - 16%.

Termin składania ofert wyznaczono do dnia 15 marca 2016 roku do godz.10:00 - w sekretariacie Urzędu Gminy w Zadzimiu.

Zamawiający nie żądał wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy i nie wymagał wniesienia wadium.

Stała komisja przetargowa, której przewodniczył Pan Marian Ufnalski – powołana 29 stycznia 2015 roku zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 25/2015 – w dniu 15 marca 2016 roku dokonała otwarcia ofert. Członkowie komisji oraz kierownik zamawiającego złożyli stosowne oświadczenia określone w art.17 ust.2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych. Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający poinformował, że na sfinansowanie zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę w wysokości 10.443,00 zł brutto. Do upływu terminu składania ofert wpłynęła jedna oferta złożona przez:

- Bank Spółdzielczy w Poddębicach – cena 6.153,00 zł brutto rocznie. Treść oferty odpowiadała treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Oferent – w ramach realizacji niniejszego przedmiotu zamówienia – zaproponował: [1] opłatę za przelewy dokonywane z wykorzystaniem systemu elektronicznego środków na rachunki prowadzone w innych bankach – 2.225,00 zł (4.450 szt. rocznie x 0,50 zł); [2] opłata za przyjmowanie na rachunki bankowe Urzędu Gminy i rachunki jednostek organizacyjnych podatków, opłat i innych należności w kasach banku – 830,00 zł (415 szt. rocznie x 2,00 zł); [3] oprocentowanie środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych WIBID 1 M – 1 szt. (WIBID 1 M minus 1,00 %); [5] prowizja od wypłat zasiłków dla podopiecznych ośrodka pomocy społecznej, w tym zasiłków 500+ w % od wypłaconej kwoty – 2.268,00 zł (2.520 szt. x 0,90 zł).

Komisja pozytywnie oceniła ofertę złożoną przez Bank Spółdzielczy w Poddębicach.

Kontrolującym nie przedłożono ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty, do sporządzenia którego obligują zamawiającego przepisy art.92 ust.1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przywołanym przepisem, zamawiający powinien poinformować niezwłocznie wszystkich wykonawców o: [1] wyborze najkorzystniejszej oferty, podając nazwę albo imię i nazwisko, siedzibę albo miejsce zamieszkania i adres, jeżeli jest miejscem wykonywania działalności wykonawcy, którego ofertę wybrano, oraz nazwy albo imiona i nazwiska, siedziby albo miejsca zamieszkania i adresy, jeżeli są miejscami wykonywania działalności wykonawców, którzy

złożyli oferty, a także punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert i łączną punktację, [2] wykonawcach, którzy zostali wykluczeni, [3] wykonawcach, których oferty zostały odrzucone, powodach odrzucenia oferty, a w przypadkach, o których mowa w art. 89 ust. 4 i 5, braku równoważności lub braku spełniania wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, [4] wykonawcach, którzy złożyli oferty niepodlegające odrzuceniu, ale nie zostali zaproszeni do kolejnego etapu negocjacji albo dialogu, [5] dopuszczeniu do dynamicznego systemu zakupów, [6] nieustanowieniu dynamicznego systemu zakupów, [7] unieważnieniu postępowania - podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

W punktach 13 i 15 protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (druk ZP-PN) zapisano, że „jako najkorzystniejszą ofertę wybrano ofertę Banku Spółdzielczego w Poddębicach za cenę 5.738,00 zł, przyznając jej 300 punktów procentowych”. Natomiast z formularza ofertowego Banku Spółdzielczego w Poddębicach wynika, że wykonawca zobowiązał się do wykonania zadania pn. „Bankowa obsługa Gminy Zadzim” za kwotę 6.153,00 zł brutto rocznie, zaś z kart indywidualnej oceny ofert wynika, że poszczególni członkowie komisji przetargowej przyznali ww. ofercie po 66 punktów procentowych (30 – za koszty obsługi i 36 – za oprocentowanie środków na rachunku).

Z wyjaśnienia złożonego przez Panią Zdzisławę Stec – Kierownika Finansowo-Podatkowego w dniu 29 sierpnia 2017 roku wynika, iż „**Bank Spółdzielczy w Poddębicach w ofercie złożonej w dniu 14 marca 2016 roku do przetargu nieograniczonego, który odbył się 15 marca 2016 roku, na zadanie pn. „Bankowa obsługa Gminy Zadzim” zaoferował wykonanie zadania za kwotę 6.153,00 zł brutto rocznie. W dniu 24 marca 2016 roku odbyło się spotkanie Wójta Gminy Zadzim Pana Krzysztofa Woźniaka z Wiceprezes Banku – Panią Joanną Filip, w wyniku którego dokonano zmiany kwoty oferty złożonej przez ww. bank na kwotę 5.738,00 zł brutto, co potwierdza pismo z dnia 31 marca 2016 roku pn. „Zmiana formularza oferty z dnia 14 marca 2016 roku na podstawie ustaleń dokonanych na spotkaniu w dniu 24 marca 2016 roku”.**

Wyjaśnienia złożone przez Panią Zdzisławę Stec – Kierownika Finansowo-Podatkowego w dniu 29 sierpnia 2017 roku na okoliczność zmiany formularza oferty złożonej przez Bank Spółdzielczy w Poddębicach na bankową obsługę Gminy Zadzim stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.

Umowę z wybranym bankiem zawarto w dniu 1 kwietnia 2016 roku. W § 2 umowy za czynności związane z obsługą bankową ustalono następujące opłaty i prowizje: [1] opłata za otwarcie rachunku bankowego – 0,00 zł; opłata za prowadzenie rachunku bankowego – 0,00 zł; [3] opłata za przelewy papierowe środków na rachunki prowadzone w innych bankach – 0,00 zł; [4] opłat za przelewy dokonywane z wykorzystaniem systemu elektronicznego środków na rachunki prowadzone w innych bankach – 0,50 zł; [5] **opłata za przyjmowanie na rachunki bankowe Urzędu Gminy i rachunki jednostek organizacyjnych podatków, opłat i innych należności w kasach banku – 1,50 zł za sztukę (w ofercie wskazano 2,00 zł)**; [6] zainstalowanie w siedzibie zamawiającego pełnego oprogramowania związanego z systemem bankowości elektronicznej (dwa stanowiska w Urzędzie i jedno – w GOPS) – 0,00 zł; [7] przeszkolenie wskazanych pracowników w zakresie oprogramowania związanego z systemem bankowości elektronicznej – 0,00 zł; [8]

oprocentowanie środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych WIBID 1 M – 1 szt. – WIBID 1 M minus 1,00 %; [9] prowizja od wypłat zasiłków dla podopiecznych ośrodka pomocy społecznej, w tym zasiłków 500+ w % od wypłaconej kwoty – 0,90 zł za 1 szt.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 4 kwietnia 2016 roku pod nr 754348-2016.

Protokół postępowania zatwierdził w dniu 4 kwietnia 2016 roku kierownik zamawiającego – Wójt Gminy Zadzim Pan Krzysztof Woźniak.

AKTA KONTROLI [A-1, s.1-52]: Kserokopie: [1] SIWZ na bankową obsługę budżetu Gminy Zadzim; [2] protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego; [3] kart indywidualnej oceny ofert; [4] formularza oferty i jego zmiany; [5] umowy w sprawie bankowej obsługi budżetu Gminy Zadzim zawartej z Bankiem Spółdzielczym w Poddębicach; Towarzystwo Oszczędnościowo-Pożyczkowe PA-CO-BANK w Pabianicach w dniu 12 marca 2014 roku; [6] ogłoszenia o udzieleniu zamówienia opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 4 kwietnia 2016 roku pod poz. 75348-2016, [7] ogłoszenia o zamówieniu.

Rachunki bankowe

Wysokość sald na poszczególnych rachunkach bankowych Gminy Zadzim - według stanu na dzień 31 grudnia 2015 i 2016 roku – kształtowała się następująco:

Lp.	Nawa rachunku	Stan konta wg stanu na 31 grudnia 2015 roku (zł)	Stan konta wg stanu na 31 grudnia 2016 roku (zł)	Numer konta księgowego
Rachunki bankowe prowadzone dla organu				
1.	Rachunek bieżący	1 024 490,17	1 400 488,19	133
2.	Rachunek bieżący – niewygasające wydatki	0,00	0,00	135
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki (Urzędu)				
1.	Rachunek bieżący - wydatki	0,00	0,00	130-1
2.	Rachunek bieżący - dochody	0,00	0,00	130-2
3.	Rachunek ZFŚS	56 933,88	91 239,93	135
4.	Rachunek – sumy depozytowe	63 321,47	43 502,54	139

Dane wynikające z ewidencji księgowej kont: 133 i 135 – w organie oraz 130-1, 130-2, 135 i 139 – w jednostce – były zgodne ze stanami rachunków bankowych, potwierdzonymi na dzień 31 grudnia 2015 oraz 31 grudnia 2016 roku przez wyciągi bankowe wystawione przez Bank Spółdzielczy w Poddębicach oznaczone numerami: 262-263/2015 – 1.024.490,17 zł, 265-266/2015 – 0,00 zł, 126/2015 – 56.9333,88 zł, 30/2015 – 63.321,47 zł 233-234/2015 – 0,00 zł oraz 258/2016 – 1.400.488,19 zł, 122/2016 – 91.239,93 zł, 16/2016 – 43.502,54 zł, 239/2016 – 0,00 zł, 263/2016 – 0,00 zł i 1/2016 – 0,00 zł.

W rocznym sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2016 roku, kontrolowana jednostka wykazała stan środków na rachunku budżetu w kwocie 1.400.488,19 zł, w tym: [1] środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym 210,57 zł; [2] środki

pochodzące z dotacji i subwencji przekazane w grudniu na styczeń 2017 roku w wysokości 301.847,00 zł.

7. Kredyty, pożyczki, obligacje, poręczenia, akcje i udziały

7.1. Zaciągnięte kredyty i pożyczki – lata 2015-2017 (III kwartały)

W latach 2015-2017 (do końca września) Gmina Zadzim nie zaciągała kredytów oraz pożyczek na:

- sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych) oraz na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych);
- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych);
- wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis w sprawie niezaciągania przez Gminę Zadzim kredytów i pożyczek w latach 2015-2017 stanowi załącznik nr 6 protokołu kontroli.

7.2. Udzielone gwarancje i poręczenia – 2013-2017

Gmina Zadzim w latach 2013-2017 (I półrocze) nie udzielała poręczeń i gwarancji.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis w sprawie nieudzielania poręczeń i gwarancji stanowi załącznik nr 7 protokołu kontroli.

7.3. Wyemitowane papiery wartościowe

Na mocy uchwały nr XXXIX/269/2014 Rady Gminy Zadzim z dnia 27 lutego 2014 roku Gmina Zadzim postanowiła wyemitować 7.100 sztuk obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł każda, z przeznaczeniem na restrukturyzację zadłużenia w kwocie 7.100.000,00 zł. W § 2 ust.2 uchwały zawarto zapis, że środki pozyskane z emisji obligacji w kwocie 7.100,00 zł zostaną przeznaczone na konsolidację zadłużenia i zmianę instrumentu finansowego, a kwota uzyskana z emisji nie wpłynie na rachunek Gminy, zaś bank obejmujący emisję dokona bezpośrednio spłaty zadłużenia wobec niżej wymienionych instytucji, w których Gmina zaciągnęła kredyty i pożyczki:

- Bank Spółdzielczy w Poddębicach – 1.540.000,00 zł (umowa nr 330/08/2010

- z dnia 28 września 2010 roku);
- Bank Spółdzielczy w Poddębicach – 1.246.000,00 zł (umowa nr 245/08ST/11 z dnia 30 czerwca 2011 roku);
  - Bank Spółdzielczy w Poddębicach – 694.000,00 zł (umowa nr 417/08JST/11 z dnia 29 grudnia 2011 roku);
  - Bank Spółdzielczy w Poddębicach – 1.398.000,00 zł (umowa nr 55/08JST/12 z dnia 26 marca 2012 roku);
  - Firma Magellan S.A. – 281.000,00 zł (umowa pożyczki z dnia 10 września 2012 roku);
  - Bank Spółdzielczy w Malanowie – 1.596.000,00 zł (umowa nr 169/2009/M z dnia 25 czerwca 2009 roku);
  - Bank Spółdzielczy w Poddębicach – 323.000,00 zł (umowa nr 375/08/JST/2006 z dnia 22 sierpnia 2008 roku);
  - Bank Ochrony Środowiska w Łodzi – 22.000,00 zł (umowa nr 1905/07/2008/1245/F/OBR z dnia 1 sierpnia 2008 roku).

W wyniku przeprowadzonego konkursu ofert na wybór agenta emisji obligacji komunalnych emitowanych przez Gminę Zadzim, w dniu 30 czerwca 2014 roku zawarto z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie umowę organizacji, prowadzenia i obsługi emisji obligacji na kwotę 7.100.000,00 zł w 9 seriach:

- seria A14 – obligacje 2-letnie o wartości 300.000,00 zł,
- seria B14 – obligacje 3-letnie o wartości 750.000,00 zł,
- seria C14 – obligacje 4-letnie o wartości 700.000,00 zł,
- seria D14 – obligacje 5-letnie o wartości 600.000,00 zł,
- seria E14 – obligacje 6-letnie o wartości 850.000,00 zł,
- seria F14 – obligacje 7-letnie o wartości 850.000,00 zł,
- seria G14 – obligacje 8-letnie o wartości 850.000,00 zł,
- seria H14 – obligacje 9-letnie o wartości 900.000,00 zł,
- seria I 14 – obligacje 10-letnie o wartości 1.300.000,00 zł.

Na podstawie umowy zawartej z ww. bankiem w dniu 30 czerwca 2014 roku wyemitowano 9 serii obligacji na łączną kwotę 7.100.000,00 zł z terminem wykupu ustalonym dla każdej serii odrębnie.

W wyniku kontroli ustalono, że w latach 2016-2017 (I półrocze) kontrolowana jednostka dokonała wykupu serii A14 – 300.000,00 zł (WB nr 129-130 z dnia 30 czerwca 2016 roku) i B14 – 750.000,00 zł (WB nr 126 z dnia 28 czerwca 2017 roku) obligacji wyemitowanych w 2014 roku.

Na podstawie ewidencji księgowej (Wn konta 751-11 i Ma 130-1, klasyfikacja budżetowa: dział 757 rozdział 75702 § 8110) oraz wyciągów bankowych – stwierdzono, że w 2016 roku zapłacono odsetki od wyemitowanych obligacji o łącznej wartości 245.337,00 zł (WB nr: 16, 37, 56, 77, 96, 116, 135, 154 i 228), a w pierwszym półroczu 2017 roku zapłacone odsetki stanowiły wartość 120.550,00 zł (WB nr 111 z dnia 28 czerwca 2017 roku).

7.4. Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Gmina Zadzim nie posiada udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego.

7.5. Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – lata 2015-2016

Stan zadłużenia Gminy Zadzim w latach 2015-2016 – według sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – obrazuje poniżej zamieszczona tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Na dzień 31 grudnia 2015 roku	Na dzień 31 grudnia 2016 roku
I	Zobowiązania według tytułów dłużnych (zł), z tego:	8 537 500,00	8 000 000,00
1	Kredyty i pożyczki, w tym:	8 537 500,00	8 000 000,00
1.1	długoterminowe	8 537 500,00	8 000 000,00
1.2	krótkoterminowe	0,00	0,00
2.	Obligacje		
3.	Zobowiązania wymagalne, w tym z tytułu:	118,59	0,00
3.1	dostaw towarów i usług	118,59	0,00
II	Dochody planowane (zł)	14 247 205,52	14 164 249,00
1.	Wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów planowanych (%)	5,10	5,82
III	Dochody planowane po zmianach (zł)	15 461 482,61	18 176 716,66
1.	Wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów planowanych po zmianach (%)	4,70	4,54
IV	Dochody wykonane (zł)	15 109 508,95	17 956 896,59
1.	Wskaźnik zadłużenia w stosunku do dochodów wykonanych (%)	6,60	4,58

Relacja łącznej kwoty przypadających do spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek oraz potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek oraz należnych odsetek i dyskonta, a także przypadających w danym roku budżetowym wykupów papierów wartościowych emitowanych przez jednostkę w latach 2015–2016 przedstawiała się następująco:

2015 rok

- Planowane dochody w 2015 roku wg uchwały budżetowej – 14 247 205,52 zł;
- Planowane dochody budżetowe w 2015 roku po zmianach – 15 461 482,61 zł;

- Prognozowane spłaty rat pożyczek i kredytów oraz papierów wraz z odsetkami – 727 200,00 zł;
- Relacja procentowa prognozowanych spłat do planowanych dochodów wg uchwały budżetowej – 5,10 %;
- Relacja procentowa prognozowanych spłat do planu dochodów po zmianach – 4,70 %;
- Rzeczywiste spłaty rat pożyczek, kredytów i papierów wartościowych wraz z odsetkami – 997 656,09 zł;
- Dochody wykonane – 15 109 508,95zł;
- Relacja procentowa rzeczywistych spłat rat pożyczek i kredytów z odsetkami do wykonanych dochodów – 6,60 %.

2016 rok

- Planowane dochody w 2016 roku wg uchwały budżetowej – 14 164 249,00 zł;
- Planowane dochody budżetowe w 2016 roku po zmianach – 18 176 716,66 zł;
- Prognozowane spłaty rat pożyczek i kredytów oraz papierów wraz z odsetkami – 824 500,00 zł;
- Relacja procentowa prognozowanych spłat do planowanych dochodów wg uchwały budżetowej – 5,82 %;
- Relacja procentowa prognozowanych spłat do planu dochodów po zmianach – 4,54 %;
- Rzeczywiste spłaty rat pożyczek, kredytów i papierów wartościowych wraz z odsetkami – 823 055,64 zł;
- Dochody wykonane – 17 956 896,59 zł;
- Relacja procentowa rzeczywistych spłat rat pożyczek i kredytów z odsetkami do wykonanych dochodów – 4,58 %.

Zobowiązania Gminy Zadzim na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły ogółem 8.537.618,59 zł. Na kwotę zobowiązań - wykazaną w sprawozdaniu Rb-Z – złożyły się:

- kredyty w kwocie – 1.437.500,00 zł (saldo Ma konta 134),
- obligacje w kwocie – 7.100.000,00 zł (saldo Ma konta 260),
- **zobowiązania wymagalne – 118,59 zł.**

Zobowiązania wymagalne wynikały z niezapłaconej w całości faktury VAT nr FV-52429/g0400/09/sfaka/p/11/5 wystawionej przez Poczta Polska S.A. w Łodzi w dniu 3 grudnia 2015 roku za przesyłki pocztowe. W dniu 18 grudnia 2015 roku kontrolowana jednostka dokonano zapłaty za ww. fakturę w kwocie netto 2.725,40 zł (wyciąg bankowy WB nr 226). Kwota brutto wynosiła 2.843,99 zł. Termin płatności wynikający z faktury przypadał na dzień 24 grudnia 2015 roku. Brakującą należność w kwocie 118,59 zł (podatek VAT) zapłacono w 7 styczniu 2016 roku (wyciąg bankowy WB nr 3). Z wyjaśnień Kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego wynika, że przyczyną powyższego było niedopatrzenie pracownika.

Natomiast na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania Gminy wykazane w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji JST na koniec IV kwartału 2016 roku wynosiły 8.000.000,00 zł. Na kwotę zobowiązań złożyły się:

- kredyty w kwocie – 1.200.000,00 zł (saldo Ma konta 134),
- obligacje w kwocie – 6.800.000,00 zł (saldo Ma konta 260),
- zobowiązania wymagalne – 0,00 zł.

Dane wynikające z ewidencji księgowej były zgodne z danymi wykazanymi przez jednostkę w sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2015 roku i 2016 roku.

W zamieszczonym poniżej zestawieniu wskazano tytuły dłużne i kwoty zadłużenia przypadające na dzień 31 grudnia 2015 roku i 31 grudnia 2016 roku, wynikające z zaciągniętych przez Gminę Zadzim w latach wcześniejszych kredytów i pożyczek.

Lp.	Nazwa podmiotu lub banku udzielającego kredytu lub pożyczki oraz ich wysokość (w zł)	Data zaciągnięcia zobowiązania oraz numer umowy	Okres spłaty	Stan zadłużenia kapitału na dzień: (w zł)	
				31.12.2015 r.	31.12.2016 r.
1.	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie, Oddział w Łodzi – kredyt w wys. 2.000.000,00 zł konto 134-8	Umowa nr 1905/07/2008/1245/F/OBR z dnia 1 sierpnia 2008 r. (4-krotnie aneksowana)	31.03.2009-31.12.2016	237.500,00	0,00
2.	Spółdzielcza Grupa Bankowa – BANK S.A. w Poznaniu [GBW], Oddział w Sieradzu – 2.400.000,00 zł konto 134-7	Umowa o kredyt 7/S/UG/ORK/U/2007 z dnia 30 sierpnia 2007 r. (2-krotnie aneksowana) ² z dnia 23 września 2011 r.	31.03.2008-31.12.2023	1.200.000,00	1.200.000,00
3.	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie			7.100.000,00	6.800.000,00
Łączna kwota zadłużenia z tytułu zaciągniętych kredytów:				1.437.500,00	1.200.000,00
Łączna kwota zadłużenia z tytułu wyemitowanych obligacji:				7.100.000,00	6.800.000,00
OGÓŁEM ZADŁUŻENIE z tytułu kredytów i obligacji:				8.537.500,00	8.000.000,00

W wyniku kontroli prawidłowości zaciągania zobowiązań przez Gminę Zadzim ustalono, co następuje:

- W 2015 roku Gmina obsługiwała łącznie 3 zobowiązania finansowe, wynikające z zawartych umów, z których dwa - dotyczyły kredytów, a jeden – obligacji komunalnych. Natomiast na koniec 2016 roku kontrolowana jednostka posiadała zobowiązania wynikające z jednego kredytu zaciągniętego w 2007 roku oraz wykupu obligacji wyemitowanych przez Gminę Zadzim w 2014 roku.

² W dniu 4 marca 2013 roku ówczesny Wójt Gminy Zadzim Pan Włodzimierz Owczarek wystąpił pismem znak RF.3052.02.13 do SGB Bank S.A. [GBW] Oddział w Sieradzu z prośbą o przedłużenie terminu pozostałej do spłaty kwoty kredytu w wysokości 1.200.000,00 zł, która zgodnie z zawartą umową winna być spłacona do końca 2017 roku. Aneks nr 2 do ww. umowy kredytodawca ustalił nowy harmonogram spłat kredytu w wysokości 1.200.000,00 zł w okresie kwiecień 2017 – grudzień 2023 roku. Zgodnie z nowym harmonogramem Gmina zobowiązana została do wpłaty w 2017 roku jednej raty kredytu w wysokości 20.000,00 zł w terminie do dnia 30 kwietnia 2017 roku; w 2018 roku – czterech rat kapitałowych w łącznej wysokości 71.000,00 zł; w 2019 roku – 12 rat kapitałowych w łącznej wysokości 171.000,00 zł; w 2020 roku – 4 rat kapitałowych w łącznej wysokości 71.000,00 zł; w 2021 roku – 12 rat kapitałowych w łącznej wysokości 171.000,00 zł; w 2022 roku – 12 rat kapitałowych w łącznej wysokości 331.000,00 zł; w 2023 roku – 12 rat kapitałowych w łącznej wysokości 365.000,00 zł.

- Zaciągając zobowiązania, Wójt Gminy zachował limit zobowiązań wskazany w uchwałach budżetowych (art.212 ust.1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).
- Analizowane zobowiązania zostały zaciągnięte w wysokości i na cel zgodny z uprzednio podjętymi w tej sprawie uchwałami Rady Gminy Zadzim.
- Umowy o kredyty nie zawierały zapisów o kapitalizacji odsetek.
- Stosownie do wymogów wynikających z art.91 ust.2 ustawy o finansach publicznych, organ wykonawczy - w związku z zamiarem zaciągnięcia zobowiązania z tytułu kredytu lub emisji obligacji komunalnych - każdorazowo zwracał się do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi o wydanie opinii dotyczącej możliwości spłaty kredytu lub wykupu obligacji emitowanych przez Gminę. Przed zawarciem każdej umowy o udzielenie kredytu Wójt Gminy uzyskał pozytywną opinię Składu Orzekającego RIO dotyczącą możliwości zaciągnięcia takich zobowiązań.
- Zaciągnięcie zobowiązania następowało z uwzględnieniem ograniczeń wskazanych w art.92 ust.1 ustawy o finansach publicznych.
- Stosownie do wymogów wynikających z art.91 ust.1 ustawy o finansach publicznych, suma zaciągniętych kredytów, pożyczek nie przekroczyła kwoty określonej w uchwale budżetowej.
- Umowy o udzielenie kredytu, zostały podpisane ze strony Gminy Zadzim przez Wójta i Skarbnika Gminy, natomiast w przypadku umowy organizacji, przeprowadzenia i obsługi obligacji komunalnych - Gminę Zadzim z upoważnienia Wójta reprezentowała ówczesna Sekretarz Gminy Pani Maria Miśkiewicz przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy. W żadnej z badanych umów - jako zabezpieczenia kredytu - nie udzielono kredytodawcy pełnomocnictwa do dyspozycji rachunkiem Gminy. Prawnym zabezpieczeniem kredytów ze strony jednostki stanowiły weksle in blanco.

7.6. Spłata zaciągniętych zobowiązań

Szczegółową kontrolą terminowości spłat zobowiązań w 2016 roku objęto 100% rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami - zaciągniętych w latach poprzednich - wymienionych w tabelach zamieszczonych na stronach 26-27 protokołu kontroli.

Dane przedstawione w tabelach przeanalizowano z wyciągami bankowymi, ewidencją księgową oraz umowami - stwierdzając, że zobowiązania były spłacane terminowo. Kwota dokonanych spłat kredytów była zgodna z zapisami księgowymi i saldem występującym po stronie Wn na kontach 134.

Lp.	Oznaczenie zobowiązania (kredytu)	Umowna data zapłaty raty i odsetek	Kwota przypadająca do zapłaty wg harmonogramu (zł)		Faktyczna data zapłaty raty i odsetek	Kwota zapłaty (zł)		Oznaczenie dokumentu potwierdzającego zapłatę rat kapitałowych i odsetek (WB Nr ...z dnia...)	
			rata kredytu	odsetki wg pierwotnego harmonogramu		rata kredytu	odsetki		
1.	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie, Oddział w Łodzi – kredyt w wys. 2.000.000,00 zł, umowa nr 1905/07/2008/1245/F/OBR z dnia 1 sierpnia 2008 r. BO na dzień 1 stycznia 2016 roku – 237.500,00 zł konto 134-8	31.01.2016	40.000,00	Termin spłaty odsetek: ostatni dzień miesiąca kończącego kwartał.	27.01.2016	40.000,00		WB 16	27.01.2016
		28.02.2016	40.000,00		24.02.2016	40.000,00	1.450,60	WB 37 WB 28	24.02.2016 12.02.2016
		31.03.2016	40.000,00		29.03.2016	40.000,00		WB 61	29.03.2016
		30.04.2016	40.000,00		29.04.2016	40.000,00		WB 85	29.04.2016
		31.05.2016	40.000,00		30.05.2016	40.000,00	712,38	WB 105 WB 84	30.05.2016 11.05.2016
		30.06.2016	37.500,00		29.06.2016	37.500,00	167,89	WB 128 WB 116	29.06.2016 29.06.2016
		RAZEM:					237.500,00	2.330,87	BZ: 0,00 zł

Lp.	Oznaczenie zobowiązania (kredytu)	Umowna data zapłaty raty kapitałowej	Kwota przypadająca do zapłaty (zł)		Faktyczna data zapłaty raty i odsetek	Kwota zapłaty (zł)		Oznaczenie dokumentu potwierdzającego zapłatę raty kapitałowej i odsetek (WB Nr ...z dnia...)	
			rata kapitałowa	odsetki wg pierwotnego harmonogramu		rata pożyczki	odsetki		
2.	Spółdzielcza Grupa Bankowa – BANK S.A. w Poznaniu [GBW], Oddział w Sieradzu – kredyt w wys. 2.400.000,00 zł, umowa nr 7/S/UG/ORK/U/2007 z dnia 30 sierpnia 2007 r. BO na dzień 1 stycznia 2017 roku – 1.200.000,00 zł konto 134-7	31.01.2017	0,00	3.909,04	30.01.2017	0,00	3.012,82	WB 16	30.01.2017
		28.02.2017	0,00	3.774,25	27.02.2017	0,00	2.908,93	WB 34	27.02.2017
		31.03.2017	0,00	4.178,63	30.03.2017	0,00	3.220,60	WB 53	30.03.2017
		30.04.2017	20.000,00	4.313,42	27.04.2017	20.000,00	3.324,49	WB 83 WB 72	27.04.2017
		31.05.2017	0,00	3.843,89	30.05.2017	0,00	2.962,61	WB 93	30.05.2017
		30.06.2017	0,00	3.976,44	29.06.2017	0,00	3.064,77	WB 112	29.06.2017
RAZEM:						20.000,00	18.494,22	BZ: 1.180.000,00 zł	

7.6. Udzielone pożyczki

W latach objętych kontrolą, tj. 2015–2016 Gmina Zadzim nie udzielała pożyczek, jak również nie prowadziła konta 250 – „Należności finansowe”, służącego do ewidencjonowania należności finansowych, w szczególności z tytułu udzielonych pożyczek.

7.7. Ewidencja w zakresie długu

Kontrolujący objęli kontrolą prawidłowość ewidencjonowania następujących operacji:

— ewidencja kredytów i pożyczek

Ewidencja kredytów prowadzona była na koncie 134 – kredyty bankowe, a pożyczek i obligacji na koncie 260 – zobowiązania finansowe. Poszczególne kredyty, pożyczki i obligacje ewidencjonowane były na wyodrębnionych kontach analitycznych. Spłaty rat kredytów ewidencjonowano na kontach Wn 134 i Ma 133, a spłaty rat pożyczek oraz wykup wyemitowanych obligacji na kontach: Wn 260 i Ma 133.

— ewidencja naliczenia i spłaty odsetek

Ewidencja odsetek od kredytów i pożyczek oraz wykupu wyemitowanych obligacji prowadzona była w rejestrze księgowym Urzędu Gminy Zadzim.

Odsetki księgowano w urządzeniach księgowych jednostki na koncie 751 – koszty finansowe według podziałek klasyfikacji budżetowej: dział 757 rozdział 75702 § 8110. Kwota wykonanych wydatków z tytułu odsetek wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła 285.555,64 zł i była zgodna z kwotą odsetek zaewidencjonowanych na koncie 751 (przed dokonaniem przeksięgowania rocznego). Terminy płatności rat odsetkowych, zgodnie z przedłożonymi kontrolującym umowami kredytowymi i harmonogramami spłat, wyznaczone były do ostatniego dnia miesiąca, którego dotyczyły.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Opis przyjętych zasad rachunkowości i zabezpieczenie danych przetwarzanych w systemach informatycznych. Urządzenia księgowe

Kontrolowana jednostka posiadała dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, wprowadzoną zarządzeniem nr 180/VI/2013 Wójta Gminy Zadzim z dnia 27 grudnia 2013 roku. Polityka rachunkowości zawierała:

- ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym miejsce prowadzenia ksiąg rachunkowych, określenie roku obrotowego i okresów sprawozdawczych, technikę prowadzenia ksiąg rachunkowych, metody i terminy inwentaryzowania składników majątkowych,
- metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- sposoby prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym: zakładowy plan kont budżetu Gminy, zakładowy plan Urzędu Gminy i jednostek podległych, związanych z realizacją projektów finansowanych z udziałem środków funduszy strukturalnych i funduszy spójności, wykaz programów dopuszczonych do stosowania oraz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe, opis przeznaczenia oraz działanie programów komputerowych,
- system ochrony danych w jednostce.

Urządzenia księgowe

Księgi rachunkowe (syntetyka) kontrolowanej jednostki tj. budżetu Gminy i Urzędu Gminy prowadzone są komputerowo przy użyciu programu komputerowego „Księgowość budżetowa” firmy Usługi Informatyczne INFO – SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek.

Ewidencja płacowo–kadrowa prowadzona była techniką komputerową przy użyciu programu Płace firmy Info-System – Tadeusz i Roman Groszek.

Ewidencja podatkowa łącznego zobowiązania pieniężnego, podatku od środków transportowych, podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego prowadzona była przy użyciu programu komputerowego opracowanego przez firmę Info-System – Tadeusz i Roman Groszek.

Operacje gotówkowe ewidencjonowane są przy użyciu programu kasowego KASA WIN firmy Info-System – Tadeusz i Roman Groszek. Program ten umożliwia sporządzenie raportów kasowych.

Urząd Gminy w Zadzimiu prowadzi obsługę finansowo księgową Zespołu Szkół w Zadzimiu, Zespołu Szkół w Zygrach i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadzimiu. Księgi rachunkowe ww. jednostek organizacyjnych są wyodrębnione.

W wyniku kontroli ustalono, że Urząd Gminy w Zadzimiu w latach 2015-2016 prowadził oraz prowadzi nadal w 2017 roku obsługę finansowo-księgową jednostek oświatowych Gminy Zadzim. **Kontrolującym nie przedstawiono uchwały Rady Gminy, która określałaby jednostki obsługujące i obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi dla ww. jednostek oświatowych wydanej na mocy aktualnie**

obowiązującego w tym zakresie art. 10b ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1875 ze zm.), ani też wcześniej wydanej uchwały (przed 1 stycznia 2016 roku) na podstawie ustawy o systemie oświaty, która regulowałaby wspólną obsługę finansowo księgową jednostek oświatowych. Od 1 stycznia 2016 roku obowiązują regulacje wynikające z ustawy z dnia 25 czerwca 2015 roku o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1045), wprowadzające w treści ustawy o samorządzie gminnym zasady organizowania i wykonywania wspólnej obsługi wszelkiego rodzaju gminnych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych. Zgodnie ze zmienionym brzmieniem art.5 ust.9 ustawy o systemie oświaty, możliwość organizowania wspólnej obsługi szkół i placówek na podstawie ustawy o systemie oświaty dotyczy tylko jednostek oświatowych prowadzonych przez podmioty inne niż jednostki samorządu terytorialnego. Przepisy ustawy o systemie oświaty przestały zatem być podstawą organizowania wspólnej obsługi szkół samorządowych, a stały się nią ogólne regulacje zawarte w ustawie o samorządzie gminnym, dotyczące wszystkich jednostek organizacyjnych gminy. Na mocy art. 10a ww. ustawy od 1 stycznia 2016 roku Gmina może zapewniać obsługę w szczególności administracyjną, finansową i organizacyjną dla jednostek organizacyjnych zaliczanych do jednostek sektora finansów publicznych, gminnych instytucji kultury oraz innych zaliczanych do sektora finansów publicznych gminnych osób prawnych. W zakresie jednostek budżetowych zastosowanie znajdują regulacje zawarte w art. 10b ust. 2 i art. 10c ustawy o samorządzie gminnym. Dla zorganizowania wspólnej obsługi jednostek budżetowych (w tym szkół) zgodnie z przepisami obowiązującymi od dnia 1 stycznia 2016 roku niezbędne jest podjęcie przez Radę Gminy uchwały na podstawie art. 10b ust. 2 ustawy, określającej w szczególności jednostkę obsługującą (obecnie funkcję tę pełni Urząd Gminy), jednostki obsługiwane oraz zakres obowiązków powierzonych jednostce obsługującej w ramach wspólnej obsługi. Zakres wspólnej obsługi określony uchwałą Rady Gminy musi być wyznaczony z uwzględnieniem regulacji zawartych w art. 10c ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Z przepisu tego wynika, że obowiązki powierzone jednostce obsługującej nie mogą obejmować kompetencji kierowników jednostek obsługiwanych do dysponowania środkami publicznymi oraz zaciągania zobowiązań, a także sporządzania i zatwierdzania planu finansowego oraz przeniesień wydatków w tym planie. Wspólna obsługa nie może zatem polegać na jakiegokolwiek formie dysponowania przez jednostkę obsługującą środkami jednostek obsługiwanych. Ponadto art. 10c ust. 2 ustawy wskazuje, że w przypadku powierzenia jednostce obsługującej obowiązków z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek obsługiwanych są one przekazywane w całości (wynika z tego m.in., że to kierownik jednostki obsługującej – w przypadku Gminy Zadzim – Wójt – ma sporządzać i aktualizować dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości jednostek obsługiwanych, a także podpisywać ich sprawozdania).

Kontrolą objęto dowody księgowe dokumentujące wyciągi bankowe na rachunku bankowym wydatków Urzędu Gminy. Wyrówkowej kontroli poddano: wyciąg bankowy nr 239 z dnia 31 grudnia 2016 roku, wyciąg bankowy nr 1 z dnia 1 stycznia

2017 roku, wyciąg bankowy nr 113/114 z dnia 30 czerwca 2017 roku i nr 115 z dnia 3 lipca 2017 roku – ustalając, co następuje:

- saldo początkowe rachunku bieżącego jednostki na dzień 31 grudnia 2016 roku zgodnie z WB nr 239 wynosiło 48.767,05 zł, tego dnia dokonano operacji na rachunku, które miały wpływ na zmniejszenie stanu środków o kwotę 48.778,87 zł i zwiększenie stanu środków o kwotę 11,82 zł. Po dokonanych operacjach saldo końcowe na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiło 0,00 zł,
- saldo początkowe rachunku na dzień 1 stycznia 2017 roku według WB nr 1 wynosiło 0,00 zł i było zgodne z saldem końcowym wynikającym z WB nr 239 z dnia 31 grudnia 2016 roku,
- saldo początkowe rachunku bieżącego jednostki na dzień 30 czerwca 2017 roku zgodnie z WB nr 113/114 wynosiło 32.265,22 zł. W tym dniu dokonano operacji na rachunku, które miały wpływ na zwiększenie stanu środków o kwotę 68.223,16 zł i zmniejszenie stanu środków o kwotę 100.488,38 zł. Po dokonanych operacjach saldo końcowe na dzień 30 czerwca 2017 roku wynosiło 0,00 zł,
- saldo początkowe rachunku na dzień 1 lipca 2017 roku według WB nr 115 wynosiło 0,00 zł i było zgodne z saldem końcowym wynikającym z WB nr 113/114 z dnia 30 czerwca 2017 roku.

Wskazane powyżej salda i obroty wynikające z wyciągów bankowych znalazły odzwierciedlenie w ewidencji księgowej prowadzonej na koncie 130 – rachunek bankowy.

Kontrolą objęto także ewidencję księgową wybranych operacji gospodarczych, takich jak: wpływ subwencji oświatowej w miesiącu grudniu 2016 roku oraz zapłata faktury za roboty budowlane i wprowadzenie do ewidencji księgowej środka trwałego uzyskanego w wyniku inwestycji. Ustalono stan faktyczny:

Wpływ w grudniu subwencji oświatowej na styczeń roku następnego

Subwencja oświatowa w kwocie 301.847,00 zł wpłynęła na rachunek bankowy gminy w dniu 21 grudnia 2016 roku (WB nr 252) – operację ujęto na kontach: Wn 133 – rachunek budżetu i Ma 909 – rozliczenia międzyokresowe. Pod datą 2 stycznia 2017 roku dokonano przeksięgowania subwencji oświatowej na konto dochodów budżetowych: zaksięgowano po stronie Ma konta 901 – dochody budżetu i po stronie Wn konta 909 – rozliczenia międzyokresowe, z klasyfikacją budżetową dział 758, rozdział 75801 § 2920.

Zapłata faktury za roboty związane z realizacją inwestycji

Faktura nr 1/08/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 roku wystawiona przez Handel Środkami Transportu EXPORT – IMPORT Tomasz Engiel z Radomska za samochód ciężarowy na kwotę 28.290,00 zł - zaksięgowana na kontach: [1] Wn 080 – inwestycje (środki trwałe w budowie), Ma 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, [2] zapłata za fakturę Wn 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, Ma 130 – rachunek bieżący jednostki, [3] przeniesienie wartości zrealizowanego zadania inwestycyjnego – Wn 011 – środki trwałe, Ma 080 – inwestycje (środki trwałe w budowie) – OT nr 1/2016 z dnia 30 sierpnia 2016 roku,

zaewidencjonowano na podstawie PK z dnia 8 września 2016 roku.

Faktura VAT nr 187 z dnia 29 maja 2017 roku wystawiona przez PBD SA Kalisz za przebudowę drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki na kwotę 911.464,00 zł – zaksięgowana na kontach: [1] Wn 080 – inwestycje (środki trwałe w budowie), Ma 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, [2] zapłata za fakturę Wn 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami, Ma 130 – rachunek bieżący jednostki, [3] przeniesienie wartości zrealizowanego zadania inwestycyjnego – Wn 011 - środki trwałe, Ma 080 - inwestycje (środki trwałe w budowie) – WT (zmiana wartości środka trwałego) nr 3/2017 z dnia 31 maja 2017 roku, zaewidencjonowano na podstawie PK z dnia 31 maja 2017 roku.

W jednostce nie dokonywano przeksięgowania, pod datą zapłaty, równowartości wydatków na inwestycje na kontach 810 (Wn) – dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje, konto 800 (Ma) – fundusz jednostki. Zgodnie z załącznikiem nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 760), konto 810 służy do ewidencji dotacji budżetowych, płatności z budżetu środków europejskich oraz środków z budżetu na inwestycje. Na stronie Wn konta 810 ujmuje się: 1) wartość dotacji przekazanych z budżetu w części uznanej za wykorzystane lub rozliczone, w korespondencji z kontem 224; 2) wartość płatności z budżetu środków europejskich uznanych za rozliczone, w korespondencji z kontem 224; 3) równowartość wydatków dokonanych przez jednostki budżetowe ze środków budżetu na finansowanie: środków trwałych w budowie, zakupu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Ma konta 810 ujmuje się przeksięgowanie, w końcu roku, salda konta 810 na konto 800. Na koniec roku konto 810 nie wykazuje salda.

2. Sprawozdawczość i bilans jednostki. Zgodność danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych z ewidencją księgową

Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzone za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku i Rb-PDP – sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy na koniec 2016 roku

Kontrolą objęto prawidłowość wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych na koniec 2016 roku, skutków udzielonych przez gminę ulg, umorzeń, zwolnień, w podatku od nieruchomości od osób prawnych i w podatku od środków transportowych od osób fizycznych.

W sprawozdaniu Rb-PDP - z wykonania dochodów podatkowych, ujęto następujące kwoty z podziałem na:

- skutki udzielonych przez gminę zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych)
  - podatek od nieruchomości - 46.622,45 zł,
- skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa z tytułu rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności:
  - podatek rolny - 3.328,00 zł,
  - podatek od nieruchomości - 81.283,00 zł,
  - podatek leśny - 33,00 zł,
- skutki obniżenia górnych stawek podatkowych:
  - podatek od nieruchomości - 83.537,00 zł,
  - podatek rolny - 56.866,00 zł,
  - podatek od środków transportowych - 6.680,00 zł.

W sprawozdaniach Rb-27S - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, wykazano w zakresie skutków ulg, zwolnień i umorzeń dane zgodne ze sprawozdaniami Rb-PDP.

Ustalenia kontroli

W zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe złożone przez wszystkie osoby prawne będące podatnikami podatku od nieruchomości za 2016 rok oraz wydruk „analiza stawek podatkowych”. W wyniku analizy wymienionych dokumentów ustalono, **że ww. skutki zaniżono w 2016 roku o kwotę 174,00 zł. Powyższe wynikało z nieuwzględnienia w skutkach obniżenia górnych stawek podatkowych deklaracji, bądź korekt deklaracji złożonych przez dwóch podatników (...)³ w 2016 roku, a dotyczących lat wcześniejszych.** Zgodnie z instrukcją sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów JST, stanowiącą załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 1015 ze zm.), skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy, dotyczące korekt deklaracji na podatek za lata ubiegłe, wykazuje się za okresy sprawozdawcze w roku, w którym otrzymano od podatników korekty deklaracji.

Obliczenia skutków kontrolujące dokonały na podstawie danych wykazanych przez podatników w deklaracjach na podatek od nieruchomości. Należy mieć jednak na uwadze, że w deklaracji złożonej w 2016 roku na 2015 rok przez podatnika (...)⁴

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

kontrolujące stwierdziły zadeklarowanie podatku za 11, zamiast 10 miesięcy 2015 roku, co również wpływa na prawidłowość obliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych (szerzej na ten temat poniżej przy omawianiu zagadnienia pn. PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI OD OSÓB PRAWNYCH).

W zakresie skutków ulg wprowadzonych przez Radę Gminy w podatku od nieruchomości – kwota 46.622,45 zł

Uchwałą nr XV/91/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości Rada Gminy Zadzim zwolniła z podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części związane z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli i ochrony przeciwpożarowej. **W wyniku kontroli stwierdzono, że skutki zwolnień zostały zawyżone o kwotę 540,74 zł w związku z: [1] uwzględnieniem w kwocie skutków zwolnień gruntów ochotniczych straży pożarnych sklasyfikowanych w ewidencji gruntów jako użytki rolne, nie zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej (...) ⁵ – kwota podatku 470,00 zł (1.000 m² x 0,47 zł) – zawyżenie skutków o 470,00 zł; [2] nieprawidłowym zastosowaniem stawki lokalnej podatku w przypadku budynków pozostałych (...) ⁶ – zastosowano stawkę 7,86 zł zamiast 7,68 zł, co skutkowało zawyżeniem kwoty podatku o 70,74 zł.**

Zestawienie podmiotów zwolnionych z podatku od nieruchomości przez Radę Gminy oraz obliczonych dla nich skutków zwolnień stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

W zakresie skutków decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa

Skutki decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP, sporządzonych według stanu na koniec 2016, zostały wykazane prawidłowo.

W zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych

Prawidłowość obliczania skutków obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych ustalono w oparciu o deklaracje podatkowe złożone przez osoby

---

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

fizyczne objęte kontrolą RIO, będące podatnikami podatku od środków transportowych w 2016 roku.

W wyniku analizy wymienionych dokumentów ustalono, że skutki obniżenia górnych stawek podatkowych z tytułu podatku od środków transportowych wykazane w sprawozdaniach budżetowych, dotyczące osób fizycznych, zostały zaniżone w 2016 roku o kwotę 1.640,02 zł.

Wyczenia jednostki			Wyczenia RIO			Różnice w wyczeniach skutków (zł)
Podatek maksymalny (zł)	Podatek lokalny (zł)	Różnica (zł)	Podatek maksymalny (zł)	Podatek lokalny (zł)	Różnica (zł)	
62 088,00	55 903,00	6 185,00	74 929,52	67 104,50	7 825,02	-1 640,02
Różnica w stawce lokalnej między wyczeniami UG a RIO - 11.201,50 zł						
Różnica w stawce maksymalnej między wyczeniami UG a RIO - 12.841,52 zł						

Zaniżenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych wynikało z:

- **niewwzględnienia w rejestrze wymiarowym - podatku od środków transportowych za 2016 rok od 15 pojazdów wskazanych w załączniku do protokołu kontroli, na łączną kwotę 24.954,00 zł. Przykładowo: podatnik (...)⁷, w złożonej na 2016 rok deklaracji na podatek od środków transportowych wykazał między innymi pojazdy o nr rejestracyjnych (...)⁸, których nie ujęto w rejestrze wymiarowym;**
- **uwzględnienia w rejestrze wymiarowym pojazdów, które zostały zbyte, wyrejestrowane, czasowo wycofane, zgłoszone jako pojazdy rolnicze – pojazdy o nr rejestracyjnych (...)⁹ (zawyżenie wymiaru o kwotę 11.052,00 zł): [1] podatnik (...)¹⁰, w złożonej w dniu 21 marca 2016 roku**

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

deklaracji DT-1 na 2016 rok, wykazał jeden pojazd o nr rejestracyjnym (...) ¹¹, od którego zadeklarował podatek w kwocie 0 zł, w związku z decyzjami o czasowym wycofaniu pojazdu z ruchu w okresie od 2014 roku do 26 lutego 2017 roku. W rejestrze wymiarowym uwzględniono podatek w kwocie 1.464,00 zł; [2] pojazdy o nr rejestracyjnych (...) ¹² zostały zgłoszone przez podatników jako naczepy rolnicze, a pojazd o nr rejestracyjnym (...) ¹³ – jako przyczepa rolnicza. W rejestrach wymiarowych uwzględniono dla tych podatek odpowiednio w kwotach 2.160,00 zł, 1.704,00 zł i 1.464,00 zł; [3] pojazd o nr rejestracyjnym (...) ¹⁴ został zbyty w 2010 roku (informacja ze Starostwa o wyrejestrowaniu pojazdu z datą 7 lipca 2014 roku) – dla pojazdu w rejestrze 2016 roku przyjęto kwotę podatku 1.464,00 zł, a pojazd (...) ¹⁵ podatnik sprzedał w dniu 30 grudnia 2015 roku – dla pojazdu w rejestrze 2016 roku przyjęto kwotę podatku 2.796,00 zł;

- **uwzględnienia w rejestrze wymiarowym podatku w kwocie 202,00 zł, określonego decyzją Wójta Gminy z dnia 29 grudnia 2016 roku (decyzja została doręczona podatnikowi na początku 2017 roku).** W decyzji podatek został określony na kwotę 699,00 zł, a do rejestru wymiarowego przeniesiono podatek w kwocie 202,00 zł. Ponadto na karcie kontowej podatnika za 2016 rok, nie przypisano ani kwoty 699,00 zł, ani 202,00 zł. Kwotę podatku przypisano na koncie podatnika dopiero w 2017 roku – w tym roku nastąpiło bowiem skuteczne doręczenie decyzji określającej (zawyżenie wymiaru o 202,00 zł);
- **uwzględnienia w rejestrze wymiarowym innych kwot podatku, niż zadeklarowanych przez podatników dla pojazdów o nr rejestracyjnych:**

---

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- (...)¹⁶ – zaniżenie wymiaru podatku o 1.064 zł: (...)¹⁷;
- **nieprawidłowego opodatkowania pojazdów o nr rejestracyjnych (...)¹⁸ (zaniżenie podatku o 948,00 zł) i (...)¹⁹ (zawyżenie podatku o 233,00 zł)** – szerzej na ten temat przy omawianiu zagadnienia pn. **PODATEK OD ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH OD OSÓB FIZYCZNYCH**;
  - **nieuwzględnienia w skutkach obniżenia górnych stawek podatkowych dwóch decyzji odpisujących podatek w kwocie 4.277,50 zł.**

Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w zakresie przyjętej próby kontroli zawiera załącznik nr 9 protokołu kontroli.

Kontrolą objęto również prawidłowość określenia kwoty dochodów otrzymanych wykazanych w sprawozdaniu Rb-27S na dzień 31 grudnia 2016 roku. W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- w zakresie subwencji ogólnej dział 758 rozdział 75801 § 2920 wykazano dochody wykonane w kwocie 3.944.288,00 zł i otrzymane w kwocie 3.629.743,00 zł. Różnica w kwocie 314.545,00 zł dotyczyła subwencji ogólnej z budżetu państwa otrzymanej w grudniu 2015 roku na styczeń 2016 roku.

Różnica między dochodami wykonanymi a otrzymanymi w powyższym zakresie powinna stanowić kwotę 12.698,00 zł, tj. dochody wykonane z tytułu subwencji ogólnej w kwocie 3.944.288,00 zł (kwota zgodna z informacją o kwotach subwencji dla JST za IV kwartały 2016 roku) plus kwota 314.545,00 zł subwencji otrzymanej w grudniu 2015 roku na

---

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

styczeń 2016 roku minus kwota 301.847,00 zł subwencji otrzymanej w grudniu 2016 roku na styczeń 2017 roku;

- w zakresie kwoty udziałów w podatkach dochodowych dział 756 rozdział 75621 § 0010 wykazano dochody wykonane w kwocie 1.757.590,00 zł i dochody otrzymane w kwocie 1.704.388,00 zł. Różnica stanowiła kwotę 53.202,00 zł i dotyczyła udziałów otrzymanych w styczniu 2017 roku a dotyczących roku 2016. **Różnica między dochodami wykonanymi a otrzymanymi z tytułu udziału w podatkach dochodowych powinna stanowić różnicę 8.843,00 zł, co wynika z wyliczenia: dochody wykonane w kwocie 1.757.590,00 zł (kwota zgodna z informacją o udziałach JST w podatku PIT za 2016 rok) plus udziały otrzymane w styczniu 2016 roku a dotyczące 2015 roku w kwocie 44.359,00 zł minus udziały otrzymane w styczniu 2017 roku a dotyczące roku 2016 w kwocie 53.202,00 zł;**
- stwierdzono również rozbieżności w kwocie dochodów otrzymanych z tytułu dochodów pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST w 2016 roku pomiędzy sprawozdaniem a ewidencją księgową i informacjami o dochodach budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST udostępnianymi na stronie Ministra Finansów. W sprawozdaniu wykazano dochody otrzymane z ww. tytułów w kwocie 88.388,00 zł, tymczasem z ewidencji księgowej i ww. informacji wynikała kwota 113.970,00 zł. Różnica w kwocie 25.582,00 zł powstała w związku z nieujęciem w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S ww. dochodów za IV kwartał 2016 roku.

Stosownie do instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów JST, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz.1015 ze zm.), w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego – dochody z tytułu: [1] subwencji ogólnej wykazuje się, z zastrzeżeniem ust.5, w kolumnie „Dochody otrzymane” - kwoty subwencji ogólnej, które wpłynęły na rachunek bankowy jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym, [2] udziałów jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, otrzymane z centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, wykazuje się w kolumnie „Dochody otrzymane” - kwoty udziałów, które wpłynęły na rachunki bankowe jednostek samorządu terytorialnego w okresie sprawozdawczym; [3] dochodów budżetowych pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz jednostki samorządu terytorialnego z tytułu podatków i opłat wykazuje się w sprawozdaniach za marzec, czerwiec, wrzesień i rok budżetowy – w kolumnie "Dochody otrzymane" – kwoty dochodów otrzymanych na rachunek bankowy jednostki w okresie sprawozdawczym, pomniejszone o dokonane zwroty.

Rb-Z - kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2016 roku i II kwartału 2017 roku

W sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 8.000.000,00 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu w kwocie 1.200.000,00 zł i z tytułu wyemitowanych obligacji w kwocie 6.800.000,00 zł. Wartość nominalna zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2016 roku wynosiła 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych na koniec 2016 roku wynosiła 0,00 zł.

W sprawozdaniu Rb-Z na dzień 30 czerwca 2017 roku wykazano zobowiązania tworzące dług publiczny w kwocie 7.230.412,00 zł – były to zobowiązania z tytułu zaciągniętego kredytu w kwocie 1.180.000,00 i z tytułu wyemitowanych obligacji w kwocie 6.050.000,00 zł oraz zobowiązania wymagalne w kwocie 412,00 zł. Zobowiązanie wymagalne dotyczyło niezapłaconych w terminie naliczonych w Zespole Szkół w Zygrach wpłat na PFRON za miesiąc maj 2017 roku, które powinny zostać uiszczone do dnia 20 czerwca 2017 roku – zobowiązanie uregulowano w dniu 3 lipca 2017 roku.

Wartość nominalna zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wynosiła 0,00 zł. Wartość kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych wynosiła 0,00 zł.

Stwierdzono zgodność kwot zobowiązań długoterminowych, wykazanych w ww. sprawozdaniach z saldami kont: 134 – kredyty bankowe i 260 – zobowiązania finansowe.

Rb-NDS - kwartalne sprawozdanie o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku

Na podstawie sprawozdania Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie sporządzonego za rok 2016, ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2016 roku w badanej jednostce wystąpił dodatni stan środków finansowych na kwotę 1.110.358,38 zł, stanowiący:

- w kwocie 173.158,28 zł wolne środki w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- w kwocie 937.200,10 zł nadwyżkę budżetową 2016 roku.

Stan wolnych środków wynikał z wyliczenia:

- D1. Przychody ogółem – 710.658,28 zł
- D2. Rozchody ogółem – 537.500,00 zł
- D1 – D2 = 173.158,28 zł

Stan środków finansowych, wynikający z wyliczeń dokonanych na podstawie bilansu z wykonania budżetu gminy, wynosił 1.110.060,38 zł, w tym kwota nadwyżki budżetowej 937.200,10 zł.

Z powyższego wynika, że pomiędzy stanem środków finansowych wyliczonym na podstawie danych ze sprawozdania NDS, a danymi wynikającymi z bilansu organu wystąpiła różnica w kwocie 298,00 zł. Pismem z dnia 5 maja 2017 roku jednostka złożyła do RIO w Łodzi wyjaśnienie odnośnie różnicy w wysokości 298,00 zł. W piśmie wskazano, że różnica ta powstała w skumulowanym wyniku budżetu i dotyczyła zwrotu przez Gminę Zadzim nienależnie pobranego świadczenia alimentacyjnego (dochód Gminy w 2015 roku) do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowy w Łasku w dniu 29 kwietnia 2016 roku.

W sprawozdaniu Rb-NDS, sporządzonym na koniec 2016 roku zaprezentowano nw. wielkości:

Wyszczególnienie	2016 rok	
	Plan (zł)	Wykonanie (zł)
Dochody	18 176 716,66	17 956 896,59
Wydatki	17 939 216,66	17 019 696,49
Nadwyżka/Deficyt	237 500,00	937 200,10
Przychody ogółem	300 000,00	710 658,28
Wolne środki - art.217 ust. 2 pkt 6 uofp	300 000,00	710 658,28
Rozchody	537 500,00	537 500,00

Ze sprawozdania Rb-NDS sporządzonego za I kwartał 2017 roku wynikało, że w poz. D16. sprawozdania - wolne środki, w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, wykonano kwotę 1.110.060,38 zł, w tym na pokrycie deficytu planowano kwotę 0,00 zł.

Kontrolujące wskazują, że w świetle art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, wolne środki to nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego, wynikająca z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Gmina Zadzim w 2016 roku osiągnęła nadwyżkę budżetową w wysokości 937.200,10 zł (dochody 17.956.896,59 zł minus wydatki 17.019.696,49 zł), od 2015 roku Gmina nie zaciągała nowych zobowiązań finansowych z tytułu kredytów, pożyczek, czy emisji papierów wartościowych. W związku z powyższym kwota wolnych środków rozumianych jako rozliczenie tytułów dłużnych z lat ubiegłych nie powinna wzrosnąć (przychody stanowiące wolne środki za 2015 rok w wysokości 710.658,28 zł minus rozchody z tytułu rat kredytów i pożyczek przypadających do spłaty w 2016 roku w wysokości 537.500,00 zł), a w sprawozdaniu Rb-NDS za I kwartał 2017 roku należało wykazać odpowiednio i nadwyżkę budżetową i wolne środki.

Bilans z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2016 roku

Bilans z wykonania budżetu Gminy Zadzim na dzień 31 grudnia 2016 roku sporządzony został w dniu 28 kwietnia 2017. Kontrolą objęto wykazane w bilansie niżej wymienione pozycje i porównano je z ewidencją księgową:

Wyszczególnienie	Konta	Aktywa		Róż- nice	Pasywa		Różnice
		wg ewidencji	wg sprawozdania		wg ewidencji	wg sprawozdania	
Środki pieniężne	Wn 133	1.400.488,19	1.400.488,19	0,00	-	-	-
Środki pieniężne budżetu	Wn 133	1.400.488,19	1.400.488,19	0,00	-	-	-
Pozostałe środki pieniężne	Wn 133		0,00	0,00	-	-	-
Należności finansowe	Wn 250		0,00	0,00	-	-	-
Należności od budżetów	Wn 224	53.202,00	53.202,00	0,00	-	-	-
Pozostałe należności i rozliczenia	-	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Zobowiązania finansowe	Ma 134 Ma 260	-	-	-	1.200.000,00 6.800.000,00	8.000.000,00	0,00
Zobowiązania wobec budżetów	Ma 224	-	-	-	1.048,26	1.048,26	0,00
Pozostałe zobowiązania	Ma 240	-	-	-	40.734,55	40.734,55	0,00
Wynik wykonania budżetu (nadwyżka)	Ma 961	-	-	-	937.200,10	937.200,10	0,00
Skumulowany wynik budżetu	Wn 960	-	-	-	7.827.139,72	7.827.139,72	0,00
Inne pasywa	Ma 909	-	-	-	301.847,00	301.847,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ewidencji księgowej i bilansu z wykonania budżetu JST na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Środki pieniężne

W poz. I wykazano środki pieniężne w wysokości 1.400.488,19 zł, które wynikały z salda Wn konta 133 – rachunek budżetu i odpowiadały danym zawartym w sprawozdaniu Rb-ST oraz były zgodne z wyciągiem bankowym nr 258 z dnia 31 grudnia 2016 roku. W sprawozdaniu Rb-ST wykazano stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego w wysokości 1.400.488,19 zł, w tym:

- środki z niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym – 210,57 zł,
- środki dotacji i subwencji przekazanych w grudniu na styczeń następnego roku – 301.847,00 zł,
- stan środków na rachunku wydatków niewygasających – 0,00 zł.

Stwierdzono zgodność stanu środków pieniężnych, wykazanych w sprawozdaniu Rb-ST ze stanem wynikającym z wyciągów bankowych oraz z ewidencji księgowej.

Należności od budżetów

W poz. II należności i rozliczenia wykazano kwotę 53.202,00 zł, która wynikała z salda Wn konta 224. Ww. kwota to udziały w podatkach dochodowych – wpływ na rachunek organu w dniach: 9 i 31 stycznia 2017 roku (WB nr 5 i 20).

Zobowiązania wobec budżetów

Na zobowiązania wobec budżetów w kwocie 1.048,26 zł składały się kwoty wynikające z salda Ma konta 224, w tym:

- kwota 151,09 zł – niewykorzystana kwota dotacji, zwrócona do ŁUW w dniu 23 stycznia 2017 roku, WB nr 14,
- kwota 59,48 zł – niewykorzystana kwota dotacji, zwrócona do ŁUW w dniu 23 stycznia 2017 roku, WB nr 14,
- kwota 50,00 zł, stanowiąca zobowiązanie z tytułu dochodów pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST za 2016 rok. Ustalono, że wpłaty dokonane w 2016 roku na rachunek bankowy organu przez Urząd Skarbowy w Bydgoszczy wynosiły 114.020,00 zł, z informacji o dochodach pobieranych przez urzędy skarbowe na rzecz JST w okresie od stycznia do grudnia 2016 rok, udostępnionej na stronie Ministerstwa Finansów, wynikała kwota 113.970,00 zł (dochody przekazane w okresie sprawozdawczym). Gmina nie zwróciła kwoty 50,00 zł na rachunek bankowy Urzędu Skarbowego. W dniu 3 stycznia 2017 roku (WB nr 2) Urząd Skarbowy w Bydgoszczy przekazał na rachunek bankowy Gminy jeszcze kwotę 100,00 zł tytułem rozliczeń za 2016 rok. Do dnia zakończenia kontroli nie wyjaśniono z Urzędem Skarbowym wskazanych powyżej rozbieżności,
- kwota 787,69 zł – dotyczy rozliczenia umowy z dnia 2 sierpnia 2016 roku o dofinansowanie projektu „Potrafię więcej, umiem lepiej” współfinansowanego ze środków EFS w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Wymienioną kwotę przekazano w dniu 30 grudnia 2016 roku (WB nr 257) z rachunku projektu na rachunek organu i ujęto na kontach: 133 (Wn), 224 (Ma).

Wymieniony projekt jest projektem dwuletnim, będzie rozliczony w 2017 roku. Z umowy wynikało, że kwota dofinansowania w formie płatności, pochodząca ze środków europejskich, niewydatkowana z końcem roku budżetowego, pozostaje na rachunku bankowym, do dyspozycji beneficjenta w następnym roku budżetowym. Na podstawie PK z dnia 25 maja 2017 roku kwotę 787,69 zł przeksięgowano z konta 224 na konto 901 - dochody budżetu.

Rozliczeń umowy o dofinansowanie projektu dokonywano w ewidencji budżetu za pomocą konta 228, które nie funkcjonuje od 2011 roku. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej przypisało dla tego konta nową funkcję, która nie będzie występować w gminach.

Pozostałe zobowiązania

Na pozostałe zobowiązania w kwocie 40.734,55 zł składały się kwoty wynikające z salda Ma konta 240, w tym:

- **kwota 34.668,15 zł, pozostająca na koncie 240/3 – bez klasyfikacji, stanowiąca różnicę między podatkiem VAT należnym a naliczonym.**

Z ustaleń kontroli wynikało, że na stronie Ma konta 240/3 gromadzony jest podatek VAT zapłacony od dochodów (czynszów, wody, ścieków, opłat eksploatacyjnych) na rachunek dochodów Urzędu i przekazany na koniec każdego miesiąca na konto organu. Na stronie Wn konta 240/3 ewidencjonowany jest podatek VAT od faktur zakupowych (zapłaconych), od których przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego, przekazywany z rachunku organu na rachunek Urzędu. W trakcie kontroli ustalono, że taki sposób ewidencjonowania podatku VAT na koncie organu 240/3 ma miejsce od 2014 roku. Na koniec 2014 roku na koncie 240/3 pozostawało saldo w kwocie 14.032,36 zł, na koniec 2015 roku – 40.786,28 zł i na koniec 2016 roku – 34.668,15 zł. Taki sposób ewidencjonowania rozrachunków z tytułu podatku VAT jest niezgodny z zasadą kasowego wykonania budżetu. Ewidencja wykonania budżetu i związane z nią operacje pieniężne podlegają szczególnym rozwiązaniom i wymogom, wynikającym z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 1 tej ustawy, dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą, co oznacza przyjęcie zasady kasowego wykonywania budżetu. Według niej rejestruje się jedynie dochody, które faktycznie wpłynęły na rachunek bankowy w danym roku i wydatki, które rzeczywiście zostały poniesione (pobranie kwoty z rachunku bankowego), niezależnie od okresu, którego dotyczą. Jest to istotna różnica w stosunku do powszechnie stosowanej, wynikającej z ustawy o rachunkowości, zasady memoriałowej. Rozwinięciem i jednocześnie potwierdzeniem stosowania zasady kasowej, w odniesieniu do budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, są zapisy zawarte w § 5 ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku. Zgodnie z nim, w celu ustalenia nadwyżki lub deficytu budżetów JST operacje dotyczące ich dochodów i wydatków są ujmowane w księgach rachunkowych na odrębnych kontach księgowych, w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków dokonanych na bankowych rachunkach budżetów oraz rachunkach bieżących dochodów i wydatków budżetowych jednostek budżetowych, z wyjątkiem operacji szczególnych, określonych w odrębnych przepisach. Podsumowując, ujęcie kasowe zdarzeń budżetowych oznacza, że dochody i wydatki budżetu ujmowane są w terminach ich zapłaty. Operacje gospodarcze ujmuje się w ewidencji wykonania budżetu z datą, pod którą nastąpił przepływ środków. **W związku z powyższym należy przeanalizować sposób ewidencji i rozliczania podatku VAT w księgach rachunkowych jednostki. Należy mieć na uwadze, że od 2014 roku pozostają na rachunku budżetu środki pieniężne, które zostały wprowadzić wyodrębnione na koncie 240/3, ale nie oznaczono ich za pomocą podziałek klasyfikacji budżetowej;**

- kwota 6.000,00 zł, stanowiąca wypłacone w miesiącu maju 2016 roku z rachunku bankowego i kasy Urzędu ZFSS zasiłki pieniężne na pomoc zdrowotną dla nauczycieli. Wymieniona kwota powinna zostać wypłacona ze środków Urzędu (kwotę 6.000,00 zł zwrócono na konto ZFSS w dniu 14 marca 2017 roku). W ewidencji księgowej organu ww. kwotę ujęto poprzez zapis na kontach 902 (Wn) z klasyfikacją 801, 80195, § 3020 oraz 240/5 (Ma). W dniu 13 marca 2017 roku (WB nr 51) kwotę 6.000,00 zł ujęto na kontach 240/5 (Wn) i 133 (Ma) bez klasyfikacji,

- 66,40 zł - **z ustaleń kontrolowanych wynikało, że ww. kwota to prawdopodobnie dochody z tytułu opłat za odpady komunalne dotyczące 2015 roku. Do dnia zakończenia kontroli nie rozliczono wskazanej kwoty.**

Inne aktywa i pasywa

W pozycji III bilansu - Inne pasywa wykazano kwotę 301.847,00 zł, zgodną z saldem Wn konta 909 - rozliczenia międzyokresowe. Na ww. kwotę składała się subwencja oświatowa na styczeń 2017 roku, która wpłynęła na rachunek organu w dniu 21 grudnia 2016 roku, WB nr 252.

Wynik wykonania budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano wynik wykonania budżetu w kwocie 937.200,10 zł (nadwyżka budżetu). Taką też kwotę ujęto w sprawozdaniu Rb-NDS, sporządzonym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. W ewidencji księgowej na dzień 31 grudnia 2016 roku konto księgowe 961 - wynik wykonania budżetu wykazywało saldo Ma w kwocie 937.200,10 zł.

Skumulowane wyniki budżetu

W bilansie z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano skumulowany niedobór w kwocie 7.827.139,72 zł. Wymieniona kwota wynikała z ewidencji księgowej na koncie 960 - skumulowane wyniki budżetu.

Stwierdzono zgodność danych wykazanych w sprawozdaniu finansowym z ewidencją księgową organu. Ustalono, iż bilans otwarcia wykazany w sprawozdaniu bilans z wykonania budżetu JST na dzień 1 stycznia 2016 roku był zgodny z bilansem zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2016 roku

Bilans Urzędu Gminy Zadzim został sporządzony w dniu 28 kwietnia 2017 roku. Kontrolą objęto następujące pozycje bilansu za 2016 rok:

AKTYWA

- grunty o wartości 593.315,70 zł - wartość gruntów zgodna z ewidencją analityczną konta 011. Stwierdzono zgodność wartości gruntów wykazanych w ewidencji księgowej i bilansie jednostki. W informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej na koniec 2016 roku grunty wykazano jedynie ilościowo,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej w kwocie 19.450.429,28 zł (wartość początkowa 31.715.065,43 zł - umorzenie 12.264.636,15 zł),
- urządzenia techniczne i maszyny w kwocie 144.204,26 zł (wartość początkowa 406.973,52 zł - umorzenie 262.769,26 zł),

- środki transportu w kwocie 83.753,98 zł (wartość początkowa 436.480,00 zł – umorzenie 352.726,02 zł),
- środki trwałe w budowie (inwestycje) **w kwocie 0 zł. Według ewidencji księgowej na saldzie Wn konta 080 - środki trwałe w budowie, na dzień 31 grudnia 2016 roku widniała kwota 293.991,96 zł. Z wyjaśnień uzyskanych od Skarbnika Gminy wynikało, że kwotę inwestycji błędnie wpisano w bilansie jednostkowym w poz. A.II.1.5 - Inne środki trwałe. Ponadto do bilansu przeniesiono kwotę 286.581,96 zł, tj. niższą o 7.410,00 zł, niż wynikającą z ewidencji księgowej Urzędu na koncie 080. Jak wynika z wyjaśnień Skarbnika Gminy, różnica ta występuje pomiędzy wartością środków trwałych i środków trwałych w budowie (inwestycje) o wartość netto zakupionej w grudniu 2016 roku sprężarki tłokowej – grupa 4 KST. Zakupiony środek trwały został zaksięgowany na koncie otwartych inwestycji – 080 w dniu 12 grudnia 2016 roku (poz. dziennika 2884) oraz przyjęty na stan środków trwałych w dniu 6 grudnia 2016 roku dokumentem OT nr 5/16 z dnia 6 grudnia 2016 roku, natomiast brak jest przeksięgowania z konta 080 na konto 011. W księgach rachunkowych przeksięgowanie z konta 080 na konto 011 nastąpiło w dniu 25 sierpnia 2017 roku na podstawie PK nr 1858 z dnia 25 sierpnia 2017 roku.**

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis na okoliczność rozbieżności między sprawozdaniem finansowym a ewidencją księgową w zakresie kwoty środków trwałych w budowie (inwestycji) stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli,

- należności krótkoterminowe w kwocie 568.714,24 zł, w tym: [1] należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 135,07 zł, zgodne z saldem Wn konta 201, [2] **pozostałe należności w kwocie 545.582,24 zł (opisano poniżej)**, [3] należności od budżetów w kwocie 22.996,93 zł, zgodne z saldem Wn konta 225,
- krótkoterminowe aktywa finansowe w kwocie 134.742,47 zł, w tym: środki pieniężne na rachunkach bankowych w kwocie 134.742,47 zł, zgodne z saldami kont: 135 – rachunek funduszy specjalnych i 139 – inne rachunki bankowe.

PASYWA

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 308.272,26 zł, zgodne z saldem Ma kont 201 i 300,
- zobowiązania wobec budżetów w kwocie 15.681,00 zł, zgodne z saldem Ma konta 225,
- zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń w kwocie 88.839,71 zł, zgodne z saldem Ma konta 229,
- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń w kwocie 111.303,95 zł, zgodne z saldem Ma konta 231,
- **pozostałe zobowiązania w kwocie 6.816,33 zł (opisano poniżej)**,
- sumy obce w kwocie 43.476,06 zł, wynikające z salda Ma konta 240.

Kontrolujące ustaliły, że w sprawozdaniu finansowym – bilansie jednostki, sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 roku zaniżono po stronie aktywów kwotę pozostałych należności (poz. B.II.4), należności krótkoterminowych

(poz. B.II), aktywów obrotowych (poz. B) o kwotę 24,83 zł, natomiast po stronie pasywów zaniżono o tą samą kwotę - pozostałe zobowiązania (poz. C.II.5), zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne (poz. C.II) i zobowiązania i rezerwy na zobowiązania (poz. C).

Z ustaleń kontroli wynika, że na dzień 31 grudnia 2016 roku konto 221 wykazywało dwa salda – Wn w kwocie 350.392,19 zł i Ma w kwocie 723,03 zł. Po uwzględnieniu salda Wn konta 234 w kwocie 189.196,48 zł i sald konta 240 – Wn w kwocie 6.018,40 zł i Ma w kwocie 6.118,13 zł, prawidłowa kwota pozostałych należności powinna stanowić kwotę 545.607,07 zł, a pozostałych zobowiązań 6.841,16 zł.

Ponadto kontrolujące wskazują, że w wyniku weryfikacji ewidencji księgowej oraz bilansu Urzędu Gminy w Zadzimiu stwierdzono, że przedstawione zestawienie obrotów i sald za 2016 rok wskazywało jedynie per saldo Wn (należności) konta 221 – należności z tytułu dochodów budżetowych oraz per saldo Ma (zobowiązania) konta 240 – pozostałe rozrachunki. Natomiast do bilansu jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku przeniesiono zarówno saldo Wn oraz saldo Ma – kont 221 i 240. Powyższe stanowiło naruszenie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z opisem do kont 221 i 240 zawartych w załączniku nr 3 do wskazanego rozporządzenia, konta 221 i 240 mogą wykazywać salda strony Wn i strony Ma. Do oddzielnego wykazywania sald zobowiązuje także pośrednio art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów, i zwianych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie należy kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.

Ustalono, iż bilans otwarcia wykazany w sprawozdaniu finansowym na dzień 1 stycznia 2016 roku był zgodny z bilansem zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi jednostki, konta zespołu 2 – rozrachunki i rozliczenia służą do ewidencji krajowych i zagranicznych rozrachunków oraz rozliczeń. Konta zespołu 2 służą także do ewidencji i rozliczeń środków budżetowych, środków europejskich i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi, wynagrodzeń, rozliczeń niedoborów, szkód i nadwyżek oraz wszelkich innych rozliczeń związanych z rozrachunkami i roszczeniami spornymi. Ewidencja szczegółowa do kont zespołu 2 może być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej i umożliwiać wyodrębnienie poszczególnych grup rozrachunków, rozliczeń, ustalenie przebiegu ich rozliczeń oraz stanu należności, rozliczeń, roszczeń spornych i zobowiązań z podziałem według kontrahentów oraz jeśli dotyczą rozliczeń w walutach obcych – według poszczególnych walut, a przy rozliczaniu środków europejskich również odpowiednio w podziale na programy lub projekty.

1. Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami. Terminowość regulowania zobowiązań (2016 – 30 czerwca 2017)

Z ewidencji księgowej na koncie 201 wynikało, że jednostka na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadała zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 293.431,81 zł oraz należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 135,07 zł.

Na należności z tytułu dostaw i usług składały się kwoty: [1] 1 zł, nadpłacona przez kontrahenta nr konta 201/564 i rozliczona w dniu 6 lipca 2017 roku, [2] 134,07 zł - nadpłata wynikająca z konta nr 201/39. Do kontrahenta skierowano pisma z dnia 29 listopada 2016 roku i 21 czerwca 2017 roku z prośbą o zwrot nadpłaty wynikającej z korekty faktury nr KLZ06447144/001/16 z dnia 5 sierpnia 2016 roku. Do dnia zakończenia kontroli nadpłata nie została rozliczona.

W bilansie jednostki sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 roku wykazano należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 135,07 zł oraz zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 308.272,26 zł – wynikające z salda Ma kont: 201 – 293.431,81 zł i 300 – 14.840,45 zł.

Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2016 roku stanowi załącznik nr 11 protokołu kontroli.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku konto 201 wykazywało saldo Wn w kwocie 166,62 zł oraz saldo Ma w kwocie 161.106,22 zł. Na saldo Wn składały się dwie kwoty: [1] 32,55 zł – nadpłata na koncie kontrahenta nr 201/27 – pismem z dnia 31 lipca 2017 roku wystąpiono do kontrahenta z prośbą o zwrot nadpłaty. Kontrahent zwrócił wymienioną kwotę w dniu 11 sierpnia 2017 roku, [2] 134,07 zł – nadpłata na koncie kontrahenta nr 201/39, opisana powyżej.

Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 30 czerwca 2017 roku stanowi załącznik nr 12 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli zobowiązań Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 30 czerwca 2017 roku stwierdzono, że:

- zobowiązania wynikały z 95 dokumentów, na dokumentach źródłowych odnotowano daty wpływu, w pięciu przypadkach miały miejsce opóźnienia w zapłacie zobowiązań (nie wystąpiły odsetki za zwłokę),

- w przypadku zobowiązania pozostającego na koncie kontrahenta oznaczonego w ewidencji księgowej nr 201/41 stwierdzono błędne zaksięgowanie polisy nr DU22366448 z dnia 26 września 2016 roku wystawionej na kwotę 543 zł za ubezpieczenie samochodu, z terminem zapłaty I raty w kwocie 181 zł do dnia 13 października 2016 roku (zapłacono w dniu 10 października 2016 roku, WB nr 183) oraz terminem zapłaty II raty w kwocie 362 zł do dnia 28 marca 2017 roku. Polisę zaksięgowano na kontach 409 (Wn), 201 (Ma) w kwocie 362 zł. Tym samym zobowiązania na dzień 31 grudnia 2016 roku zaniżono o kwotę 181 zł,
- w wyniku kontroli dowodów źródłowych za styczeń 2017 roku, stwierdzono, że w księgach rachunkowych 2016 roku nie ujęto dowodów księgowych wystawionych w styczniu 2017 roku, które dotyczyły zdarzeń gospodarczych z 2016 roku,
- nie wystąpiły zobowiązania wymagalne z tytułu dostaw i usług.

Próbie dotyczącej terminowości regulowania zobowiązań stanowiło 40 dowodów księgowych (faktury, rachunki), zapłaconych w okresie od 1 do 13 grudnia 2016 roku. Na dokumentach źródłowych odnotowano daty wpływu do Urzędu. Zobowiązania objęte próbą kontroli uregulowano w większości przypadków terminowo (zobowiązania wynikające z dwóch faktur zapłacono z niewielkim opóźnieniem).

Zestawienie dokumentów stanowiących próbę dotyczącą terminowości regulowania zobowiązań stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli.

2. Rozrachunki publicznoprawne

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

Na dzień 31 grudnia 2016 roku konto 225 wykazywało saldo Wn w kwocie 22.996,93 zł i saldo Ma w kwocie 15.681,00 zł.

Na saldo Wn składały się kwoty:

- 1.556,48 zł, stanowiąca podatek VAT naliczony do odliczenia w miesiącach styczniu i lutym 2017 roku,
- 734,45 zł, stanowiąca podatek VAT naliczony do odliczenia w przyszłym okresie, która powinna być wprowadzona do deklaracji VAT-7 za miesiąc listopad 2016 roku. Powyższa kwota została uwzględniona w korekcie deklaracji VAT-7 za miesiąc listopad 2016 roku, sporządzonej w dniu 20 czerwca 2017 roku,
- 20.706,00 zł, stanowiąca nadwyżkę podatku VAT naliczonego nad należnym, wykazana w deklaracji VAT-7 za miesiąc grudzień 2016 roku jako kwota do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy.

Na zobowiązania w kwocie 15.681,00 zł składały się kwoty: [1] 15.619,00 zł stanowiąca podatek dochodowy od osób fizycznych naliczony od wynagrodzeń za grudzień 2016 roku, [2] 62,00 zł stanowiąca podatek dochodowy od osób fizycznych naliczony od umowy zlecenia. Podatek w kwocie 15.681,00 zł zapłacono do Urzędu Skarbowego w dniu 20 stycznia 2017 roku, WB nr 11.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku konto 225 wykazywało saldo Wn w kwocie 844,69 zł i saldo Ma w kwocie 25.659,00 zł. Kwota 844,69 zł stanowiła podatek VAT naliczony do odliczenia w lipcu 2017 roku.

Na saldo Ma w kwocie 25.659,00 zł składały się kwoty:

- 11.805,00 zł – podatek dochodowy od osób fizycznych naliczony od wynagrodzeń za czerwiec 2017 roku – podatek zapłacono w dniu 20 lipca 2017 roku, WB nr 126,
- 188,00 zł – podatek dochodowy od osób fizycznych naliczony od świadczeń z ZFŚS (dotyczy pracowników szkoły) – zapłacono do Urzędu Skarbowego z rachunku Zespołu Szkół w Zadzimiu w dniu 20 lipca 2017 roku, WB nr 88, zrefundowano z konta ZFŚS na rachunek Zespołu Szkół w Zadzimiu w dniu 20 lipca 2017 roku, WB nr 68,
- 13.666,00 zł – podatek VAT podlegający wpłacie do Urzędu Skarbowego (kwota zgodna z deklaracją VAT-7 za czerwiec 2017 roku) – podatek zapłacono w dniu 25 lipca 2017 roku, wb nr 129.

Sprawdzono terminowość zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych za miesiące: sierpień – grudzień 2016 roku oraz styczeń - luty 2017 roku.

Miesiąc	Naliczony podatek (PIT-4R, PIT-8A)	Termin płatności	Wpłaty			Uwagi	Potracone wynagrodzenie z tyt. term. wpłacania zaliczek
			Kwota	Data	Nr WB		
1	2	3	4	5	6	7(2-4)	8
Sierpień 2016	10.299 62	20.09.2016	10.299,00 62,00	19.09.2016	169	-	-
Wrzesień 2016	16.299 62	20.10.2016	16.299,00 62,00	20.10.2016	191	-	-
Październik 2016	9.307 62	20.11.2016	9.369,00 62,00	18.11.2016	211	-	-
Listopad 2016	9.027 62	20.12.2016	8.965,00 62,00	21.12.2016 (środa)	232	-	-
Grudzień 2016	15.619 62	20.01.2017	15.619,00 62,00	20.01.2017	11	-	-
Styczeń 2017	18.734	20.02.2017	18.734,00	20.02.2017	30	-	-
Luty 2017	10.108	20.03.2017	10.108,00	20.03.2017	47	-	-

Podatek od osób fizycznych naliczony od wynagrodzeń za listopad 2016 roku przekazano do Urzędu Skarbowego z jednodniowym opóźnieniem. Zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za pozostałe miesiące objęte próbą kontroli, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity z 2016 roku, poz. 2032 ze zm.), tj. do 20 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane.

Kontrolowana jednostka nie pobierała prowizji od przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych. W myśl art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 201 ze zm.), płatnikom

i inkasentom przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa. Szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa, w relacji do kwoty pobranych podatków oraz tryb pobrania wynagrodzenia, określono w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2015 roku w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 2154), zgodnie z którym - płatnikom podatku dochodowego od osób fizycznych, przysługuje wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków, wynoszące 0,3% kwoty podatków pobranych na rzecz budżetu państwa.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

Konto 229 wykazywało na dzień 31 grudnia 2016 roku saldo zobowiązań w kwocie 88.839,71 zł. Na powyższą kwotę składały się zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy od: [1] dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2016 rok – w kwocie 21.069,49 zł (PK z dnia 31 grudnia 2016 roku, dowód księgowy nr 3124, „13” wypłacono w dniu 23 stycznia 2017 roku, WB nr 12) – składki odprowadzono na rachunek bankowy ZUS w dniu 6 lutego 2017 roku, WB nr 22, [2] wynagrodzeń wypłaconych w grudniu 2016 roku – w kwocie 67.770,22 zł – składki zapłacono na rzecz ZUS w dniu 5 stycznia 2017 roku, WB nr 4 .

Na dzień 30 czerwca 2017 roku konto 229 wykazywało saldo Ma w kwocie 45.351,83 zł. Saldo dotyczyło naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i fundusz pracy od wynagrodzeń za czerwiec 2017 roku. Składki przekazano na konto ZUS w dniu 5 lipca 2017 roku, wyciąg bankowy nr 117.

Kontroli poddano terminowość odprowadzania składek ZUS za miesiące sierpień – grudzień 2016 roku oraz styczeń - marzec 2017 roku. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli:

Należność za miesiąc	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Różnica
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota w zł	Data	WB nr	
1	2	3	4	5	6	7	8
Sierpień 2016	Społeczne	34 427,30	05.09.2016	34 427,30	05.09.2016	159	0,00
	Zdrowotne	9 377,73	05.09.2016	9 377,73	05.09.2016	159	0,00
	Fundusz pracy	2 011,19	05.09.2016	2 011,19	05.09.2016	159	0,00
Wrzesień 2016	Społeczne	44 727,74	05.10.2016	44 727,74	05.10.2016	181	0,00
	Zdrowotne	11 625,97	05.10.2016	11 625,97	05.10.2016	181	0,00
	Fundusz pracy	2 663,87	05.10.2016	2 663,87	05.10.2016	181	0,00
Październik 2016	Społeczne	36 645,36	05.11.2016	36 645,36	04.11.2016	202	0,00
	Zdrowotne	9 666,94	05.11.2016	9 666,94	04.11.2016	202	0,00
	Fundusz pracy	2 019,25	05.11.2016	2 019,25	04.11.2016	202	0,00
Listopad 2016	Społeczne	36 013,63	05.12.2016	36 013,63	05.12.2016	222	0,00
	Zdrowotne	9 479,41	05.12.2016	9 479,41	05.12.2016	222	0,00
	Fundusz pracy	2 039,82	05.12.2016	2 039,82	05.12.2016	222	0,00
Grudzień 2016	Społeczne	51 593,28	05.01.2017	51 593,28	05.01.2017	4	0,00
	Zdrowotne	13 319,41	05.01.2017	13 319,41	05.01.2017	4	0,00
	Fundusz pracy	2 857,53	05.01.2017	2 857,53	05.01.2017	4	0,00
	Społeczne	71 118,68	06.02.2017	71 057,67	06.02.2017	22	61,00

Styczeń 2017	Zdrowotne	18 004,51	06.02.2017	18 006,68	06.02.2017	22	-2,17
	Fundusz pracy	4 040,63	06.02.2017	4 045,88	06.02.2017	22	-5,25
Luty 2017	Społeczne	32 780,01	06.03.2017	32 841,01	06.03.2017	40	-61,00
	Zdrowotne	8 762,47	06.03.2017	8 760,30	06.03.2017	40	2,17
	Fundusz pracy	1 928,56	06.03.2017	1 928,56	06.03.2017	40	0,00
Marzec 2017	Społeczne	38 007,02	05.04.2017	38 007,02	05.04.2017	58	0,00
	Zdrowotne	9 931,67	05.04.2017	9 931,67	05.04.2017	58	0,00
	Fundusz pracy	2 229,83	05.04.2017	2 224,58	05.04.2017	58	5,25

Jak wynika z powyższego zestawienia, składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1778 ze zm.).

Wpłaty na PFRON

Zgodnie z art.21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.2046 ze zm.), pracodawca zatrudniający, co najmniej 25 pracowników w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy jest obowiązany, dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz, w wysokości kwoty stanowiącej iloczyn 40,65 % przeciętnego wynagrodzenia i liczby pracowników odpowiadającej różnicy między zatrudnieniem zapewniającym osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości 6 %, a rzeczywistym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych. Z wpłat zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6 %.

Kontroli poddano prawidłowość ustalania wpłat na PFRON w 2016 roku. Ustalono, że jednostka w kontrolowanym okresie nie posiadała obowiązku odprowadzania składek do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W kontrolowanym okresie zatrudnienie w jednostce przekraczało 25 etatów. Jednostka jednak zatrudniała 4 osoby niepełnosprawne. W związku z powyższym, na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych sporządzane były jedynie miesięczne informacje INF-1.

3. Pozostałe rozrachunki

Konto 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Na dzień 31 grudnia 2016 roku konto 231 wykazywało saldo Ma w kwocie 111.303,95 zł, na które składały się zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonego za 2016 rok (PK z dnia 31 grudnia 2016 roku, dowód księgowy nr 3124) – „13” wypłacono w dniu 23 stycznia 2017 roku, WB nr 12.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku konto 231 wykazywało saldo Ma w kwocie 3.098,58 zł. Na saldo składały się wynagrodzenia konserwatora SUW, komisji urbanistycznej, ryczałtowe sołtysów, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz

prowinie dla sołtysów za pobór podatków i opłat za odpady komunalne. Wymienione wynagrodzenia wypłacono w lipcu 2017 roku.

Konto 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami

Konto 234 na dzień 31 grudnia 2016 roku i 30 czerwca 2017 roku wykazywało saldo należności w kwotach 189.196,48 zł – na koniec 2016 roku i 162.444,26 zł – na koniec I półrocza 2017 roku. Na saldo składały się należności z tytułu pożyczek udzielonych pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Konto 240 – pozostałe rozrachunki

Na dzień 31 grudnia 2016 roku konto 240 wykazywało saldo Wn w kwocie 6.018,40 zł i saldo Ma w kwocie 49.594,19 zł. Na kwotę należności składały się:

- kwota 6.000 zł, stanowiąca mylnie wypłaconą ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych pomoc finansową dla trzech pracowników szkół.

Zasiłki pieniężne na pomoc zdrowotną wypłacono z rachunku ZFŚS w dniach: [1] 5 maja 2016 roku na kwotę 4.000,00 zł, WB nr 36, ujęto w ewidencji księgowej na kontach 851 (Wn), 135 (Ma), [2] 9 maja 2016 roku na kwotę 2.000,00 zł, raport kasowy nr 2016/2011, ujęto w ewidencji księgowej na kontach 851 (Wn), 101 (Ma) oraz na podstawie PK z dnia 31 grudnia 2016 roku na kontach 240-1 (Wn), 851 (Ma). Kwotę 6.000 zł zwrócono na rachunek ZFŚS z rachunku Urzędu Gminy w dniu 14 marca 2017 roku – zaewidencjonowano na kontach 135 (Wn), 851 (Ma). W ewidencji księgowej Urzędu Gminy pod datą 31 grudnia 2016 roku dokonano księgowania: [1] 240/1 (Wn), 223 (Ma), [2] 409 (Wn), 240/1 (Ma) klasyfikacja 80195 § 3020. W dniu 14 marca 2017 roku zwrócono kwotę 6.000 zł z konta Urzędu na konto ZFŚS i ujęto w ewidencji na kontach 240/1 (Wn) i 130 (Ma). Pomimo faktycznego rozliczenia kwoty 6.000,00 zł w dniu 14 marca 2017 roku, kwota ta poprzez nieprawidłowy zapis księgowy, pozostawała na dzień 30 czerwca 2017 roku również jako należność na koncie 240/1. Księgowanie sprostowano na podstawie PK z dnia 23 sierpnia 2017 roku, dowód księgowy nr 1831,

- kwota 18,40 zł, stanowiąca podatek VAT od faktury sprzedaży wystawionej w grudniu 2016 roku, którą zaewidencjonowano w księgach rachunkowych Zespołu Szkół w Zadzimiu w 2016 roku. Wskazana kwota wpłynęła na rachunek Zespołu Szkół w dniu 2 stycznia 2017 roku.

W ewidencji Urzędu Gminy w Zadzimiu ww. kwotę ujęto na kontach 240/1 (Wn), 225 (Ma) bez klasyfikacji. Podatek w kwocie 18,40 zł został przekazany przez ZS w Zadzimiu na rachunek bankowy Urzędu Gminy w dniu 2 stycznia 2017 roku (zapis na kontach 130 (Wn), 240/9 (Ma)). W związku z zaksięgowaniem zapłaty na koncie analitycznym 240/9 zamiast 240/1, kwota 18,40 zł widnieje w ewidencji księgowej Urzędu również jako pozostała należność na dzień 30 czerwca 2017 roku. Sprostowania księgowania dokonano w trakcie kontroli RIO na podstawie PK z dnia 23 sierpnia 2017 roku.

Na zobowiązania pozostające na dzień 31 grudnia 2016 roku na saldzie Ma konta 240 składały się:

- kwota 42.900,00 zł, stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania umowy nr 2/2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku na wykonanie usługi dowozu dzieci do szkoły podstawowej, gimnazjum publicznego i przedszkola w Zespole Szkół w Zadzimiu oraz do szkoły podstawowej, gimnazjum publicznego i przedszkola w Zespole Szkół w Zygrach w roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017. Zabezpieczenie wpłacono w dniach: 2 lipca 2015 roku – 20.000 zł i 15 lipca 2015 roku – 22.900 zł. W SIWZ w postępowaniu o udzielenie zamówienia na ww. usługę, zamawiający wymagał wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% szacunkowej wartości wynagrodzenia brutto. Zamawiający zwróci wykonawcy kwotę zabezpieczenia, o ile nie zaspokoi z niej przysługujących mu roszczeń w terminie 30 dni od zakończenia obowiązywania niniejszej umowy,
- kwota 576,06 zł – kapitalizacja odsetek na rachunku sum depozytowych,
- kwota 6.118,13 zł – otrzymane z organu środki na zapłatę faktur dotyczących nabycia towarów i usług na cele związane z działalnością gospodarczą, od których przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego VAT.

Na dzień 30 czerwca 2017 roku konto 240 wykazywało saldo Wn w kwocie 29.501,97 zł i salo Ma w kwocie 43.797,34 zł.

Kwotę należności stanowiły: [1] kwota 6.000 zł – opisana powyżej, [2] kwota 18,40 zł – opisana powyżej, [3] kwota 23.483,57 zł, stanowiąca nadwyżkę między zgromadzonym podatkiem VAT od dochodów z tytułu sprzedaży wody i odprowadzania ścieków, najmu i dzierżawy oraz opłat eksploatacyjnych, a środkami na zapłatę faktur dotyczących nabycia towarów i usług na cele związane z działalnością gospodarczą, od których przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT naliczonego.

Na zobowiązania składały się:

- kwota 42.900,00 zł, stanowiąca zabezpieczenie należytego wykonania umowy nr 2/2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku na wykonanie usługi dowozu dzieci do szkoły podstawowej, gimnazjum publicznego i przedszkola w Zespole Szkół w Zadzimiu oraz do szkoły podstawowej, gimnazjum publicznego i przedszkola w Zespole Szkół w Zygrach w roku szkolnym 2015/2016 i 2016/2017 - opisano powyżej,
- kwota 675,77 zł – kapitalizacja odsetek na rachunku sum depozytowych,
- kwota 221,57 zł – wpłata z dnia 15 lutego 2017 roku Zespołu Szkół w Zygrach tytułem rozliczenie pobytu (...) ²⁰.

---

²⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. Zabezpieczenie wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania. Kontrola kasy. Instrukcja kasowa

---

Unormowania dotyczące gospodarki kasowej, obowiązujące w okresie objętym kontrolą, zawarto w Instrukcji kasowej, wprowadzonej zarządzeniem nr 149/VI/2013 Wójta Gminy Zadzim z dnia 25 lipca 2013 roku oraz Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, wprowadzonej zarządzeniem nr 34/2015 Wójta Gminy Zadzim z dnia 13 lutego 2015 roku (obecnie w jednostce obowiązuje Instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, wprowadzona zarządzeniem nr 43/2017 z dnia 1 sierpnia 2017 roku).

Zgodnie z Instrukcją kasową w kasie Urzędu może być przechowywany niezbędny zapas gotówki (pogotowie kasowe) na bieżące wydatki w wysokości 4.000,00 zł, gotówka podjęta z rachunku bankowego na pokrycie określonych rodzajowo wydatków, gotówka pochodząca z bieżących wpływów do kasy jednostki, gotówka przechowywana jako depozyt od osób prawnych i fizycznych oraz inne wartości pieniężne za pisemną zgodą kierownika jednostki.

Nadwyżkę gotówki znajdującą się w kasie na koniec dnia ponad ustaloną wysokość jej niezbędnego zapasu, odprowadza się w dniu powstania tej nadwyżki, a jeżeli są warunki do odpowiedniego zabezpieczenia przechowywanej gotówki – w dniu następnym na rachunek bankowy jednostki. Górna wartość gotówki jaka może być przechowywana w kasie Urzędu do dnia następnego wynosi 12.000,00 zł.

Funkcję kasjera w kontrolowanym okresie w Urzędzie Gminy Zadzim pełnił Kamil Bienias - inspektor ds. obsługi kasowej i egzekucji należności pieniężnych (...) ²¹. Oświadczenie o ponoszeniu odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie kasjer złożył w dniu 23 lutego 2015 roku.

Osobą zastępującą kasjera w czasie jego nieobecności była Pani Jolanta Gorąca – podinspektor ds. kadr i oświaty, zgodnie z zakresem czynności z dnia 24 lutego 2015 roku. (...) ²².

Kontrolę kasy Urzędu Gminy w Zadzimiu przeprowadzono w dniu 12 października 2017 roku. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Protokół kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 12 października 2017 roku stanowi załącznik nr 1 protokołu kontroli.

---

²¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

2. Dokumentowanie operacji kasowych

Prawidłowość dokumentowania operacji kasowych dokonywanych w okresie objętym kontrolą sprawdzono w oparciu o następujące, losowo wybrane raporty kasowe wydatków budżetowych Urzędu Gminy:

- raport kasowy nr 2016/0114 z dnia 1 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0115 z dnia 2 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0116 z dnia 5 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0117 z dnia 7 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0118 z dnia 8 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0119 z dnia 15 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2016/0120 z dnia 16 grudnia 2016 roku,
- raport kasowy nr 2017/0014 z dnia 1 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0015 z dnia 2 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0016 z dnia 3 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0017 z dnia 6 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0018 z dnia 8 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0019 z dnia 9 lutego 2017 roku,
- raport kasowy nr 2017/0020 z dnia 10 lutego 2017 roku.

Dowodem pobrania przez kasjera gotówki z banku jest czek, na podstawie, którego pobrano gotówkę. Suma wynikająca z czeku wprowadzana jest do raportu kasowego po stronie przychodu, w dniu jej pobrania.

Udokumentowanie wydatków stanowiły dowody źródłowe w postaci: list wypłat wynagrodzeń, diet, stypendiów motywacyjnych, poleceń wyjazdu służbowego, wniosków o zaliczkę, rozliczeń zaliczki, faktur, rachunków. Merytoryczny opis rachunku przez osoby do tego upoważnione umożliwiał zaklasyfikowanie wydatku do odpowiedniej przedziałki klasyfikacji budżetowej. Na dokumentach znajdowały się pokwitowania dokonanej wypłaty przez osobę pobierającą gotówkę. Stwierdzono, że daty pokwitowania odbioru gotówki pokrywały się z datą wypłaty ujętą w raporcie kasowym.

Raporty kasowe posiadały podpisy osoby sporządzającej i sprawdzającej.

3. Udzielanie i rozliczanie zaliczek

W § 6 instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, wprowadzonej zarządzeniem nr 34/2015 Wójta Gminy Zadzim z dnia 13 lutego 2015 roku określono, że w jednostce występują zaliczki gotówkowe jednorazowe, wypłacane pracownikom zatrudnionym w Urzędzie Gminy na podstawie umowy o pracę. Zaliczki jednorazowe mogą być wypłacane na poczet podróży służbowej, zakup materiałów i usług itp. Zgodnie z ww. uregulowaniami, zaliczka podlega rozliczeniu bez zbędnej zwłoki, najpóźniej w terminie 14 dni od daty pobrania na odpowiednim druku.

Obecnie w powyższym zakresie obowiązuje w jednostce instrukcja obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych, wprowadzona zarządzeniem nr 43/2017 Wójta

Gminy Zadzim z dnia 1 sierpnia 2017 roku.

Kontroli poddano udzielone w 2016 roku zaliczki na zakup materiałów i usług:

- wniosek o zaliczkę z dnia 3 lutego 2016 roku na kwotę 1.000,00 zł z przeznaczeniem na materiały promocyjne. Zaliczkę wypłacono w dniu 3 lutego 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0013 z dnia 3 lutego 2016 roku). Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 19 lutego 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 5 lutego 2016 roku na kwotę 308,51 zł (raport kasowy nr 2016/0014 z dnia 5 lutego 2016 roku, dowód księgowy nr 247). Do rozliczenia zaliczki załączono faktury na kwotę 308,51 zł. Niewykorzystaną część zaliczki w kwocie 691,49 zł pracownik zwrócił do kasy jednostki w dniu 5 lutego 2016 roku,
- wniosek o zaliczkę z dnia 3 czerwca 2016 roku na kwotę 3.300,00 zł z przeznaczeniem na naprawę motopompy dla OSP Sikory. Zaliczkę wypłacono w dniu 3 czerwca 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0056 z dnia 3 czerwca 2016 roku, dowód księgowy nr 1260). Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 6 czerwca 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 6 czerwca 2016 roku na kwotę 3.300 zł (dowód księgowy nr 1283). Do rozliczenia załączono fakturę nr 1/2016 z dnia 3 czerwca 2016 roku na kwotę 3.300,00 zł za naprawę motopompy,
- wniosek o zaliczkę z dnia 4 sierpnia 2016 roku na kwotę 1.500,00 zł na zakup materiałów na organizację dożynek oraz na realizację projektów dofinansowywanych przez WFOŚiGW w Łodzi. Zaliczkę wypłacono w dniu 4 sierpnia 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0075 z dnia 4 sierpnia 2016 roku, dowód księgowy nr 1809). **Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 18 sierpnia 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 31 sierpnia 2016 roku na kwotę 1.226,81 zł (raport kasowy nr 2016/0079 z dnia 31 sierpnia 2016 roku, dowód księgowy nr 1936).** Do rozliczenia załączono faktury i rachunki na łączną kwotę 1.226,81 zł. Niewydatkowaną kwotę 273,19 zł pracownik wpłacił do kasy jednostki w dniu 31 sierpnia 2016 roku,
- wniosek o zaliczkę z dnia 24 sierpnia 2016 roku na kwotę 1.500,00 zł na zakup materiałów promocyjnych i nagród. Zaliczkę wypłacono w dniu 24 sierpnia 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0076 z dnia 24 sierpnia 2016 roku, dowód księgowy nr 1881). **Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 31 sierpnia 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 7 września 2016 roku na kwotę 1.329,53 zł (raport kasowy nr 2016/0082 z dnia 7 września 2016 roku, dowód księgowy nr 2036).** Do rozliczenia załączono faktury na łączną kwotę 1.329,53 zł. Niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 170,47 zł pracownik zwrócił do kasy jednostki w dniu 7 września 2016 roku,
- wniosek o zaliczkę z dnia 1 września 2016 roku na kwotę 2.000,00 zł z przeznaczeniem na organizację dożynek. Zaliczkę wypłacono w dniu 1 września 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0080 z dnia 1 września 2016 roku, dowód księgowy nr 1946). Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 9 września 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 7 września 2016 roku na kwotę 1.031,13 zł (raport kasowy nr 2016/0082 z dnia 7 września 2016 roku, dowód księgowy nr 2036). Do rozliczenia załączono dokumenty źródłowe na łączną kwotę 1.031,13 zł. Niewykorzystaną zaliczkę w kwocie 968,87 zł pracownik zwrócił do kasy jednostki w dniu 7 września 2016 roku,

- wniosek o zaliczkę z dnia 7 października 2016 roku na kwotę 2.000,00 zł z przeznaczeniem na zakup artykułów na Dzień Edukacji Narodowej. Zaliczkę wypłacono w dniu 7 października 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0093 z dnia 7 października 2016 roku, dowód księgowy nr 2315). Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 30 października 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 13 października 2016 roku na kwotę 2.019,11 zł (raport kasowy nr 2016/0095 z dnia 19 października 2016 roku). Kwotę 19,11 zł wypłacono pracownikowi z kasy jednostki w dniu 18 października 2016 roku,
- wniosek o zaliczkę z dnia 22 listopada 2016 roku na kwotę 1.500,00 zł z przeznaczeniem na zakup materiałów do przygotowania spotkania świątecznego. Zaliczkę wypłacono w dniu 22 listopada 2016 roku (raport kasowy nr 2016/0109 z dnia 22 listopada 2016 roku, dowód księgowy nr 2675). **Pracownik zobowiązał się rozliczyć zaliczkę do dnia 30 listopada 2016 roku. Zaliczkę rozliczono w dniu 1 grudnia 2016 roku na kwotę 1.387,39 zł (raport kasowy nr 2016/0114 z dnia 1 grudnia 2016 roku, dowód księgowy nr 2829).** Do rozliczenia zaliczki załączono faktury na łączną kwotę 1.387,39 zł. Niewykorzystaną kwotę 112,61 zł zwrócono do kasy jednostki w dniu 1 grudnia 2016 roku.

Trzy z kontrolowanych zaliczek zostały rozliczone po terminie wskazanym przez pobierających zaliczki. W przypadku pozostałych zaliczek nieprawidłowości nie stwierdzono.

VI. WYKONANIE BUDŻETU JEDNOSTKI

1. Informacje ogólne – 2016 rok

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	18.176.716,66	17.956.896,59
Dochody bieżące	18.151.707,11	17.931.887,04
Dochody majątkowe	25.009,55	25.009,55
PRZYCHODY	300.000,00	710.658,28
z tego:		
Kredyty i pożyczki	0,00	0,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00
Wolne środki)	300.000,00	710.658,28

Wydatki i rozchody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	17.939.216,66	17.019.696,49
z tego:		
Wydatki majątkowe	562.097,55	504.566,09
Wydatki bieżące	17.377.119,11	16.515.130,40
ROZCHODY	537.500,00	537.500,00
w tym: spłata kredytów i pożyczek	537.500,00	537.500,00

2. Wieloletnia prognoza finansowa

Uchwałą nr XXXII/168/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku Rada Gminy Zadzim uchwaliła wieloletnią prognozę finansową gminy na lata 2017-2024. Do WPF wprowadzono zmiany:

- uchwałą nr XXXIII/180/2017 Rady Gminy z dnia 14 lutego 2017 roku,
- uchwałą nr XXXVI/192/2017 Rady Gminy z dnia 12 maja 2017 roku,
- uchwałą nr XXXVII/202/2017 Rady Gminy z dnia 19 czerwca 2017 roku,
- uchwałą nr XXXVIII/207/2017 Rady Gminy z dnia 28 sierpnia 2017 roku,
- zarządzeniem nr 53/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 22 września 2017 roku,
- zarządzeniem nr 56/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 26 września 2017 roku.

Dokonano analizy danych przedstawionych w pierwotnej uchwale z dnia 5 stycznia 2017 roku, z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą z dnia 28 sierpnia 2017 roku oraz zarządzeniami, w szczególności zweryfikowano dane mające wpływ na spełnienie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, w 2017 roku i latach następnych.

Dochody bieżące

Dochody bieżące	Uchwała nr XXXII/168/2017 z 05.01.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Uchwała nr XXXVIII/207/2017 z 28.08.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Zarządzenie nr 56/2017/ z 26.09.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)
Plan III kwartał 2016 wg Rb-NDS	17 613 802,34	-	17 613 802,34	-	17 613 802,34	-
Wykonanie 2016 NDS	17 931 887,04	-	17 931 887,04	-	17 931 887,04	-
WPF 2017	19 297 647,48	8,73%	19 759 709,60	9,25% (+1.827.822,56)	19 791 019,14	9,39% (1.859.132,10)
WPF 2018	20 950 000,00	7,89%	20 450 000,00	3,38% (+690.290,40)	20 150 000,00	1,78%

WPF 2019	20 050 000,00	-4,49%	20 445 177,00	-0,02%	20 550 000,00	1,95%
WPF 2020	20 360 000,00	1,52%	20 360 000,00	-0,42%	20 850 000,00	1,44%

W objaśnieniach do WPF wskazano, że dla dochodów bieżących przyjęto wzrost nieco niższy niż na poziomie Projektu Krajowego Brutto, mając na względzie uchwalane stawki podatkowe na niższym poziomie niż ministerialne. Dochody bieżące w latach objętych prognozą oszacowano ze wzrostem na poziomie około 2%. W dochodach bieżących uwzględniona została dotacja celowa w wysokości 656.902,00 zł.

Przedłożono kontrolującą uchwałę nr XXIX/195/16 Rady Miejskiej w Poddębicach w sprawie udzielenia Gminie Zadzim pomocy finansowej. Wymienioną uchwałą Gmina Poddębice zobowiązała się do udzielenia pomocy finansowej Gminie Zadzim w wysokości nie przekraczającej kwoty 656.902,00 zł z przeznaczeniem na zadania bieżące w zakresie oświaty w 2017 roku. Umowę nr 1/2017/FN w powyższym zakresie zawarto z Gminą Poddębice w dniu 29 czerwca 2017 roku. Zgodnie z umową, Gmina Poddębice udzieliła Gminie Zadzim dotacji na realizację zadań bieżących w wysokości 656.902,00 zł, z czego kwotę 485.302,00 zł przeznaczono na finansowanie wydatków bieżących w szkołach podstawowych oraz kwotę 171.600,00 zł na finansowanie dowożenia uczniów do szkół. Wykorzystanie dotacji ma nastąpić do dnia 18 grudnia 2017 roku.

W wyniku analizy danych przedstawionych w WPF ustalono, że dochody w 2017 roku na dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze (500+) zwiększyły się o około 624.000 zł w porównaniu z rokiem 2016.

Wobec powyższego na znaczny, tj. ponad 9% (1.827.822,56) wzrost dochodów bieżących w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim miały wpływ: [1] dotacja celowa na realizację zadań bieżących w zakresie oświaty w kwocie 656.902,00 zł, [2] wzrost dotacji celowej na świadczenia wychowawcze w porównaniu z rokiem poprzednim o kwotę 624.000,00 zł, [3] szacowany wzrost dochodów bieżących o kwotę 546.920,56 zł (2,77%) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Jak wskazano powyżej, w objaśnieniach do WPF, dochody bieżące w latach objętych prognozą oszacowano ze wzrostem na poziomie około 2%. Z analizy danych zaprezentowanych w pierwotnej WPF wynikało jednak, że w roku 2018 jednostka prognozuje wzrost dochodów bieżących o ponad 7% w stosunku do roku 2017, w roku 2019 spadek dochodów o ponad 4% w porównaniu z rokiem 2018 oraz w 2020 ponad 1,5% wzrost dochodów bieżących w stosunku do roku poprzedniego.

Również w WPF po zmianach (uchwała z dnia 28 sierpnia 2017 roku), w roku 2018 jednostka prognozowała wzrost dochodów bieżących w granicach 3,38% w stosunku do roku 2017, a w latach 2019-2020 nieznaczny spadek dochodów bieżących w porównaniu z latami wcześniejszymi. W trakcie kontroli RIO, zarządzeniem nr 53/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 22 września 2017 roku, uaktualniono prognozę dochodów bieżących w latach 2018-2024 i zaplanowano ich wzrost na poziomie około 2%.

Dochody majątkowe

Dochody majątkowe	Uchwała nr XXXII/168/2017 z 05.01.2017	W tym ze sprzedaży majątku	Uchwała nr XXXVIII/207/2017 z 28.08.2017 i	W tym ze sprzedaży majątku
-------------------	--	----------------------------	--	----------------------------

	(kwota w zł)		zarządzenie nr 56/2017 z 26.09.2017 (kwota w zł)	
2017 rok – plan	1.528.926,00	50.000,00	1.382.665,35	50.000,00
2018 rok – prognoza	0	0	233.843,00	0
2019 rok – prognoza	0	0	1.612.365,00	0
2020 rok – prognoza	0	0	0	0

Z objaśnień do uchwały z dnia 5 stycznia 2017 roku w sprawie WPF wynikało, że w 2017 roku wykazano pozyskanie dochodów majątkowych w kwocie 50.000,00 zł jako sprzedaż działek pod zabudowę. W trakcie kontroli RIO Skarbnik Gminy wskazała, że planowana do sprzedaży jest działka nr 172 o powierzchni 0,45 ha obręb geodezyjny Iwonie – wartość szacunkowa 50.000 zł. Nie sporządzono jednak operatu szacunkowego, wartość działki oszacowali pracownicy Urzędu. Na dzień zakończenia kontroli nie podjęto żadnych działań zmierzających do sprzedaży ww. nieruchomości.

Ponadto w objaśnieniach wskazano, że w roku 2017 uwzględniona została dotacja w ramach zawartej umowy partnerskiej z Gminą Poddębice nr 1/2016 z dnia 14 września 2016 roku na realizację przedsięwzięcia pn. Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie – Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gmina Zadzim – etap II w wysokości 705.898,00 zł oraz dotacja celowa z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 713.028,00 zł również na powyższe zadanie.

Przedłożono kontrolującym listę rankingową wniosków o dofinansowanie w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019, gdzie wnioskowana kwota dofinansowania dla Gminy Zadzim stanowi kwotę 713.028,00 zł.

Ponadto w dochodach majątkowych w WPF z dnia 5 stycznia 2017 roku uwzględniono kwotę 60.000,00 zł, wynikającą z umowy dotacji nr 599/ZI/D/2016 z dnia 25 listopada 2016 roku zawartej z WFOŚiGW w Łodzi na dofinansowanie zadania pn. „Zakup używanego średniego samochodu gaśniczego dla potrzeb jednostki OSP w Małyniu” do kwoty 60.000,00 zł. Termin zakończenia realizacji zadania (data sporządzenia protokołu odbioru końcowego) ustalono do dnia 30 grudnia 2016 roku. W § 2 umowy wskazano, że dotacja zostanie przekazana na rachunek bankowy Gminy w terminie do dnia 31 stycznia 2017 roku.

W zmianie wieloletniej prognozy finansowej wprowadzonej uchwałą z dnia 28 sierpnia 2017 roku w dochodach majątkowych zaplanowanych na 2017 rok uwzględniono kwoty wynikające z umów:

- dotacji nr 599/ZI/D/2016 z dnia 25 listopada 2016 roku zawartej z WFOŚiGW w Łodzi na dofinansowanie zadania pn. „Zakup używanego średniego samochodu gaśniczego dla potrzeb jednostki OSP w Małyniu” do kwoty 60.000,00 zł. Termin zakończenia realizacji zadania (data sporządzenia protokołu odbioru końcowego) ustalono do dnia 30 grudnia 2016 roku. W § 2 umowy wskazano, że dotacja zostanie przekazana na rachunek bankowy Gminy w terminie do dnia 31 stycznia 2017 roku. Aneks nr 1 z dnia 23 grudnia 2016 roku zmieniono nazwę zadania na: „Zakup nowego lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP w Małyniu”. Aneks nr 2 z dnia 1 lutego 2017 roku zmianie uległ między innymi termin przekazania dotacji – do dnia 28 lutego 2017 roku. Dotacja w kwocie 60.000 zł wpłynęła na rachunek bankowy Gminy w dniu 28 lutego 2017 roku,

- dotacji nr 4/PRGiPID/FE-III/2017 z dnia 4 kwietnia 2017 roku zawartej z Wojewodą Łódzkim na zadania pn. Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie – Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki gmina Zadzim – etap II, realizowane w ramach programu wieloletniego pn. Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019 – w kwocie 460.732,00 zł. W umowie wskazano, że terminem finansowego wykonania zadania jest data wykorzystania dotacji przez beneficjenta – data wpływu środków dotacji oraz środków beneficjenta na konto wykonawcy nie później niż do dnia 30 grudnia 2017 roku. Dotacja w kwocie 460.732,00 zł wpłynęła na rachunek Gminy w dniu 12 czerwca 2017 roku,
- dotacji nr 30/2017/IGKM/7005 z dnia 21 kwietnia 2017 roku zawartej z Gminą Poddębice. Przedmiotem umowy jest udzielenie przez Gminę Poddębice dotacji w kwocie 456.124,68 zł na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie – Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gmina Zadzim”. Pismem z dnia 12 czerwca 2017 roku wniesiono o zmniejszenie kwoty dotacji o 96.753,72 zł, w związku z otrzymaniem z budżetu Wojewody Łódzkiego dofinansowania na zadania budowa/modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych. Dotacja ma zostać przekazana na rachunek bankowy Gminy w terminie 7 dni od daty odbioru końcowego robót i wpływu pisemnego wniosku. Wykorzystanie dotacji nastąpi do dnia 31 grudnia 2017 roku. Kwota 456.124,68 zł wpłynęła na rachunek bankowy Gminy w dniu 6 czerwca 2017 roku. W dniu 20 czerwca 2017 roku Gmina Zadzim zwróciła na rachunek Urzędu Miejskiego w Poddębicach kwotę 96.753,72 zł,
- dotacji nr 39/2017/IGKM/7005 z dnia 28 czerwca 2017 roku zawartej z Gminą Poddębice. Przedmiotem umowy jest udzielenie przez Gminę Poddębice pomocy finansowej w formie dotacji Gminie Zadzim w kwocie 306.882,39 zł z przeznaczeniem na realizację inwestycji drogowych w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji dróg gminnych. Dotacja ma zostać przekazana w terminie 7 dni od daty wpływu pisemnego wniosku. Wykorzystanie dotacji nastąpi do dnia 18 grudnia 2017 roku
- dotacji nr 130/BN/D/2017 z dnia 7 lipca 2017 roku zawartej z WFOŚiGW w Łodzi na dotowanie zadania pn. „Wykonanie wizualizacji koncepcji rewaloryzacji architektoniczno-przestrzennej Zabytkowego Parku w Zadzimiu” do kwoty 46.000,00 zł. Termin zakończenia realizacji zadania ustalono do dnia 25 maja 2017 roku. Kwota dotacji miała zostać przekazana w terminie do dnia 31 sierpnia 2017 roku. Dotacja w kwocie 46.000 zł wpłynęła na rachunek Gminy w dniu 31 sierpnia 2017 roku,
- nr 341/RŚ/2017 z dnia 13 lipca 2017 roku zawartej z Województwem Łódzkim na dotowanie zadania pn. „Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych” w kwocie 99.680,00 zł (z przeznaczeniem na Iwonie – Żerniki, etap II, o długości 1,896 km). Termin rozpoczęcia robót ustalono od dnia 24 lutego 2017 roku. Termin zakończenia robót i złożenia dokumentów rozliczeniowych zadania musi nastąpić do dnia 15 października 2017 roku. Przekazanie dotacji nastąpi w terminie 60 dni od daty przedłożenia prawidłowo sporządzonych dokumentów rozliczeniowych.

Kwota dochodów majątkowych planowana na lata 2018-2019 wynikała z umowy pomocy nr 00039-65150-UM0500035/17 z dnia 21 lipca 2017 roku zawartej z Samorządem Województwa Łódzkiego na realizację operacji pn. „Rozbudowa

zbiorczej oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy Zadzim” w wysokości 1.846.208,00 zł, tj. 63,63% poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji. Pomoc ma zostać przekazana w dwóch transzach: [1] I transza w wysokości 233.843,00 zł, tj. 63,63% poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu, [2] II transza w wysokości 1.612.365,00 zł, tj. 63,63% poniesionych kosztów kwalifikowalnych operacji dla danego etapu. W umowie określono terminy składania wniosku o płatność, tj.: [1] po zakończeniu realizacji pierwszego etapu operacji – od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2018 roku, [2] po zakończeniu realizacji drugiego etapu operacji – od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2019 roku, jednak nie później niż do 30 czerwca 2023 roku.

Wydatki bieżące

Wydatki bieżące	Uchwała nr XXXII/168/2017 z 05.01.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Uchwała nr XXXVIII/207/2017 z 28.08.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)	Zarządzenie nr 56/2017 z dnia 26.09.2017 Kwota w zł	Wzrost/ spadek w stosunku do poprzedniego roku (w %)
Plan za III kwartały 2017	16 783 417,34	-	16 783 417,34	-	16 783 417,34	-
Wykonanie 2016 NDS	16 515 130,40	-1,62%	16 515 130,40	-	16 515 130,40	-
WPF 2017	17 497 717,48	5,62% (+982.587,08)	18 097 946,92	8,75% (+1.582.816,52)	18 129 256,46	8,90% (+ 1.614.126,06)
WPF 2018	19 479 000,00	10,17% (+1.981.282,52)	19 593 324,00	7,63% (+1.495.377,08)	18 460 810,00	1,88%
WPF 2019	18 529 000,00	-5,13%	18 529 000,00	-5,74%	18 003 823,00	-2,54%
WPF 2020	18 679 000,00	0,80%	18 679 000,00	0,80%	19 169 000,00	6,08%

Z objaśnień do WPF wynikało, że dla wydatków bieżących założono wzrost na poziomie wskaźnika inflacji wynoszący zgodnie z założeniami makroekonomicznymi w latach 2017-2018 około 2,5%. Kierując się tymi założeniami przyjęto wzrost wydatków bieżących w latach 2019-2024 na poziomie około 2,4%.

W wyniku analizy wydatków bieżących przedstawionych w pierwotnej WPF i powyższej tabeli ustalono, że na przestrzeni lat 2017/2018 zaplanowano ponad 10% wzrost wydatków bieżących, z kolei w 2019 roku spadek tych wydatków o ponad 5% w stosunku do planu roku 2019 i w 2020 roku niewielki ich wzrost w porównaniu z 2019 rokiem. Podobna sytuacja miała miejsce przy planowaniu wydatków bieżących w uchwale z dnia 28 sierpnia 2017 roku w sprawie zmiany WPF.

Zarządzeniem nr 53/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 22 września 2017 roku uaktualniono wydatki bieżące w okresie 2018-2024 z uwagi na aktualizację dochodów bieżących w tym okresie. W prognozie na rok 2019 nastąpiło nieznaczne ograniczenie wydatków bieżących ze względu na zaplanowaną realizację wydatków inwestycyjnych.

Przychody budżetu

Według pierwotnej WPF, na rok 2017 i lata kolejne nie planowano przychodów z tytułu

kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych. W uchwale z dnia 28 sierpnia 2017 roku w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej, na rok 2018 zaplanowano przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych w kwocie 832.514,00 zł, w tym na pokrycie deficytu budżetu – 61.514,00 zł. Zarządzeniem nr 53/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 22 września 2017 roku podjęto decyzję o nie planowaniu przychodów z ww. tytułów na 2018 rok.

Rozchody budżetu

Uchwała nr XXXII/168/2017 Rady Gminy Zadzim z dnia 5 stycznia 2017 roku:

Lata	Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek poz. 5.1 WPF	Splaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych poz. 14.1 WPF	Różnica (zł)	Splaty rat kapitałowych wynikające z zawartych umów	Różnica (zł)
	I	II	I-II	III	II-III
2017	770 000,00	770 000,00	0,00	770 000,00	0,00
2018	771 000,00	771 000,00	0,00	771 000,00	0,00
2019	771 000,00	771 000,00	0,00	771 000,00	0,00
2020	921 000,00	921 000,00	0,00	921 000,00	0,00
2021	1 021 000,00	1 021 000,00	0,00	1 021 000,00	0,00
2022	1 181 000,00	1 181 000,00	0,00	1 181 000,00	0,00
2023	1 265 000,00	1 265 000,00	0,00	1 265 000,00	0,00
2024	1 300 000,00	1 300 000,00	0,00	1 300 000,00	0,00
Razem	8 000 000,00	8 000 000,00	0,00	8 000 000,00	0,00

W pierwotnej uchwale w sprawie WPF stwierdzono zgodność planowanych do spłaty zobowiązań finansowych z kwotami spłat wynikającymi z umów o kredyt, pożyczkę, emisję papierów wartościowych.

Uchwała nr XXXVIII/207/2017 Rady Gminy Zadzim z dnia 28 sierpnia 2017 roku w sprawie zmiany WPF:

Lata	Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek poz. 5.1 WPF	Splaty rat kapitałowych wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych poz. 14.1 WPF	Różnica	Splaty rat kapitałowych wynikające z zawartych umów	Różnica
	I	II	I-II	III	II-III
2017	770 000,00	770 000,00	0,00	770 000,00	0,00
2018	771 000,00	771 000,00	0,00	771 000,00	0,00
2019	771 000,00	771 000,00	0,00	771 000,00	0,00
2020	1 198 505,00	921 000,00	-277 505,00	921 000,00	0,00
2021	1 298 505,00	1 021 000,00	-277 505,00	1 021 000,00	0,00
2022	1 208 750,00	1 181 000,00	-27 750,00(*)	1 181 000,00	0,00
2023	1 265 000,00	1 265 000,00	0,00	1 265 000,00	0,00
2024	1 300 000,00	1 300 000,00	0,00	1 300 000,00	0,00
Razem	8 582 760,00	8 000 000,00	-582 760,00	8 000 000,00	0,00

(*) W ww. uchwale w 2022 roku błędnie wpisano w kolumnie 5.1 – spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek kwotą 1.208.750,00 zł, zamiast 1.458.504,00 zł. Zarządzeniem nr 53/2017 Wójta Gminy Zadzim z dnia 22 września 2017 roku w związku ze zmniejszeniem prognozowanych na 2018 rok przychodów z tytułu kredytów i pożyczek, zmniejszono również rozchody w latach 2018-2022 związane ze spłatą planowanego do zaciągnięcia kredytu.

3. Przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art.254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

Zgodnie z zasadą określoną w art. 254 ustawy o finansach publicznych – w toku wykonywania budżetu podmiot odpowiedzialny za jego wykonanie dokonuje wydatków w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, kierując się zasadą celowości, oszczędności oraz uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. W związku z powyższym wykazana w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej kwota planowanych wydatków stanowi nieprzekraczalny limit, a jego zwiększenie wymaga dokonania uprzedniej zmiany w planie finansowym z wyjątkiem przypadków wskazanych w art. 256 ww. ustawy. Stosownych zmian może dokonać organ stanowiący w drodze uchwały oraz organ wykonawczy, zarządzeniem, w zakresie posiadanego upoważnienia w granicach określonych w art. 258 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Uwzględniając wskazane unormowania kontrolujące zbadały przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 - w oparciu o sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetowych za 2016 rok, karty wydatków, uchwały Rady Gminy Zadzim w sprawie zmian w budżecie oraz zarządzenia Wójta Gminy w sprawie zmian w budżecie i w sprawie przeniesień wydatków między paragrafami. Przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonej w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych - sprawdzono przy kontroli poszczególnych tematów.

VII.WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. Dochody z podatków i opłat lokalnych

Do szczegółowej ewidencji rozrachunków z podatnikami z tytułu zobowiązania pieniężnego kontrolowana jednostka prowadzi konta podatników, na których ewidencjonowane są przez Urząd zobowiązania pieniężne, zaległości i odpisy. W okresie objętym kontrolą analityczna ewidencja rozrachunków z tytułu łącznego zobowiązania pieniężnego podatków i opłat w postaci kont podatników, prowadzona była przy użyciu komputera.

Zarządzeniem nr 180/VI/2013 Wójta Gminy Zadzim z dnia 27 grudnia 2013 roku wprowadzono zasady rachunkowości przyjęte w Urzędzie Gminy Zadzim oraz

jednostkach, dla których obsługę księgową prowadzi Urząd (zmiany do zasad rachunkowości wprowadzono zarządzeniem nr 52/2015 Wójta Gminy z dnia 23 marca 2015 roku), nie wprowadzono odrębnego planu kont dotyczącego zasad funkcjonowania kont dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat dla organu podatkowego Urzędu Gminy.

W odniesieniu do wszystkich podatników objętych próbą kontroli w zakresie podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych, podatku od środków transportowych od osób fizycznych oraz podatku rolnego od osób fizycznych przeanalizowano zapisy na kartach kontowych podatników z dokumentami źródłowymi (deklaracje podatkowe, informacje o nieruchomościach, decyzje przypisu i odpisu).

1) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W kontrolowanym okresie sprawami z zakresu podatków i opłat lokalnych w Gminie Zadzim zajmował się inspektor ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych Sławomir Wawrzyniak (do końca marca 2017 roku i następnie od dnia 10 października 2017 roku), inspektor ds. wymiaru zobowiązań pieniężnych Agnieszka Pietrzak – od dnia 1 kwietnia 2017 roku do dnia 9 października 2017 roku oraz podinspektor ds. księgowości podatkowej Ewa Rzepka. Z informacji uzyskanych od pracowników Referatu Finansowo - Podatkowego wynika, że Gmina Zadzim nie posiada bezpośredniego dostępu do ewidencji gruntów i budynków. Wójt Gminy wnioskuje corocznie do Starostwa Powiatowego w Poddębicach o udostępnienie danych zgromadzonych w rejestrze publicznym celem prowadzenia zasobu mienia gminnego i prezentacji informacji dla pracowników właściwego wydziału.

Uchwałą nr IX/69/2015 z dnia 24 czerwca 2015 roku Rada Gminy Zadzim zarządziła pobór podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określiła inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. W uchwale wskazano, że inkasenci otrzymują wynagrodzenie ustalone procentowo od zainkasowanej kwoty podatku (od 7% do 15% w zależności od sołectwa). Ponadto inkasenci otrzymują wynagrodzenie procentowo w zależności od wysokości pobranych przez inkasenta w danym roku podatków: [1] 1% rocznie zainkasowanej kwoty w przypadku poboru w danym sołectwie należnych gminie podatków na poziomie 85-89%, [2] 2% od rocznie zainkasowanej kwoty w przypadku poboru w danym sołectwie należnych gminie podatków na poziomie 90-94%, [3] 3% od rocznie zainkasowanej kwoty w przypadku poboru w danym sołectwie należnych gminie podatków na poziomie 95-99%, [4] 5% od rocznie zainkasowanej kwoty w przypadku poboru w danym sołectwie należnych gminie podatków na poziomie 100%. Niezależnie od pobranych ww. kwot inkasenci otrzymują wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 150 zł kwartalnie. Wynagrodzenie jest płatne w terminie do 25 ostatniego miesiąca w kwartale w kasie Urzędu lub na rachunek bankowy wskazany przez inkasenta.

W 2016 roku inkasenci dokonali poboru należności na łączną kwotę 618.249,20 zł.

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą rozliczenia inkasentów z sołectw: Wierzchy i Zyгры, z tytułu poboru I, II, III i IV raty podatków za 2016 rok. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą inkasenci z ww. sołectw zebrali podatek na łączną kwotę 60.159,00 zł (9,73% ogółu zainkasowanych należności), w tym:

(...)²³

W poniższym zestawieniu ujęto terminowość rozliczania się inkasentów z pobranych kwot podatków:

(...)²⁴

1. Inkasenci rozliczali się z zainkasowanej gotówki w terminie wynikającym z art. 47 § 4a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.).
2. **Kwoty należnych dla inkasentów prowizji naliczono i wypłacano bez zaokrąglania do pełnych złotych. Zgodnie z art. 63 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, wynagrodzenia przysługujące inkasentom zaokrąglą się do pełnych złotych w ten sposób, że końcówki kwot wynoszące mniej niż 50 groszy pomija się, a końcówki kwot wynoszące 50 i więcej groszy podwyższa się do pełnych złotych.**
3. **Pobrane przez inkasentów wpłaty nie ewidencjonowano na koncie pozabilansowym 991** – rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, zgodnie z § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego.

Realizację dochodów gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2016 - do 30 czerwca 2017 roku przedstawiono w drugostronnie zamieszczonych tabelach.

Plan i realizacja dochodów własnych w 2016 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie	Procent wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
	DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem	18 176 716,66	17 956 896,59	98,79	-

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

1.	Podatek od nieruchomości	1 295 548,00	1 166 941,02	90,07	6,50
2.	Podatek rolny	761 710,00	778 044,07	102,14	4,33
3.	Podatek leśny	70 129,00	73 834,24	105,28%	0,41
4.	Podatek od środków transportowych	88 921,00	82 802,07	93,1	0,46
5.	Opłata targowa	1 000,00	755,00	75,50	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Zadzimiu.

Plan i realizacja dochodów własnych w 2017 roku (do 30 czerwca)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent wykonania planu (%)	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		20 965 918,44	11 454 597,28	54,63	-
1.	Podatek od nieruchomości	1 242 496,00	629 957,28	50,70	5,50
2.	Podatek rolny	753 527,00	409 773,54	54,38	3,58
3.	Podatek leśny	73 444,00	40 805,17	55,56	0,36
4.	Podatek od środków transportowych	84 500,00	42 160,60	49,89	0,37
5.	Opłata targowa	1 000,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Zadzimiu.

2) Podatek od nieruchomości

Stawki podatku od nieruchomości na lata 2016 – 2017 określone zostały niżej wymienionymi uchwałami: [1] nr XV/91/2015 Rady Gminy Zadzim z dnia 2 grudnia 2015 roku (opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, poz. 5301 z dnia 11 grudnia 2015 roku), [2] nr XXIX/161/2016 Rady Gminy Zadzim z dnia 5 grudnia 2016 roku (opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, poz. 5257 z dnia 5 grudnia 2016 roku).

Porównanie stawek podatku uchwalonych przez Radę Gminy Zadzim, a górnymi stawkami podatku wynikającymi z przepisów prawa obrazuje poniższe zestawienie:

Przedmiot opodatkowania	2016 rok		2017 rok	
	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez Radę Gminy	Górna ustawowa stawka podatku	Stawka podatku uchwalona przez Radę Gminy
Od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – od 1 m ² powierzchni	0,89	0,89	0,89	0,89

Od gruntów pod jeziorami, zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych – od 1 ha powierzchni	4,58	4,56	4,54	4,54
Od gruntów pozostałych, w tym: zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni	0,47	0,47	0,47	0,47
Od gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji... od 1 m ² powierzchni	3,00	3,00	2,98	2,98
Od budynków mieszkalnych lub ich części – od 1 m ² powierzchni użytkowej	0,75	0,40	0,75	0,40
Od budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – od 1 m ² powierzchni użytkowej	22,86	21,00	22,66	21,00
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu materiałem siewnym – od 1 m ² powierzchni użytkowej	10,68	10,65	10,59	10,59
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych – od 1 m ² powierzchni użytkowej	4,65	4,65	4,61	4,61
Od pozostałych budynków lub ich części, w tym: zajętych na prowadzenie statutowej działalności pożytku publicznego przez organizację pożytku publicznego – od 1 m ² powierzchni użytkowej	7,68	7,68	7,62	7,62
Od budowli	2%	2%	2%	2%

Ww. uchwałami Rada Gminy Zadzim zwolniła z podatku od nieruchomości grunty i budynki lub ich części związane z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli i ochrony przeciwpożarowej. W latach 2014-2015 zwolniono z podatku od nieruchomości jedynie budynki lub ich części związane z zapewnieniem bezpieczeństwa obywateli, natomiast grunty i budynki lub ich części związane z zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej zostały opodatkowane podatkiem od nieruchomości. Ochotnicze straże pożarne złożyły za lata 2014-2015 deklaracje na podatek od nieruchomości. W 2016 roku Wójt Gminy wydał decyzje umarżające ochotniczym strażom pożarnym podatek od nieruchomości za lata 2014-2015, łącznie na kwotę 81.215,00 zł.

Uchwałą nr XV/93/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku Rada Gminy Zadzim określiła wzory formularzy deklaracji i informacji na podatek od nieruchomości, rolnej i leśnej.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Wpływy z podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2016 roku wynosiły 673.202,91 zł i stanowiły 3,75% dochodów budżetowych, a w I półroczu 2017 roku wynosiły 356.933,21 zł i stanowiły odpowiednio 3,12%. Jako próbę do kontroli przyjęto w latach 2016-2017 dziewięciu podatników o numerach kont: (...)²⁵.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Przypis netto podatku od nieruchomości od osób prawnych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy – odpisy) w kontrolowanej gminie wynosił w 2016 roku kwotą 674.159,00 zł, a w I półroczu 2017 roku – 706.641,00 zł.

Przypis podatku od nieruchomości dla podatników objętych kontrolą według złożonych deklaracji podatkowych wynosił w 2016 roku kwotą 611.309,00 zł (90,68% ogółu przypisanego podatku netto na 2016 rok), a w I półroczu 2017 roku kwotą 616.086,00 zł (87,19% ogółu przypisanego podatku netto na I półrocze 2017 roku).

Zestawienie podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2016-2017 stanowi załącznik nr 14 protokołu kontroli.

Ustalenia kontroli

W przypadku podatnika oznaczonego (...)²⁶ stwierdzono, że w złożonej w dniu 30 stycznia 2015 roku deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2015, oprócz gruntów i budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wykazał budynki pozostałe (...)²⁷. **Kontrolującym nie przedstawiono żadnej dokumentacji, z której wynikałoby, że zastosowanie w 2015 roku stawki podatkowej jak dla pozostałych budynków miało uzasadnienie.**

Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku podatnika (...)²⁸

W świetle art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 roku - grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, a także gruntów, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 1 lit.b, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. Od dnia 1 stycznia 2016 roku, zgodnie z art. 1a ust. 1 pkt 3 wskazanej ustawy – przez grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uznaje się grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

prowadzącego działalność gospodarczą, z zastrzeżeniem ust. 2a – w myśl, którego do gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej nie zalicza się: 1) budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami; 2) gruntów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i d; 3) budynków, budowli lub ich części, w odniesieniu do których została wydana decyzja ostateczna organu nadzoru budowlanego, o której mowa w art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290), lub decyzja ostateczna organu nadzoru górniczego, na podstawie której trwale wyłączono budynek, budowlę lub ich części z użytkowania.

Brak było zatem podstaw do opodatkowania przez podatnika (...) ²⁹ według obniżonej stawki podatku jak dla gruntów pozostałych i budynków pozostałych, co potwierdzają również niżej przytoczone wyroki Najwyższego Sądu Administracyjnego.

Najwyższy Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 czerwca 2011 r. (II FSK 151/10), wskazał, że „wyłączenie z zakresu przedmiotów opodatkowania związanych z prowadzeniem działalności ze względu na stan techniczny dotyczyć może sytuacji, gdy przedmiot ten jest i jednocześnie nie może być wykorzystywany w działalności trwale, i to niezależnie od woli podatnika, przy czym chodzi tu o takie wady fizyczne budynków i budowli, które w sposób stały, a nie przejściowy, uniemożliwiają korzystanie z nich przez przedsiębiorcę, zgodnie z celem działalności, jak również inne występujące przeszkody faktyczne”.

W podobny sposób wypowiedział się Najwyższy Sąd Administracyjny w wyroku II FSK 686/09 z 2010-10-15: „Niekwestionowany zły stan techniczny budynków, które mimo ich nieużytkowania, nie straciły cech budynku, określonych w Prawie budowlanym nie ma wpływu na wymiar podatku od nieruchomości”.

Ponadto zdaniem Najwyższego Sądu Administracyjnego II FSK 1059/12 – wyrok NSA z 2014-02-07: „podstawowym kryterium związku z działalnością gospodarczą jest samo posiadanie danej nieruchomości przez prowadzący działalność gospodarczą podmiot. Istotne jest, że związek danej nieruchomości z prowadzeniem działalności gospodarczej oznacza także związek pośredni, służący prowadzonej działalności i nie może być utożsamiany jedynie z działalnością faktyczną. Tym samym o tym, czy dana nieruchomość pozostaje związana z działalnością gospodarczą nie przesądza to, czy działalność gospodarcza jest w danym obiekcie i w danym czasie rzeczywiście prowadzona. Przejściowe niewykorzystywanie przez podmiot gospodarczy nieruchomości do wykonywania działalności gospodarczej nie daje podstaw do tego, by do wymiaru podatku od nieruchomości nie miały zastosowania stawki przewidziane dla nieruchomości związanych z działalnością gospodarczą”.

Kontrolujące stwierdziły, że:

---

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...)³⁰

Kontrolujące wskazują, że w myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity z 2016 r. poz. 1629 ze zm.), podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. W świetle przytoczonych przepisów organ podatkowy jest zobowiązany prowadzić postępowanie uwzględnić dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków.

W trakcie kontroli RIO (w dniu 4 października 2017 roku) podatnik złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2016 – 2017 (...)³¹.

Podatnik (...)³².

Kontrolujące wskazują, że zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające powstanie tego obowiązku. **Podatnik nabył mienie w dniu 12 lutego 2015 roku, w związku z powyższym podatek od ww. gruntów, budynków i budowli powinien zostać obliczony za 10 miesięcy 2015 roku, czyli od marca do grudnia 2015 roku. Podatek od nieruchomości za 2015 rok zawyżono o 356,00 zł (za 10 miesięcy podatek powinien stanowić kwotę 3.566,00 zł, podatnik zadeklarował podatek za 11 miesięcy w wysokości 3.922,00 zł).**

---

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Kontrolą objęto także prawidłowość opodatkowania **podatnika (...)**³³, którego grunty były objęte koncesjami na wydobycie kopaliny. (...)³⁴

W związku z przedłożonymi kontrolującym koncesjami na wydobycie kopaliny stwierdzono, że podatnik, na którego gruntach prowadzona była i jest działalność gospodarcza polegająca na poszukiwaniu, rozpoznaniu, wydobyciu złóż (w tym rekultywacji), powinien zaktualizować (a tego nie uczynił) ewidencję gruntów objętych koncesją z różnego rodzaju użytków rolnych i leśnych na użytki kopalne – symbol K, które kwalifikowane są do gruntów zabudowanych i zurbanizowanych.

Powyższe wynikało z decyzji Marszałka Województwa Łódzkiego w sprawie udzielenia koncesji na wydobywanie kopaliny, w których zastrzeżono, że posiadanie koncesji nie zwalnia Przedsiębiorcy z obowiązku wyłączenia gruntów z produkcji rolnej i leśnej oraz ich rekultywacji na własny koszt, zgodnie z art. 20 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych oraz przestrzegania innych obowiązków określonych przepisami zwłaszcza Prawa geologicznego i górniczego oraz dotyczących zagospodarowania przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i odpadów oraz z art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne, podmioty, zgodnie z którym podmioty, o których mowa w art. 20 ust. 2 pkt 1 (tj. właściciele nieruchomości), zgłaszają właściwemu staroście zmiany danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni, licząc od dnia powstania tych zmian. Obowiązek ten nie dotyczy zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków, wynikających z aktów normatywnych, prawomocnych orzeczeń sądowych, decyzji administracyjnych, aktów notarialnych, materiałów zasobu, wpisów w innych rejestrach publicznych oraz dokumentacji architektoniczno-budowlanej przechowywanej przez organy administracji architektoniczno-budowlanej.

Dokonanie zmian w ewidencji gruntów jest o tyle istotne, że decydujące znaczenie przy opodatkowaniu gruntów mają dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków. Zgodnie bowiem z art. 21 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne – podstawę m.in. wymiaru podatków i świadczeń stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Organ podatkowy, co do zasady nie jest uprawniony do przyjęcia innej podstawy wymiaru podatku niż dane wykazane w ewidencji gruntów i budynków. Zgodnie z art. 194 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa – dokumenty urzędowe (w tym również ewidencja gruntów i budynków), sporządzone w formie określonej przepisami prawa przez powołane do tego organy władzy publicznej stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo stwierdzone. Orzecznictwo potwierdza jakie znaczenie dla organów podatkowych winny mieć dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków. Znaczenie danych z ww. ewidencji przybiera charakter bezwzględny wyłącznie pod warunkiem ścisłego realizowania dyspozycji wynikającej z art. 22 Prawo geodezyjne i kartograficzne, który ma na celu zapewnienie

---

³³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

systematycznej aktualizacji, a w rezultacie realności i prawdziwości danych w ewidencji gruntów i budynków.

(...)³⁵

Zgodnie z przyjętą przez sądy linią orzecznictwa opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości powinna podlegać powierzchnia odpowiadająca terenowi górniczemu wyznaczonemu w koncesji na wydobycie złoża. Kontrolujące wskazują na tezę zawartą w wyroku ISA/SZ 125/13 Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 5 czerwca 2013 roku – „Oczywiste jest zatem, wbrew stanowisku skarżących, że obszaru górniczego i terenu górniczego wskazanego w koncesji nie można wiązać z faktem zajęcia jedynie części działki na prowadzenie działalności wydobywczej kruszywa naturalnego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że obszar niezbędny w celu **eksploatacji złoża nie ogranicza się tylko do terenu samego wyrobiska**, ale też konieczne jest wykorzystanie na ten cel terenu niezbędnego do prawidłowej jego eksploatacji, a w tym mieści się zwałowisko nadkładu zalegającego nad złożem, czy strefa obsługi technologicznej”. W obu koncesjach wskazano między innymi, że nakład nad złożem gromadzony miał być w zwałowiskach zlokalizowanych wzdłuż granic złoża i może być przemieszczany poza obszar górniczy, ale w obrębie terenu górniczego. Ponadto zgromadzony nakład miał zostać wykorzystany do rekultywacji terenu poeksploatacyjnego.

Obszar górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 1131 ze zm.) jest to przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów, podziemnego składowania dwutlenku węgla oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji, natomiast teren górniczy to stosownie do art. 6 ust.1 pkt 15 przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Z powyższego wynika, że podatnik zgłosił do opodatkowania podatkiem od nieruchomości znacznie mniejszą powierzchnię gruntów pod działalność gospodarczą, niż wynikającą z wyznaczonego w koncesjach obszaru czy terenu górniczego. Tym samym Wójt, jako organ podatkowy w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego w razie powzięcia wątpliwości, czy przedsiębiorca prowadzący kopalnię rozlicza się z nich prawidłowo, powinien przeprowadzić stosowne postępowanie wyjaśniające na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa.

W odniesieniu do skontrolowanych podatników zastosowano prawidłowe stawki podatku uchwalone przez Radę Gminy Zadzim. Błędów rachunkowych w złożonych deklaracjach nie stwierdzono.

W kontrolowanym okresie pracownicy Urzędu Gminy nie przeprowadzali kontroli u podatników podatku od nieruchomości osób prawnych w zakresie prawidłowości

---

³⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

zadeklarowanej podstawy opodatkowania. Z informacji uzyskanych od Sławomira Wawrzyniaka – inspektora ds. samorządu, działalności gospodarczej i ochrony ppoż., ostatnią kontrolę podatkową przeprowadzono u jednego podatnika, będącego osobą prawną, na koniec 2013 roku.

W trakcie kontroli sprawdzono terminowość zapłaty przez podatników objętych próbą kontroli podatku z tytułu XI i XII raty za 2016 rok oraz I i II raty za 2017 rok. Skontrolowano także terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku.

Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne – próba kontroli) z tytułu XI i XII raty za 2016 rok oraz I i II raty za 2017 rok oraz terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku przedstawiono w załączniku nr 15 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, że na skontrolowane 32 raty podatkowe, dziewięć zostało zapłaconych po terminie płatności. W przypadku dwóch rat pobrano odsetki za zwłokę, w pozostałych przypadkach opóźnienie nie skutkowało naliczeniem odsetek. Do podatników nr (...) ³⁶ skierowano upomnienia, co skutkowało zapłatą przez podatników zaległych rat podatku.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Wpływy z podatku od nieruchomości od osób fizycznych w 2016 roku wynosiły 493.738,11 zł i stanowiły 2,75% dochodów budżetowych, a w I półroczu 2017 roku wynosiły 273.024,07 zł i stanowiły odpowiednio 2,38%. Przypis podatku od nieruchomości od osób fizycznych netto (wymiar + przypisy – odpisy) w 2016 roku wynosił 514.111,10 zł, a w 2017 roku – 522.138,00 zł. Jako próbę do kontroli przyjęto w latach 2016 - 2017 podatników o numerach: (...) ³⁷. Przypis podatku netto dla podatników objętych próbą kontroli wynosił 194.056,00 zł w 2016 roku (37,75% ogółu przypisanego podatku netto) i 197.092,00 zł w 2017 roku, tj. 37,75% ogółu przypisanego podatku w 2017 roku.

Zestawienie podatników (osób fizycznych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2016-2017 stanowi załącznik nr 16 protokołu kontroli.

---

³⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ustalenia kontroli:

- podatnikowi (...) ³⁸ zmieniono wymiar łącznego zobowiązania pieniężnego decyzją z dnia 17 października 2016 roku, w związku z otrzymanym ze Starostwa Powiatowego w Poddębicach zawiadomieniem o zmianie – opis zmiany: inwentaryzacja powykonawcza rozbudowy i przebudowy budynku mieszkalno-gospodarczego. **Nie wezwano podatnika do złożenia korekty informacji;**
- podatnikowi (...) ³⁹ zmieniono wymiar łącznego zobowiązania pieniężnego decyzją z dnia 15 listopada 2016 roku, w związku z otrzymanym ze Starostwa Powiatowego w Poddębicach zawiadomieniem o zmianie – opis zmiany: umowa dzierżawy na 10 lat. **Nie wezwano podatnika do złożenia korekty informacji;**
- (...) ⁴⁰;
- (...) ⁴¹;
- (...) ⁴²;
- **podatnicy o numerach kont (...) ⁴³ w informacjach podatkowych wykazali inne powierzchnie gruntów niż wynikające z wypisów z ewidencji gruntów. Organ podatkowy opodatkował podatników zgodnie ze złożonymi przez nich informacjami.** Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia

---

³⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁴¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁴² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁴³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity z 2016 r., poz. 1629 ze zm.), podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami oraz ewidencji gospodarstw rolnych stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. W świetle przytoczonych przepisów organ podatkowy jest zobowiązany prowadząc postępowanie uwzględnić dane wynikające z ewidencji gruntów i budynków;

- **w przypadku podatników o numerach kont podatkowych (...)**⁴⁴ **stwierdzono, że opodatkowano taką samą powierzchnię budynku związanego z działalnością gospodarczą jak i gruntu.** Tymczasem powierzchnia gruntu zajętego na prowadzenie działalności gospodarczej w przypadku budynku jednokondygnacyjnego powinna być większa niż powierzchnia budynku. W świetle art. 4 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, podstawę opodatkowania budynków lub ich części stanowi powierzchnia użytkowa. Z definicji powierzchni użytkowej zawartej w art. 1a ust. 1 pkt 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wynika, że powierzchnię użytkową budynku mierzymy po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szybów dźwigowych; a kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe;
- **w wielu kontrolowanych przypadkach podatnicy nie składali korekt informacji na podatek od nieruchomości, gdy zmieniał się przedmiot opodatkowania, bądź dane w informacjach były niezgodne ze stanem faktycznym.** Natomiast w myśl art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, osoby fizyczne są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informację o nieruchomościach i obiektach budowlanych, sporządzoną na formularzu według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości lub od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 3.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, wzory formularzy, o których mowa w ust. 6, w których zawarte będą dane dotyczące podmiotu i przedmiotu opodatkowania niezbędne do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości (art. 6 ust. 13 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych). Z kolei ust. 7 powołanego wyżej artykułu stanowi, że podatek od nieruchomości na rok podatkowy od osób fizycznych, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania. Zatem organ podatkowy ustala w drodze decyzji podatek od nieruchomości na rok podatkowy na podstawie złożonej przez podatnika informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych, w której znajdują się dane dotyczące podmiotu i przedmiotu

---

⁴⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- opodatkowania niezbędne do wymiaru i poboru podatku od nieruchomości, zgodnej z ustalonym przez radę gminy wzorem. W sytuacji, gdy organ podatkowy nie posiada informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych złożonej przez podatnika, przed wydaniem decyzji wymiarowej nie może dokonać czynności sprawdzających, do których jest zobligowany przepisem art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa - ustalenia poprawności formalnej składanych deklaracji, jak również ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Organ podatkowy winien wezwać podatnika do złożenia informacji na mocy art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. Kontrolujące wskazują również, że samo złożenie przez podatnika deklaracji (informacji) nie zwalnia organu podatkowego od ustalania okoliczności istotnych dla ustalenia stanu faktycznego oraz porównania danych zawartych z deklaracji lub informacji ze stanem rzeczywistym. W sytuacji gdy podatnik twierdzi, że dane wynikające z poprzedniej deklaracji nie są aktualne, czy też nie są zgodne ze stanem rzeczywistym, to organ podatkowy może albo wezwać go do złożenia aktualnej deklaracji podatkowej, albo też w ramach wszczętego postępowania podatkowego ustalić faktyczną podstawę opodatkowania. Organ powinien podjąć czynności zmierzające do zebrania materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy. Powyższe nieprawidłowości wskazują, że Gmina Zadzim występując w roli organu podatkowego nie dochowała należytej staranności, aby prawidłowo przeprowadzić postępowania podatkowe i wydać merytorycznie poprawne decyzje kończące te postępowania;
- do naliczenia podatku zastosowano stawki podatku uchwalone przez Radę Gminy Zadzim;
  - decyzje wymiarowe zostały doręczone podatnikom z zachowaniem 14 dniowego terminu, pozwalającego na zapłatę I raty podatku w ustawowym terminie;
  - w kontrolowanym okresie pracownicy Urzędu Gminy nie przeprowadzali kontroli u podatników podatku od nieruchomości osób fizycznych w zakresie prawidłowości zadeklarowanej podstawy opodatkowania. Z informacji uzyskanych od Sławomira Wawrzyniaka – inspektora ds. samorządu, działalności gospodarczej i ochrony ppoż. wynikało, że ostatnie kontrole, u 14 osób fizycznych, przeprowadzono na koniec 2013 roku i jedną w 2014 roku;
  - w trakcie kontroli sprawdzono terminowość zapłaty przez podatników objętych próbą kontroli podatku z tytułu IV raty za 2016 rok oraz I raty za 2017 rok. W wyniku analizy kart kontowych ustalono, że pięć ze skontrolowanych rat została zapłacona z opóźnieniem. We wszystkich przypadkach nieterminowa zapłata raty podatku nie skutkowałą zapłatą odsetek;
- Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości (osoby fizyczne – próba kontroli) z tytułu IV raty za 2016 rok oraz I raty za 2017 rok oraz terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku przedstawiono w załączniku nr 17 protokołu kontroli.*
- **w kontrolowanym okresie, przypis zobowiązania podatkowego następował w dacie wydania decyzji przed skutecznym jej doręczeniem** (przypis następował zbyt wcześnie). Zgodnie z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy

Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji organu podatkowego, ustalającej wysokość tego zobowiązania.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości

2016 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	13	81.283,00
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	1	149,00
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2017 rok (do 30 czerwca)

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	4	1.153,00
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	4	6.008,54 (w tym podatek rolny i leśny)
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

W 2016 roku Wójt Gminy Zadzim 12 decyzji umarzających podatek od nieruchomości przypadający do zapłaty przez ochotnicze straże pożarne z terenu Gminy Zadzim, łącznie na kwotę 81.215,00 zł, w tym kontrolą objęto:

- decyzję nr RF.3123.1000067.2.2015 z dnia 7 stycznia 2016 roku na kwotę 8.920,00 zł (OSP Zygry), obejmującą zaległość podatkową za lata 2014-2015. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 28 grudnia 2015 roku (wpływ do Urzędu w dniu 29 grudnia 2015 roku) (...)⁴⁵,
- decyzję nr RF.3123.1000071.2.2015 z dnia 7 stycznia 2016 roku na kwotę 5.358,00 zł (OSP Żerniki), obejmującą zaległość podatkową za lata 2014-2015. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 2 listopada 2015 roku,
- decyzję nr RF.3123.1000057.2.2015 z dnia 7 stycznia 2016 roku na kwotę 15.738,00 zł, obejmującą zaległość podatkową za lata 2014-2015. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 7 grudnia 2015 roku,

⁴⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- decyzję nr RF.3123.1000058.2.2015 z dnia 12 stycznia 2016 roku na kwotę 8.658,00 zł, obejmującą zaległość podatkową za lata 2014-2015. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 31 grudnia 2015 roku.

Do wniosków załączono sprawozdania finansowe za lata 2013-2014, plany finansowe za lata 2014-2015, sprawozdania z działalności za lata 2013-2014, zestawienie obciążeń i wpłat za energię za lata 2013-2015, faktury za media.

Kontrolą objęto również decyzję nr RF.3123.1.2.2017 z dnia 8 lutego 2017 roku na kwotę 1.130,00 zł, obejmującą zaległość z tytułu III i IV raty za 2016 rok. Decyzję wydano na wniosek podatnika – osoby fizycznej z dnia 30 listopada 2016 roku (wpływ do Urzędu Gminy w dniu 1 grudnia 2016 roku) (...)⁴⁶.

Kontrolujące ustaliły, iż sprawy z wniosków podatników dotyczących udzielenia ulg podatkowych zostały załatwione w drodze decyzji, o której mowa w art. 207 § 1 Ordynacji podatkowej. Decyzje w sprawach ulg w podatku od nieruchomości podpisywane były przez Wójta Gminy Zadzim oraz Zastępcę Wójta Gminy.

3. Podatek od środków transportowych

Stawki podatku od środków transportowych na lata 2016–2017 określono uchwałami Rady Gminy Zadzim nr: [1] XV/90/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku, [2] XXIX/162/2016 z dnia 28 listopada 2016 roku. Ewidencja podatku od środków transportowych prowadzona jest w systemie komputerowym. Wpływy podatku od środków transportowych (osoby fizyczne i prawne) w 2016 roku wyniosły 82.802,07 zł i stanowiły 0,46% dochodów budżetowych ogółem. Natomiast wpływy podatku od środków transportowych (osoby fizyczne i prawne) za I półrocze 2017 roku wyniosły 42.160,60 zł i stanowiły 0,37% dochodów budżetowych ogółem.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

Wpływy z podatku od środków transportowych od osób fizycznych wyniosły w 2016 roku 78.120,07 zł i stanowiły 0,44% dochodów budżetowych roku 2016, natomiast w I półroczu 2017 roku wyniosły 38.568,60 zł i stanowiły 0,34% dochodów budżetowych za ten okres.

Kontrolą objęto wszystkie osoby fizyczne zobowiązane do opłacania podatku od środków transportowych w latach 2016 – I półrocze 2017 roku.

Zestawienie podatników, przedmioty opodatkowania oraz stawki podatku według uchwały i według deklaracji za lata 2016-2017 w zakresie podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowi załącznik nr 19 protokołu kontroli.

---

⁴⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ustalenia kontroli

- **Podatnik (...) ⁴⁷ w deklaracjach DT-1 za 2016 rok i za 2017 rok wykazywał przyczepy (...) ⁴⁸ podając dopuszczalną masę całkowitą 18 ton, natomiast nie wskazał dopuszczalnej masy całkowitej zespołu pojazdów, która stanowi podstawę opodatkowania w przypadku przyczepy.** Podatnik podając dopuszczalną masę całkowitą mógł zaniżyć podstawę opodatkowania, co mogło spowodować zaniżenie podatku do zapłaty, wykazanego w deklaracjach za lata 2016-2017. Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wyjaśnił z podatnikiem wskazanych nieprawidłowości, których wyjaśnienie jest niezbędne do prawidłowego określenia stawki podatkowej. Na taką samą nieprawidłowość wskazywali kontrolujący w trakcie poprzedniej kontroli kompleksowej;
- **(...) ⁴⁹.**
Podatnik podając w ww. przypadkach dopuszczalną masę całkowitą zespołu pojazdów równą dopuszczalnej masie pojazdu mógł zaniżyć podstawę opodatkowania, co mogło spowodować zaniżenie podatku do zapłaty, wykazanego w deklaracjach za lata 2016-2017. Do dnia zakończenia kontroli, organ podatkowy nie wyjaśnił z podatnikiem wskazanych nieprawidłowości, których wyjaśnienie jest niezbędne do prawidłowego określenia stawki podatkowej;
- (...) ⁵⁰;
- (...) ⁵¹.

---

⁴⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w

Kontrolujące wskazują, że w przypadku zmiany właściciela środka transportowego zarejestrowanego, obowiązek podatkowy ciąży na poprzednim właścicielu do końca miesiąca, w którym nastąpiło przeniesienie własności. W takiej sytuacji nie jest istotne dla wygaśnięcia obowiązku podatkowego, kiedy nastąpiło zgłoszenie organowi podatkowemu o przeniesieniu własności pojazdu. Obowiązek podatkowy wygasa wskutek czynności zbycia pojazdu, a nie wskutek wydania decyzji czy wyrejestrowania pojazdu. Wobec powyższego podatnik zawyżył podatek za 2016 rok o kwotę 233 zł, tj. za jeden miesiąc. Wykazanie przez podatnika w deklaracji zaniżonej DMCZP pozostało bez wpływu na wysokość kwoty podatku;

- (...)⁵²;
- **podatnicy nr (...) ⁵³ nie złożyli deklaracji na podatek od środków transportowych za 2017 rok. Organ podatkowy wezwał podatników do ich złożenia dopiero w trakcie kontroli RIO, tj. w dniu 16 października 2017 roku,**
- **kilku podatników objętych kontrolą składało deklaracje na podatek od środków transportowych nie zachowując terminu wskazanego w art.9 ust.6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.** Przepis ten zobowiązuje osoby fizyczne, osoby prawne będące właścicielami środków transportowych, jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, na które środek transportowy jest zarejestrowany oraz posiadaczy środków transportowych zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jako powierzone przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu do składania, w terminie do dnia 15 lutego właściwemu organowi podatkowemu deklaracji na podatek od środków transportowych na dany rok podatkowy, sporządzonych na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie obowiązku.

Wskazane powyżej braki czy też błędy w złożonych deklaracjach dotyczące okresu kontrolowanego, świadczą o nieprzestrzeganiu przez organ podatkowy art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa. Przepis ten nakłada na organy podatkowe pierwszej instancji dokonywanie czynności sprawdzających mających na celu: sprawdzenie terminowości składania

---

aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

deklaracji i wpłacania podatków, stwierdzenie formalnej poprawności, ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami. Przestrzeganie wskazanych uregulowań prawnych pozwoliłoby organowi podatkowemu stwierdzić, że deklaracja zawiera błędy, omyłki bądź jest niezgodna z ustalonymi wymaganiami.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych

2016 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2017 rok (I półrocze)

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

W roku 2016 oraz w I półroczu 2017 roku nie wydawano decyzji w sprawie ulg na podatek od środków transportowych.

4. Podatek rolny

Uchwałą nr XV/89/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku Rada Gminy Zadzim obniżyła średnią cenę skupu żyta przyjmowaną jako podstawa do obliczenia podatku rolnego. Ww. uchwałą obniżono cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS z dnia 19 października 2015 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2016, przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Zadzim na 2016 rok z kwoty 53,75 zł za 1 dt do kwoty 50 zł za 1 dt.

Uchwałą nr XXIX/160/2016 z dnia 28 listopada 2016 roku Rada Gminy Zadzim obniżyła średnią cenę skupu żyta przyjmowaną jako podstawa do obliczenia podatku rolnego. Ww. uchwałą obniżono cenę skupu żyta do celów wymiaru podatku rolnego

ogłoszoną w Komunikacie Prezesa GUS z dnia 18 października 2016 roku w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy 2017, przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku rolnego na obszarze Gminy Zadzim na 2017 rok z kwoty 52,44 zł za 1 dt do kwoty 50 zł za 1 dt.

Zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. z 2001 roku nr 143 poz. 1614) Gmina Zadzim zaliczana jest do II okręgu podatkowego.

Stawki podatku od 1 ha przeliczeniowego do naliczenia podatku rolnego wynosiły na lata 2016-2017 – 125 zł (50 zł x 2,5q) od 1 ha przeliczeniowego i 250 zł (50 zł x 5q) od pozostałych gruntów od 1 ha powierzchni.

Podatek rolny od osób fizycznych

Podatek rolny od osób fizycznych ujęty jest w jednej decyzji wymiarowej (nakazie płatniczym) jako składnik łącznego zobowiązania pieniężnego (art. 6c ust.1 ustawy o podatku rolnym).

Przypis netto podatku rolnego od osób fizycznych (wymiar podatku według deklaracji podatkowych + przypisy – odpisy, bez odpisów rejestrowych) w kontrolowanej gminie wynosił w 2016 roku kwotę 745.530,90 zł, w I półroczu 2017 roku – 757.195,00 zł.

Wpływy z tytułu podatku rolnego od osób fizycznych wynosiły w 2016 roku – 769.601,07 zł i stanowiły 4,29% dochodów budżetowych Gminy Zadzim. W I półroczu 2017 roku wpływy z tytułu podatku rolnego stanowiły kwotę 407.750,54 zł, tj. 3,56% dochodów budżetowych ogółem.

Kontrolą prawidłowości poboru i ewidencji podatku rolnego od osób fizycznych w latach 2016-2017 objęto podatników o następujących numerach identyfikacyjnych: (...) ⁵⁴. W 2016 roku skontrolowano podatek rolny na kwotę 24.158,00 zł i w 2017 roku również na kwotę 24.158,00 zł.

W wyniku kontroli stwierdzono rozbieżności w powierzchni gruntów rolnych pomiędzy decyzją wymiarową, a wypisem z ewidencji gruntów u niżej wymienionych podatników: (...) ⁵⁵

---

⁵⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ustalono, że osoby fizyczne, będące podatnikami podatku rolnego nie składały informacji na podatek rolny według wzoru ustalonego przez Radę Gminy. Zgodnie natomiast z przepisami ustawy o podatku rolnym, osoby fizyczne mają obowiązek złożyć właściwemu organowi podatkowemu informacje o gruntach, sporządzone na formularzach według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego. Osoby fizyczne mają również obowiązek złożyć informacje o zajęciu gruntów gospodarstwa rolnego na prowadzenie innej działalności gospodarczej niż działalność rolnicza lub po zaprzestaniu prowadzenia tej działalności o przywróceniu działalności rolniczej albo jeżeli z innych powodów ich powierzchnia uległa zmniejszeniu lub zwiększeniu. Obowiązek składania informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny, o którym mowa w ust. 5 i ust. 8 pkt 1, dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień i ulg na podstawie przepisów ustawy.

Rada gminy określa, w drodze uchwały, wzory formularzy, o których mowa w ust. 5 i ust. 8 pkt 1, w których zawarte będą dane dotyczące podmiotu i przedmiotu opodatkowania niezbędne do wymiaru i poboru podatku rolnego (art. 6a ust. 11 ustawy o podatku rolnym).

Z kolei ust. 6 powołanego wyżej artykułu stanowi, że podatek rolny na rok podatkowy od osób fizycznych, z zastrzeżeniem ust. 10, ustala w drodze decyzji organ podatkowy właściwy ze względu na miejsce położenia gruntów. Zatem, organ podatkowy ustala w drodze decyzji podatek rolny na rok podatkowy na podstawie złożonej przez podatnika informacji o gruntach, w której znajdują się dane niezbędne do wymiaru i poboru podatku rolnego, zgodnej z ustalonym przez radę gminy wzorem.

W sytuacji, gdy organ podatkowy nie posiada informacji o gruntach złożonej przez podatnika, przed wydaniem decyzji wymiarowej, nie może dokonać czynności sprawdzających, do których jest zobligowany przepisem art. 272 ustawy Ordynacja podatkowa - ustalenia poprawności formalnej składanych deklaracji, jak również ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami.

Organ podatkowy winien wezwać podatnika do złożenia informacji na mocy art. 274a ustawy Ordynacja podatkowa, a w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego

2016 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	7	152.544,17
Zwolnienia z tytułu nabycia gruntów	15	19.343,84
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	7	3.328,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-

Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-
---	---	---

2017 rok (do 30 czerwca)

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienia z tytułu nabycia gruntów	7	30.401,28
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	4	586
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	4	13.715,92 (ŁZP)
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

Kontrolą objęto niżej wymienione decyzje w sprawie ulg i zwolnień z tytułu podatku rolnego:

Umorzenie zaległości w podatku rolnym

- decyzja nr RF.3123.8.2.2016 z dnia 12 grudnia 2016 roku na kwotę 1.210,00 zł, obejmująca zaległość z tytułu III i IV raty za 2016 rok w łącznym zobowiązaniu pieniężnym (w tym 42,00 zł podatek od nieruchomości, 1.154,00 zł podatek rolny i 14,00 zł podatek leśny). Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 6 grudnia 2016 roku (wpływ do Urzędu Gminy w dniu 8 grudnia 2016 roku) (...)⁵⁶;
- decyzja nr RF.3123.7.2.2016 z dnia 8 grudnia 2016 roku na kwotę 1.251,00 zł, obejmująca zaległość podatkową z tytułu podatku rolnego za 2015 rok. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 14 grudnia 2015 roku (wpływ do Urzędu Gminy w dniu 15 grudnia 2015 roku) (...)⁵⁷;
- decyzja nr RF. 3123.14.2.2017 z dnia 23 maja 2017 roku na kwotę 382,00 zł, obejmująca zaległość z tytułu I i II raty za 2017 rok w łącznym zobowiązaniu pieniężnym (w tym 18,00 zł podatek od nieruchomości, 362,00 zł podatek rolny i 2,00 zł podatek leśny). Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 18 maja 2017 roku (...)⁵⁸.

⁵⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Rozłożenia na raty

- decyzja nr 3123.8.2.2017 z dnia 21 marca 2017 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych wraz z odsetkami w łącznym zobowiązaniu pieniężnym za lata 2014-2016 w kwocie 5.837,24 zł (w tym należność główna 5.035,54 zł - podatek rolny 4.691,00 zł, podatek od nieruchomości 156,54 zł i podatek leśny 188,00 zł). Zaległość rozłożono na 14 rat po 389,00 zł i 1 ratę po 391,24 zł płatnych do 18 dnia każdego miesiąca począwszy od kwietnia 2017 roku do czerwca 2018 roku. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 7 marca 2017 roku (...)⁵⁹;
- decyzja nr 3123.7.2.2017 z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych wraz z odsetkami w łącznym zobowiązaniu pieniężnym za lata 2012-2016 w kwocie 4.458,64 zł (w tym należność główna 3.543,74 zł - podatek rolny 3.535,74 zł, podatek leśny 8,00 zł). Zaległość rozłożono na 29 rat po 148,00 zł i 1 ratę po 166,64 zł, płatne do 15 dnia każdego miesiąca, począwszy od kwietnia 2017 roku do grudnia 2019 roku. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 15 lutego 2017 roku (...)⁶⁰;
- decyzja nr 3123.6.2.2017 z dnia 14 marca 2017 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych wraz z odsetkami w łącznym zobowiązaniu pieniężnym za lata 2012-2016 w kwocie 5.209,84 zł (w tym należność główna 4.163,64 zł - podatek rolny 4.155,64 zł i podatek leśny 8,00 zł). Zaległość rozłożono na 34 raty po 149,00 zł i 1 ratę po 143,84 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 15 lutego 2017 roku (...)⁶¹.

Do wniosków o umorzenie oraz rozłożenie na raty zaległości podatkowych załączono: protokół padnięcia bydła, dokument odbioru padliny, protokół w sprawie opisu warunków gospodarczych gospodarstwa rolnego, protokół oszacowania szkód w gospodarstwie rolnym sporządzony po wystąpieniu niekorzystnego zjawiska atmosferycznego, faktury za media, zawiadomienie o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego, bankowe wezwania do zapłaty kredytu, zaświadczenie z KRUS i GOPS, zeznanie podatkowe (PIT-36L) za 2014 rok.

---

⁵⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Zwolnienia z tytułu nabycia gruntów

- decyzja nr RF.3123.9.1.2016 z dnia 4 sierpnia 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 4,09 ha (2,9075 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 1044/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 roku na okres od dnia 1 sierpnia 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 26 lipca 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.10.1.2016 z dnia 8 września 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 2,0223 ha (1,2685 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 1778/2016 z dnia 20 lipca 2016 roku na okres od dnia 1 września 2016 roku do dnia 31 lipca 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 24 sierpnia 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.11.1.2016 z dnia 8 września 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,53 ha (0,5980 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 3128/2016 z dnia 26 lipca 2016 roku na okres od dnia 1 września 2016 roku do dnia 31 lipca 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 17 sierpnia 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.12.1.2016 z dnia 9 grudnia 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,81 ha (0,8680 ha przeliczeniowe, ustalono, że ha przeliczeniowe powinny stanowić 0,7165 ha (...)⁶²) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 4260/2015 z dnia 15 września 2015 roku na okres od dnia 1 września 2016 roku do dnia 30 września 2020 roku. Wniosek podatnika z dnia 24 sierpnia 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.13.1.2016 z dnia 9 grudnia 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 2,02 ha (1,3320 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 2826/2016 z dnia 7 czerwca 2016 roku na okres od dnia 1 października 2016 roku do dnia 30 czerwca 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 16 września 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.14.1.2016 z dnia 9 grudnia 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 5,55 ha (0,105 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktami nr Rep. A 3826 i 3834/2016 z dnia 22 września 2016 roku na okres od dnia 1 listopada 2016 roku do dnia 30 września 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 17 października 2016 roku;

---

⁶² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- decyzja nr RF.3123.15.1.2016 z dnia 9 grudnia 2016 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 1,8529 ha (2,5539 ha przeliczeniowe, ustalono, że ha przeliczeniowe powinny stanowić 1,1896 ha (...)⁶³ nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 4788/2016 z dnia 3 października 2016 roku na okres od dnia 1 grudnia 2016 roku do dnia 31 października 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 16 listopada 2016 roku;
- decyzja nr RF.3123.2.1.2017 z dnia 4 kwietnia 2017 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 0,50 ha (0,575 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem nr Rep. A 637/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku na okres od dnia 1 marca 2017 roku do dnia 28 lutego 2022 roku. Wniosek podatnika z dnia 27 lutego 2017 roku,
- decyzja nr RF.3123.3.1.2017 z dnia 6 kwietnia 2017 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 11,3194 ha (10,5794 ha przeliczeniowe) wydzierżawione przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego umową dzierżawy z dnia 25 lipca 2016 roku (zawarta do dnia 30 września 2025 roku) na okres od dnia 1 kwietnia 2017 roku do dnia 31 lipca 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 21 marca 2017 roku;
- decyzja nr RF.3123.4.1.2017 z dnia 7 kwietnia 2017 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 10,0775 ha (10,7377 ha przeliczeniowe) wydzierżawione przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego umową dzierżawy z dnia 14 lipca 2016 roku (zawarta do dnia 30 września 2025 roku) na okres od dnia 1 kwietnia 2017 roku do dnia 31 lipca 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 22 marca 2017 roku;
- decyzja nr RF.3123.6.1.2017 z dnia 20 kwietnia 2017 roku, na podstawie której zwolniono z podatku rolnego grunty o pow. 3,40 ha (4,0835 ha przeliczeniowe) nabyte przez podatnika na powiększenie już istniejącego gospodarstwa rolnego aktem notarialnym nr Rep. A 2375/2016 z dnia 28 kwietnia 2016 roku na okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 30 kwietnia 2021 roku. Wniosek podatnika z dnia 13 grudnia 2016 roku.

Ww. decyzje wydano zgodnie z obowiązującymi przepisami - art. 12 ust. 3 oraz art. 13d ust. 3, w zw. z art. 13 d ust.1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1892). Zastosowano pięcioletni okres zwolnienia, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów oraz okres stosowania ulgi od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek. W decyzjach wskazano, że po upływie okresu zwolnienia podatnikowi przysługiwać będzie ulga w wysokości 75% w pierwszym roku i ulga wysokości 50% w drugim roku.

---

⁶³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Z oświadczeń złożonych przez podatników wynikało, że grunty nabyte zostały od osoby obcej.

Ulgi inwestycyjne

- decyzja nr 3123.6.3.2016 z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych, tj. w kwocie 13.437,75 zł. Ulgę udzielono na wniosek podatnika z dnia 29 czerwca 2016 roku, do którego załączono fakturę z dnia 27 czerwca 2016 roku za zakup deszczowni na kwotę 53.751 zł,
- decyzja nr RF.3123.5.3.2016 z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami maja 2009 roku za zakup pomy głębinowej na kwotę 6.200,00 z dnia 2 maja 2016 roku za zakup deszczowni polowej na kwotę 47.970,00 zł i z dnia 2 maja 2016 roku za zakup węża na kwotę 918,00 zł,
- decyzja nr RF.3123.4.3.2016 z dnia 1 lipca 2016 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych, tj. w kwocie 22.914,22 zł. Ulgę udzielono na wniosek podatnika z dnia 16 maja 2016 roku, do którego załączono faktury na łączną kwotę 91.656,89 zł,
- decyzja nr RF.3123.7.3.2016 z dnia 12 grudnia 2016 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych, tj. w kwocie 40.048,55 zł. Ulgę udzielono na wniosek podatnika z dnia 31 października 2016 roku, do którego załączono faktury na łączną kwotę 160.194,20 zł.

Nie stwierdzono nieprawidłowości przy udzielaniu ulg inwestycyjnych.

5. Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiło 3.476,49 zł, a na dzień 30 czerwca 2017 roku 2.623,68 zł. Kontroli poddano czynności windykacyjne wobec podatników wymienionych w poniższej tabeli:

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2016 r. (zł)	Kwota zaległości na dzień 30.06.2017 r. (zł)
(...) ⁶⁴	3.386,24	1.120,03

⁶⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29

(...) ⁶⁵	-	1.400,00
<i>Próba kontroli</i>	3.386,24	2.520,03
<i>Razem zaległości</i>	3.476,49	2.623,68
%	97,40	96,05

Kontrolą objęto 97,40% zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych na dzień 31 grudnia 2016 roku i 96,05% zaległości na dzień 30 czerwca 2017 roku.

(...)⁶⁶.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zadłużenie w podatku od nieruchomości od osób fizycznych wynosiło 97.709,38 zł. Taką też kwotę wykazano w sprawozdaniu Rb-27S sporządzonym na koniec 2016 roku. Na dzień 30 czerwca 2017 roku zaległości według ewidencji księgowej stanowiły kwotę 111.813,66 zł, a według sprawozdania Rb-27S sporządzonego na koniec I półrocza 2017 roku – 111.687,12 zł. Różnica w kwocie 126,54 zł wynikała z decyzji w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatkowych, których termin płatności przypadał po 30 czerwca 2017 roku.

Kontroli poddano czynności windykacyjne wobec podatników wymienionych w poniższych tabelach:

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2016 r. (zł)	Kwota zaległości na dzień 30.06.2017 r. (zł)
(...) ⁶⁷	30 245,00	35 743,00
Jak wyżej	3 299,00	3 517,00
Jak wyżej	2 577,00	2 801,00
Jak wyżej	16 222,28	17 169,28
Jak wyżej	3 638,10	3 638,10
Jak wyżej	5 701,60	5 701,60
<i>Próba</i>	61 682,98	68 569,98

sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁶⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

<i>Razem zaległości</i>	97 709,38	111 687,12
<i>%</i>	63,13	61,39

Kontrolą objęto 63,13% zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2016 roku i 61,39% zaległości na dzień 30 czerwca 2017 roku.

(...)⁶⁸

Szczegółową kontrolą objęto czynności windykacyjne podjęte w latach 2015-2017 (I półrocze).

Podatek od środków transportowych od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zadłużenie w podatku od środków transportowych od osób fizycznych wynosiło 19.679,67 zł, a na dzień 30 czerwca 2017 roku – 5.855,07 zł.

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2016 r. (zł)	Kwota zaległości na dzień 30.06.2017 r. (zł)
(...) ⁶⁹	8.659,47	-
Jak wyżej	1.677,50	1.131,37
Jak wyżej	3.592,00	-
Jak wyżej	2.880,00	2.880,00
Jak wyżej	1.398,00	-
<i>Próba kontroli</i>	<i>18.206,97</i>	<i>4.011,37</i>
<i>Razem zaległości</i>	<i>19.679,67</i>	<i>5.855,07</i>
<i>%</i>	<i>92,52</i>	<i>68,51</i>

Kontrolą objęto 92,52% zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2016 roku i 68,51% zaległości na dzień 30 czerwca 2017 roku.

(...)⁷⁰.

⁶⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Podatek rolny od osób fizycznych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zadłużenie w podatku rolnym od osób fizycznych wynosiło 84.575,65 zł, a na dzień 30 czerwca 2017 roku – 99.661,44 (w tym kwota 10.529,78 zł stanowiła zaległości podatkowe rozłożone na raty).

Nr ewidencyjny podatnika	Kwota zaległości na dzień 31.12.2016 r. (zł)	Kwota zaległości na dzień 30.06.2017 r. (zł)
(...) ⁷¹	4.691,00	3.745,00
Jak wyżej	6.192,00	5.655,48
Jak wyżej	1.059,60	1.774,60
Jak wyżej	5.989,80	5.530,50
Jak wyżej	5.374,00	5.764,00
Jak wyżej	1.994,00	2.492,00
<i>Próba kontroli</i>	<i>25.300,40</i>	<i>24.961,58</i>
<i>Razem zaległości</i>	<i>84.575,65</i>	<i>99.661,44</i>
%	29,91	25,05

Kontrolą objęto 29,91% zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2016 roku i 25,05% zaległości na dzień 30 czerwca 2017 roku.

(...)⁷²

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że windykacja zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych i fizycznych, w podatku od środków transportowych od osób fizycznych oraz w podatku rolnym od osób fizycznych w wielu przypadkach nie była prowadzona terminowo. Ponadto w przyjętej do kontroli próbie stwierdzono zaległości, co do których nie zostały podjęte czynności windykacyjne, inne niż przesłanie na zaległe raty upomnień.

Brak czynności windykacyjnych stanowił naruszenie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2001, nr 137, poz. 1541 ze zm.). Zgodnie z wymienionym rozporządzeniem wierzyciel był zobowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty zobowiązań pieniężnych. W przypadku, gdy należność nie została zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisów prawa – wierzyciel powinien

⁷¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wysłać do zobowiązanego upomnienie z zagrożeniem wszczęcia egzekucji po upływie 7 dni od dnia doręczenia upomnienia. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel powinien niezwłocznie wystawić tytuł wykonawczy i przesłać do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego. W okresie od dnia 21 maja 2014 do dnia 31 grudnia 2015 roku w powyższym zakresie obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 roku poz. 656). Obecnie tj. od 1 stycznia 2016 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2017 roku, poz. 1483).

Ponadto w jednostce wprowadzono procedury procesu windykacji należności w Urzędzie Gminy Zadzim (zarządzenie nr 41/2015 Wójta Gminy Zadzim z dnia 6 marca 2015 roku), których celem jest podjęcie wszelkich działań zmierzających do odzyskania niezapłaconej w terminie należności windykacyjnych podatków i opłat lokalnych. Zgodnie ze wskazanym zarządzeniem, dopuszczono wystawianie upomnień po dwóch ratach zaległych. Termin zapłaty zaległości wyznaczony na upomnieniu określa się na 7 dni od daty otrzymania upomnienia. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniach pracownik powinien niezwłocznie sporządzać na kwoty zaległe tytuły wykonawcze.

Zaniechanie czynności windykacyjnych w stosunku do zaległości podatkowych może skutkować upływem terminu przedawnienia zobowiązań podatkowych. Zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku. Organ podatkowy winien na bieżąco analizować zobowiązania podatkowe poszczególnych podatników, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności powodujących przerwanie lub zawieszenie biegu terminu przedawnienia, określonych w art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa, aby nie dopuścić do przedawnienia należności podatkowych. Zgodnie z art. 59 § 1 powołanej ustawy - zobowiązanie podatkowe wygasa w całości lub w części, między innymi, wskutek przedawnienia (pkt 9).

Czynności windykacyjne podjęte wobec podatników zalegających z zapłatą podatków (próba kontroli – podatek od nieruchomości od osób fizycznych) stanowią załącznik nr 18 protokołu kontroli.

2. Dochody z majątku

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym, wprowadzonym w życie zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 19/2017 z dnia 3 kwietnia 2017 roku, w kontrolowanej jednostce wyodrębniono Referat Inwestycyjno-Komunalny, którym kieruje Pan MARIAN UFNALSKI. Prowadzenie spraw w zakresie: [1] sprzedaży i oddawania w użytkowanie wieczyste osobom prawnym i fizycznym nieruchomości stanowiących własność gminy w drodze przetargu i bezprzetargowo, [2] sprzedaży lokali mieszkalnych i użytkowych w budynkach stanowiących własność gminy wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste lub sprzedażą ułamkowej części gruntu, [3]

przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, [4] oddawania w trwałe zarząd nieruchomości stanowiących własność gminy na rzecz gminnych jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej – przypisano Pani BOŻENIE KRAJEWSKIEJ – podinspektor ds. planowania przestrzennego, wydawania zezwoleń i mienia komunalnego (zakres czynności z dnia 24 lutego 2015 roku, trzykrotnie aneksowany).

Ogólne zasady nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata, zostały ustalone następującymi uchwałami Rady Gminy:

- uchwała nr IV/23/03 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali,
- uchwała nr XVIII/88/04 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 29 marca 2004 roku w sprawie zmiany uchwały dotyczącej zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali,
- uchwała nr XL/222/06 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 1 czerwca 2006 roku w sprawie zmiany uchwały nr IV/23/03 Rady Gminy w Zadzimiu z dnia 18 lutego 2003 roku w sprawie zasad zbycia, obciążenia nieruchomości gruntowych, wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż 3 lata oraz w sprawie przyznania pierwszeństwa w nabyciu lokali mieszkalnych i określenia warunków sprzedaży lokali.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody ze sprzedaży nieruchomości lub ich części (w tym lokali)

2015 rok			2016 rok		
Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
0,00	8 810,00	8 810,00	101 000,00	1 890,00	1 890,00

Na zaplanowaną w budżecie Gminy na rok 2016 kwotę dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości lub ich części w wysokości 101.000,00 zł, plan zrealizowano tylko w 1,87%, otrzymując ze sprzedaży nieruchomości kwotę 1.890,00 zł. Z wyjaśnień złożonych przez podinspektor Bożenę Krajewską wynika, iż zaplanowane dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości (działka nr 127) położonej w obrębie geodezyjnym Wierzchy o powierzchni 0,60 ha - nie zostały zrealizowane, ponieważ Rada Gminy Zadzim nie podjęła uchwały o przeznaczeniu tej nieruchomości do sprzedaży.

Wyjaśnienie podinspektor Pani Bożeny Krajewskiej z dnia 9 października 2017 roku dotyczące planu dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli ustalone, że w 2016 roku Gmina Zadzim dokonała sprzedaży

jednej nieruchomości, w trybie bezprzetargowym na rzecz jej użytkownika wieczystego.

Pismem z dnia 3 czerwca 2015 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Zygrach wystąpiła do Wójta Gminy Zadzim o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego działki nr 187/2 o powierzchni 16 arów, położonej we wsi Zygrzy – w prawo własności. OSP w Zygrach nabyła prawo użytkowania wieczystego ww. nieruchomości na okres 99 lat w dniu 6 marca 1997 roku na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 1280/97 – umowy o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste i przeniesienie prawa własności prawa własności zabudowań. Na przedmiotowej działce znajdują się: budynek murowany – strażnica OSP w Zygrach wraz z drewnianym budynkiem gospodarczym oraz dwie studnie. Naniesienia te zostały wzniesione ze środków własnych OSP. Okres wykonywania prawa użytkowania wieczystego wynosił 18 lat, a wysokość opłaty rocznej za 2015 rok wynosiła 660,00 zł rocznie. Prezes OSP wnioskował o udzielenie 70% bonifikaty od ceny zakupu nieruchomości oraz rozłożenie opłaty na raty na okres 10 lat.

Rada Gminy Zadzim - na mocy uchwały nr XI/79/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku – wyraziła zgodę na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości (działka 187/2) położonej w miejscowości Zygrzy na rzecz jej użytkownika wieczystego, za cenę ustaloną przez rzeczoznawcę majątkowego. Ponadto wyraziła zgodę na udzielenie bonifikaty w wysokości 70% ceny sprzedaży. Cena sprzedaży nieruchomości zostanie rozłożona na raty roczne, maksymalnie na okres 10 lat.

W ww. uchwale błędnie wskazano nr księgi wieczystej jako SR2L/00011856/0. Sprostowania błędu pisarskiego Rada Gminy dokonała w uchwale nr XII/82/2015 z dnia 2 października 2015 roku wskazując właściwy nr księgi wieczystej KW SR2L/00018773/3 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Łasku VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Poddębicach.

W dniu 5 listopada 2015 roku rzeczoznawca majątkowy o uprawnieniach nr 3022 przedłożył operat szacunkowy wartości rynkowej nieruchomości gruntowej o powierzchni 1.600 m² oznaczonej nr działki 187/2 na kwotę: [1] prawo własności 30.000,00 zł, [2] użytkowanie wieczyste – 23.700,00 zł.

Pismem znak: IK.6826.I.2015 z dnia 6 listopada 2015 roku Wójt Gminy Pan Krzysztof Woźniak poinformował Prezesa OSP w Zygrach, że zgodnie z operatem szacunkowym wartość przedmiotowej nieruchomości jako prawa własności wynosi 30.000,00 zł, zaś prawa użytkowania wieczystego – 23.700,00 zł, zatem cena sprzedaży nieruchomości stanowi kwotę 6.300,00 zł. Po zastosowaniu 70% bonifikaty (4.410,00 zł), należność jaką zobowiązany jest uiścić kupujący stanowi kwotę brutto 2.324,70 zł (1.890,00 zł netto plus podatek VAT w wysokości 23%, tj. 434,70 zł).

W odpowiedzi na powyższe pismo, w dniu 17 listopada 2015 roku Prezes OSP Pan Kazimierz Dudczak poinformował Wójta Gminy, iż określoną kwotę kupna nieruchomości gruntowej 2.324,70 zł zobowiązuje się wpłacić w całości.

Stosownie do postanowień wynikających z art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.2147 ze zm.), wartość zbywanej nieruchomości ustalona została w wysokości nie niższej niż oszacowana przez rzeczoznawcę majątkowego Eugenię Domagałę (upr.3022) w operacie szacunkowym, sporządzonym w dniu 5 listopada 2015 roku. Operat szacunkowy był aktualny w rozumieniu art.156 ww. ustawy.

Stosownie do postanowień art.35 ust.1 i art.37 ust.2 pkt 5 ustawy, Wójt Gminy Zadzim zarządzeniem nr 123/2015 z dnia 24 listopada 2015 roku sporządził i podał do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, który wywieszono na okres 21 dni na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Zadzim oraz sołectwa Zyгры w dniach 25 listopada – 16 grudnia 2015 roku. Informację o wykazie przekazywano do publikacji w prasie (Dziennik Łódzki – Wiadomości Dnia) oraz w dniu 25 listopada 2015 roku umieszczono na stronie internetowej kontrolowanej jednostki. Wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży zawierał wszystkie elementy, wymagane art.35 ust.2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Rokowania w sprawie zbycia nieruchomości w drodze bezprzetargowej przeprowadzono w dniu 22 stycznia 2016 roku. Z protokołu rokowań wynika, że po udzieleniu bonifikaty cena sprzedaży nieruchomości wraz z podatkiem VAT, którą kupujący zobowiązał się wpłacić na konto sprzedającego przed podpisaniem aktu notarialnego, wynosiła 2.324,70 zł. Sprzedający zobowiązał się w terminie 21 dni od dnia sporządzenia protokołu rokowań wystąpić z wnioskiem do kancelarii notarialnej w spisanie umowy kupna-sprzedaży. Koszty sporządzenia aktu notarialnego ponosił kupujący. Protokół ze strony kupującego został podpisany przez Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej w Zygrach Pana Kazimierza Dudczaka i Skarbnika – Panią Grażynę Sikalą, natomiast ze strony sprzedającego - przez Wójta Gminy Zadzim Pana Krzysztofa Woźniaka i występującą w zastępstwie Skarbnika Gminy – Panią Zdzisławę Stec.

Pismem znak: IK 6826.1.2015.2016 z dnia 11 lutego 2016 roku poinformowano osobę ustaloną jako nabywcę o miejscu i terminie podpisania aktu notarialnego (2 marca 2016 roku godz.11:00).

Wpłaty całości kwoty nabycia nieruchomości kupujący dokonał przed podpisaniem aktu notarialnego (2.324,70 zł – WB 32/2016 z dnia 16 lutego 2016 roku).

Umowa sprzedaży spisana została w dniu 2 marca 2016 roku w formie aktu notarialnego repertorium A nr 347/2016 w Kancelarii Notarialnej Pani Renaty Wojciechowskiej - Kierepa w Poddebicach.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w związku ze sprzedażą działki o nr 187/2 na rzecz OSP w Zygrach, kontrolowana jednostka podczas wprowadzenia zmniejszeń środków trwałych pomyłkowo zdjęła ze stanu grunt o numerze inwentarzowym 0/01/010/32 o wartości 1.403,70 zł (LT nr 14/2016 z dnia 2 marca 2016 roku), zamiast gruntu zaewidencjonowanego pod numerem 0/03/032/61 – OSP Zyгры o wartości początkowej 2.797,00 zł. Sprostowania powyższych zapisów w księgach inwentarzowych dokonano poprzez wystawienie: [1] LT nr 4/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – likwidacja gruntu 0/03/032/61 na kwotę 2.797,00 zł oraz [2] OT nr 5/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – przyjęcie gruntu OSP Zyгры o wartości 1.403,70 zł. W księgach rachunkowych jednostki korekty dokonano również pod datą 31 lipca 2017 roku (polecenie PK nr 1703).

AKTA KONTROLI [A-2, s.53-58]: Kserokopie LT nr 14/2016 z dnia 2 marca 2016 roku – likwidacja gruntu o wartości 1.403,70 zł, LT nr 4/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – likwidacja gruntu 0/03/032/61 na kwotę 2.797,00 zł oraz OT nr 5/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – przyjęcie gruntu OSP Zyгры o wartości 1.403,70 zł polecenie PK nr 1703 z dnia 31 lipca 2016 roku.

Powyższe nieprawidłowości świadczą o nieprzeprowadzeniu bądź nierzetelnym przeprowadzeniu inwentaryzacji gruntów metodą porównania

danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników oraz o niedostatecznym działaniu procedur kontroli zarządczej, określonych przez kierownika jednostki.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu
(dz.700 rozdział 70005 § 0550)

2015 rok			2016 rok		
Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie na dzień 30 września (zł)
7 300,00	7 300,00	6 916,13	8 321,00	8 321,00	5 994,57

Z informacji uzyskanych od podinspektor Pani Bożeny Krajewskiej wynika, iż w latach 2015-2016 kontrolowana jednostka nie oddawała nieruchomości w użytkowanie wieczyste, użytkowanie i zarząd.

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu klasyfikowano w dziale 700, rozdziale 70005 – gospodarka gruntami i nieruchomościami, § 0550 – wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości.

Stosownie do wykazu użytkowników wieczystych za lata 2016-2017, w Gminie Zadzim występuje 10 użytkowników. Kontrolą objęto 50% użytkowników wieczystych.

Przypis opłat za użytkowanie wieczyste stanowi załącznik nr 21 protokołu kontroli.

Kontroli poddano prawidłowość ustalenia wysokości opłat za użytkowanie wieczyste i terminowość ich wnoszenia w latach 2016-2017 w odniesieniu do użytkowników następujących nieruchomości:

Działki nr 123/2 o powierzchni 0,07 ha położona w miejscowości Chodaki

Działka nr 123/2 o pow. 0,07 ha - prawo użytkowania wieczystego nabyte od Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Zadzimiu aktem notarialnym repertorium A nr 3399/97 z dnia 1 lipca 1997 roku (użytkownik wieczysty zaewidencjonowany na koncie 221-12-10).

Pismem znak: IK.6843.1.2013 z dnia 5 grudnia 2013 roku Wójt Gminy Zadzim wypowiedział dotychczas obowiązującą opłatę roczną w kwocie 339,00 zł za użytkowanie wieczyste nieruchomości zabudowanej, stanowiącej własność Gminy Zadzim, położonej w miejscowości Chodaki, oznaczonej w ewidencji gruntów numerem działki 123/2 o powierzchni 700 m², ustalając nową opłatę roczną w wysokości 384,00 zł (312,20 zł plus podatek VAT 71,80 zł).

Zaproponowana stawka nowej opłaty stanowiła 3 % wartości gruntów, określonej w operacie szacunkowym wartości rynkowej nieruchomości gruntowej sporządzonym

w dniu 12 listopada 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego (uprawnienia nr 3022) na kwotę 12.800,00 zł. Zaktualizowana opłata roczna obowiązuje od 2014 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dzień 30 czerwca 2017 roku użytkownik wieczysty posiadał zaległości w opłacie za użytkowanie wieczyste za lata 2015-2017 w łącznej kwocie 1.016,00 zł plus odsetki (248,00 zł – za 2015 rok, 384,00 zł za 2016 rok i 384,00 zł za 2017 rok). Pismem znak: IK.6843.1.2017 z dnia 11 sierpnia 2017 roku kontrolowana jednostka wezwała użytkownika do uregulowania zaległości w kwocie 1.105,42 zł (należność główna oraz odsetki wyliczone na dzień 11 sierpnia 2017 roku). W piśmie pouczonego użytkownika, iż w przypadku niedokonania wpłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty, Urząd Gminy wystąpi o jej zasądzenie w drodze postępowania sądowego.

Na podstawie dowodów wpłat – wyciągów bankowych oznaczonych numerami: WB 166 z 18 sierpnia 2017 roku, WB 171 z dnia 25 sierpnia 2017 roku, WB 173 z 29 sierpnia 2017 roku, WB 184 z 12 września 2017 roku oraz WB 193 z dnia 25 września 2017 roku – stwierdzono, iż ww. zaległość została uregulowana tylko w części, tj. w wysokości 458,58 zł, do spłaty pozostała zaległość w kwocie 557,42 zł.

Działki nr 50 o powierzchni 2,88 ha położona w miejscowości Wierzchy

Użytkownik wieczysty zaewidencjonowany na koncie 221-12-7 nabył od Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Zadzimiu w likwidacji prawo użytkowania wieczystego działki nr 50 o pow. 2,88 ha oraz naniesienia – zabudowania stanowiące odrębną nieruchomość – na podstawie umowy sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego repertorium A nr 472/2001 z dnia 14 lutego 2001 roku. Począwszy od 2014 roku użytkownik zobowiązany jest uiszczać opłatę roczną w wysokości 6.741,00 zł, stanowiącą 3% wartości gruntów określonej w operacie szacunkowym wartości rynkowej nieruchomości gruntowej, sporządzonym w listopadzie 2013 roku na kwotę 224.700,00 zł.

Opłaty za lata 2016-2017 użytkownik wniósł terminowo, tj. w dniu 30 marca 2016 roku - 6.741,00 zł (5.480,49 zł plus VAT w kwocie 1.260,51 zł) - wyciąg bankowy WB nr 63 oraz w dniu 27 marca 2017 roku - 6.741,00 zł (5.480,49 zł plus VAT w kwocie 1.260,51 zł) - wyciąg bankowy WB nr 62.

Działki nr 224/1 o powierzchni 2.000 m² położona w miejscowości Zadzim

Użytkownik wieczysty zaewidencjonowany na koncie 221-12-1 na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 1789/2014 w dniu 23 lipca 2014 roku nabył na własność lokal mieszkalny o powierzchni 56,45 m² oraz udział 4/16 w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości zabudowanej położonej w obrębie 31 Zadzim-Kazimierzew, oznaczonej nr działki 224/1 o powierzchni 2 000 m². Pismem znak: IK.6843.1.2015 z dnia 5 marca 2015 roku Wójt Gminy Zadzim Pan Krzysztof Woźniak poinformował nabywcę, iż nabycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości związane jest z obowiązkiem uiszczenia z tego tytułu opłat rocznych na podstawie art.238 Kodeksu cywilnego oraz art.71 ust.4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wartość rynkowa nieruchomości gruntowej – zgodnie z operatem szacunkowym sporządzonym 30 października 2013

roku przez rzeczoznawcę majątkowego o uprawnieniach nr 3022 – wynosiła 34.700,00 zł. Wysokość opłaty rocznej wyliczono na kwotę 86,75 zł, co stanowiło 1% wartości gruntu naliczonej z 4/16 powierzchni działki.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w latach 2016-2017 użytkownik wieczysty wniósł opłaty roczne w ustawowym terminie, tj. za 2016 rok – 14 marca 2016 roku (WB nr 52), a za rok 2017 – 15 marca 2017 roku (wyciąg bankowy WB nr 57).

Działki nr 298/4 o powierzchni 0,0415 ha położona w miejscowości Zadzim

W latach objętych kontrolą użytkownik wieczysty zaewidencjonowany na koncie 221-12-9 dokonał wpłat z tytułu prawa użytkowania wieczystego działki nr 298/4 o pow. 0,0415 ha – dokonał po upływie ustawowego terminu, tj. [1] opłatę za 2015 rok w wysokości 231,71 zł wniósł w dniu 11 kwietnia 2016 roku (wyciąg bankowy WB nr 72); [2] opłatę za 2016 rok w wysokości 231,71 zł wniósł w dniu 10 kwietnia 2017 roku (wyciąg bankowy WB nr 73). Pismem znak: IK.6843.2.2017 z dnia 11 sierpnia 2017 roku Urząd Gminy wezwał użytkownika do wniesienia opłaty za 2017 rok w wysokości 283,00 zł plus odsetki w kwocie 7,22 zł wyliczone na dzień 11 sierpnia 2017 roku. Na podstawie wyciągu bankowego WB nr 169 stwierdzono, że użytkownik w dniu 23 sierpnia 2017 roku dokonał wpłaty w kwocie 283,00 zł (229,89 zł + 53,11 zł) oraz odsetek w wysokości 7,22 zł (dział 700 rozdział 70005 § 0910).

Działki nr 298/6 o powierzchni 887 m² położona w miejscowości Zadzim

W wyniku kontroli stwierdzono, że dzień 30 czerwca 2017 roku wystąpiły zaległości w opłacie za użytkowanie wieczyste za lata 2013-2017 w łącznej kwocie 2.745,00 zł plus odsetki - z tytułu użytkowania działki nr 298/6 o powierzchni 887 m² położonej w Zadzimiu nr 40, dla której Sąd Rejonowy w Łasku VI Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Poddębicach prowadzi księgę wieczystą nr SR2L/00021853/2.

Pismem znak: IK.6843.1.2015 z dnia 14 sierpnia 2015 roku kontrolowana jednostka wezwała użytkownika - zaewidencjonowanego na koncie 221-12-8 - do uregulowania zaległości w kwocie 1.851,03 zł (należność główna oraz odsetki wyliczone na dzień 14 sierpnia 2015 roku). W piśmie pouczonego użytkownika, iż w przypadku niedokonania wpłaty w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania do zapłaty, Urząd Gminy wystąpi o jej zasądzenie w drodze postępowania sądowego. Wysokość opłaty rocznej za 2013 rok wynosiła 489,00 zł, począwszy od 2015 roku – na skutek zmiany wartości gruntu - jej wysokość podwyższona została do kwoty 564,00 zł. Użytkownik na mocy aktu notarialnego repertorium A nr 156/2000 nabył w dniu 21 stycznia 2000 roku prawo użytkowania wieczystego działki gruntu nr 298/6 o obszarze 887 m² oraz na własność znajdujące się na niej zabudowania. Wartość rynkowa nieruchomości gruntowej – zgodnie z operatem szacunkowym sporządzonym 10 listopada 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o uprawnieniach nr 3022 – wynosiła 18.800,00 zł. Wysokość opłaty rocznej wyliczono na kwotę 564,00 zł, co stanowiło 3 % wartości gruntu.

(...)⁷³.

W wyniku kontroli ustalono, że wysokość opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości – w formie wykazu – przekazywała do Referatu Finansowo-Podatkowego podinspektor ds. planowania przestrzennego Pani Bożena Krajewska. Kwotę należności z zestawienia sporządzonego przez wyżej wymienioną, Referat Finansowo-Podatkowy traktował jako kwotę brutto, i pomniejszyła ją o podatek VAT. Jak wyjaśniła kontrolującym Pani Żaneta Kujawa – inspektor ds. księgowości budżetowej szkół i opłat lokalnych wyliczenia podatku VAT dokonywała metodą „w stu”.

Wyjaśnienie inspektor ds. księgowości budżetowej szkół oraz opłat lokalnych Pani Żanety Kujawy dotyczące naliczenia podatku VAT stanowi załącznik nr 23 protokołu kontroli.

Należy zauważyć, że kwota opłaty rocznej od użytkowania wieczystego, ustanowionej przed dniem 1 maja 2004 roku, nie jest – w rozumieniu ustawy z dnia 11 marca 2004 roku w sprawie podatku od towarów i usług (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 710 ze zm.) – ani kwotą netto, ani kwotą brutto, bowiem tego rodzaju użytkowanie wieczyste w ogóle nie podlega opodatkowaniu VAT. Ustanowienie użytkowania wieczystego przed 1 maja 2004 roku, a więc w okresie, kiedy taka czynność nie była opodatkowana VAT, także dzisiaj nie wywołuje żadnych skutków w tym podatku. Zagadnienie to zostało rozstrzygnięte przez Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie, który w uchwale z dnia 8 stycznia 2007 r., sygn. akt I FPS 1/06 stwierdził, że: „opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego gruntów, ustanowionej przed dniem 1 maja 2004 roku, gdy taka czynność nie podlegała podatkowi od towarów i usług, po wejściu w życie ustawy z dnia 11 marca 2004 roku w sprawie podatku od towarów i usług, ani nie zawiera w sobie należnego podatku, ani też nie powinna być powiększona o taki podatek na podstawie przepisów tej ustawy”.

W dniu 5 grudnia 2013 roku Wójt Gminy Zadzim dokonał aktualizacji opłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów i określił nowe stawki opłaty za wieczyste użytkowanie wraz z należnym podatkiem VAT. W przedmiotowej sprawie istotne jest to, że w przypadku 90% użytkowników wieczystych działek położonych w Gminie Zadzim, użytkowanie wieczyste zostało ustanowione przed dniem 1 maja 2004 roku. Zatem w świetle powołanych wyżej regulacji prawnych oraz stanu faktycznego, należy stwierdzić, że zmiana wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego ustanowionej przed dniem 1 maja 2004 roku, dokonana na skutek jej aktualizacji w oparciu o postanowienia zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami, nie skutkuje opodatkowaniem podatkiem od towarów i usług. Kontrolowana jednostka nie powinna pobierać podatku, ani przed, ani po aktualizacji opłaty za wieczyste użytkowanie. Jednocześnie nie powinna dokumentować wnoszonej opłaty rocznej za pomocą faktury VAT.

---

⁷³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług opłat z tytułu wieczystego użytkowania ustanowionego przed 1 maja 2004 roku skutkowało zaniżeniem dochodów Gminy Zadzim.

Opisane nieprawidłowości świadczą o braku należytej kontroli finansowej ze strony kierownictwa Urzędu. Odpowiedzialność za powyższe ponoszą Skarbnik i Wójt Gminy Zadzim.

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych					
2015 rok			2016 rok		
Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
69 160,00	79 352,00	80 120,58	103 071,00	103 071,00	101 080,53

Dochody z tytułu najmu i dzierżawy klasyfikowano w § 0750 – dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze w następujących działach i rozdziałach:

- dziale 700 – gospodarka mieszkaniowa, rozdziale 70005 – gospodarka gruntami i nieruchomościami - plan 55.000,00 zł, wykonanie 52.934,31;
- dziale 900 – gospodarka komunalna i ochrona środowiska, rozdziale 90002 – gospodarka odpadami- plan 41.571,00 zł, wykonanie 41.571,60 zł;
- dziale 010- rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01095 – pozostała działalność – plan 6.500,00 zł, wykonanie 5.072,68 zł).

W zakresie przestrzegania procedur oddawania nieruchomości w najem i dzierżawę, kontrolą objęto niżej wymienione umowy zawarte w 2015 roku:

1. Umowa najmu lokalu użytkowego z dnia 2 stycznia 2015 roku, zawarta między Gminą Zadzim, reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka a Panem Eyad Hnedi – prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Prywatny Gabinet Stomatologiczny EYAD HNEDI w Poddębicach. Przedmiotem umowy był lokal o powierzchni 23 m², położony w górnej kondygnacji budynku użytkowanego przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zadzimiu nr 63. W umowie zapisano, iż przedmiotowy lokal przeznaczony jest na prowadzenie gabinetu stomatologicznego i najemca – bez zgody wynajmującego – nie może zmieniać przeznaczenia przedmiotu umowy. Miesięczny czynsz dzierżawny ustalono na kwotę 594,09 zł brutto (483,00 zł netto + 23% podatek VAT – 111,09 zł). Czynsz płatny z góry do dnia 10 każdego miesiąca. Zobowiązano ponadto najemcę do zapłaty wynajmującemu opłaty miesięcznej w wysokości 6,50 zł za 1 m² powierzchni, z tytułu opłat za centralne ogrzewanie oraz opłat za zużycie wody i odprowadzenie ścieków. Umowę zawarto na okres 3 lat, tj. od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.
2. Umowa najmu lokalu użytkowego z dnia 2 stycznia 2015 roku, zawarta między Gminą Zadzim, reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka

- a (...) ⁷⁴. Przedmiotem umowy był lokal o powierzchni 11 m², położony w górnej kondygnacji budynku użytkowanego przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Zadzimiu. Lokal został przeznaczony na prowadzenie zakładu fryzjerskiego. Umowę zawarto na okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku. Miesięczny czynsz dzierżawny ustalono na kwotę 81,18 zł brutto (66,00 zł netto + 23% podatek VAT – 15,18 zł). Zobowiązano ponadto najemcę do zapłaty wynajmującemu opłaty miesięcznej w wysokości 6,50 zł za 1 m² powierzchni z tytułu opłat za centralne ogrzewanie oraz opłat za zużycie wody i odprowadzenie ścieków.
3. Umowa dzierżawy zawarta między Gminą Zadzim, reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka a Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej Spółka z o.o. w Kutnie, reprezentowanym przez Pana Radosława Marka – Prezesa Zarządu. Wyzierżawiający oddał dzierżawcy część działek oznaczonych numerami ewidencyjnymi: [1] 136 o powierzchni 90 m² położonej w obrębie geodezyjnym Zadzim-Kazimierzew; [2] 175/4 o powierzchni 45 m² położonej w Zygrach – z przeznaczeniem na parkingi dla autobusów szkolnych. Strony ustaliły miesięczny czynsz dzierżawny ustalono w wysokości 135,00 zł brutto. Umowę zawarto na okres od dnia 1 września 2015 roku do dnia 30 czerwca 2017 roku.
4. Umowa dzierżawy zawarta między Gminą Zadzim, reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka a Gminą Wodzierady, reprezentowaną przez Wójta Gminy – Panią Renatę Szafrzańską. Wyzierżawiający jako właściciel nieruchomości zabudowanej budynkiem byłej Szkoły Podstawowej w Małyniu (działka nr 115 o powierzchni 0,69 ha w obrębie geodezyjnym Kłoniszew) - oświadczył, że oddaje dzierżawcy do korzystania i pobierania pożytków ww. nieruchomość w części, z wyłączeniem pomieszczeń: Gabinetu Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Filii Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Świetlicy Profilaktycznej dla dorosłych i dzieci. Przedmiot dzierżawy dzierżawca zobowiązuje się wykorzystać na cele oświatowe. Wójt Gminy Wodzierady zobowiązał się do opłacania miesięcznego czynszu dzierżawnego w wysokości 1.000,00 zł brutto, z góry za dany miesiąc począwszy od dnia 1 września 2015 roku. Czynsz będzie waloryzowany jeden raz w roku na dzień 1 sierpnia, począwszy od 2016 roku, o wskaźnik równy średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za rok kalendarzowy poprzedzający rok, w którym dokonuje się waloryzacji, ogłoszony przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Umowa zawarta została na okres 4 lat, tj. od dnia 15 lipca 2015 roku do dnia 14 lipca 2019 roku. Wójt Gminy legitymował się zgodą Rady Gminy Zadzim na wydzierżawienie przedmiotowej nieruchomości wyrażoną w uchwale nr VII/60/2015 z dnia 20 kwietnia 2015 roku. Protokół zdawczo-odbiorczy nieruchomości zabudowanej spisany został w dniu 14 lipca 2015 roku pomiędzy kierownictwem obydwu gmin. Przedmiotem przekazania była nieruchomość zabudowana budynkiem byłej Szkoły Podstawowej w Małyniu, zlokalizowana w

---

⁷⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

obrębie Kłoniszew. Powierzchnia zabudowy nieruchomości budynkowej objętej przekazaniem wynosiła 289,7 m².

5. Umowa dzierżawy zawarta w dniu 30 grudnia 2016 roku pomiędzy Gminą Zadzim, reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka a Panem Wiesławem Strachem – prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą „Wywóz nieczystości oraz przewóz ładunków Wiesław Strach z siedzibą w Częstochowie”. Na mocy ww. umowy wydzierżawiający oddał dzierżawcy w dzierżawę nieruchomość oznaczoną nr dz. 93/1 o powierzchni 1,70 ha, położoną w Zygrach – Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych – na przeprowadzenie prac rekultywacyjnych określonych decyzją Starosty Poddębickiego znak: RS.7647-27/2010 z dnia 6 września 2010 roku zmienioną decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego znak: RŚVI.7241.43.2015.IW z dnia 23 marca 2016 roku. Nieruchomość została wydzierżawiona wyłącznie na potrzeby rekultywacji. Strony nie przewidziały zwożenia jakichkolwiek śmieci przez dzierżawcę. Umowa zawarta została na okres od dnia 1 stycznia 2017 roku do dnia 30 czerwca 2017 roku. Miesięczny łączny czynsz dzierżawny ustalono na kwotę 4.261,09 zł brutto (3.464,30 zł netto + 23% podatek VAT).

W wyniku kontroli oddawania nieruchomości w najem lub dzierżawę na podstawie ww. umów stwierdzono, co następuje:

- oddanie przedmiotowych lokali w najem poprzedzone było każdorazowo wyrażeniem zgody przez Radę Gminy Zadzim, w formie podjęcia stosownych uchwał zezwalających na wynajem ww. lokali użytkowych. Powołując się na przepisy art.18 ust. 2 pkt 9 lit.a ustawy o samorządzie gminnym oraz art.37 ust.4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, Rada Gminy określiła zasady ich wydzierżawienia lub wynajmu;
- stosownie do postanowień art.35 ustawy o gospodarce nieruchomościami, kontrolowana jednostka sporządzała i podawała do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem. Wykazy wywieszano na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Gminy oraz właściwym sołectwie, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podawano do publicznej wiadomości przez ogłoszenie na łamach „Dziennika Łódzkiego – Wiadomości Dnia”, a także na stronach internetowych jednostki;
- umowy najmu lokali użytkowych zawierane były na czas oznaczony nie dłuższy niż 3 lata;
- stawki najmu lokali ustalane były przez strony umowy, tj. wynajmującego – Wójta Gminy Zadzim oraz najemcę lokalu;
- w wyniku kontroli terminowości wpłat czynszu stwierdzono, że na dzień 31 grudnia 2016 roku stan zadłużenia w opłatach czynszu z tytułu najmu i dzierżawy ww. nieruchomości poddanych kontroli wynosił ogółem 2,50 zł dotyczył najemcy prowadzącego zakład fryzjerski. **Należy zauważyć, że do dnia zakończenia kontroli kompleksowej na koncie najemcy lokalu użytkowego (221-4/885) widniało zobowiązanie we wskazanej kwocie. Urząd nie wzywał najemcy do uregulowania zaległości.**

Pozostałe dochody

4.1. Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Rok	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Wysokość wymierzonych opłat (zł)	Wysokość uzyskanych dochodów (zł)
2015	30	694,02	2.066,90
2016	22	480,33	7.063,19

Dochody Gminy Zadzim wykonane ogółem w 2016 roku – wykazane przez jednostkę w sprawozdaniu Rb-27S – stanowiły kwotę 17.956.896,59 zł. Kwota uzyskanych dochodów z tytułu zajęcia pasa drogowego w 2016 roku stanowiła 0,04 % dochodów wykonanych w danym roku. Z uwagi na fakt, iż wartość ta nie przekroczyła 0,3% wykonanych dochodów ogółem, odstąpiono od kontroli przedmiotowego zagadnienia.

VIII. WYKONANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej – 2016 rok

1.1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej [GOPS] w Zadzimiu jest samodzielną jednostką organizacyjną pomocy społecznej nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Zadzim. Podstawę prawną, zakres zadań oraz strukturę organizacyjną Ośrodka określa statut przyjęty uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XX/116/2016 z dnia 30 marca 2016 roku. GOPS realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej będące zadaniami własnymi gminy oraz zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

Działalnością Ośrodka kieruje kierownik Pani MARIANNA KAMIŃSKA, zatrudniona na tym stanowisku od dnia 6 lutego 2012 roku przez Wójta Gminy Zadzim. Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że wyżej wymieniona w momencie zatrudnienia na stanowisku kierownika GOPS legitymowała się wykształceniem, wymaganym przepisami art.122 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.930 ze zm.).

Przedmiotem działalności Ośrodka jest realizacja zadań pomocy społecznej, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.) w zakresie zadań zleconych gminie i zadań własnych gminy. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia klientów oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek, oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, realizuje zadania zawarte w innych aktach prawnych, takich jak:

- ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2016 r. poz.1518 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2012 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2017 r. poz.489);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2016 r. poz. 162 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 grudnia 2005 roku o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz.U. z 2005 r. Nr 267, poz.2259 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2015 r. poz. 2156 ze zm.);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2016 r. poz. 785 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz.1286 ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2016 r. poz.546 ze zm.);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz.581 ze zm.);
- ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.);
- ustawa z dnia 22 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016 r. poz.195 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz.1860).

Kierownik Ośrodka posiada wszystkie wymagane upoważnienia wydane przez Wójta Gminy Zadzim do wydawania decyzji i prowadzenia postępowań w sprawach przypisanych do realizacji GOPS na mocy ww. przepisów.

Działalność Ośrodka finansowana jest ze środków: budżetu Gminy Zadzim, budżetu państwa (dotacje celowe) oraz Unii Europejskiej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku zadania pomocy społecznej realizowało 11 pracowników, zatrudnionych w wymiarze 8,95 etatu, w tym: kierownik Ośrodka, główna księgowa (0,20 etatu), 3 pracowników socjalnych (w tym 3 pracowników zatrudnionych w rejonach opiekuńczych), asystent rodziny (1 etat), podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego (2 osoby - 1,5 etatu), podinspektor ds. świadczeń wychowawczych (1 etat) oraz opiekunki domowe (1,25 etatu).

1.2. Wykonanie zadań finansowych w 2016 roku

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zadzimiu w 2016 roku realizował następujące zadania finansowe:

Wyszczególnienie	2016 rok (zł)
Dział 852 Rozdział 85203 (ośrodki wsparcia)	23.239,76
Dział 852 Rozdział 85204 (rodziny zastępcze)	34.238,93
Dział 852 Rozdział 85213 (składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia) zadania własne gminy ⁷⁵	13.428,78
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego) ⁷⁶	71.770,40
Dział 852 Rozdział 85215 (dodatki mieszkaniowe) ⁷⁷	1.443,88
Dział 852 Rozdział 85217 (Regionalne Ośrodki Polityki Społecznej)	-
Dział 852 Rozdział 85218 (koszty utrzymania Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie)	-
Dział 852 Rozdział 85219 (koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej) ⁷⁸	317.611,07
Dział 852 Rozdział 85231 (pomoc dla uchodźców)	-
Dział 852 Rozdział 85278 (suwanie skutków klęsk żywiołowych)	-
Dział 852 Rozdział 85295 - Pozostała działalność ⁷⁹	87.787,93

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadzimiu za 2016 rok przedstawiono w *załączniku nr 24 protokołu kontroli*.

Pomocą społeczną objęto 479 osób pozostających w 181 rodzinach, co stanowiło 9,32% ogólnej liczby ludności. Na terenie Gminy Zadzim w roku 2016 zamieszkiwało 5.137 osób.

⁷⁵ Dział 852 Rozdział 85213: składki zdrowotne od podopiecznych pobierających zasiłki stałe - 9.618,28 zł, składki zdrowotne od podopiecznych pobierających świadczenia pielęgnacyjne - 3.810,50 zł.

⁷⁶ Dział 852 Rozdział 85214: zasiłki celowe - 25.119,52 zł, zasiłki okresowe - 46.650,88 zł.

⁷⁷ Dział 852 Rozdział 85215: dodatki mieszkaniowe - 1.336,50 zł, dodatki energetyczne - 105,28 zł, koszty obsługi zadania dodatku energetycznego - 2,10 zł.

⁷⁸ Dział 852 Rozdział 85219: utrzymanie GOPS pokryte ze środków Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego 107.256,00 zł, utrzymanie GOPS ze środków własnych - 207.919,07 zł, wynagrodzenie za sprawowanie opieki 2.400,00 zł, koszty obsługi zadania w zakresie wynagrodzenie za sprawowanie opieki 36,00 zł.

⁷⁹ Dział 852 Rozdział 85295: zasiłki w ramach programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania pokryte ze środków Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego - 52.500,00 zł, zasiłki w ramach programu pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pokryte ze środków własnych - 35.000,00 zł, wynagrodzenie w ramach realizacji programu Karta Dużej Rodziny - 287,93 zł.

1.3. Kontrola prawidłowości udzielonych świadczeń z pomocy społecznej w 2016 roku

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy udzielano osobom i rodzinom, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz.1058), prawo do świadczeń pieniężnych w 2016 roku przysługiwało osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczały kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 634 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwota 514 zł.

W oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w 2016 roku na wypłatę, między innymi:

- zasiłków okresowych kontrolowana jednostka wydatkowała kwotę 46.651,00 zł (148 świadczeń – 27 rodzin, średnio po 331,21 zł);
- zasiłków stałych dla 21 osób wydatkowano kwotę 111.955,00 zł, z tego: [1] 18 osobom samotnie gospodarującym, razem 191 świadczeń w kwocie 106.842,00 zł, średnio po 559,38 zł; [2] 3 osobom pozostającym w rodzinie – 25 świadczeń w łącznej kwocie 5.113,00 zł, średnia wysokość zasiłku na osobę wynosiła 204,52 zł;
- zasiłków celowych w ilości 99 świadczeń w łącznej wysokości 79.370,00 zł, w tym specjalne zasiłki celowe dla 2 rodzin w łącznej kwocie 1.539,00 zł.

Ponadto w celu przeciwdziałania zjawisku niedożywienia dzieci i uczniów oraz osób dorosłych, GOPS realizował program rządowy pn. POMOC PAŃSTWA W ZAKRESIE DOŻYWIANIA na lata 2014-2020. Koszt programu wyniósł ogółem 87.500,00 zł, w tym: środki własne Gminy stanowiły kwotę 35.000,00 zł, dotacja celowa – 52.500,00 zł. W ramach tego programu udzielono pomocy 285 osobom, tym:

— posiłki dla 92 dzieci i uczniów	– 26.932,00 zł,
— posiłki na wniosek dyrektora dla 17 uczniów	– 4.530,00 zł,
— świadczenia pieniężne dla 281 osób	– 56.038,00 zł.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, prawo do świadczeń pieniężnych w 2016 roku przysługiwało osobom

i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczały kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Rada Gminy Zadzim nie skorzystała z możliwości i nie podejmowała uchwał w sprawie podwyższenia kwot uprawniających do zasiłków okresowego i celowego.

W roku 2016 minimalna wysokość zasiłku okresowego dofinansowanego z budżetu państwa wynosiła: [1] w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby; [2] w przypadku rodziny - 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie mogła być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Stosownie do przepisów wynikających z art. 38 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W 2016 roku na wypłatę zasiłków okresowych na rzecz 27 osób (ogółem 148 świadczeń) wydatkowano środki w kwocie 46.650,88 zł.

Kontroli poddano przyznanie i wypłatę zasiłków okresowych na podstawie następujących decyzji wydanych przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadziemiu, działającego z upoważnienia Wójta Gminy Zadzim:

- GOPS.5011.156.2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku – 317,00 zł, w okresie 1 kwietnia-30 czerwca 2016 roku;
- GOPS.5011.159.2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku – 317,00 zł, w okresie 1 kwietnia-30 czerwca 2016 roku;
- GOPS.5011.227.2016 z dnia 20 czerwca 2016 roku – 209,49 zł, w okresie 1 czerwca-31 sierpnia 2016 roku;
- GOPS.5011.436.2016 z dnia 21 października 2016 roku – 501,66 zł, w okresie 1-31 października 2016 roku;
- GOPS.5011.493.2016 z dnia 22 listopada 2016 roku – 317,00 zł, w okresie 1 listopada – 31 grudnia 2016 roku.

Przyznanie zasiłków okresowych poprzedzone było przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Objęte kontrolą zasiłki okresowe wypłacano z powodu bezrobocia osoby ubiegającej się zasiłek lub z powodu długotrwałej choroby, zgodnie z art. 38 ust.3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej w wysokości nie mniejszej niż 50% różnicy pomiędzy kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a faktycznym dochodem tej osoby lub różnicy pomiędzy kryterium dochodowym rodziny, a faktycznym dochodem tej rodziny.

Zasiłki przyznawano począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy.

Wypłata zasiłków realizowana była gotówką w kasie Urzędu Gminy do ostatniego dnia miesiąca lub na konto bankowe wskazane przez świadczeniobiorcę.

Okres, na jaki był przyznawany zasiłek okresowy ustalał GOPS na podstawie okoliczności występujących w danej sprawie.

Zasiłki stałe

W celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych swoich podopiecznych GOPS przyznawał zasiłki stałe, o których mowa w art. 37 ustawy o pomocy społecznej. Zasiłki stałe przyznane były na rzecz: (1) pełnoletnich osób samotnie gospodarujących, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, jeżeli ich dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej; (2) pełnoletnich osób pozostających w rodzinie, niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, jeżeli ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie był niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2016 roku na wypłatę zasiłków stałych dla 21 osób wydatkowano kwotę 111.955,00 zł, z tego: [1] 18 osobom samotnie gospodarującym, razem 191 świadczeń w kwocie 106.842,00 zł, średnio po 559,38 zł; [2] 3 osobom pozostającym w rodzinie – 25 świadczeń w łącznej kwocie 5.113,00 zł, średnia wysokość zasiłku na osobę wynosiła 204,52 zł;

Kontroli poddano przyznanie i wypłatę zasiłków stałych na podstawie następujących decyzji wydanych przez kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadzimiu:

- GOPS.5010.151.2016 z dnia 15 kwietnia 2016 roku – 604,00 zł – od dnia 1 kwietnia 2016 roku bezterminowo,
- GOPS.5010.187.2016 z dnia 10 maja 2016 roku – w okresie od 5-30 kwietnia 2016 roku – 523,47 zł, zaś od dnia 1 maja 2016 roku do 31 maja 2018 roku - 604,00 zł,
- GOPS.5010.413.2016 z dnia 20 września 2016 roku – w okresie od 1 sierpnia 2016 do 31 sierpnia 2018 roku -604,00 zł,
- GOPS.5010.445.2016 z dnia 21 października 2016 roku – w okresie od 6-31 października 2016 roku – 506,58 zł, a od dnia 1 listopada 2016 roku do 30 września 2018 roku -604,00 zł,
- GOPS.5010.589.2016 z dnia 20 grudnia 2016 roku – w okresie od 1 grudnia 2016 do 31 grudnia 2020 roku -604,00 zł.

Zasiłki stałe ustalane były zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Zasiłki przyznawano w oparciu o wywiady środowiskowe sporządzane przez pracownika socjalnego, które aktualizowano w ramach prowadzonych kontroli u stałych zasiłkobiorców. Objęte kontrolą zasiłki stałe wypłacono osobom, którym pomoc przysługuje i ustalano je zgodnie z art. 37 ust.2 pkt 1 i pkt 2 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Wypłata zasiłków stałych dokonywana była przelewem na wskazane przez świadczeniobiorcę konto osobiste. W okresie pobierania świadczenia wszyscy podopieczni otrzymujący zasiłek stały objęci zostali ubezpieczeniem zdrowotnym w wysokości przewidzianej ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych na czas trwania świadczenia.

Świadczenia wychowawcze w ramach programu „RODZINA 500 plus” przyznawane w oparciu o ustawę z dnia 22 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zadzimiu realizował również świadczenia wychowawcze w ramach programu „RODZINA 500 plus” dla mieszkańców gminy Zadzim. Pierwszy okres, na jaki ustalane zostały uprawnienia do powyższych świadczeń rozpoczął się z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 22 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, tj. w dniu 1 kwietnia 2016 roku, a kończy się dnia 30 września 2017 roku. Zgodnie z ustawą świadczenie wychowawcze przysługuje na każde pierwsze dziecko w rodzinie w wieku do 18 roku życia po spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł na osobę w rodzinie, jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. Podstawę ustalania dochodu rodziny stanowiły dochody osiągnięte przez członków rodziny w 2014 roku z uwzględnieniem dochodów utraconych i dochodów uzyskanych. Do przyznania świadczenia na drugie i kolejne dziecko w rodzinie nie było wymagane spełnienie kryterium dochodowego, istotny był fakt, iż pierwsze dziecko w rodzinie nie ukończyło 18 roku życia.

Ustalono, że do dnia 31 grudnia 2016 roku w ramach programu „RODZINA 500+” osoby zamieszkałe na terenie gminy Zadzim złożyły 396 wniosków w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego dla 650 dzieci. W odniesieniu do 4 spraw ustalono, że organem właściwym po podjęciu decyzji był Marszałek Województwa Łódzkiego z uwagi na fakt przebywania poza granicami Polski członków rodzin zainteresowanych świadczeniami z ww. programu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wydano łącznie 407 decyzji, w tym: 384 decyzje przyznające prawo do ww. świadczenia, 21 zmieniających i 2 odmowne. Wypłacono 5.265 świadczeń dla 618 dzieci, w tym dla 287 pierwszych dzieci w rodzinach, na łączną kwotę 2.625.985 zł. W okresie kwiecień-grudzień 2016 roku z programu skorzystało we wskazanym okresie 371 rodzin, w tym 62 wielodzietne.

Realizacja świadczeń wychowawczych „500 plus” w 2016 roku

Świadczenie wychowawcze „500 plus”	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Ilość świadczeń	Wartość świadczeń (zł)
Świadczenia wychowawcze, w tym: świadczenia wychowawcze wypłacone na pierwsze dziecko	371	618	5.265	2.625.985,00
	287	287	2.503	1.248.320,40
RAZEM:	371	618	5.265	2.625.985,00

W 2016 roku na wypłatę świadczeń wychowawczych „500 PLUS” otrzymano środki w łącznej wysokości 2.708.466,00 zł, wydatkowano – 2.680.154,22 zł (dział 852 rozdział 85211), z tego:

	PLAN	WYKONANIE
— § 3110 – świadczenia wychowawcze 500+ -	2.646.635,33 zł	2.625.985,00 zł
— § 4010 – wynagrodzenia osobowe 500+ -	26.970,00 zł	24.781,65 zł

— § 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne 500+	-	5.828,10 zł	5.007,27 zł
— § 4120 – składki na Fundusz Pracy 500+	-	832,90 zł	702,83 zł
— § 4170 – wynagrodzenie bezosobowe 500+		4.000,00 zł	4.000,00 zł
— § 4170 – zakup materiałów i wyposażenia		14.941,81 zł	11.670,42 zł
— § 4300 – zakup usług pozostałych 500+	-	9.257,86 zł	8.007,05 zł
RAZEM:		2.708.466,00 zł	2.680.154,22 zł.

Zwrotu niewykorzystanych środków dotacji w wysokości 28.311,78 zł na rachunek bankowy Wydziału Finansów i Budżetu Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, kontrolowana jednostka dokonała w dniu 30 grudnia 2016 roku (wyciąg bankowy WB nr 257).

Dochody i wydatki związane z programem „500 plus” zostały ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej. W wyniku analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Zadzim na lata 2017-2024 - ustalono, że dochody w 2017 roku na dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze (500+) zwiększyły się o około 624.000,00 zł w porównaniu z 2016 rokiem.

We wskazanym okresie wszystkie świadczenia były realizowane w formie finansowej, nie zdecydowano w żadnej sprawie o przyznaniu świadczeń w formie rzeczowej czy zakupu usług. Nie odnotowano również przypadków marnotrawienia środków. W kilku budzących wątpliwości przypadkach przeprowadzone zostały wywiady środowiskowe oraz rozmowy z klientami, dotyczące właściwego gospodarowania środkami finansowymi.

W gminie Zadzim w poszczególnych miesiącach od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2016 roku udział pierwszych dzieci, na które przyznano świadczenie kształtował się na poziomie 47%- 48%, a więc wyższym niż średnia krajowa. Ze zgromadzonej przez Ośrodek dokumentacji wynika, że przyczyn takiego stanu było wiele. Gmina Zadzim to gmina o charakterze typowo rolniczym, brak jest tutaj dużych zakładów pracy, dodatkowo słabo rozwinięta sieć połączeń komunikacyjnych stanowi barierę w podejmowaniu zatrudnienia w bardziej oddalonych miejscowościach. Gmina obejmuje również tereny popegeerowskie, na których część mieszkańców nadal ma problem z dostosowaniem się do realiów gospodarki wolnorynkowej. To wszystko powoduje, iż w znaczącym odsetku rodzin co najmniej jeden z rodziców jest osobą niepracującą, nie osiągającą żadnych dochodów. Dla wielu rodzin głównym źródłem utrzymania jest dochód uzyskiwany z niewielkich gospodarstw rolnych. Zauważalna jest również prawidłowość, że większość osób będących członkami rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych osiąga miesięcznie minimalne wynagrodzenie za pracę, stąd w rodzinach, gdzie pracuje dwoje rodziców świadczenia są przyznawane również na pierwsze dziecko. Istotną przyczyną wysokiego odsetka pierwszych dzieci w ogólnej liczbie uprawnionych do świadczenia w ramach programu „Rodzina 500+” był także znaczny udział rodzin wielodzietnych w ogólnej liczbie rodzin uprawnionych.

Z informacji przekazanej przez Kierownika GOPS wynika, że „realizacja ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci znacząco wpłynęła na poprawę sytuacji ekonomicznej rodzin, podwyższyła ich poziom bezpieczeństwa finansowego. Wiele osób zauważa, że dodatkowe środki pomagają w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb dzieci, poprawiają warunki ich życia, dają możliwość korzystania z dóbr do tej pory

niedostępnych. Jest również pewien odsetek rodzin deklarujących, że założyło dzieciom lokaty oszczędnościowe. Skutki wprowadzenia nowej ustawy należy odnotować w wymiarze społecznym - w gminie Zadzim zauważalny jest nieznaczny wzrost liczby urodzeń dzieci, zarówno w rodzinach dotąd bezdzietnych jak i tych posiadających już jedno czy więcej dzieci. Nie zaobserwowano tendencji do przerywania pracy przez rodziców dotąd aktywnych zawodowo celem uzyskania prawa do świadczeń na pierwsze dziecko w rodzinie”.

2. Wydatki (dotacje) na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy jednostkom spoza sektora finansów publicznych – 2016 rok

Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z § 15 regulaminu organizacyjnego, współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie: [1] realizacji zadań publicznych Gminy, udzielania dotacji na te zadania oraz w zakresie wspierania ruchów społecznych mieszkańców gminy; [2] prowadzenia współpracy z klubami sportowymi w zakresie monitorowania ich rozwoju, potrzeb udzielania dotacji na realizację zadań publicznych gminy oraz udzielania pomocy administracyjnej - przypisano do zakresu zadań Referatu Administracji i Promocji, którym kieruje Pani BOŻENA KARASIŃSKA. Współpraca o charakterze finansowym Gminy Zadzim z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego polegała na zleceniu realizacji zadań publicznych w formie ich wspierania lub powierzenia wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji. Zlecenie zadań odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert ogłaszanych w trybie pożytku publicznego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1817 ze zm.).

Działając na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 i art.40 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz.446 ze zm.) oraz art.27 ust.2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 roku o sporcie (Dz.U. z 2016 r. poz. 176 ze zm.), w związku z art.221 ust.4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2016 r. poz.1870 ze zm.), Rada Gminy Zadzim – uchwałą nr V/29/2011 z dnia 23 lutego 2011 roku – określiła warunki i tryb finansowania zadań z zakresu sportu.

W dniu 30 października 2015 roku Rada Gminy Zadzim uchwałą nr XIV/88/2015 przyjęła „Program współpracy Gminy Zadzim z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2016 roku”, natomiast **program współpracy na 2017 rok został uchwalony uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XXXIII/177/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku, wcześniej uchwałą nr XXIX/157/2016 z dnia 28 listopada 2016 roku. W wyniku kontroli legalności tej ostatniej uchwały, działający z upoważnienia Wojewody Łódzkiego Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli stwierdził, że program na 2017 rok nie uwzględnia wszystkich punktów wynikających z art.5a ust.4 cyt. ustawy, bowiem nie rozróżniono w nim celów głównego i szczegółowych oraz nie zawarto wymaganych pozostałych ośmiu elementów.**

Na podstawie uchwały nr XVIII/101/2016 z dnia 25 stycznia 2016 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2016 rok, wprowadzonych zmian do budżetu oraz sprawozdania Rb-28S sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku - ustalono, że plan i wykonanie wydatków na realizację zadań publicznych zleconych na podstawie umowy jednostkom spoza sektora finansów publicznych przedstawiał się następująco:

Dział, rozdział, paragraf	Plan pierwotny (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie wg sprawozdań Rb-28S (zł)
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92105 – Pozostałe zadania z zakresu kultury	5.000,00	0,00	0,00
Dział 926 – Kultura fizyczna, rozdział 92605 – Zadania w zakresie kultury fizycznej § 2630 - Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	27.000,00	27.000,00	27.000,00

W wyniku kontroli stwierdzono, że wydatek w kwocie 27.000,00 zł błędnie zakwalifikowano jako dotację przedmiotową, wykazując jednocześnie ww. kwotę w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku w dziale 926 rozdział 92605 § 2630 - Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych. Zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 r. poz.1053 ze zm.) przedmiotowy wydatek należało zakwalifikować w § 2820 jako dotację celową z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom.

Jak z powyższego wynika w 2016 roku zadania publiczne Gminy realizowane przy udziale organizacji pozarządowych obejmowały jedynie obszar kultury fizycznej i sportu.

Zarządzeniem nr 8/2016 z dnia 22 lutego 2016 roku Wójt Gminy Zadzim ogłosił otwarty konkurs ofert **na powierzenie i wsparcie** realizacji zadań publicznych w 2016 roku w zakresie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w różnych dyscyplinach sportowych w celu propagowania aktywności ruchowej dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego. Zakres przedsięwzięcia obejmował: [1] prowadzenie zajęć sportowych, [2] organizację rozgrywek sportowych. Wysokość środków publicznych przewidzianych na realizację zadania w 2016 roku: 27.000,00 zł. **W ogłoszeniu nie wskazano zrealizowanych przez organ administracji publicznej w roku poprzednim, tj. w 2015, zadań publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztów, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości dotacji przekazanych organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 3, do czego obowiązywały przepisy art. 13 ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.**

Ponadto w ogłoszeniu nie sprecyzowano czy to jest konkurs na wsparcie czy powierzenie realizacji zadania. W przypadku wspierania wykonania zadania

wymagane jest posiadanie wkładu własnego przez organizację. Artykuł 5 ust 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowi, że zlecenie realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 może mieć charakter wspierania lub powierzania. Powierzenie wykonywania zadań publicznych łączy się z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, natomiast wspieranie z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich wykonania. Organ wykonawczy ogłaszając otwarty konkurs ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych powinien postawić oferentom wymóg zapewnienia odpowiedniej wysokości wkładu własnego o charakterze finansowym i powinien to określić w sposób wyraźny, precyzyjny, np. poprzez stwierdzenie iż „wkład finansowy, na który składają się: finansowe środki własne i środki finansowe z innych źródeł musi stanowić co najmniej (...%) całkowitej wartości zadania”, do czego zobowiązuje art.13 ust.2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z przywołanym przepisem, ogłoszenie otwartego konkursu ofert powinno zawierać m.in. informację o zasadach przyznawania dotacji, gdzie wymogi organu zlecającego zadanie publiczne co do rodzaju wkładu własnego powinny być określone szczegółowo. Ogłaszając otwarty konkurs ofert, Wójt Gminy jedynie zaznaczył, iż oferty mogą składać organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne oraz podmioty wymienione w art.3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, które spełniają następujące warunki: [1] posiadają odpowiednią przygotowaną kadrę i właściwe zaplecze lokalowe do realizacji zadania objętego ofertą; [2] posiadają wymagany finansowy wkład własny.

Termin realizacji zadania wyznaczono od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2016 roku. Oferty wraz z harmonogramem realizacji zadania należało złożyć do dnia 15 marca 2016 roku. **Wyznaczony termin do składania ofert nie był zgodny z art.13 ust.1 ww. ustawy, tzn. był krótszy niż 21 dni od dnia ukazania się ostatniego ogłoszenia, o którym mowa w ust.3.** Otwarty konkurs ofert został ogłoszony w dniu 23 lutego 2016 roku w Biuletynie Informacji Publicznej <http://zadzim.bip.gov.pl> oraz na stronie internetowej Gminy, o czym świadczą wydruki z ww. stron. Pracownicy Urzędu nie potrafili wyjaśnić kontrolującemu czy i kiedy ogłoszenie otwartego konkursu ofert zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu. Zgodnie z art.13 ust.3 ustawy, otwarty konkurs ofert ogłasza się w: [1] Biuletynie Informacji Publicznej; [2] siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń; [3] na stronie internetowej organu administracji publicznej.

Przy dokonywaniu wyboru oferty stosowano następujące kryteria:

Lp.	Kryteria stosowane przy dokonywaniu wyboru oferty	Waga (max.100 punktów)
1.	Możliwość realizacji zadania przez podmiot przedstawiający ofertę	max 10 pkt
2.	Kalkulacja kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego	max 20 pkt
3.	Proponowana jakość wykonania zadania i kwalifikacje osób, przy udziale których oferent będzie realizował zadanie publiczne	max 10 pkt

4.	Planowany udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł - przeznaczonych na realizację zadania	max 20 pkt
5.	Wkład osobowy, w tym wolontariuszy i praca społeczna członków	max 20 pkt
6.	Wkład rzeczowy	max 10 pkt
7.	Rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków (dotyczy organizacji, które w latach poprzednich realizowały zadanie, w innych przypadkach oferent otrzymuje 10 pkt)	max 10 pkt

Wójt Gminy zarządzeniem nr 10/2015 (**powinno być: 10/2016**) z dnia 22 lutego 2016 roku - w celu opiniowania ofert – ogłosił nabór kandydatów na członków komisji konkursowych w ramach otwartego konkursu ofert w obszarze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 15/2016 z dnia 18 marca 2016 roku powołał trzyosobową komisję konkursową składającą się z pracowników Urzędu, której przewodniczyła Pani Bożena Karasińska, natomiast zarządzeniem nr 9/2016 z dnia 22 lutego 2016 roku przyjął regulamin otwartego konkursu ofert i pracy komisji konkursowej.

Z przedłożonego kontrolującym protokołu z posiedzenia komisji konkursowej wynika, że w odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęła jedna oferta złożona przez Gminny Klub Sportowy w Zadzimiu. Dołączony do oferty kosztorys przewidywał następujące rodzaje kosztów:

— Obsługa sędziowska	9.200,00 zł
— Dowóz piłkarzy na mecze	6.800,00 zł
— Zabezpieczenie medyczne zawodów	1.600,00 zł
— Zakup sprzętu sportowego	3.000,00 zł
— Opłaty na ŁZPBN i OZPN	2.500,00 zł
— Podatek do Urzędu Skarbowego	1.400,00 zł
— Utrzymanie boiska, zakup pucharów, dyplomów, środki na administrację	2.500,00 zł

OGÓŁEM: 27.000,00 zł

Komisja oceniając możliwości wykonania zadania stwierdziła, że „oferent dysponuje wystarczającymi zasobami kadrowymi i rzeczowymi. Przedstawiona w ofercie kalkulacja kosztów została oceniona pozytywnie przez komisję jako realna i odpowiadająca przedstawionemu zakresowi rzeczowemu zadania. Wnioskowana kwota dotacji nie przekraczała wartości określonej w ogłoszeniu konkursowym”. Wyliczony w ofercie całkowity koszt realizacji zadania wynosił 28.125,00 zł, z tego: [1] 27.000,00 zł – pochodziło z dotacji; [2] 1.125,00 zł – stanowił wkład własny klubu (4% wartości zadania). **Propozycja komisji przetargowej nie została zatwierdzona przez Wójta Gminy. Na protokole nr 1/2016 z dnia 24 marca 2016 roku figuruje tylko nieczytelny podpis przewodniczącej komisji przetargowej – Pani Bożeny Karasińskiej.**

W wyniku kontroli stwierdzono, że członkowie komisji przed rozpoczęciem pracy, nie złożyli stosownych oświadczeń o braku podstaw do wyłączenia ich z postępowania, czym naruszono art.15 ust.2f ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie, zgodnie z którym do członków komisji konkursowej biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.) - dotyczące wyłączenia pracownika.

Kontrolującym nie przedłożono ponadto indywidualnych kart oceny oferty przez poszczególnych członków komisji. Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z § 10 ust.1 regulaminu otwartego konkursu ofert zatwierdzonego zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 9/2016 z dnia 22 lutego 2016 roku, członkowie komisji konkursowej dokonują oceny merytorycznej indywidualnie mając do dyspozycji 100 punktów.

Wyników otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Zadzim w ww. zakresie nie podano do publicznej wiadomości poprzez zamieszczenie ich w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Urzędu oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu, czym naruszono przepisy art. 15 ust.2j ustawy, które zobowiązują do ogłaszania wyników niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w art. 13 ust. 3.

W dniu 30 marca 2016 roku została zawarta umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Umowa została zawarta między Gminą Zadzim reprezentowaną przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka z kontrasygnatą wz. Skarbnika - Pani Zdzisławy Stec, a Gminnym Klubem Sportowym reprezentowanym przez Prezesa Zarządu - Pana Tadeusza Błażniaka i Skarbnika - Pana Piotra Cepowskiego. Przedmiotem umowy było podniesienie ogólnej sprawności dzieci, młodzieży i dorosłych; zagospodarowanie czasu wolnego; wykorzystanie bazy sportowej oraz integracja podczas wspólnych zajęć.

Termin realizacji zadania publicznego został ustalony od dnia 15 marca 2017 do 31 grudnia 2016 roku. Należy zauważyć, że umowa z klubem została zawarta w dniu 30 marca 2016 roku. Zgodnie z § 3 umowy, zleceniodawca zobowiązał się do przekazania kwoty dotacji w wysokości 27.000,00 zł w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, w następujący sposób: [1] I transza w wysokości 17.000,00 zł - do dnia 15 kwietnia 2016 roku; [2] **II transza w wysokości 10.000,00 zł - w terminie do dnia 31 lipca 2016 roku. Zleceniodawca zastrzegł, że przekazanie kolejnej transzy nastąpi po złożeniu sprawozdania częściowego, a także uzależnił przekazanie kolejnych transz od wydatkowania co najmniej 80% przekazanych środków dotacji. **W związku z powyższym, niezrozumiałym jest zatem zapis dokonany w § 11 ust.2 umowy, w którym zleceniodawca zobowiązał zleceniobiorcę do złożenia sprawozdania częściowego z wykonania zadania publicznego w terminie 30 dni od dnia zakończenia roku budżetowego**. Natomiast sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego powinno zostać sporządzone i złożone w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania publicznego (§ 11 ust.3 umowy). W § 11 ust.4 umowy zapisano, że jeżeli dany koszt finansowy z dotacji wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równy z kosztem określonym w odpowiedniej pozycji kosztorysu, to uznaje się go za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy nie nastąpiło jego zwiększenie o więcej niż 10%.**

Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania środków własnych w kwocie 1.125,00 zł. Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 28.125,00 zł. W § 5 ust.2 umowy zapisano, że zleceniobiorca jest zobowiązany zachować procentowy udział dotacji. Procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania wynosi nie więcej niż 96,5 %.

W wyniku kontroli stwierdzono, że dotację w wysokości 27.000,00 zł Urząd Gminy przekazał na rachunek bankowy wskazany przez dotowany klub w dwu transzach

płatnych w dniach:

- 6 kwietnia 2016 roku – 17.000,00 zł (WB nr 63/2016);
- 19 lipca 2016 roku – 10.000,00 zł (WB nr 129/2016).

Powyższą operację zaksięgowano na kontach: [1] Wn 224/1 i Ma 130; [2] na koniec roku wydatek przeksięgowano na Wn 810 i Ma 224/1 (**z klasyfikacją: dział 926 rozdział 92605 § 2630 – „Dotacja przedmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych”, powinno być: dział 926 rozdział 92605 § 2820 – „Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom).**

W wyniku analizy sprawozdań złożonych przez Gminny Klub Sportowy w Zadzimiu kontrolujące stwierdziły, co następuje:

- Podmiot dotowany złożył sprawozdanie częściowe w dniu 6 lipca 2016 roku, natomiast sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego wpłynęło do Urzędu Gminy w dniu 30 grudnia 2016 roku.
- Do sprawozdań dołączono kserokopie dokumentów (faktur, rachunków, biletów oraz umów) związanych z realizacją zadania.
- Całkowity koszt zadania według sprawozdania wyniósł 28.917,73 zł, w tym pokryty środkami z dotacji - 27.000,00 zł.
- **Sprawozdanie końcowe nie zostało sporządzone na druku stanowiącym załącznik nr 5 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 sierpnia 2016 roku w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz.U. z 2016 r. poz. 1300), wydanego na podstawie art.19 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.**
- **W trakcie wykonywania zadania przez dotowanego, Wójt Gminy Zadzim nie skorzystał z prawa do kontroli i oceny realizacji zadania, o której mowa w art. 17 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w szczególności: [1] stopnia realizacji zadania; [2] efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania; [3] prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania; [4] prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem. Należy zauważyć, iż dotacje na realizację zadań publicznych, w formie powierzenia lub wsparcia wykonywania tych zadań, udzielane – między innymi - na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przekazywane są ze środków publicznych i dlatego zarówno proces ich przyznawania, jak i wykorzystanie, muszą podlegać rygorystycznej kontroli. Artykuł 126 ustawy o finansach publicznych określa, że dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu państwa, budżetu jednostek samorządu terytorialnego oraz z państwowych funduszy celowych przeznaczone na podstawie niniejszej ustawy, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych.**
- **Zarówno sprawozdanie częściowe, jak i końcowe nie zostały zatwierdzone przez zleceniodawcę, tj. Wójta Gminy Zadzim. Zgodnie**

z postanowieniami wynikającymi z § 1 ust.3 umowy, wykonanie umowy nastąpi z chwilą zaakceptowania przez zleceniodawcę sprawozdania końcowego, o którym mowa w § 11 ust.3.

- **Zleceniodawca nie dokonał rozliczenia dotacji pod względem merytorycznym oraz formalno-rachunkowym, o czym świadczy brak podpisu i adnotacji pracownika Urzędu w wyznaczonym do tego miejscu sprawozdania (adnotacje urzędowe) oraz przyjęcie do rozliczenia dotacji faktur i rachunków wystawionych przed zawarciem umowy z dotowanym klubem o łącznej wartości 2.565,52 złotych:**

Lp.	Oznaczenie faktury (rachunku), data wystawienia (zł)	Oznaczenie kosztu wynikające z faktury	Kwota pokryta ze środków (zł)	
			pocho- dzą- cych z dotacji	własnych
1.	Faktura nr 0031/1/03/2016 18.03.2016 r.	Wynajem autobusu w dniu 13.03.2016 r.	181,44	0,00
2.	Rachunek z 26.03.2016 r.	Sędziowanie meczu	79,00	0,00
3.	Rachunek z 20.03.2016 r.	Sędziowanie meczu	132,00	0,00
4.	Rachunek z 20.03.2016 r.	Sędziowanie meczu	116,00	0,00
5.	Rachunek z 20.03.2016 r.	Sędziowanie meczu	116,00	0,00
6.	Rachunek z 26.03.2016 r.	Sędziowanie meczu	87,00	0,00
7.	Faktura z 7.03.2016 r.	Badania lekarskie zawodników	210,00	0,00
8.	Faktura nr FV/8/01/2016 11.01.2016	Usługa gastronomiczna	0,00	182,00
9.	Rachunek nr 46/2016 16.03.2016 r.	Potwierdzenie zawodników do gry WIOSNA 2016	220,00	0,00
10.	Dowód wpłaty KP nr 01/2016 z 13.02.2016 r.	Opłata za udział w turnieju piłki nożnej w Ślesinie	120,00	0,00
11.	Faktura nr 0042/1/02/2016 29.02.2016	Wynajem autobusu w dniu 13.02.2016 r.	552,96	0,00
12.	Faktura nr 0030/1/03/2016 18.03.2016	Wynajem autobusu w dniu 12.03.2016 r.	112,32	0,00
13.	Faktura nr 0022/1/01/2016 29.01.2016	Wynajem autobusu w dniu 10.01.2016 r.	388,80	0,00
14.	Rachunek nr 7 z 26.03.2016r.	Zabezpieczenie medyczne	250,00	0,00
RAZEM:			2.565,52	182,00

W związku z powyższymi ustaleniami wskazać należy, że jednostki samorządu terytorialnego mogą dotować organizacje pożytku publicznego, ale refundowanie ich działań nie jest dopuszczalne w oparciu o treść ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w szczególności zawartą w art. 16 ust.1 ww. ustawy, który stanowi, że organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego w trybie określonym w art. 11 ust. 2, zobowiązują się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie, odpowiednio o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego, sporządzonej z uwzględnieniem art.151 ust.2 i art.221 ust.3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz przepisów ustawy, a organ administracji publicznej zobowiązuje się do przekazania na realizację zadania dotacji.

Określając termin rozpoczęcia realizacji zadania publicznego na dzień 15 marca 2016 roku, tj. dwa tygodnie przed podpisaniem umowy o realizację zadania publicznego (umowę podpisano 30 marca 2016 roku), Gmina Zadzim dopuściła dofinansowanie ww. zadania częściowo w formie refundacji wcześniej poniesionych kosztów. Objęcie umową dotacji okresu sprzed zawarcia umowy przeczy wymogowi dokonywania kontroli i oceny realizacji zadania, nałożonemu na organ administracji publicznej artykułem 17 ww. ustawy, bowiem w okresie przed zawarciem umowy organ administracji publicznej takiej możliwości jest pozbawiony.

AKTA KONTROLI [A-3, s.59-139]: Kserokopia dokumentacji dotycząca przeprowadzenia otwartego konkursu ofert oraz rozliczenia dotacji przez Gminny Klub Sportowy w Zadzimiu.

Test kontrolny dotyczący udzielonej dotacji stanowi załącznik nr 25 protokołu kontroli.

3. Dotacje na rzecz szkół niepublicznych (art.90 ustawy o systemie oświaty)

Na terenie Gminy Zadzim nie funkcjonują szkoły i placówki niepubliczne, o których mowa w art.90 ustawy o systemie oświaty.

4. Wydatki osobowe

4.1. Wydatki na wynagrodzenia – 2015-2016

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia osobowe w poszczególnych działach, rozdziałach (klasyfikowane w § 4010) w 2015 i 2016 roku w budżecie Gminy Zadzim przedstawione zostały w poniższym zestawieniu.

Dział	Rozdział	2016 rok	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
010	01095	46.240,00	45.952,03
400	40002	99.126,48	96.431,62
750	75011	28.499,00	27.741,59
750	75023	1.184.133,00	1.172.965,75
801	80101	1.879.402,24	1.772.416,25
801	80103	248.981,00	248.504,23
801	80110	1.356.517,00	1.279.367,77
801	80113	26.186,00	20.500,17
801	80148	104.160,00	95.351,25
801	80150	59.000,00	58.316,33
801	80195	6.100,00	4.793,77
852	85206	34.260,28	27.665,35
852	85211	26.970,00	24.781,65
852	85212	21.564,90	21.564,90
852	85219	283.582,57	215.287,37
852	85295	262,70	240,12

854	85401	58.418,00	56.466,09
900	90001	18.114,00	17.749,85
900	90002	17.147,00	2.459,84
900	90095	44.662,00	22.255,07

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Prowadzenie spraw osobowych i akt pracowników Urzędu Gminy, a także prowadzenie spraw związanych z uzyskaniem uprawnień emerytalnych i rentowych oraz innych spraw pracowniczych wynikających z ustaw i przepisów szczególnych przypisano do zakresu obowiązków podinspektor ds. kadr Pani JOLANTY GORĄCEJ. Natomiast za sporządzanie dokumentów dotyczących wypłat wynagrodzeń odpowiada Pani SYLWIA HERMAN – inspektor ds. płac zatrudniona w Referacie Finansowo-Podatkowym.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku w Urzędzie Gminy w Zadziemi zatrudnionych było 39 pracowników na 33,93 etatach, w tym:

- administracja – 19 osób (18,68 etatu),
- obsługa – 7 osób (7 etatów),
- stanowiska pomocnicze – 3 osoby (2,5 etatu),
- punkt zbiorczy zwłok zwierząt – 2 osoby (1,25 etatu),
- oczyszczalnia ścieków (0,75 etatu) i punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (0,25 etatu) – 1 osoba,
- stacja uzdatniania wody – 7 osób (3,5 etatu).

Kontrolą objęto prawidłowość przyznanych kategorii zaszeregowania, stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatków: stażowego, funkcyjnego oraz specjalnego na rzecz 12 niżej wymienionych pracowników Urzędu Gminy:

- Wójt Gminy – Krzysztof Woźniak,
- Zastępca Wójta (1/5 etatu) – Irena Wawrzecka,
- Sekretarz Gminy (4/5 etatu) – Irena Wawrzecka,
- Skarbnik Gminy – Jolanta Kubis,
- Kierownik Referatu Inwestycyjno-Komunalnego – Marian Ufnalski,
- Kierownik Referatu Finansowo-Podatkowego – Zdzisława Stec,
- inspektor w Referacie Finansowo-Podatkowym – Sylwia Herman,
- inspektor ds. samorządu, działalności gospodarczej i ochrony ppoż. – Sławomir Wawrzyniak,
- podinspektor ds. planowania przestrzennego i mienia komunalnego – Bożena Krajewska,
- sekretarka,
- pomoc administracyjna,
- sprzątaczką.

Wykaz pracowników objętych kontrolą oraz wysokość poszczególnych składników otrzymywanego przez nich wynagrodzenia stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli.

W toku kontroli sprawdzono poprawność zastosowania kategorii zaszeregowania dla ww. pracowników Urzędu Gminy, a także prawidłowość zastosowania stawek wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego i dodatku specjalnego w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i regulacje wewnętrzne, tj.:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. z 2014 r. poz.1786);
- regulamin wynagradzania pracowników w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, wprowadzony zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 109/V/09 z dnia 23 kwietnia 2009 roku ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniami oznaczonymi numerami: 224/VI/2014 z dnia 15 października 2014 roku; 6/2014 z dnia 17 grudnia 2014 roku oraz nr 1/2016 z dnia 28 stycznia 2016 roku.

W latach 2015-2016 Wójt Gminy pobierał wynagrodzenie w łącznej kwocie 7.500,00 zł, które ustalone zostało przez Radę Gminy Zadzim uchwałą nr I/6/2014 z dnia 1 grudnia 2014 roku. Na powyższą kwotę składały się następujące składniki:

- wynagrodzenie zasadnicze 4.800,00 zł,
- dodatek funkcyjny 1.090,00 zł,
- dodatek specjalny 1.178,00 zł (20% łącznej kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego),
- dodatek stażowy (9 %) 432,00 zł⁸⁰,

Ogółem wynagrodzenie: 7.500,00 zł.

W 2017 roku wynagrodzenie Wójta Gminy w łącznej kwocie 10.046,50 zł ustalone zostało przez Radę Gminy Zadzim uchwałą nr XXXII/170/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku podwyższającą wynagrodzenie Wójta Gminy do kwoty 11.805,00 zł, na którą złożyły się następujące składniki:

- wynagrodzenie zasadnicze 5.650,00 zł,
- dodatek funkcyjny 1.600,00 zł,
- dodatek specjalny 2.175,00 zł, (30% łącznej kwoty wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego),
- dodatek stażowy (11%) 621,50 zł,

Ogółem wynagrodzenie: 10.046,50 zł.

Kolejną uchwałą nr XXXIII/174/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku Rada Gminy Zadzim uchyliła uchwałę nr XXXII/170/2017 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy. Podjęcie uchwały z dnia 14 lutego 2017 roku, której treść zawierała jedynie dyspozycję uchylenia poprzedniej uchwały bez propozycji nowego wynagrodzenia Wójta, doprowadziło do powstania stanu prawnego, w którym brak było obowiązującej uchwały w sprawie wynagrodzenia Wójta Gminy Zadzim. Wojewoda Łódzki rozstrzygnięciem nr PNIK-1.4131.187.2017 z dnia 22 marca 2017 roku stwierdził nieważność uchwały Rady Gminy nr XXX/174/2017 z dnia 14 lutego 2017 roku.

W związku z powyższym, Rada Gminy Zadzim w dniu 9 maja 2017 roku uchwałą nr XXXVI/190/2017 ustaliła – począwszy od dnia 1 czerwca 2017 roku - miesięczne wynagrodzenie Wójta Gminy jako sumę obliczoną według następujących składników:

- **wynagrodzenie zasadnicze 4.800,00 zł,**
- **dodatek funkcyjny 1.090,00 zł,**

⁸⁰ Dodatek za wieloletnią pracę wzrastał co roku o 1 % z dniem 1 października każdego roku. W okresie październik 2015 – wrzesień 2016 roku wynosił on 480,00 zł.

— dodatek specjalny	1.178,00 zł (20% łącznej kwoty
wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego),	
— <u>dodatek stażowy (11 %)</u>	<u>528,00 zł,</u>
Ogółem wynagrodzenie	7.596,00 zł.

Zatem, wynagrodzenie Wójta zostało obniżone do poziomu sprzed podwyżki, tj. do kwoty brutto 7.596,00 zł – odpowiadającej wynagrodzeniu jakie pobierał Wójt przed podjęciem uchwały nr XXXII/170/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku.

Rozstrzygnięciem nadzorczym nr PNIK-I.1431.484.2017 z dnia 14 czerwca 2017 roku Wojewoda Łódzki stwierdził nieważność uchwały nr XXXVI/190/2017 Rady Gminy Zadzim z dnia 9 maja 2017 roku. W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania organ nadzoru wskazał, że Rada Gminy Zadzim podejmując ww. uchwałę faktycznie obniżyła wynagrodzenie Wójta o kwotę 2.490,00 zł, tj. do poziomu sprzed dokonania podwyżki jego wynagrodzenia dokonanej uchwałą nr XXXII/170/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku. Organ nadzoru podniósł także, że uzasadnienie załączone do uchwały przekazanej do nadzoru nie wyjaśniało w pełni motywów obniżenia wynagrodzenia Wójta. W ocenie organu nadzoru, nie tylko całkowity brak uzasadnienia uchwały o obniżeniu Wójtowi wynagrodzenia, ale również lakoniczność takiego uzasadnienia, która powoduje, że uchwała tego rodzaju nie poddaje się kontroli sądowej pod względem legalności (zgodności z prawem), połączona z brakiem udokumentowania zasadności podjęcia uchwały – wyklucza możliwość oceny legalności takiego aktu organu, przez co tego rodzaju uchwała nie jest zgodna z prawem, gdyż pozostaje w sprzeczności z zasadami wyrażonymi w art.2 i 7 Konstytucji RP (wyrok WSA w Warszawie z dnia 18 czerwca 2013 roku, sygnatura akt II SA/Wa755/13; wyrok WSA w Lublinie z dnia 23 lutego 2012 roku, sygnatura akt III SA/Lu785/11).

AKTA KONTROLI [A-4, s.140-152]:Kserokopie dokumentacji dotyczącej wynagrodzenia Wójta Gminy; rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Łódzkiego nr PNIK-1.4131.187.2017 z dnia 22 marca 2017 roku; rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Łódzkiego nr PNIK-I.1431.484.2017 z dnia 14 czerwca 2017 roku.

Wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego eliminującego z obrotu prawnego przedmiotową uchwałę nr XXXVI/190/2017 spowodowało, że do dnia zakończenia kontroli niniejszego zagadnienia, tj. 30 września 2017 roku, miesięczne wynagrodzenie Wójta Gminy wypłacane jest w wysokości 10.046,50 zł brutto według stawki określonej uchwałą Rady Gminy Zadzim nr XXXII/170/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku.

Powołując się na przepisy art.36 ust.5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych oraz postanowienia wynikające z punktu V regulaminu wynagradzania pracowników w Urzędzie Gminy w Zadzimiu, **Wójt Gminy Pan Krzysztof Woźniak powierzył na okres od 1 września do 31 października 2015 roku pełnienie obowiązków Sekretarza Gminy Zastępcy Wójta – Pani Irenie Wawrzeckiej.** Z tytułu zwiększenia obowiązków służbowych związanych z pełnieniem obowiązków Sekretarza przyznany został wyżej wymienionej dodatek specjalny w wysokości 9,08 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego

w kwocie 500,49 zł. **Przepis art. 5 ust. 1b ustawy o pracownikach samorządowych (zdanie pierwsze) stanowi, że obsadzenie stanowiska sekretarza nie może nastąpić w drodze powierzenia pełnienia obowiązków. W zdaniu drugim przepisu ustawodawca wskazał, iż nie stosuje się art.21 ustawy, zgodnie z którym jeżeli wymagają tego potrzeby jednostki, pracownikowi samorządowemu można powierzyć, na okres do 3 miesięcy w roku kalendarzowym, wykonywanie innej pracy niż określona w umowie o pracę, zgodnej z jego kwalifikacjami. Wyłączenie stosowania art. 21 oznacza, że nie jest dopuszczalne powierzenie pracownikowi samorządowemu wykonywania na okres do 3 miesięcy pracy na stanowisku sekretarza także na podstawie art. 21. W ten sposób ustawodawca wyklucza możliwość powierzenia pełnienia obowiązków sekretarza na jakiegokolwiek podstawie przewidzianej w ustawie, chcąc uniknąć omijania zakazu sformułowanego w zdaniu pierwszym art. 5 ust. 1b. Przywołany ust. 1a i 1b art. 5 pozwalają na wyciągnięcie wniosku, że *de lege lata* nie jest możliwe zatrudnienie, także czasowe, na stanowisku sekretarza na jakiegokolwiek podstawie przewidzianej w ustawie, w tym poprzez awans wewnętrzny, przeniesienie do pracy w innej jednostce samorządowej czy też przeniesienie w ramach reorganizacji wewnętrznej urzędu. Konsekwentnie należy przyjąć, że nie jest także dopuszczalne powierzenie pracownikowi pełnienia obowiązków sekretarza na podstawie art. 42 k.p.**

Następnie w dniu 30 października 2015 roku pomiędzy Urzędem Gminy w Zadzimiu reprezentowanym przez Wójta Gminy – Pana Krzysztofa Woźniaka a Panią Ireną Wawrzecką zatrudnioną na podstawie powołania na stanowisku Zastępcy Wójta zostało zawarte porozumienie w sprawie zmiany warunków pracy na stanowisku Zastępcy Wójta Gminy Zadzim. Na mocy porozumienia zmieniono wymiar czasu pracy dla zajmowanego stanowiska na 1/5 etatu, kierując jednocześnie pracownika do pracy na stanowisku Sekretarza Gminy z wymiarem czasu pracy 4/5 etatu. W związku ze zmniejszeniem wymiaru czasu pracy jako Zastępcy Wójta przyznano pracownikowi wynagrodzenie w wysokości:

- wynagrodzenie zasadnicze 900,00 zł,
- dodatek funkcyjny wg stawki 6 (137,46% najniższego wynagrodzenia) – 302,41 zł,
- zasadniczego i dodatku funkcyjnego),
- dodatek stażowy w wysokości 20 % wynagrodzenia zasadniczego – 180,00 zł.

W tym samym dniu, Wójt Gminy Zadzim zawarł z Panią Ireną Wawrzecką umowę o pracę, na podstawie której z dniem 1 listopada 2015 roku zatrudnił ww. na stanowisku sekretarza gminy na czas nieokreślony, w wymiarze 4/5 etatu, przyznając następujące składniki miesięcznego wynagrodzenia:

- wynagrodzenie zasadnicze 3.600,00 zł wg kat. XVIII – 4/5 etatu,
- dodatek funkcyjny 1.209,65 zł wg stawki 6 (137,46% najniższego wynagrodzenia),
- dodatek stażowy (20 %) 720,00 zł.

Z dniem 1 stycznia 2016 roku nastąpiło podwyższenie wynagrodzenia zasadniczego Pani Ireny Wawrzeckiej na zajmowanych przez nią stanowiskach pracy, mianowicie:

- jako zastępca wójta otrzymała wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 950,00 zł,

— jako sekretarz – 3.784,00 zł,

pozostałe warunki pracy i płacy pozostały bez zmian.

Stosownie do postanowień wynikających z art.5 ust.1a i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz.U. z 2016 r. poz.902 ze zm.), **nabór kandydatów na wolne stanowisko sekretarza przeprowadza się nie później niż w ciągu 3 miesięcy od zwolnienia stanowiska (ust. 1a)**. Na stanowisku sekretarza może być zatrudniona osoba posiadająca co najmniej czteroletni staż pracy na stanowisku urzędniczym w jednostkach, o których mowa w art. 2, w tym co najmniej dwuletni staż pracy na kierowniczym stanowisku urzędniczym w tych jednostkach lub osoba posiadająca co najmniej czteroletni staż pracy na stanowisku urzędniczym w jednostkach, o których mowa w art. 2, oraz co najmniej dwuletni staż pracy na kierowniczym stanowisku urzędniczym w innych jednostkach sektora finansów publicznych (ust. 2). W wyniku kontroli ustalono, że ww. spełnia wymogi art.5 ust.2 cyt. ustawy, bowiem legitymuje się wymaganym stażem pracy (m.in.: 17 września 1990 – 31 marca 1996 roku - - Sekretarz Gminy Dalików; 12 maja 2003 – 30 września 2010 roku – Sekretarz Powiatu Poddębickiego).

Procedury naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Gminy w Zadzimiu zostały uregulowana zarządzeniem nr 102/V/09 Wójta Gminy Zadzim z dnia 12 lutego 2009 roku. **Stwierdzono, że jednostka nie przeprowadzała naboru na stanowisko sekretarza gminy. Dotychczasowa Sekretarz Gminy – Pani Maria Miśkiewicz – odeszła z pracy w Urzędzie Gminy w Zadzimiu w dniu 1 czerwca 2015 roku. Kontrolujące zwróciły się do Wójta Gminy o wskazanie powodu nieprzeprowadzenia naboru na stanowisko sekretarza gminy. Wójt Gminy Pan Krzysztof Woźniak oświadczył kontrolującym, iż „*stanowisko sekretarza należy do stanowisk urzędniczych, wobec czego przy interpretacji wolnego stanowiska sekretarza (art. 5 ust. 1a ustawy o pracownikach samorządowych), należy się kierować brzmieniem art. 12 ww. ustawy, który zawiera wyjaśnienie powyższego pojęcia. W rozumieniu ustawy z takim przypadkiem mamy do czynienia wtedy, gdy na stanowisko nie został przeniesiony pracownik samorządowy zatrudniony również na stanowisku urzędniczym lub nie został przeprowadzony nabór na to stanowisko, jak też gdy pomimo przeprowadzonego naboru pracownik nie został zatrudniony. W sytuacji zaistniałej w Urzędzie Gminy Zadzim pracownik samorządowy – Zastępca Wójta p. Irena Wawrzecka została przeniesiona na stanowisko Sekretarza Gminy i pozostaje w zatrudnieniu w Urzędzie Gminy Zadzim na podstawie dwóch odrębnych umów o pracę - zastępcy wójta i sekretarza gminy. Nie było przesłanek do przeprowadzenia naboru, gdyż nie powstało wolne stanowisko sekretarza. Przeniesienia dokonano uwzględniając spełnienie przez p. Wawrzecką wszystkich kryteriów wymaganych na stanowisku sekretarza oraz jej wieloletnie doświadczenie w pracy”*.**

Wyjaśnienie Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka złożone na okoliczność nie prowadzenia naboru kandydatów na stanowisko sekretarza stanowi załącznik nr 27 protokołu kontroli.

Odnosząc się do wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy, należy zauważyć, iż: [1] Pani Irena Wawrzecka zatrudniona jest na stanowisku Zastępcy Wójta na podstawie powołania, natomiast na stanowisku Sekretarza Gminy – na podstawie umowy o pracę, a nie jak napisano w wyjaśnieniu - na podstawie dwóch odrębnych umów o pracę; [2] przepisy ust. 1a i 1b art.5

zostały dodane do ustawy na podstawie art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy o pracownikach samorządowych i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 645). W uzasadnieniu projektu rządowego (druk sejmowy nr 497, Sejm VII kadencji) konieczność wprowadzenia tych przepisów uzasadniono nieprawidłowościami obserwowanymi w praktyce w zakresie obsadzania wolnych stanowisk sekretarzy, w tym obchodzeniem otwartego naboru oraz zatrudnianiem na tych stanowiskach osób bez odpowiednich kwalifikacji. Projektodawca uznał, że konieczne jest zakazanie wprost w ustawie obsadzania stanowiska sekretarza w drodze powierzenia obowiązków oraz ustalenie terminu na podjęcie procedury naboru na to stanowisko.

Na podstawie wybranych list płac, kart wynagrodzeń, umów o pracę i innych dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych (angaże, zaszeregowania) stwierdzono, co następuje:

- kwota łącznego wynagrodzenia Wójta Gminy została ustalona zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych. Zgodnie z przywołanym przepisem maksymalne wynagrodzenie dla pracowników samorządowych, zatrudnionych na podstawie wyboru, w tym wójta, nie może przekroczyć w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 966 ze zm.). Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 lit a ustawy budżetowej na 2015 rok (Dz.U. z 2015 r., poz. 153) oraz na 2016 rok (Dz.U. z 2016 r. poz. 278) - kwota bazowa dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe wynosiła 1.766,46 zł (1.766,46 zł x 7 = 12.365,22 zł), natomiast zgodnie z ustawą budżetową na 2017 rok (Dz.U. z 2017 r. poz. 108) – kwota bazowa została podwyższona do 1.789,42 zł (1.789,42 zł x 7 = 12.525,94 zł);
- w prawidłowy sposób zastosowano w angażach dla poszczególnych stanowisk pracy kategorie zaszeregowania i stawki dodatku funkcyjnego, z uwzględnieniem wymagań kwalifikacyjnych, **poza jednym przypadkiem. (...)⁸¹. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, kierownik referatu (jednostki równorzędnej) powinien legitymować się wykształceniem wyższym odpowiedniej specjalności umożliwiającym wykonywanie zadań na stanowisku. Wójt Gminy Zadzim pismem znak: UG.220.154.2016 z dnia 26 września 2016 roku zaproponował podinspektorowi ds. księgowości budżetowej posiadającemu**

---

⁸¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wykształcenie średnie (technik rolnik) nowe warunki pracy i płacy według następujących zasad: [1] stanowisko – kierownik referatu (...)⁸².

- dodatek specjalny w 2016 roku - poza Wójtem – pobierali inni pracownicy Urzędu, łącznie z pracownikami obsługi. Dodatki specjalne nie przekraczały 40% łącznie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego pracownika i przyznawane były z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. W trakcie 2016 roku wypłacono dodatki specjalne 30 pracownikom w łącznej kwocie brutto 69.147,87 zł;
- w regulaminie wynagradzania przewidziano premie dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach pomocniczych i obsługi. W wyniku kontroli stwierdzono, że wysokość indywidualnej premii ustalana była w wysokości od 15 do 25 % wynagrodzenia zasadniczego. Zgodnie z postanowieniami wynikającymi z pkt VI.4 regulaminu wynagradzania w przypadkach uzasadnionych wymagających dużego nakładu pracy i zaangażowania mogła być przyznana premia w wysokości do 60 % wynagrodzenia zasadniczego tej grupy pracowników. Premie wypłacane były w okresach miesięcznych wraz z wypłatą wynagrodzenia zasadniczego za dany miesiąc;
- karty wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy Zadzim i listy płac były prowadzone komputerowo, z wykorzystaniem oprogramowania INFO-SYSTEM „KADRY I PŁACE”. Karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach i umowach o pracę. Kontroli poddano następujące listy płac:
  - za marzec 2016 roku oznaczone jako: [1] „lista podstawowa” – 19 pozycji na łączną kwotę netto 70.767,15 zł; [2] „lista podstawowa” (obsługa I) – 2 pozycje na łączną kwotę netto 3.632,27 zł; [3] „lista podstawowa” (obsługa) – 3 pozycje na łączną kwotę netto 5.761,07 zł;
  - za wrzesień 2016 roku oznaczone jako: [1] „lista podstawowa” – 19 pozycji na łączną kwotę netto 70.423,45 zł; [2] „dodatek specjalny” – 16 pozycji na łączną kwotę netto 15.302,79 zł; [3] „lista podstawowa” (obsługa) – 3 pozycje na łączną kwotę netto 10.709,71 zł;
  - za grudzień 2016 roku oznaczone jako: [1] „lista podstawowa” – 19 pozycji na łączną kwotę netto 45.288,50 zł; [2] „lista podstawowa” (obsługa I) – 2 pozycje na łączną kwotę 2.469,84 zł; [3] „lista podstawowa” (obsługa II) – 4 pozycje na łączną kwotę 5.850,82 zł; [4] „nagrody za grudzień” – 18 pozycji na kwotę łączną netto 29.800,00 zł;
  - za czerwiec 2017 roku oznaczone jako: [1] „lista podstawowa” – 18 pozycji na łączną kwotę netto 44.790,22 zł; [2] „lista podstawowa” (obsługa I) – 3 pozycje na łączną kwotę netto 4.933,05 zł; [3] „lista podstawowa” (obsługa) – 3 pozycje na łączną kwotę netto 6.920,99 zł.

---

⁸² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Na podstawie ww. list płac stwierdzono zgodność dokonanych wypłat pracownikom objętym próbą kontroli z zapisami w angażach pracowniczych i na kartach wynagrodzeń;

- **stwierdzono, że listy płac były sprawdzane pod względem merytorycznym przez osobę, która je sporządzała, tj. Panią Sylwię Herman – inspektora ds. płac, co było niezgodne z postanowieniami wynikającymi z instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia Wójta Gminy Zadzim nr 34/2015 z dnia 13 lutego 2015 roku, zgodnie z którym osobą upoważnioną do dokonywania opisu i kontroli dowodów księgowych (list płac) jest Pani Jolanta Gorąca – podinspektor ds. kadr i oświaty. Należy zauważyć, że kontrola merytoryczna dowodów księgowych polega na ustaleniu zgodności danych ze stanem faktycznym i potwierdzeniu, czy dana operacja faktycznie wystąpiła i czy jest ona przeprowadzona prawidłowo.** Natomiast pod względem formalno-rachunkowym listy były sprawdzane przez Kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego Panią Zdzisławę Stec oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy Zadzim Pana Krzysztofa Woźniaka i Skarbnika Gminy – Panią Jolantę Kubis. **Na wszystkich listach płac poddanych kontroli widniały nieczytelne, trudne do zidentyfikowania, podpisy pracowników dokonujących kontroli i zatwierdzenia do wypłaty ww. dowodów księgowych (z wyjątkiem podpisu Wójta Gminy). Zgodnie z obowiązującą instrukcją obiegu i kontroli dowodów księgowych „pracownik na okoliczność dokonania kontroli dowodów księgowych umieszcza na nich datę dokonania kontroli oraz czytelny podpis lub parafkę wraz z pieczęcią imienną kontrolującego”;**
- wypłata wynagrodzeń następowała w kasie Urzędu;
- nieprawidłowości w zakresie dekretacji księgowej oraz klasyfikacji budżetowej wypłaconych wynagrodzeń nie stwierdzono.

4.2. Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Odprawy emerytalne

Wynagrodzenie oraz inne świadczenia ze stosunku pracy pracowników samorządowych reguluje ustawa z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych. W myśl art.36 ust.2 ustawy, pracownikowi samorządowemu przysługuje jednorazowa odprawa w związku z przejściem na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Wysokość odprawy dla pracowników samorządowych określa art.38 ust.3 ustawy. Zgodnie z powołanym przepisem odprawa wynosi:

- dwumiesięczne wynagrodzenie po 10 latach pracy,
- trzymiesięczne wynagrodzenie po 15 latach pracy,
- sześciomiesięczne wynagrodzenie po 20 latach pracy.

Stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, tj. w 2016 roku w Urzędzie Gminy w Zadzimiu nie wypłacono odpraw emerytalnych, natomiast w pierwszym półroczu

2017 roku przyznano i wypłacono jedną odprawę w wysokości 21.362,40 zł brutto (17.542,40 zł netto) – podinspektorowi zatrudnionemu w Urzędzie Gminy do dnia 29 marca 2017 roku. Podstawą wypłaty świadczenia było pismo Wójta Gminy znak: UG.220.27.2017 z dnia 7 kwietnia 2017 roku, adresowane do pracownika oraz stanowiska ds. płac, w którym informuje o konieczności wypłaty pracownikowi jednorazowej odprawy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia, w związku z przejściem na emeryturę.

Z dokumentacji kadrowej pracownika (umowa o pracę, zaszeregowania) wynika, że na miesięczne wynagrodzenie składały się dwa składniki: [1] wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 2.967,00 zł i [2] dodatek za wysługę lat w wysokości 20%, tj. 593,40 zł. Na podstawie kart wynagrodzeń, list płac, angaży oraz innych dokumentów kadrowo-płacowych kontrolujący stwierdzili, że wysokość wypłaconej odprawy została naliczona prawidłowo (3.560,40 zł x 6 miesięcy = 21.362,40 zł).

Stwierdzono natomiast, że zarówno pismo informujące o przyznaniu odprawy, jak i sama jej wypłata nastąpiły po rozwiązaniu z pracownikiem umowy o pracę, mianowicie: rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem nastąpiło w dniu 29 marca 2017 roku, świadectwo pracy wystawiono w dniu 29 marca 2017 roku, natomiast wypłaty odprawy dokonano w dniu 7 kwietnia 2017 roku, co potwierdza wyciąg bankowy WB nr 60 na kwotę 17.542,40 zł.

Zgodnie z art. 92¹ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku - Kodeks pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 1666 ze zm.) - pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna. Wynika z tego, że okolicznością decydującą o prawie do odprawy jest spełnianie warunków uprawniających do emerytury lub renty, a nie posiadanie decyzji ustalającej prawo do nich. Liczy się także ustanie stosunku pracy. Zatem, odprawę należy wypłacić w dniu rozwiązania stosunku pracy. Tak przyjął Sąd Najwyższy stwierdzając w wyroku z dnia 9 kwietnia 1998 roku (I PKN 508/97, OSNP 1999/8/257), że roszczenie o zapłatę odprawy emerytalnej jest wymagalne od dnia rozwiązania stosunku pracy, także wtedy, gdy orzeczenie przyznające świadczenie zostało wydane później, i bez względu na datę kiedy pracodawca powziął wiadomość o wydaniu decyzji przyznającej je.

Skoro wypłata odprawy powinna nastąpić w dniu rozwiązania stosunku pracy (a więc przed wydaniem decyzji przez ZUS), nie można uzależniać jej wypłaty od przedłożenia decyzji. Jeżeli jednak okaże się, że pracownik renty lub emerytury nie dostał, pracodawca może żądać zwrotu wypłaconej kwoty. Wypłacenie pracownikowi należnej mu odprawy z opóźnieniem uznać należy jako sprzeczne z prawem, bowiem pracodawca naraża się w ten sposób na ryzyko skierowania przez pracownika roszczenia o zapłatę odsetek za zwłokę w zapłacie, a także pociągnięcia do odpowiedzialności wykroczeniowej. Należy zauważyć, że w związku z brakiem terminowej wypłaty należnej pracownikowi odprawy przysługuje mu wobec pracodawcy roszczenie o zapłatę odsetek za zwłokę w zapłacie. Nadto, brak terminowej wypłaty świadczenia pracowniczego stanowi wykroczenie przeciwko prawom pracownika zagrożonym karą grzywny od 1.000 zł do 30.000 zł (art. 282 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy).

AKTA KONTROLI [A-6, s.167-169]: Kserokopia dokumentacji dotycząca wypłaty jednorazowej odprawy w związku z przejściem pracownika na emeryturę.

Ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2016 roku naliczono i wypłacono ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wysokości 7.027,97 zł brutto (4.896,84 zł netto) na rzecz inspektora ds. obronnych i p.poż. Urzędu Gminy w Zadzimiu (za 41 dni urlopu). **Rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem nastąpiło z dniem 2 lutego 2016 roku, natomiast Wójt Gminy – Pan Krzysztof Woźniak przyznał wyżej wymienionemu ekwiwalent w dniu 3 lutego 2016 roku (pismo znak: UG.220.65.2016), tj. po rozwiązaniu stosunku pracy.** Świadczenia pieniężne zostały wypłacone przelewem potwierdzonym wyciągiem bankowym oznaczonym numerem: WB nr 21/2016 z dnia 3 lutego 2016 roku. **Na liście płac D nr 2017.1.25.10.208 sporządzonej w dniu 7 kwietnia 2017 roku nie wskazano klasyfikacji budżetowej z jakiej dokonany zostanie wydatek. Nieczytelne podpisy zamieszczone na dowodzie księgowym nie pozwalają na stwierdzenie czy wydatek został sprawdzony i zatwierdzony do wypłaty przez upoważnionych pracowników Urzędu.**

W wyniku kontroli stwierdzono poprawność zastosowania współczynnika urlopowego (21) oraz prawidłowość wyliczenia ekwiwalentu w rozumieniu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 stycznia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. nr 2, poz.14 ze zm.).

Stwierdzono natomiast, iż – podobnie jak w przypadku opisanej wyżej odprawy pieniężnej - ekwiwalent naliczany został i wypłacany pracownikowi po rozwiązaniu stosunku pracy. Ekwiwalent za niewykorzystany urlop powinien być wypłacony w ostatnim dniu zatrudnienia, gdyż z tym dniem pracownik nabywa do niego prawo. W każdym terminie wcześniejszym pracownik ma jeszcze możliwość wykorzystać urlop „w naturze”. Świadczenie to jest bowiem ściśle związane z faktem rozwiązania stosunku pracy. W tym dniu roszczenie pracownika o wypłatę tego świadczenia staje się wymagalne, a w konsekwencji powstaje prawo pracownika do jego wypłaty. Dlatego też ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy powinien być wypłacony już w dniu rozwiązania stosunku pracy. Jeśli ostatnim dniem zatrudnienia jest 31 sierpnia, to w tym dniu pracownik powinien otrzymać ekwiwalent oraz inne świadczenia przewidziane prawem, które nie wchodzą w skład wynagrodzenia za pracę (np. odprawa emerytalna). Termin wypłaty ekwiwalentu na ostatni dzień zatrudnienia potwierdził w swoich wyrokach Sąd Najwyższy: [1] w wyroku z dnia 5 grudnia 1996 roku (sygn. akt: I PKN34/96) SN stwierdził, że roszczenie o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop, bez względu na to, czy chodzi o urlop bieżący, czy też zaległy, staje się wymagalne w dniu rozwiązania stosunku pracy; [2] w wyroku z dnia 15 października 1976 roku (I PRN 71/76) SN stwierdził, że pracownik nabywa prawo do ekwiwalentu pieniężnego za nie wykorzystany urlop w dacie rozwiązania stosunku pracy; [3] w wyroku z dnia 29 marca 2001 roku (I PKN 336/00) Sąd Najwyższy stwierdził, że wraz z dniem rozwiązania stosunku pracy prawo pracownika

do urlopu wypoczynkowego w naturze przekształca się w prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop. W tym samym dniu rozpoczyna bieg termin przedawnienia roszczenia o ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane w naturze, a nieprzedawnione urlopy wypoczynkowe. Niedotrzymanie przez pracodawcę terminu wypłaty ekwiwalentu powoduje konieczność wypłacenia także odsetek za opóźnienie - zgodnie z art. 481 par. 1 kodeksu cywilnego w związku z art. 300 kodeksu pracy. Odsetki takie należą się pracownikowi za cały czas opóźnienia, niezależnie od faktu, czy pracownik poniósł szkody i także wówczas, jeżeli opóźnienie było następstwem okoliczności, za które pracodawca nie ponosi odpowiedzialności.

AKTA KONTROLI [A-7, s.170]: Kserokopia dokumentacji dotyczącej wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w związku z przejściem pracownika na emeryturę.

4.3. Wydatki na zagraniczne podróże służbowe pracowników – 2016-2017

W latach 2016-2017 (I półrocze) kontrolowana jednostka nie ponosiła wydatków na podróże zagraniczne pracowników (dział 750 rozdział 75023 § 4420).

4.4. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Działając na podstawie art.8 ust.2 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 800) oraz § 9 umowy z dnia 9 maja 1994 roku zawartej pomiędzy Wójtem Gminy Zadzim i Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadzimiu, Wójt Gminy zarządzeniem nr 36/2015 z dnia 17 lutego 2015 roku i 145A/15 z dnia 19 czerwca 2015 roku wprowadził w życie Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W regulaminie określono zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń socjalnych. W punkcie I regulaminu zapisano, że o świadczenia socjalne finansowane z Funduszu ubiegać się mogą: [1] pracownicy Urzędu; [2] emeryci i renciści, którzy rozwiązali z Urzędem umowę o pracę w związku z przejściem na emeryturę lub rentę; [3] członkowie rodzin uprawnionych w pkt 1 i 2⁸³; [4] pracownicy przebywający na urloпах wychowawczych.

Środki Funduszu przeznaczone są na dofinansowanie i finansowanie różnych rodzajów i form działalności socjalnej i obejmują, między innymi: dofinansowanie wypoczynku krajowego pracownika bez względu na formę jego zorganizowania; dofinansowanie wypoczynku krajowego dzieci; działalność kulturalno-sportowo-rekreacyjną; udzielanie bezzwrotnej pomocy finansowej (zapomogi pieniężne); udzielenie pomocy na cele mieszkaniowe (pożyczki zwrotne).

---

⁸³ Za członków rodzin uważa się: [1] dzieci własne, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, dzieci współmałżonka, wnuki i rodzeństwo pozostające na utrzymaniu osoby uprawnionej, o ile nie ukończyły 18 lat, a jeżeli pobierają naukę w formach szkolnych – do ukończenia nauki, nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia; [2] współmałżonków.

Na podstawie przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono, że na działalność socjalną w 2016 roku zaplanowano środki w wysokości 97.200,94 zł. Plan dochodów i wydatków z ZFŚS na 2016 rok przedstawiał się następująco:

Planowane dochody

— saldo początkowe na 1 stycznia 2016 r.	- 19.939,94 zł,
— odpis na ZFŚS na pracowników w 2016 roku	- 42.533,00 zł,
— odpis na ZFŚS na emerytów w 2016 roku	- 2.735,00 zł,
— spłaty pożyczek mieszkaniowych	<u>- 31.993,00 zł,</u>
	RAZEM: 97.200,94 zł.

Planowane wydatki socjalne

— dofinansowanie do wypoczynku pracowników	- 27.300,00 zł,
— dofinansowanie do wypoczynku dzieci i młodzieży	- 6.500,00 zł,
— paczki dla dzieci pracowników	- 1.200,00 zł,
— zapomogi z tytułu trudnej sytuacji życiowej	- 23.000,00 zł,
— zapomogi losowe	- 2.000,00 zł,
— pożyczki mieszkaniowe	<u>- 33.000,00 zł,</u>
	RAZEM: 93.000,00 zł.

Natomiast wykonanie planu dochodów i wydatków z ZFŚS w 2016 roku przedstawiało się następująco:

Dochody wykonane

— saldo początkowe na 1 stycznia 2016 r.	- 19.939,94 zł,
— odpis na ZFŚS na pracowników	- 46.776,00 zł,
— odpis na ZFŚS na emerytów	- 2.917,00 zł,
— spłaty pożyczek mieszkaniowych	- 37.087,77 zł,
— kapitalizacja odsetek	<u>- 236,60 zł,</u>
	RAZEM: 106.957,31 zł.

Wydatki wykonane

— dofinansowanie do wypoczynku pracowników	- 21.726,00 zł,
— dofinansowanie do wypoczynku dzieci	- 1.645,00 zł,
— zapomogi losowe	- 1.200,00 zł,
— pomoc finansowa	- 19.720,00 zł,
— pomoc rzeczowa (paczki dla dzieci)	- 1.320,00 zł,
— pożyczki mieszkaniowe	- 34.500,00 zł,
— prowizja	<u>- 7,25 zł,</u>
	RAZEM: 80.118,25 zł.

Saldo ZFŚS według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku (przychody minus wydatki) wynosiło 26.839,06 zł (konto 135-1).

Przepis art. 5 ust. 2, 4 i 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych stanowi, że: [1] wysokość odpisu podstawowego wynosi na

jednego zatrudnionego 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą; [2] wysokość odpisu podstawowego może być zwiększona o 6,25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2, na każdą zatrudnioną osobę, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, [3] pracodawcy sprawujący opiekę socjalną nad emerytami i rencistami, w tym także ze zlikwidowanych zakładów pracy, mogą zwiększyć Fundusz o 6,25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2, na każdego emeryta i rencistę uprawnionego do tej opieki.

Zgodnie z art. 5e ustawy w 2016 roku przez przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 5 ust. 2, należy rozumieć przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 roku ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art.5 ust.7 (M.P. z 2011 r. nr 10, poz. 104)⁸⁴. Wynosiło ono 2.917,14 zł. W 2016 roku wysokość odpisu wynosiła: [1] na jednego pracownika zatrudnionego w Urzędzie Gminy - 1.093,93 zł (2.917,14 x 37,5%), [2] na jednego emeryta i rencistę - 182,32 zł (2.917,14 x 6,25%).

W ramach kontroli sprawdzono prawidłowość wyliczenia wysokości odpisu podstawowego. Ustalono, że na dzień 1 stycznia 2016 roku odpis stanowił kwotę 45.268,00 zł. Do wyliczenia odpisu podstawowego przyjęto stan zatrudnienia w Urzędzie Gminy, który na dzień 1 stycznia 2016 roku wynosił 31,18 etatów oraz zatrudnienie w GOPS - 7,7 etatu. Ponadto odnotowano 15 emerytów i rencistów uprawnionych do korzystania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

— 38,88 pracowników	x 1.093,93 zł	= 42.532,00 zł,
— 15 emerytów	x 182,32 zł	= <u>2.734,80 zł,</u>
		45.266,80 zł.

Stosownie do postanowień wynikających z art. 6 ust. 2 ustawy, pierwszą ratę odpisu w łącznej kwocie 33.951,00 zł, tj. 75% odpisu, należało przekazać do dnia 31 maja 2016 roku, natomiast pozostałe 25% odpisu w kwocie 11.317,00 zł - do dnia 30 września 2016 roku.

Na podstawie wyciągu bankowego WB nr 96 stwierdzono, że kontrolowana jednostka I ratę odpisu w łącznej wysokości 33.951,00 zł [27.633,00 zł - Urząd Gminy i 6.318,00 zł - GOPS] przekazała w dniu 10 maja 2016 roku (WB nr 38/2016). Natomiast druga rata odpisu w wysokości 11.317,00 zł [9.211,00 zł - Urząd Gminy i 2.106,00 zł - GOPS]- została przekazana w dniu 27 września 2016 roku (wyciąg bankowy WB nr 88/2016).

W związku z faktem, że liczba pracowników na koniec 2016 roku zwiększyła się o 3,88 etatu, jednostka dokonała korekty odpisu w dniu 29 grudnia 2016 roku przekazując dopłatę na Fundusz w łącznej kwocie 4.425,00 zł (WB nr 121/2016), w tym:

- korekta odpisu dot. Urzędu Gminy - 3.193,00 zł,
- korekta odpisu dot. GOPS - 1.232,00 zł.

---

⁸⁴ W 2017 roku przez przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 5 ust. 2, należy rozumieć przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2012 r. ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 5 ust. 7.

4.5. Wydatki na wypłaty diet i zwrot kosztów podróży służbowych dla radnych oraz członków władz jednostek pomocniczych – 2016-2017 (I półrocze)

Zasady wypłaty diet

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała nr I/5/14 Rady Gminy Zadzim z dnia 1 grudnia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości diet radnych oraz zwrotu kosztów podróży służbowych. Na mocy powyższej uchwały zostały ustalone następujące zasady wypłaty diet dla radnych za udział w pracach rady i jej komisjach:

- radnym Rady Gminy przysługuje tylko jedna dieta w danym dniu w wysokości 8-krotności diety przysługującej pracownikom w podróżach służbowych, niezależnie od liczby posiedzeń, w których uczestniczył;
- Przewodniczącemu Rady Gminy Zadzim – przyznano miesięczną dietę w wysokości 40-krotności diety przysługującej pracownikom w podróżach służbowych;
- Wiceprzewodniczący Rady Gminy za udział w posiedzeniach Rady otrzymuje dietę w wysokości 9-krotności diety przysługującej pracownikom w podróżach służbowych, natomiast za udział w innych posiedzeniach otrzymuje dietę jak pozostali radni;
- przewodniczący komisji Rady Gminy lub radny go zastępujący za udział w posiedzeniach komisji, której przewodniczy otrzymuje dietę w wysokości 9-krotności diety przysługującej pracownikom w podróżach służbowych, natomiast za udział w innych posiedzeniach otrzymuje dietę jak pozostali radni.

Podstawę do wypłacenia diety stanowi podpis na liście obecności.

W wyniku kontroli stwierdzono, że zgodnie z art.24 h ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U z 2016 r. poz.446 ze zm.), radni Rady Gminy Zadzim złożyli terminowo oświadczenia majątkowe, tj. do dnia 30 kwietnia 2017 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Prawidłowość wypłaty diet

Diety dla radnych klasyfikowane są w dziale 750 - „Administracja publiczna”, rozdziale 75022 - „Rady gmin”, § 3030 - „Różne wydatki na rzecz osób fizycznych”. Zgodnie z zapisami dokonany w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2016 roku oraz za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2017 rok, w budżecie Gminy Zadzim w 2016 roku na diety radnych zaplanowano środki w kwocie 103.290,00 zł, wydatkowano kwotę 87.600,00 zł, natomiast w 2017 roku zaplanowano 92.040,00 zł, wykonanie za I półrocze wyniosło 36.000,00 zł.

Stosownie do postanowień wynikających z art.25 ust.6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, wysokość diet przysługujących radnemu nie może przekroczyć w ciągu miesiąca łącznie półtorakrotności kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw

(Dz.U. z 2015 r. poz. 2030 ze zm.). W art.9 ust.1 pkt 2 lit.a ustawy budżetowej przyjętej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 roku (Dz.U. z 2016 r. poz.278) kwotę bazową ustalono w wysokości 1.766,46 zł, natomiast), natomiast zgodnie z ustawą budżetową na 2017 rok (Dz.U. z 2017 r. poz. 108) – kwota bazowa została podwyższona do 1.789,42 zł);

Zgodnie z § 3 pkt 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz.U. nr 61, poz. 710), radnemu w gminach do 15 tysięcy mieszkańców przysługują w ciągu miesiąca diety w wysokości do 50% maksymalnej wysokości diety. Zatem, górna granica przysługującej w danym miesiącu diety radnego w Gminie Zadzim nie powinna przekroczyć kwoty 1.324,84 zł ($1.766,46 \text{ zł} \times 1,5 \times 50\%$) w 2016 roku i 1.342,06 zł ($1.789,42 \text{ zł} \times 1,5 \times 50\%$) – w roku 2017.

W celu sprawdzenia prawidłowości naliczania diet radnym szczegółowej kontroli poddano wypłaty dokonane w latach 2016-2017 (do dnia 30 czerwca 2017 roku) na podstawie następujących list płac i list obecności potwierdzających udział radnego w pracach komisji i sesjach Rady Gminy:

- lista płac z dnia 27 stycznia 2016 roku – wypłata miesięcznej diety za styczeń 2016 roku Przewodniczącemu Rady Gminy – 1.200,00 zł;
- lista płac za styczeń 2016 roku – wypłata diet 13 radnym na łączną kwotę 3.180,00 zł za udział w XVIII sesji Rady w dniu 22 stycznia 2016 roku;
- lista płac za styczeń 2016 roku – wypłata diet 5 radnym na łączną kwotę 1.230,00 zł za udział w pracach Komisji Budżetu i Finansów w dniu 15 stycznia 2016 roku;
- lista płac z dnia 29 marca 2016 roku – wypłata miesięcznej diety za marzec 2016 roku Przewodniczącemu Rady Gminy – 1.200,00 zł;
- lista wypłat diet za marzec 2016 roku – wypłata diet 3 radnym na łączną kwotę 750,00 zł za udział w posiedzeniu Komisji Rewizyjnej w dniu 11 marca 2016 roku;
- lista wypłat diet za grudzień 2016 roku – wypłata diet 13 radnym na łączną kwotę 3.180,00 zł za udział w XXXI sesji Rady w dniu 29 grudnia 2016 roku;
- lista wypłat diet za luty 2017 roku – wypłata diet 13 radnym na łączną kwotę 3.180,00 zł za udział w XXXIII sesji Rady Gminy w dniu 14 lutego 2017 roku;
- lista wypłat diet za maj 2017 roku – wypłata diet 14 radnym na łączną kwotę 3.420,00 zł za udział w XXXV sesji Rady Gminy w dniu 9 maja 2017 roku;
- lista wypłat diet za maj 2017 roku – wypłata diet 13 radnym na łączną kwotę 3.180,00 zł za udział w nadzwyczajnej sesji Rady Gminy w dniu 12 maja 2017 roku;
- lista płac z dnia 29 maja 2017 roku – wypłata miesięcznej diety za maj 2017 roku Przewodniczącemu Rady Gminy – 1.200,00 zł.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- Podstawowym dokumentem stwierdzającym wypłatę diet radnym były listy obecności na sesjach i na posiedzeniach stałych komisji, które sporządzał pracownik ds. obsługi Rady Gminy.

- Na podstawie skontrolowanych list wypłat diet oraz list obecności na sesjach i posiedzeniach komisji Rady Gminy – w zakresie zasad naliczenia oraz wypłat diet radnym nieprawidłowości nie stwierdzono.
- Listy wypłat były sporządzane w oparciu o listy obecności radnych na sesjach i komisjach Rady Gminy, potwierdzonych przez radnych własnoręcznymi podpisami.
- Wysokość diety nie była wypłacana w przypadku nieobecności radnego na sesji, bądź posiedzeniu komisji Rady.
- Wypłata należnych diet następowała terminowo, tj. w tym samym dniu, w którym radny brał udział w sesji lub posiedzeniu komisji.
- Miesięczne diety Przewodniczącego Rady Gminy Zadzim przekazywane były przelewem na rachunek bankowy wskazany przez wyżej wymienionego, natomiast pozostali radni (14 osób) pobierali diety w kasie Urzędu.
- **Na wszystkich listach wypłat poddanych kontroli widniały nieczytelne, trudne do zidentyfikowania, podpisy pracowników dokonujących kontroli i zatwierdzenia do wypłaty ww. dowodów księgowych (z wyjątkiem podpisu Wójta Gminy). Zgodnie z obowiązującą instrukcją obiegu i kontroli dowodów księgowych „pracownik na okoliczność dokonania kontroli dowodów księgowych umieszcza na nich datę dokonania kontroli oraz czytelny podpis lub parafkę wraz z pieczęcią imienną kontrolującego”. W wyniku kontroli ustalono, że listy wypłat zostały sporządzone przez inspektora ds. płac Panią Sylwię Herman, która dokonywała jednocześnie sprawdzenia ich pod względem merytorycznym, co było sprzeczne z postanowieniami wynikającymi z instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych. Pod względem formalnym i rachunkowym sprawdziła je Pani Zdzisława Stec – Kierownik Referatu Finansowo-Podatkowego. W imieniu kierownika jednostki wydatek zatwierdzał Wójt – Pan Krzysztof Woźniak oraz Skarbnik (główny księgowy) – Pani Jolanta Kubis jako osoba dokonująca wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym, a także kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.**
- Wydatki z tytułu diet klasyfikowano: dział 750 rozdział 75022 § 3030 i ewidencjonowano bezpośrednio w koszty księgując na kontach: Wn 409-2 i Ma 101 (lub 130-1) – z pominięciem konta 240. Stosownie do postanowień art. 40 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, plany kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej powinny uwzględniać, że: [1] dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, niezależnie od rocznego budżetu, którego dotyczą; [2] ujmuje się również wszystkie etapy rozliczeń poprzedzające płatność dochodów i wydatków, a w zakresie wydatków i kosztów - także zaangażowanie środków; [3] odsetki od nieterminowych płatności nalicza się i ewidencjonuje nie później niż na koniec każdego kwartału;

[4] wyceny składników aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych dokonuje się nie później niż na koniec kwartału.

- Kontrolujący stwierdzili, że łączna wysokość diet otrzymanych przez poszczególnych radnych w miesiącach poddanych kontroli nie przekroczyła maksymalnie dopuszczonej wysokości.

5. Wydatki z tytułu usług i dostaw

W ramach kontroli niniejszego zagadnienia zbadano postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na usługi pn. „Bankowa obsługa budżetu Gminy Zadzim i jej jednostek organizacyjnych”, które opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli – rozdział II pkt 6.

6. Wydatki inwestycyjne

6.1. Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2015-2016

Rozdział	§	2015 rok		2016 rok	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
40002	6050			15 000,00	7 642,28
60016	6050	123 336,00	122 485,40	174 207,55	156 775,00
80103	6050	125 234,10	125 234,10		
80195	6057	24 964,00	24 964,00		
80195	6059	18 300,00	18 221,77		
90001	6050			47 000,00	39 479,67
90015	6050			30 000,00	30 000,00
90095	6050			13 290,00	13 000,00
92120	6050			42 760,00	42 760,00
Razem		291 834,10	290 905,27	322 257,55	289 656,95
Wydatki budżetowe ogółem		15 083 482,61	14 246 652,44	17 939 216,66	17 019 696,49
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem (%):		1,93	2,04	1,80	1,70

Ustalenia ogólne:

- sprawami związanymi z realizacją inwestycji na terenie Gminy Zadzim oraz prowadzeniem spraw z zakresu zamówień publicznych zajmuje się przez Pan MARIAN UFNALSKI – Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej (zakres czynności i odpowiedzialności UG.220.70.2015 z dnia 24 maja 2015 roku);
- Gmina Zadzim sporządzała i przekazywała Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w terminie, o których mowa w art. 98 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.);

- ze sprawozdania ZP-SR z dnia 24 lutego 2016 roku za rok 2015 wynika, że Gmina Zadzim udzieliła 6 zamówień publicznych na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych o łącznej wartości zawartych umów w kwocie 2.043.224,81 zł netto, w tym: [1] roboty budowlane – 92.142,60 zł (1 postępowanie); [2] dostawy – 202.571,85 zł (2 postępowania); [3] usługi – 1.748.510,36 zł (3 postępowania). Ponadto z wyłączeniem procedur określonych w ustawie udzielono zamówień na kwotę 1.180.103,89 zł – zamówienia, o których mowa w art. 4 pkt 8 ustawy.
- ze sprawozdania z dnia 22 lutego 2017 roku za rok 2016 wynika, że Gmina Zadzim udzieliła 3 zamówień publicznych na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych o łącznej wartości zawartych umów w kwocie 751.321,40 zł netto, w tym: [1] roboty budowlane – 0,00 zł (0 postępowania); [2] dostawy – 253.316,07 zł (2 postępowania); [3] usługi – 498.005,33 zł (1 postępowanie). W sprawozdaniu wskazano wartość zamówień udzielonych z wyłączeniem procedur określonych przepisami ustawy w łącznej kwocie 1.532.721,13 zł;
- zarządzeniem nr 66/2016 Wójta Gminy Zadzim z dnia 29 grudnia 2016 roku wprowadzono aktualnie obowiązujący Regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 euro w Urzędzie Gminy w Zadzimiu. We wcześniejszym okresie obowiązywało zarządzenie Wójta Gminy nr 23/2016 z dnia 20 kwietnia 2016 roku kilkakrotnie zmieniane;
- powołany wyżej regulamin przewiduje, że zamówienia publicznych o wartości powyżej 10.000,00 zł i nie przekraczającej 14.000 euro udzielane są w trybie zapytania ofertowego;
- **stwierdzono przypadek (opisany w dalszej części protokołu kontroli), naruszenia art. 16d ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1888 ze zm.), zgodnie z którym to przepisem - składniki majątku, o których mowa w art. 16a-16c, wprowadza się do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z art. 9 ust. 1 najpóźniej w miesiącu przekazania ich do używania. Późniejszy termin wprowadzenia uznaje się za ujawnienie środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, o których mowa w art. 16h ust. 1 pkt 4.**

Kontrolą objęto realizację inwestycji pn. „Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowości Iwonie i Żerniki – etap II”.

Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowości Iwonie i Żerniki – etap II – przetarg nieograniczony

Dokumentacja techniczna

W dniu 18 maja 2015 roku Kierownik Referatu Inwestycyjno-Komunalnego wystąpił z wnioskiem do Wójta Gminy Zadzim o udzielenie zamówienia publicznego o wartości powyżej kwoty 5.000,00 zł i nie przekraczającej 30.000 euro na wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na następujące zadania: [1] przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Pałki o długości 670 mb;

[2] przebudowa drogi gminnej w miejscowości Iwonie i Żerniki o długości 2 450 mb. Wniosek został zatwierdzony przez Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka oraz działającą w zastępstwie Skarbnika – Panią Zdzisławę Stec.

Zapytania ofertowe przesłano do następujących firm:

- Przedsiębiorstwo Inżynieryjne PROJEKT Rafał Skrzak w Poddębicach;
- Projektowa Pracownia Drogowa PRO-DRO Jarosław Kluska w Poddębicach,
- Firma Projektowo-Wykonawcza LINIA Jakub Jońca w Aleksandrowie Łódzkim.

W dniu 17 czerwca 2015 roku Gmina Zadzim, reprezentowana przez Wójta Pana Krzysztofa Woźniaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Pani Kazimierzy Wodzińskiej, zleciła Panu Jakubowi Jońca, prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą LINIA Firma Projektowo-Wykonawcza w Aleksandrowie Łódzkim ul. Piaskowa 39, wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej na następujące zadania: [1] przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Pałki o długości 670 mb; [2] przebudowa drogi gminnej w miejscowości Iwonie i Żerniki o długości 2 450 mb (umowa nr 3/2015). Zakres opracowania dokumentacji obejmował: [1] przygotowanie dokumentacji projektowej – technicznej (projekt budowlany) wraz z niezbędnymi mapami do celów projektowych oraz wszystkimi uzgodnieniami w 5 egz. plus wersja elektroniczna na płycie CD; [2] przygotowanie dokumentów niezbędnych do wydania decyzji środowiskowej na realizację powyższego przedsięwzięcia w 3 egz. plus wersja elektroniczna; [3] przygotowanie szczegółowej specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót – w 2 egz. plus wersja elektroniczna; [4] wnioskowanie i uzyskanie niezbędnych uzgodnień do zatwierdzenia dokumentacji i uzyskania pozwolenia na budowę i zgłoszenia budowy; [5] opracowanie kosztorysu inwestorskiego, przedmiaru robót i kosztorysu ślepego – w 2 egz. plus wersja elektroniczna.

Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe wykonawcy w wysokości 6.765,00 zł brutto (5.500,00 zł netto plus 23% podatku VAT).

Termin realizacji zlecenia ustalono do dnia 31 lipca 2015 roku. Wykonawca zobowiązał się do wykonania i dostarczenia w ww. terminie przedmiotu umowy wraz z potwierdzeniem przez Starostwo Powiatowe w Poddębicach złożenia wniosku na budowę i zgłoszenia budowy.

Decyzją nr 289/2015 z dnia 27 października 2015 roku Starosta Poddębicki zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę dla Gminy Zadzim obejmującego przebudowę drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki (obiekt kategorii XXV) w miejscowości Iwonie nr ewidencyjny działki 237 i Żerniki nr ewidencyjny działki 246, według projektu sporządzonego przez mgr. inż. Jakuba Jońcę, nr uprawnień LOD/1870/PWOD/14 w specjalności inżynieryjnej drogowej, wpisanego na listę członków Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa po numerem ŁOD/BD/0033/15. Decyzja niniejsza stała się ostateczna w dniu 11 listopada 2015 roku.

Wybór wykonawcy inwestycji

W dniu 13 stycznia 2017 roku Wójt Gminy Pan Krzysztof Woźniak zaakceptował wniosek o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowości Iwonie i Żerniki

– etap II”. Wniosek został podpisany przez: [1] Kierownika Referatu Inwestycyjno-Komunalnego Pana Mariana Ufnalskiego (wnioskodawca), [2] Skarbnika Gminy Panią Jolantę Kubis (potwierdzenie posiadania środków w wysokości 1.408.056,53 zł brutto), [3] przewodniczącego komisji przetargowej w osobie Pana Mariana Ufnalskiego. Wartość przedmiotu zamówienia została ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego na kwotę 1.144.761,41 zł (274.200,92 euro) + 23% podatku VAT w kwocie 263.293.295,12 zł.

Stała komisja przetargowa do przeprowadzenia postępowań, której przewodniczył Kierownik Referatu Inwestycyjno-Komunalnego Pan Marian Ufnalski została powołana zarządzeniem nr 25/2015 Wójta Gminy Zadzim z dnia 29 stycznia 2015 roku.

Postępowanie zostało wszczęte w dniu 18 stycznia 2017 roku poprzez zamieszczenie ogłoszenia o zamówieniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Zadzimiu oraz na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Zadzim: <http://www.gminazadzim/bip.pl>. Przedmiotowe ogłoszenie zostało także zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 18 stycznia 2017 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 9964-2017.

Zakres prac obejmował: przebudowę drogi gminnej nr 111272 Iwonie - Żerniki w miejscowości Iwonie i miejscowości Żerniki, gm. Zadzim. Powyższa inwestycja obejmować miała przebudowę 1 896,46 mb drogi gminnej. Do zakresu zadania wchodziły następujące grupy robót: [1] roboty przygotowawcze obejmujące: geodezyjne wytyczenie obiektu drogowego w terenie, roboty pomiarowe, usunięcie warstwy ziemi (humusu) o grubości 15 cm, wywóz ziemi; [2] podbudowa obejmująca: koryta wykonywane mechanicznie gł. 10 cm, profilowanie i zagęszczenie podłoża wykonywane mechanicznie, warstwa dolna podbudowy z kruszywa łamanego o gr. 20 cm; [3] nawierzchnia obejmująca: skropienie nawierzchni drogowej asfaltem, nawierzchnia z mieszanki mineralno-bitumicznej o gr. 4 cm (warstwa wiążąca), skropienie nawierzchni drogowej asfaltem, nawierzchnia z mieszanki mineralno-bitumicznej o gr. 4 cm (warstwa ścieralna); [4] pobocza obejmujące: wykonanie warstwy górnej podbudowy z kruszywa naturalnego o gr. 15 cm; [5] oznakowanie pionowe i poziome obejmujące: wykonanie słupków do znaków drogowych z rur stalowych o śr. 50 mm, pionowe znaki drogowy - znaki zakazu, nakazu, ostrzegawcze i informacyjne, mechaniczne malowanie linii segregacyjnych i krawędziowych ciągłych na jezdni farbą chlorokauczukową; [6] roboty wykończeniowe obejmujące wykonanie geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej. Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdziła w dniu 18 stycznia 2017 roku Zastępca Wójta – Pani Irena Wawrzecka. Dokument wywieszono w okresie 18 stycznia – 3 lutego 2017 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz zamieszczono na stronie internetowej Gminy Zadzim oraz BIP Gminy: <http://zadzim.bip.gov.pl> .

Podstawowe informacje przetargowe: [1] zamawiający nie wymagał wniesienia wadium; [2] **data zakończenia realizacji zamówienia: 31 sierpnia 2017 roku**; [3] termin składania ofert: 3 lutego 2017 roku, godz. 10.00; [4] kryteria oceny ofert – cena (60%), okres gwarancji (30%), termin wykonania (10%); [5] termin związania ofertą: 30 dni od ostatecznego terminu składania ofert.

Pismem z dnia 27 stycznia 2017 roku zamawiający udzielił wyjaśnień do treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, odpowiadając na 3 pytania zadane przez Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego S.A. w Kaliszu w piśmie znak: PBD SA-RB/ZL/15/102/2017 z dnia 25 stycznia 2017 roku. W jednym z pytań wykonawca

wniósł o określenie przez zamawiającego minimalnego terminu realizacji zadania (daty), który jest dla niego istotny i za który będzie przyznana maksymalna ocena w kryterium - termin wykonania. Wykonawca zwrócił uwagę, że obecnie (bez określonego minimalnego terminu wykonania), wyznaczenie przez któregoś z wykonawców terminu krótkiego, ale wymagającego prowadzenia realizacji przedmiotu zamówienia w niekorzystnych warunkach atmosferycznych lub gruntowych (po roztopach) - może zamawiającego kosztować nie tylko 10% najniższej ceny ofertowej, ale również niezgodną ze sztuką budowlaną (przez warunki realizacji) - realizację zamówienia. Odpowiadając na powyższe Wójt Gminy Zadzim określił najkrótszy termin wykonania zamówienia do dnia 31 maja 2017 roku, zaznaczając, iż oferty z terminem wykonania zamówienia w tym terminie otrzymają maksymalną ilość punktów - 10.

W związku z powyższym w dniu 27 stycznia 2017 roku Gmina Zadzim zamieściła w BZP ogłoszenie o zmianie ogłoszenia (nr 15896-2017) zmieniając zapis dotyczący daty zakończenia zadania „**31 sierpnia 2017 roku**” na następujący: „**preferowana data zakończenia 31 maja 2017 roku, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2017 roku**”. Zarówno zmienione ogłoszenie o zamówieniu, jak i zmiany wprowadzone do SIWZ zamieszczono na stronie zamawiającego w dniu 30 stycznia 2017 roku.

W terminie wskazanym w dokumentacji przetargowej oferty zostały złożone przez następujących wykonawców:

Nr oferty	Nazwa wykonawcy	Cena brutto (zł)	Okres gwarancji (mies.)	Termin wykonania zadania
1.	PHU DOMAX 42-283 Boronów, ul. Grabińska 8	971.174,97	60	31.05.2017
2.	DROMAK Sp. z o.o. 98-220 Zduńska Wola, Poręby 26 ^B	947.000,00	60	31.05.2017
3.	Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego S.A. Kalisz 62-800 Kalisz, ul. Noskowska 3-5	911.464,00	60	31.05.2017
4.	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych S.A. 99-200 Poddębice, ul. Łódzka 108	1.198.006,20	60	31.05.2017
5.	BUD-TRANS Roboty Budowlano-Drogowe Maria Karbowski Sieradz, ul. Uniejowska 170 ^A	974.394,33	60	31.05.2017
6.	MARKBUD Sp. z o.o. 99-200 Poddębice, ul. Targowa 7	1.000.000,74	60	31.05.2017
7.	WŁODAN Andrzej Włodarczyk Sp. jawna 95-200 Pabianice; Porszewice 31	998.997,97	60	31.05.2017

Otwarcie ofert odbyło się w siedzibie zamawiającego w dniu 3 lutego 2017 roku o godzinie 10:30. Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podał kwotę jaką zamawiający przeznaczył w budżecie na przedmiotowe zadanie - 1.408.056,53 zł brutto (1.144.761,41 zł netto + 263.295,12 zł podatek VAT). Członkowie komisji oraz kierownik zamawiającego złożyli stosowne oświadczenia określone w art.17 ust.2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku - Prawo zamówień publicznych.

Ponieważ oferty złożone przez wykonawców wydawały się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia i budziły wątpliwości co do możliwości wykonania zadania zgodnie z określonymi wymaganiami w SIWZ, w szczególności cena była niższa o 30% od wartości zamówienia, Wójt Gminy - powołując się na przepisy art.90 ust. 1 i 1a ustawy Prawo

zamówień publicznych - pismami znak: IK.341.1.2017 z dnia 6 lutego 2017 roku wezwał wykonawców, którzy złożyli oferty nr 1-3, 5 i 7 do przedstawienia - w terminie do dnia 9 lutego 2017 roku – wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny informacji. Wszyscy wykonawcy złożyli stosowne wyjaśnienia.

Komisja przetargowa stwierdziła, że wszystkie oferty zostały podpisane przez osoby uprawnione, wykonawcy załączyli wymagane dokumenty, które były prawidłowe i potwierdzały spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Komisja zarekomendowała wybór oferty złożonej przez Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego S.A. w Kaliszu (przyznając jej łącznie 300 punktów). Decyzję uzasadniono tym, że oferta wybranego wykonawcy przedstawiała najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu niniejszego zamówienia publicznego.

Prace komisji przetargowej zakończyły się w dniu 9 lutego 2017 roku. Prace komisji oraz wynik postępowania w tym samym dniu zatwierdził kierownik zamawiającego.

Pismem z dnia 9 lutego 2017 roku Wójt Gminy Zadzim - Pan Krzysztof Woźniak poinformował wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty – Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego S.A. w Kaliszu, informując jednocześnie, że umowa z wybranym wykonawcą zostanie zawarta do dnia 27 lutego 2017 roku. **Zamawiający nie udostępnił informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty na stronie internetowej, do czego był zobligowany przepisami art.92 ust.2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.**

AKTA KONTROLI [A-8, s.171]: Wydruk załączników zamieszczonych w zakładce „Zamówienia publiczne” na stronie <http://zadzim.bip.gov.pl> dotyczącej zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej 111272 E Iwonie-Żerniki, gm. Zadzim”.

W dniu 1 marca 2017 roku Gmina Zadzim, reprezentowana przez Wójta Pana Krzysztofa Woźniaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis, zawarła umowę nr 1/2017 z Przedsiębiorstwem Budownictwa Drogowego S.A. w Kaliszu reprezentowanym przez: Pana Mariusza Harendarza – Vice Prezesa Zarządu oraz Panią Violetę Bujko – Prokurenta - na wykonanie przedmiotu zamówienia w terminie do dnia 31 maja 2017 roku, za wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 911.464,00 zł (kwota netto 741.027,64 zł plus podatek VAT - 170.436,36 zł). Rozliczenie należności za wykonanie przedmiotu umowy nastąpi na podstawie faktury końcowej po protokolarnym odbiorze końcowym. Zamawiający zobowiązał się przekazać teren budowy do dnia 15 marca 2017 roku.

Na podstawie protokołu z przekazania placu budowy kontrolujące stwierdziły, że kierownik budowy Pan Zbigniew Albrecht przejął teren budowy w dniu 7 marca 2017 roku

Na dzień zaciągnięcia zobowiązania kwota zabezpieczona w budżecie (dział 600 rozdział 60016) na realizację ww. inwestycji wynosiła 1.426.056,00 zł – uchwała nr XXXII/167/2017 z dnia 5 stycznia 2017 roku.

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 10 marca 2017 roku pod nr 42042-2017.

Nadzór inwestycyjny

W dniu 1 marca 2017 roku Gmina Zadzim, reprezentowana przez Wójta Pana Krzysztofa Woźniaka, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis, zleciła Panu Jakubowi Jońca, prowadzącemu działalność gospodarczą pod Firmą Projektowo-Wykonawczą LINIA (95-070 Aleksandrów Łódzki, ul. Piaskowa 39), pełnienie funkcji inspektora nadzoru przy realizacji przedmiotowej inwestycji za wynagrodzeniem w kwocie 10.000,00 zł.

Realizacja inwestycji i jej koszty

Pismem znak: PBD.632/2017 z dnia 17 maja 2017 roku wykonawca poinformował zamawiającego o realizacji przedmiotu umowy, zgłaszając gotowość odbioru robót. Protokolarnego odbioru przedmiotu umowy dokonano w dniu 26 maja 2017 roku – bez uwag. Ze strony Gminy Zadzim protokół został podpisany przez: Kierownika Referatu Inwestycyjno-Komunalnego Pana Mariana Ufnalskiego oraz Pana Andrzeja Jaszczurę.

Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki została zinwentaryzowana i zgłoszona do Powiatowego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjno-Kartograficznej w Poddębicach pod numerem identyfikacyjnym GN.6640.292.2017.

Wykonawca zadania wystawił w dniu 29 maja 2017 roku fakturę VAT nr RB 187, na mocy której obciążył Gminę kwotą 911.464,00 zł za przebudowę drogi gminnej. Wydatek sfinansowano ze środków:

- 455.732,00 zł – dotacja celowa z budżetu państwa (umowa nr 4/PROGiPID/FE-III/2017 z dnia 4 kwietnia 2017 roku⁸⁵);
- 355.470,96 zł – środki partnera – Gminy Poddębice (umowa nr 30/2017/IGKM/7005 z dnia 21 kwietnia 2017 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zadzim⁸⁶);
- 100.261,04 – środki własne.

Natomiast inspektor nadzoru Pan Jakub Jońca w dniu 2 maja 2017 roku wystawił fakturę VAT nr 02.05.2017. na kwotę 10.000,00 zł za nadzór inwestorski. Wydatek został sfinansowany z następujących środków:

- 5.000,00 zł – dotacja celowa z budżetu państwa (umowa nr 4/PROGiPID/FE-III/2017 z dnia 4 kwietnia 2017 roku);
- 3.900,00 zł – środki partnera – Gminy Poddębice (umowa nr 30/2017/IGKM/7005 z dnia 21 kwietnia 2017 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zadzim);

---

⁸⁵ W ramach programu wieloletniego pn. „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019”, Wojewoda Łódzki na podstawie ostatecznej listy rankingowej, zatwierdzonej przez Ministra Infrastruktury i Budownictwa w dniu 20 grudnia 2016 roku, udzielił beneficjentowi - Gminie Zadzim w 2017 roku dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania w kwocie 460.732,00 zł.

⁸⁶ Zawarcie porozumienia z Gminą Poddębice opisano w dalszej części protokołu kontroli w rozdziale X.

— 1.100,00 zł – środki własne.

Przedmiotową inwestycję przyjęto na stan środków trwałych na postawie druku WT – „Zmiana wartości środka trwałego” nr 3/2017 z dnia 31 maja 2017 roku. Wartość zmiany oszacowano na kwotę 925.164,00 zł, określając ogólną wartość środka po zmianach na kwotę 1.078.239,00 zł (925.164,00 zł – II etap plus 153.075,00 zł – I etap zrealizowany w 2016 roku).

Lp.	Numer faktury, data wystawienia/ data wpływu do Urzędu	Przedmiot płatności	Wartość brutto (zł)	Data zapłaty/ uwagi
1.	VAT nr RB 187 29.05.2017 05.06.2017	Wykonanie robót budowlanych. Protokół odbioru z dnia 25 maja 2017 r.	911.464,00	12.06.2017
2.	VAT 0205.2017 30.05.2017 r. 30.05.2017 r.	Nadzór inwestorski	10.000,00	12.06.2017
3.	VAT 0139/16/FVU 21.12.2016 r. 21.12.2016 r.	Ułożenie przepustu drogowego Ø 400 w m. Żerniki	3.700,00	23.12.2016
RAZEM:			925.164,00	

Wartość inwestycji zrealizowanej w 2017 roku w ramach II etapu wyniosła 921.464,00 zł. **W wyniku kontroli stwierdzono, że wartość drogi Iwonie-Żerniki nr 111272E powiększono o kwotę 3.700,00 zł wynikającą z faktury VAT nr 0139/16/FVU wystawionej w dniu 21 grudnia 2016 roku przez firmę MARKBUD Spółka z o.o. w Poddębicach za ułożenie przepustu drogowego Ø 400 w miejscowości Żerniki. Zapłaty za fakturę dokonano w dniu 23 grudnia 2016 roku (WB nr 234, rozdział 60016 § 6050), natomiast pół roku później wartość oddanej w 2017 roku drogi powiększono o kwotę wynikającą z ww. dowodu księgowego (PK nr 1173/1 z dnia 31 maja 2017 roku). Brak bieżącej ewidencji składników majątku trwałego poprzez zaniechanie ujmowania środków trwałych na koncie 011 bezpośrednio po ich nabyciu lub oddaniu do użytkowania świadczy o naruszeniu zasady bieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych, określonej w art.24 ust.5 ustawy o rachunkowości. Adekwatnie do postanowień art.16d ust.2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1888 ze zm.) - składniki majątku, o których mowa w art.16a-16c wspomnianej ustawy, należy wprowadzić do ewidencji środków trwałych (zgodnie z art.9 ust.1) najpóźniej w miesiącu przekazania ich do użytkowania.**

AKTA KONTROLI [A-9, s.172-181]: Kserokopia WT – „Zmiana wartości środka trwałego” nr 3/2017 z dnia 31 maja 2017 roku; faktura VAT nr 0139/16/FVU z dnia 21 grudnia 2016 roku wystawiona przez firmę MARKBUD Spółka z o.o. w Poddębicach za ułożenie przepustu drogowego Ø 400 w miejscowości Żerniki; faktura VAT nr RB 187 na kwotę 911.464,00 zł za przebudowę drogi gminnej wystawiona przez PBD S.A. Kalisz; faktura VAT nr 02.05.2017 z dnia 30 maja 2017 roku wystawiona przez Firmę Projektowo-Wykonawczą LINIA za nadzór inwestorski; protokół odbioru końcowego robót z dnia 26 maja 2017 roku; wydruk księgi głównej – obroty na kontach 011 i 080).

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. Zasady ewidencji składników majątkowych

Zasady ewidencji składników majątkowych określono w załączniku nr 2 polityki rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Gminy Zadzim, wprowadzonej w życie zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 180/VI/2013 z dnia 27 grudnia 2013 roku oraz instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy, obowiązującej od dnia 14 maja 2013 roku na mocy zarządzenia Wójta Gminy nr 132/VI/13.

W ww. przepisach wewnętrznych przyjęto, między innymi, wycenę aktywów i pasywów jednostki według zasad określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz w przepisach szczególnych wydanych na podstawie ustawy o finansach publicznych:

- na dzień bilansowy środki trwałe (z wyjątkiem gruntów, których się nie umarza) wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. Środki trwałe ewidencjonuje się w podziale na: [1] podstawowe środki trwałe na koncie 011 – ŚRODKI TRWAŁE, [2] pozostałe środki trwałe na koncie 013 - POZOSTAŁE ŚRODKI TRWAŁE. Wyceny środków trwałych dokonuje się według zasad określonych w ustawie o rachunkowości, z tym że środki trwałe stanowiące własność jednostki, otrzymane nieodpłatnie na podstawie decyzji właściwego organu, wycenia się według wartości określonej w decyzji. Bez względu na wartość nas koncie środków trwałych 011 ewidencjonuje się: grunty, budowle i budynki. Wartość środka trwałego może być zwiększona lub zmniejszona w wyniku zarządzanej aktualizacji wyceny. Zwiększenie wartości początkowej środków trwałych może nastąpić o równowartość kosztów inwestycji związanych z ich ulepszeniem. Zwiększenie wartości środków trwałych następuje pod datą przyjęcia do użytkowania z inwestycji, datą zakupu lub datą decyzji. Ujawnione nadwyżki ewidencjonuje się pod datą ich zinwentaryzowania. Umorzenie środków trwałych (z wyjątkiem gruntów) - według stawek amortyzacyjnych wynikających z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1888 ze zm.) – zapisywane jest w księdze głównej na koniec roku budżetowego. **Ewidencja środków trwałych stanowiących własność Gminy Zadzim – począwszy od 2012 roku - prowadzona jest komputerowo w programie ŚRODKI TRWAŁE. W obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości nie wykazano tego programu. Stosownie do wymogów wynikających z art.10 ust.1 i 2 ustawy o rachunkowości jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące: [1] określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych; [2] metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego; [3] sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: a) zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, b) wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu**

ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych, c) opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji; [4] systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów. Kierownik jednostki powinien ustalić w formie pisemnej i aktualizować dokumentację, o której mowa wyżej;

- pozostałe środki trwałe, których cena nabycia wynosi co najmniej 200,00 zł i nie przekracza 3.500,00 zł – ewidencjonowane są wartościowo i ilościowo. Umarza się je jednorazowo w miesiącu przyjęcia do użytkowania. Przedmioty o wartości poniżej 200,00 zł o okresie użytkowania dłuższym niż rok podlegają ewidencji ilościowej. Jednorazowo przez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do użytkowania umarza się bez względu na wartość: książki i inne zbiory biblioteczne, środki dydaktyczne, odzież i umundurowanie, meble i dywany, inwentarz żywy. Pozostałe środki trwałe (wyposażenie) o małej wartości użytkowej, których jednostkowa wartość nie przekracza 500,00 zł nie podlegają ewidencji, odpisuje się je w koszty w momencie zakupu i wydania do użytkowania bez ujmowania na koniec 013 i 072;
- wartości niematerialne i prawne o wartości nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie przyjmuje się do ewidencji według wartości księgowej na dzień nabycia. Wartość rynkowa określana jest na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia. Odpisów na koncie 020 – „Wartości niematerialne i prawne” dokonuje się według stawki 50%.

Niezależnie od ewidencji środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w wersji elektronicznej, kontrolowana jednostka ewidencjonuje je również w księgach inwentarzowych prowadzonych ręcznie. Prowadzenie ewidencji księgowej środków trwałych na koncie 011, pozostałych środków trwałych na koncie 013 oraz wartości niematerialnych i prawnych na koncie 020 przypisano do zakresu obowiązków Pani ZDZISŁAWY STEC – Kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego. W wyniku kontroli stwierdzono, że ewidencja księgowa majątku Gminy Zadzim prowadzona była wyłącznie syntetycznie dla kont zespołu 0 – „Majątek trwały”, w postaci komputerowych baz danych (dziennik i księga główna: konta 011, 013, 020, 071)⁸⁷. Wykaz kont syntetycznych oraz zasady funkcjonowania

⁸⁷ Do prowadzenia ksiąg rachunkowych wykorzystywany był program komputerowy „BUDŻET”, który służy do księgowania operacji gospodarczych na kontach – zarówno dochodów jak i wydatków oraz kosztów – w jednostce budżetowej oraz w budżecie Gminy.

zostały wskazane i opisane w zakładowym planie kont, w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – „Majątek trwały”, który zawierał konta:

011	Środki trwałe
013	Pozostałe środki trwałe
014	Zbiory biblioteczne
015	Mienie zlikwidowanych jednostek
020	Wartości niematerialne i prawne
030	Długoterminowe aktywa finansowe
071	Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych
072	Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych
073	Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe
080	Środki trwałe w budowie (Inwestycje)

Skarbnik Gminy – Pani Jolanta Kubis oświadczyła kontrolującemu, że rozpoczęła prace związane z zaprowadzeniem ewidencji szczegółowej do ww. kont.

Prowadzenie ksiąg inwentarzowych środków trwałych i pozostałych środków trwałych w użytkowaniu oraz księgozbiorów w Urzędzie Gminy i podległych jednostkach organizacyjnych; cechowanie środków trwałych i pozostałych środków trwałych w Urzędzie; pełnienie nadzoru nad rocznymi i okresowymi inwentaryzacjami oraz rozliczanie inwentaryzacji składników majątkowych gminy przypisano do zakresu obowiązków Pani SYLWII HERMAN – inspektora w Referacie Finansowo-Podatkowym.

2. Ubezpieczenie majątku

Na podstawie przedłożonych do kontroli polis nr GB 041429 i GB 041425 Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych [TUW] Biuro Regionalne w Łodzi, Oddział w Sieradzu ustalono, że kontrolowana jednostka dokonała ubezpieczenia mienia gminnego w okresie od 1 stycznia 31 grudnia 2017 roku od: [1] ognia i innych zdarzeń losowych; [2] kradzieży z włamaniem i rabunku. Wymienione polisy stanowiły kontynuację umów zawartych przez Gminę Zadzim z ww. ubezpieczycielem w latach wcześniejszych. Łączna składka z ww. polis wyniosła 2.228,00 zł i powinna być uregulowana do dnia 31 stycznia 2017 roku.

Ponadto kontrolowana jednostka dokonała ubezpieczenia komunikacyjnego (OC i NNW) samochodów pożarniczych będących na wyposażeniu jednostek OSP funkcjonujących na terenie Gminy Zadzim.

Na podstawie wyciągów bankowych (WB nr 15/2017) kontrolujące ustaliły, że opłaty składek z tytułu zawartych przez Gminę polis ubezpieczeniowych, jednostka dokonała w wyznaczonym terminie, tj. w dniu 27 stycznia 2017 roku.

3. Ewidencja środków trwałych – konto 011, 013.

3.1. Urządzenia księgowe

Konto 011 – Środki trwałe

Obowiązująca w Urzędzie polityka rachunkowości określała konto 011 jako służące do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, które są umarzane stopniowo (z wyjątkiem gruntów) na podstawie aktualnego planu amortyzacji, według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zgodnie z ewidencją księgową konta 011 wartości wykazane jako bilans otwarcia i zamknięcia w 2016 roku wynosiły:

Bo 32.813.916,07 zł,
Bz 33.151.834,65 zł.

Księgi inwentarzowe środków trwałych (ewidencja analityczna) prowadzone były według następujących grup klasyfikacji środków trwałych, które na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawiały wartości:

- grupa 0 – grunty – 593.315,70 zł (Bo 594.719,40 zł),
- grupa 1 – budynki i lokale – 2.632.301,72 zł (Bo 2.632.301,72 zł),
- grupa 2 – obiekty inżynierii lądowej i wodnej – 29.082.763,71 zł
(Bo 28.899.688,71 zł),
- grupa 4 – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – 282.474,26 zł
(Bo 234.596,98 zł),
- grupa 5 – specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty – 30.963,70 zł
(Bo 30.963,70 zł),
- grupa 6 – urządzenia techniczne – 93.535,56 zł (Bo 76.285,56 zł),
- grupa 7 – środki transportu – 436.480,00 zł (Bo 345.360,00 zł),
- grupa 8 - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej nie
skwalifikowane – 0,00 zł (Bo 0,00 zł).

W celu sprawdzenia zgodności prowadzonej ewidencji analitycznej z obowiązującą klasyfikacją rodzajową środków trwałych, wybrano:

- [1] 14 pozycji zaewidencjonowanych kartotece majątkowej, przypisanych do grupy I – „budynki i lokale”;
- [2] 88 pozycji zaewidencjonowanych grupie II – obiekty inżynierii lądowej i wodnej
- [3] wszystkie środki trwałe zaewidencjonowane w grupie IV – „maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania” (50 pozycji).

W wyniku kontroli stwierdzono, że księga inwentarzowa środków trwałych prowadzona była w oparciu o klasyfikację rodzajową środków trwałych (KST), stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864).

Kontrolujące wnoszą uwagi do lakonicznych zapisów w księgach inwentarzowych oraz kartach środka trwałego, dotyczących charakterystyki wszystkich skontrolowanych środków trwałych zaewidencjonowanych w poszczególnych grupach, mianowicie:

- **GRUPA I - „Budynki i lokale”, na przykład w przypadku budynków zaewidencjonowanych pod numerem: 1/10/102/3, 1/10/103/9, 1/10/105/1, 1/10/122/5, 1/10/103/4, 1/10/107/11, 1/10/109/10 - jako ich charakterystykę wpisano jedynie: „garaż”, „apтека Zadzim”, „budynek biurowy”, „agronomówka Wierzchy”, „zlewnia mleka”, „nieruchomość zabudowana Grabina” lub „pałac Zadzim” - nie wskazując ich powierzchni, dokładnego adresu i numeru działki, na której zostały usytuowane;**
- **GRUPA II - „Obiekty inżynierii lądowej i wodnej”, przykładowo wpisywano: „wodociąg Marcinów” (nr inwentarzowy 2/21/210/59), „kanalizacja Zadzim (nr 2/21/211/74)”, „droga Annów” (nr 2/22/220/29), „kanał deszczowy Zadzim”, „droga Dąbrówka” (nr 2/22/220/18), „drogi gminne” (nr 2/22/220/7 i nr 2/22/220/7a), „oświetlenie uliczne” (nr 2/22/220/88), „boisko sportowe” (nr 2/29/290/79), „centrum Zygier” (nr 2/29/291/81), „rynek Zadzim” (nr 2/29/291/76), „siatka z bramą Iwonie” (nr 2/29/291/56), „utwardzony plac + droga” (nr 2/29/291/55) - nie wskazując zwięzłej charakterystyki środka trwałego, np. poszczególnych części składowych; danych technicznych charakteryzujących dany środek, itp.;**
- **GRUPA IV - „Maszyny, urządzenia i operaty ogólnego zastosowania” stwierdzono takie uchybienia jak: brak dostatecznej charakterystyki i parametrów środka trwałego, np.: wpisano „zestaw komputerowy” (nr inwentarzowy: 4/49/491/21, 4/49/491/24, 4/49/491/25, 4/49/491/26, 4/49/491/32, 4/49/491/33, 4/49/491/34, 4/49/491/36, 4/49/491/41, 4/49/491/5, 4/49/491/8, 4/49/491/9, 4/49/491/1, 4/49/491/7, 4/49/491/30, 4/49/491/4, 4/49/491/10, 4/49/491/11, 4/49/491/12, 4/49/491/13, 4/49/491/19, 4/49/491/20) - nie wskazując: jego nazwy, parametrów oraz nie specyfikując elementów wchodzących w skład danego zestawu komputerowego.**

AKTA KONTROLI [A-10, s. 182-194]: Wydruk pełnego bilansu kartoteki środków trwałych poddanych kontroli (konto 011 - grupa 1, grupa 2 i grupa 4).

Konto 013 – pozostałe środki trwałe w użytkowaniu

Zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości, konto 013 - „Pozostałe środki trwałe” służy do ewidencji stanu zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych, wydanych do użytkowania na potrzeby działalności podstawowej jednostki lub działalności lub działalności finansowo wyodrębnionej. Pozostałe środki trwałe obejmują środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości ustalonej w art. 16d ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Na stronie Wn konta 013 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu i wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w użytkowaniu. Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności: [1] środki trwałe przyjęte do użytkowania z zakupu lub inwestycji; [2] nadwyżki środków trwałych w użytkowaniu; [3] nieodpłatne otrzymanie środka trwałego. Natomiast po stronie Ma konta 013 księguje się: [1] wycofanie środków trwałych z użytkowania wskutek

likwidacji, zniszczenia lub zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania oraz zdjęcia z ewidencji syntetycznej; [2] ujawnione niedobory środków trwałych w używaniu.

Zgodnie z ewidencją księgową konta 013 wartości wykazane jako bilans otwarcia i bilans zamknięcia w 2016 roku wyniosły:

Bo	- 289.783,30 zł,
Zwiększenia	- 39.010,74 zł,
Zmniejszenia	- 17.737,32 zł,
Bz	- 311.056,72 zł.

Dla celów ewidencyjno-księgowych kontrolowana jednostka ustaliła następującą klasyfikację oznakowania pozostałych środków trwałych w użytkowaniu w Urzędzie Gminy: I/1 – aparaty fotograficzne, kamery, I/2 – radia, radia CB, I/3 – telewizory, magnetowidy, I/4 – drukarki, faksy, kserokopiarki, I/5 – telefony, dyktafony, I/6 – UPS, I/7 – zestawy nagłaśniające, mikrofony, I/8 – tablice informacyjne, II/1 – biurka, II/2 – krzesła, II/3 – fotele, II/4 – szafy, segmenty, kontenery, II/5 – stoły, stoliki, ławy, II/6 – regały, III/1 – kalkulatory, III/2 – maszyny do pisania, liczenia, III/3 – wentylatory, wieszaki, III/4 – odkurzacze, III/5 – lampy, IV/1 – wyposażenie warsztatu, V/1 – lodówki, V/2 – zmywarki, pralki, V/3 – zlewozmywaki, V/4 – sprzęt AGD, VI/1 – lustra, VI/2 – wyposażenie łazienek, VII/1 – wyposażenie kasy, VII/2 – apteczki, ciśnieniomierze, VII/3 – gaśnice, VIII/1 – garaże.

Ewidencja pozostałych środków trwałych prowadzona jest od 2012 roku komputerowo i ręcznie w księdze inwentarzowej.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zarejestrowano 542 sztuk pozostałych środków trwałych o łącznej wartości 311.056,72 zł.

Pozostałe środki trwałe w użytkowaniu (wyposażenie) wycenia się według cen zakupu brutto, tj. łącznie z podatkiem VAT. Pozostałe środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości stanowiącej dolną granicę środka trwałego umarza się w pełnej wartości poprzez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania. Ustalono dolną granicę wartości pozostałych środków trwałych podlegających ewidencji ilościowo-wartościowej na poziomie 10% wartości środków trwałych określonych odrębnymi przepisami. Ewidencją ilościowo-wartościową kontrolowana jednostka obejmuje - bez względu na ich wartość – składniki majątkowe zaliczone do pozostałych środków trwałych obejmujące wyposażenie biur, jak: [1] meble biurowe (szafy, biurka, krzesła itp.), [2] komputery, maszyny liczące i piszące, itp. Dla pozostałych środków trwałych – nie wymienionych wyżej (z wyjątkiem drobnych jak: dziurkacze, nożyczki, zszywacze, itp.) – prowadzona jest ewidencja ilościowa.

Na rachunkach, na podstawie których dokonano zakupu pozostałych środków trwałych (wyposażenia), wskazywano dokładnie komu przekazano środek do użytku oraz zamieszczano klauzulę o treści: „wpisano do ewidencji ilościowej pokój nr ... poz. nr ... data... i podpis ... lub ujęto w ewidencji ilościowej pokój nr ... poz. nr ... data... i podpis ...” oraz wskazywano imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej.

3.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2016 rok

Zwiększenia i zmniejszenia ogółem w poszczególnych grupach środków trwałych -

obroty na koncie 011 i koncie 013 - obrazuje poniżej zamieszczona tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2016 r. (zł)	Zwiększenia (zł)	Zmniejszenia (zł)	Stan na 31.12.2016 r. (zł)
1	Grunty grypa O	594.719,40	0,00	1.403,70	593.315,70
2	Budynki i lokale grupa I	2.632.301,72	0,00	0,00	2.632.301,72
3	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej grypa II"	28.899.688,71	183.075,00	0,00	29.082.763,71
4	Kotły i maszyny energetyczne grypa III	0,00	0,00	0,00	0,00
5	Maszyny, urządzenia techniczne grypa IV	234.596,98	54.479,64	6.602,36	282.474,26
6	Maszyny, urządzenia i aparaty techniczne grypa V	30.963,70	0,00	0,00	30.963,70
7	Urządzenia techniczne grypa VI	76.285,56	17.250,00	0,00	93.535,56
8	Środki transportu grypa VII	345.360,00	123.020,00	31.900,00	436.480,00
9	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfiko- wane grypa VIII	0,00	0,00	0,00	0,00
10	Inwentarz żywy grypa IX	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem konto 011:		32.813.916,07	377.824,64	39.906,06	33.151.834,65

Największe zwiększenie środków trwałych w 2016 roku nastąpiło w grupach II i VII, odpowiednio o: 183.075,00 zł i 123.020,00 zł.

Kontroli poddano dokumentację stanowiącą podstawę zwiększenia i zmniejszenia wartości środków trwałych w 2016 roku. Kontrolą objęto 100% środków trwałych zaewidencjonowanych w 2016 roku o łącznej wartości 377.824,64 zł oraz zmniejszenia środków trwałych w grupach 0, IV i VII o łącznej wartości 39.909,06 zł oraz na koncie 011. Ponadto wyrzykowej kontroli poddano środki trwałe zakupione w I kwartale 2017 roku.

Zwiększenia

Lp.	Nazwa ŚT	Numer inwentar- zowy	Wartość (zł) i data przyjęcia na stan ŚT	Podstawa wyceny wartości początkowej	Numer OT (PT)
1.	Samochód MERCEDES SPRINTER	7/74/742/10	28.290,00 30.08.2016	Faktura VAT 1/08/2016 z dnia 30.08.2016 r.	OT 1/2016 30.08.2016
2.	Pompa głębinowa GCA.2.05.2.2110.4	6/65/654/14	8.920,00 18.11.2016	Faktura VAT nr FVS883/2016 z dnia 18.11.2016 r.	OT 4/2016 18.11.201 6
3.	Pompa głębinowa GCA.2.05.2.2110.4	6/65/654/13	8.330,00 18.11.2016	Faktura VAT nr FVS883/2016 z dnia 18.11.2016 r.	OT 3/2016 18.11.201 6
4.	Zestaw inkasencki Nautiz X4	4/49/491/46	10.267,41 25.11.2016	Faktura VAT nr 14/11/2016 z dnia 28.11.2016 r.	OT 6/2016 25.11.2016
5.	Zestaw inkasencki Nautiz X4	4/49/491/47	10.267,41 25.11.2016	Faktura VAT nr 14/11/2016 z dnia 28.11.2016 r.	OT 7/2016 25.11.2016

6.	Zestaw inkasencki Nautiz X4	4/49/491/48	10.267,41 25.11.2016	Faktura VAT nr 14/11/2016 z dnia 28.11.2016 r.	OT 8/2016 25.11.2016
7.	Zestaw inkasencki Nautiz X4	4/49/491/49	10.267,41 25.11.2016	Faktura VAT nr 14/11/2016 z dnia 28.11.2016 r.	OT 9/2016 25.11.2016
8.	Sprężarka tłokowa LF2-10 S.90TM	4/44/444/46	7.410,00 29.07.2016	Faktura 1116083996 z dnia 6.12.2016 r.	OT 5/2016 6.12.2016
9.	Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki	2/22/220/87	150.000,00 13.10.2016	Faktura 0107/16/FVU z dnia 11.10.2016 r. oraz protokół odbioru robót z 11.10.2016 r.	OT 2/2016 12.10.2016
10.	Przebudowa drogi gminnej 111272E Iwonie-Żerniki	2/22/220/87	3.075,00 9.12.2016	Faktura VAT bez numeru z dnia 1.12.2016 r.	OT 2 ^a /2016 9.12.2016
11.	Samochód ciężarowy RENAULT MIDLUM VIN: VF644AEA000005123	7/74/742/11	49.200,00 28.12.2016	Faktura nr 8/12/2016 z dnia 28.12.2016 r.	OT 10/2016 28.12.2016
12.	Samochód osobowy marki PEUGEOT rok produkcji 2003	7/74/741/12	45.530,00 30.12.2016	Protokół przekazania nieodpłatnego PT-3/2016 z 30.12.2016 r. przez Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Łodzi	OT 11/2016 30.12.2016
13.	Sprężarka bezolejowa typ LFX 1,5-7MED50TM230/1/50C E	4/44/444/50	6.000,00 31.12.2016	Faktura 1116088619 z dnia 30.12.2016 r.	OT 12/2016 31.12.2016
14.	Dobudowa linii oświetlenia ulicznego w m. Chodaki	2/22/220/88	30.000,00 31.12.2016	Faktura VAT 124/2016 z dnia 28.12.2016 r. oraz protokół odbioru robót z dnia 28.12.2016 r.	OT 13/2016 31.12.2016
RAZEM:			369.474,64		

W wyniku kontroli stwierdzono, że jednostka dokonała w 2017 roku zakupu nowego lekkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Małyniu, gm. Zadzim za kwotę 180.000,00 zł. **Zakupiony pojazd został wprowadzony na stan środków trwałych na podstawie OT nr 2/2017 z dnia 17 lutego 2017 roku i zarejestrowany został pod numerem 7/74/743/13. Wartość środka trwałego określono na kwotę 180.000,01 zł. Do wartości pojazdu nie doliczono opłat związanych z rejestracją samochodu w kwocie 185,50 zł, którą uiszczono w dniu 17 lutego 2017 roku. Powyższą kwotę zaksięgowano jako wydatek bieżący, pokryty ze środków zgromadzonych w dziale 754 rozdział 75412 § 4300. Zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 128 ze zm.), dokumentem stwierdzającym dopuszczenie do ruchu pojazdu samochodowego jest dowód rejestracyjny, a zatem w przypadku nowych pojazdów samochodowych przyjęcie do użytkowania jest ściśle związane z rejestracją pojazdu, a zatem wartość początkowa nabytego pojazdu winna być powiększona o opłaty rejestracyjne.**

Zmniejszenia

W wyniku kontroli stwierdzono, że komisja likwidacyjna w składzie: Pani Barbara Matyjasik - przewodnicząca, Pani Żaneta Kujawa - członek oraz Pan Sławomir Wawrzyniak - członek, w obecności osób materialnie odpowiedzialnych: Pana Marcina Żołnierkiewicza i (...) ⁸⁸, dokonała w dniu 15 grudnia 2016 roku oględzin niżej wymienionych środków trwałych - stwierdzając, że z uwagi na zużycie nadają się jedynie do likwidacji przez przekazanie na złom lub do utylizacji (poz. 4-7):

Lp.	Nazwa środka	Numer inwentarzo- wy	Ilość (szt.)	Cena (zł)	Wartość odpisu (zł)	Sposób fizycznej likwidacji
1.	Samochód ciężarowy STAR A 200 EPD H619	7/74/742/4	1	12.200,00	12.200,00	Przekazanie na złom - demontaż pojazdu
2.	Samochód ciężarowy STAR A 200 EPD J046	7/74/742/5	1	18.000,00	18.000,00	Przekazanie na złom - demontaż pojazdu
3.	Samochód dostawczy LUBLIN (Żuk) SAG 7016	7/74/742/2	1	1.700,00	1.700,00	Przekazanie na złom - demontaż pojazdu
4.	Komputer PC	4/49/491/22	1	Element zestawu	3.590,00	Przekazanie do utylizacji
5.	Komputer PC	4/49/491/37		Element zestawu	1.856,56	Przekazanie do utylizacji
6.	Monitor SAMSUNG 15" HA15HMYA056802	4/491/17	1	Element zestawu	680,00	Przekazanie do utylizacji
7.	Monitor LG CRT 411NTR1B226	4/19/491/28	1	Element zestawu	475,80	Przekazanie do utylizacji
8.	Działka we wsi Zyгры	0/01/010/32	1	1.403,70	1.403,70	Sprzedaż na rzecz OSP Zyгры
RAZEM:					39.906,06	

Starosta Poddębicki decyzjami oznaczonymi numerami: WK5410/10829.2016, WK5410/10832.2016 i WK5410/10834.2016 wydanymi w dniu 22 grudnia 2016 roku wyrejestrował pojazdy wymienione pod poz.1-3 ww. zestawienia, w związku z przekazaniem ich na stację demontażu w dniu 16 grudnia 2016 roku.

Ponadto ta sama komisja likwidacyjna w dniu 29 grudnia 2016 roku dokonała przeglądu i oceny wyposażenia wycofanego z użytkowania i przeznaczonego do likwidacji. W czasie tych czynności uznała za wyeksploatowany (zużyty) sprzęt o łącznej wartości 17.737,32 zł (fotele, krzesła, regały, telefony komórkowe, itp.). Elementy drewniane zostały spalone, natomiast pozostałe - wywieziono do Punktu Selekttywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych lub utylizacji, o czym świadczą

⁸⁸ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

potwierdzenia dokonane przez firmy odbierające, tj.: Firmę Handlowo-Usługową PILMET z Sieradza, czy Firmę Handlowo-Usługową DEREWENDA z Piotrkowa Trybunalskiego.

Ustalenia kontroli:

W wyniku kontroli stwierdzono, co następuje:

- Podstawę udokumentowania obrotów na koncie 011 stanowiły: [1] protokół przyjęcia środka trwałego [OT] – po nabyciu nieruchomości lub po zakończeniu procesu inwestycyjnego. Przyjęcie na stan środka trwałego po zrealizowaniu dostawy dokonywane było na podstawie faktury lub polecenia księgowania; [2] protokół przekazania-przyjęcia środka trwałego [PT]; [3] dokument [LT] w przypadku likwidacji środka trwałego, wystawiany po komisyjnym stwierdzeniu zużycia lub zniszczenia środka trwałego. Dokument LT wystawiano również w przypadku sprzedaży środka trwałego, załączając do niego dokument potwierdzający tę transakcję, np. akt notarialny; [4] dokument [WZ] – zmiana wartości środka trwałego.
- Na dowodach OT, PT, LT i WZ podpisy składali: Wójt Gminy Zadzim – Pan Krzysztof Woźniak i Skarbnik – Pani Jolanta Kubis jako osoby przejmujące dany środek trwały oraz Skarbnik Gminy i Kierownik Referatu Finansowo-Podatkowego Pani Zdzisława Stec jako osoby potwierdzające ujęcie środka trwałego w księgowości analitycznej i syntetycznej. Na protokołach ww. stwierdzono brak podpisu osoby sporządzającej je i ewidencjonującej środek trwały w księgach inwentarzowych, tj. inspektor Pani Sylwii Herman.
- Przychody środków trwałych pochodzących z inwestycji lub zakupu - wprowadzono do ewidencji księgowej oraz do ksiąg inwentarzowych na bieżąco, tj. bezpośrednio po ich nabyciu lub oddaniu do użytkowania, **z wyjątkiem jednego przypadku opisanego wcześniej przy omawianiu zagadnienia dotyczącego prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi gminnej Iwonie-Żerniki”.**
- **Stwierdzono różnicę w wysokości 7.410,00 zł między wartością środków trwałych wynikającą z ksiąg inwentarzowych 33.151.834,65 zł a wartością salda występującego na dzień 31 grudnia 2016 roku po stronie Wn konta 011 – w wysokości 33.144.424,65 zł. W wyniku kontroli ustalono, że różnica w kwocie 7.410,00 zł (patrz poz.8 tabeli nr 1) wynikała z wartości netto zakupionej w dniu 6 grudnia 2016 roku sprężarki tłokowej LF-2-10S.90TM, którą zaewidencjonowano w księgach inwentarzowych (analityce) jako środek trwały nadając jej nr inwentarzowy 4/44/441/45 (OT nr 6/16 z dnia 6 grudnia 2016 roku), natomiast w dniu 12 grudnia 2016 roku w księgach rachunkowych (syntetyce) zaksięgowano na koncie 080 jako otwartą inwestycję (poz. dziennika nr 2884). Jednostka nie przekięgowała natomiast ww. środka trwałego z konta 080 na konto 011. Przekięgowania dokonano w trakcie kontroli, tj. na podstawie PK nr 1858 z dnia 25 sierpnia 2017 roku przekięgowano zakupioną w grudniu 2016 roku sprężarkę na środki trwałe, ewidencjonując operację na kontach: Wn 011 i Ma 080.**

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis dotyczące różnicy w kwocie 7.410,00 zł wynikającej z sald analitycznych i syntetycznych konta 011 stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.

- **W wyniku kontroli stwierdzono ponadto, że wartość środków trwałych wykazana w bilansie jednostki budżetowej sporządzonym na dzień 31 grudnia 2016 roku została zawyżona o kwotę 286.581,96 zł – wykazaną w poz. A.II.1.5 jako inne środki trwałe. Jako „inne środki trwałe” wpisano wartość wynikającą z salda konta 080 – „Środki trwałe w budowie (inwestycje)” w wysokości 286.581,96 zł, którą należało wykazać w poz. A.II.2 bilansu. Należy zauważyć, że na koniec 2016 roku w księgach rachunkowych po stronie Wn konta 080 – „Środki trwałe w budowie” wystąpiło saldo w wysokości 293.991,96 zł, natomiast w bilansie wykazano kwotę 286.581,96 zł. Różnica w kwocie 7.410,00 zł wynikała z nieprzeksięgowania środka trwałego na konto 011, o czym była mowa wyżej.**

AKTA KONTROLI [A-11, s.195-201]: Wydruk księgi inwentarzowej (grupa 4); polecenie księgowania PK 1858 z dnia 25 sierpnia 2017 roku; kserokopia bilansu jednostki budżetowej sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku; zestawienie zbiorcze obrotów i sald na koniec 2016 roku.

- **Jak wskazano we wcześniejszej części protokołu kontroli (rozdział VII pkt 2 – Dochody majątkowe), kontrolowana jednostka podczas wprowadzenia zmniejszeń środków trwałych – w związku ze sprzedażą działki o nr 187/2 na rzecz OSP w Zygrach pomyłkowo zdjęła ze stanu grunt o numerze inwentarzowym 0/01/010/32 o wartości 1.403,70 zł (LT nr 14/2016 z dnia 2 marca 2016 roku), zamiast gruntu zaewidencjonowanego pod numerem 0/03/032/61 o wartości początkowej 2.797,00 zł. Sprostowania powyższych zapisów w księgach inwentarzowych dokonano poprzez wystawienie: [1] LT nr 4/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – likwidacja gruntu 0/03/032/61 na kwotę 2.797,00 zł oraz [2] OT nr 5/2017 z dnia 31 lipca 2017 roku – przyjęcie gruntu OSP Zygry o wartości 1.403,70 zł. W księgach rachunkowych jednostki korekty dokonano również pod datą 31 lipca 2017 roku (polecenie PK nr 1703) – *patrz AKTA KONTROLI [A-2, s.53-58].***

Opisane nieprawidłowości świadczą o: [1] nieprzeprowadzeniu przez kontrolowaną jednostkę na koniec 2016 roku inwentaryzacji metodą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości gruntów oraz środków trwałych w budowie; [2] niezgadnieniu sald wynikających z kont syntetycznych z saldami kont analitycznych. Zgodnie z art. 16 ust.1 ustawy o rachunkowości, konta ksiąg pomocniczych zawierają zapisy będące uszczegółowieniem i uzupełnieniem zapisów kont księgi głównej. Prowadzi się je w ujęciu systematycznym jako wyodrębniony system ksiąg, kartotek (zbiorów kont), komputerowych zbiorów danych, uzgodniony z saldami i zapisami na kontach księgi głównej; [3] niedostatecznym działaniu procedur kontroli zarządczej, określonych przez kierownika jednostki.

Skarbnik Gminy Pani Jolanta Kubis oświadczyła, iż począwszy od dnia 1 września 2017 roku dokona w księgach rachunkowych podziału konta syntetycznego 011 – Środki trwałe oraz konta 071 –Umorzenie środków

trwałych, zgodnie z klasyfikacją środków trwałych, co znacznie ułatwi pracownikom uzgadnianie sald.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 sierpnia 2017 roku na okoliczność podziału konta 011 stanowi załącznik nr 29 protokołu kontroli.

3.3. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2016 rok

Konto 071

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.

Zgodnie z ewidencją księgową saldo Ma konta 071 – umorzenie środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych za 2016 rok przedstawiało się następująco:

- B.O. na dzień 1 stycznia 2016 roku – 11.624.603,35 zł,
- B.Z. na dzień 31 grudnia 2016 roku – 12.880.131,43 zł.

Odpisów amortyzacyjnych środków trwałych dokonywano w systemie komputerowym, oddzielnie dla poszczególnych grup środków trwałych.

Umorzenia środków trwałych i pozostałych środków trwałych
na dzień 31 grudnia 2016 roku

Grupa	Umorzenia na 01.01.2016 r. (zł)	Umorzenia od nowotrzymanych środków trwałych (zł)	Naliczenie za 2016 rok (zł)	Zmniejszenia (zł)	Stan umorzeń narastająco na dzień 31.12.2016	Wartość netto środków trwałych na 31.12.2016 (zł)
Konto 011 - Środki trwałe						
O	0	0	0	0	0	593.315,70
I	671.866,60	0	64.939,53	0	736.806,13	1.895.495,59
II	10.368.417,85	1.125,00	1.158.287,17	0	11.527.830,02	17.554.933,69
III	0	0	0	0	0	0
IV	231.406,98	1.796,76	0	6.602,36	226.601,38	55.872,88
V	3.927,34	0	4.691,13	0	8.618,47	22.345,23
VI	21.974,56	143,75	5.431,10	0	27.549,41	65.986,15
VII	327.010,02	47.416,00	10.200,00	31.900,00	352.726,02	83.753,98
VIII	0	0	0	0	0	0
IX	0	0	0	0	0	0
Razem konto 011:	11.624.603,35	50.481,51	1.243.548,93	38.502,36	12.880.131,43	20.271.703,22
Konto 013 - Pozostałe wyposażenie						
013	289.783,30	39.010,74		17.737,32	311.056,72	0
OGÓŁEM	11.914.386,65	89.492,25	1.243.548,93	56.239,68	13.191.188,15	20.271.703,22

Kontroli poddano w sposób weryfikacyjny prawidłowość zastosowania stawek

amortyzacyjnych dla środków trwałych zaszeregowanych do III, IV i VI grupy rodzajowej. W wyniku kontroli stwierdzono, że: [1] do obliczania odpisów umorzeniowych stosowano prawidłowe stawki amortyzacyjne, zgodne z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych; [2] dokonano prawidłowego obliczenia umorzeń; [3] odpisy umorzeniowe w ujęciu analitycznym za 2016 rok zostały obliczone dla każdego środka trwałego i zostały przedstawione w tabelach amortyzacyjnych z uwzględnieniem podziału na poszczególne grupy środków trwałych; [4] na poszczególnych kartach analitycznych środków trwałych nanoszono wartość dotychczasowego umorzenia, stawki i kwoty amortyzacji.

Konto 072

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie księgowane jest w korespondencji z kontem 400.

Zgodnie z ewidencją księgową konta 072 umorzenie pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych w roku 2016 przedstawiało się w sposób następujący:

— B.O.- 1.01.2016 r. -	289.783,30 zł,
— Zwiększenia -	39.010,74 zł,
— Zmniejszenia -	17.737,32 zł,
— B.Z.- 31.12.2016 r. -	311.056,72 zł,
— Wartość netto pozostałych środków trwałych -	0,00 zł.

Na koncie 072 zaewidencjonowano umorzenie pozostałych środków trwałych, tj. składników majątku zaksięgowanych na koncie 013, dla których odpisy amortyzacyjne dokonywane są w 100% ich wartości w dniu przyjęcia do użytkowania poprzez jednorazowe spisanie całej wartości w koszty jednostki. Rzeczowe składniki majątkowe (pozostałe środki trwałe/wyposażenie) o małej wartości użytkowej, których jednostkowa wartość nie przekraczała 500,00 zł) odpisywano w koszty w momencie zakupu i wydania ich do użytkowania bez ujmowania na kontach 013 i 072.

3.4. Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych – konto 020. Prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych

---

Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej stanu wartości niematerialnych i prawnych. Wartość ujmuje się w cenie nabycia. Konto 020 obciąża się wartościami niematerialnymi i prawnymi nabytymi lub otrzymanymi nieodpłatnie, a uznaje z tytułu sprzedaży lub przekazania nieodpłatnego oraz z tytułu odpisania wartości niematerialnych i prawnych, do których prawa jednostki wygasły lub które stały się nieprzydatne. Na koncie 020 występują w szczególności nabywane do gospodarczego wykorzystania licencje na programy komputerowe. Wartości niematerialne i prawne nabyte z własnych środków wprowadza się do ewidencji w cenie nabycia, zaś otrzymane nieodpłatnie – na podstawie decyzji właściwego organu

w wartości określonej w tej decyzji, a otrzymane na podstawie darowizny – w wartości rynkowej na dzień nabycia. Wartość rynkowa określana jest według przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich stanu i stopnia zużycia. Wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej wyższej od wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym dla osób prawnych (z wyjątkiem związanych z pomocami dydaktycznymi) podlegają stopniowemu umorzeniu na podstawie aktualnego planu amortyzacji według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie. Natomiast wartości niematerialne i prawne o wartości początkowej nie przekraczającej kwoty 3.500,00 zł – umarżane powinny być jednorazowo w miesiącu przyjęcia do użytkowania.

Według ewidencji księgowej konta 020 wartość wykazana jako bilans otwarcia i zamknięcia w 2016 roku wynosiła:

Bo	- 100.771,55 zł,
Zwiększenie	- 7.169,50 zł,
Zmniejszenia	- 0,00 zł,
Bz	- 107.941,05 zł.

Na zwiększenie stanu wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 7.169,50 zł złożył się zakup następujących licencji i programów komputerowych:

- K SZOB – współpraca z PSION – 841,50 zł;
- MS OFFICE – 1.480,00 zł;
- program POŚREDNI – WODA – 1.176,00 zł;
- program WODA PSION – 3.672,00 zł.

Kontroli poddano prawidłowość stosowanych odpisów umorzeniowych dotyczących następujących licencji i programów zaewidencjonowanych na koncie 020, zakupionych w latach 2013-2016:

- licencja na użytkowanie oprogramowania GOMIG – odpady, GOMIG – moduł wymiarowy L-LIC-IB,0 o wartości brutto 4.305,00 zł, zakupiona na podstawie faktury VAT nr FV/A/2727/2013 z dnia 24 czerwca 2013 roku wystawionej przez firmę ARISCO Sp. z o.o. w Łodzi;
- rejestr VAT – licencja na użytkowanie programu o wartości 5.535,00 zł, zakupiona w dniu 17 grudnia 2015 roku na podstawie faktury VAT nr 128/12/2015 wystawionej przez Przedsiębiorstwo Usług Komputerowych CENTUR w Łodzi;
- licencja na użytkowanie programu WODA PSIO o wartości brutto 4.516,56 zł (netto 3.672,00 zł), zakupiona w dniu 25 listopada 2016 roku na podstawie faktury VAT nr 14/11/2016 wystawionej przez Przedsiębiorstwo Usług Komputerowych CENTUR w Łodzi.

W wyniku kontroli stwierdzono, że kontrolowana jednostka – mimo że ww. wartości niematerialne i prawne zostały nabyte za cenę przekraczającą kwotę 3.500,00 zł – ich umorzenie księgowano na koncie 072 w wysokości 100%, co było niezgodne z przepisami ustawy o podatku dochodowym dla osób prawnych. W związku z powyższym, w poz. A-I bilansu Urzędu Gminy sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku oraz 31 grudnia 2016 roku, kontrolowana jednostka wykazała nieprawidłową wartość wartości niematerialnych i prawnych, tj. 0,00 zł.

AKTA KONTROLI [A-12, s. 202-208]: Kserokopie faktur za zakup licencji i programów komputerowych: [1] nr FV/A/2727/2013 z dnia 24 czerwca 2013 roku wystawionej przez firmę ARISCO Sp. z o.o. w Łodzi na kwotę 4.305,00 zł; [2] nr 128/12/2015 wystawiona przez Przedsiębiorstwo Usług Komputerowych CENTUR w Łodzi na kwotę 5.535,00 zł; [3] nr 14/11/2016 wystawiona przez Przedsiębiorstwo Usług Komputerowych CENTUR w Łodzi na kwotę 4.516,56 zł; wydruk księgi inwentarzowej wartości niematerialnych i prawnych.

Należy zauważyć, że w sytuacji, gdy program komputerowy stanowi wartość niematerialną, należy wprowadzić go do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych najpóźniej w miesiącu przekazania programu komputerowego do używania. Amortyzacja programów komputerowych może rozpocząć się od następnego miesiąca. Amortyzacja programów komputerowych może być dokonywana wyłącznie metodą liniową przez okres nie krótszy niż 2 lata, w związku z czym roczna stawka amortyzacyjna nie może być wyższa niż 50%. Zgodnie z art. 16m ustawy o podatku dochodowym dla osób prawnych:

- z zastrzeżeniem ust. 2 i 3 oraz art. 16ł ust. 1-3, okres dokonywania odpisów amortyzacyjnych od wartości niematerialnych i prawnych nie może być krótszy niż: [1] od licencji (sublicencji) na programy komputerowe oraz od praw autorskich - 24 miesiące; [2] od licencji na wyświetlanie filmów oraz na emisję programów radiowych i telewizyjnych - 24 miesiące; [3] od poniesionych kosztów zakończonych prac rozwojowych - 12 miesięcy; [4] od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych - 60 miesięcy (ust. 1);
- jeżeli wynikający z umowy okres używania praw majątkowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2, jest krótszy od okresu ustalonego w tym przepisie, podatnicy mogą dokonywać odpisów amortyzacyjnych w okresie wynikającym z umowy (ust. 2);
- podatnicy ustalają stawki amortyzacyjne dla poszczególnych wartości niematerialnych i prawnych na cały okres amortyzacji przed rozpoczęciem dokonywania odpisów amortyzacyjnych (ust. 3).

W wyniku kontroli stwierdzono, że jednostka nie zaprowadziła podziału konta 020, który umożliwiłby należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych oraz podział według ich tytułów.

Podinspektor Sylwia Herman wyjaśniła kontrolującemu, że wszystkie wartości niematerialne i prawne – niezależnie od wartości początkowej – były umarzane jednorazowo w 100%. Począwszy od października br. stosowane będzie rozgraniczenie, w którym wartości powyżej kwoty 3.500,00 zł będą umarzane stopniowo, a poniżej ww. kwoty – jednorazowo w miesiącu ich nabycia.

Wyjaśnienie Pani Sylwii Herman złożone w dniu 4 października 2017 roku na okoliczność umarzania wartości niematerialnych i prawnych stanowi załącznik nr 30 protokołu kontroli.

W 2016 roku dokonano odpisów amortyzacyjnych wartości niematerialnych i prawnych na kwotę 7.169,50 zł:

- Bo na dzień 1 stycznia 2016 roku – 100.771,55 zł,
- Zwiększenia (obroty Wn) – 7.169,50 zł,
- Zmniejszenia (obroty Ma) – 0,00 zł,
- Bz na dzień 31 grudnia 2016 roku – 107.941,05 zł.

W księdze inwentarzowej „Wartości niematerialne i prawne” nie zsumowywano składników majątkowych w niej zaewidencjonowanych na koniec każdego roku sprawozdawczego w sposób trwały, zapobiegający usunięciu, wymazaniu, poprawieniu lub wyblaknięciu z upływem czasu. Stosownie do postanowień wynikających z art.12 ust.1 pkt 1 i 2 oraz ust.2 pkt 1 ustawy o rachunkowości, księgi rachunkowe otwiera się na dzień rozpoczęcia działalności, którym jest dzień pierwszego zdarzenia wywołującego skutki o charakterze majątkowym lub finansowym oraz na początek każdego następnego roku obrotowego - w ciągu 15 dni od dnia zaistnienia tych zdarzeń, natomiast zamyka się na dzień kończący rok obrotowy - nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia zaistnienia tych zdarzeń.

Ponadto kontrolujące wnoszą uwagi do lakonicznych zapisów w księdze inwentarzowej dotyczących charakterystyki poszczególnych wartości. Stwierdzono takie uchybienia jak: brak dostatecznej charakterystyki (nie wiadomo czy dokonano zakupu licencji czy programu); parametrów wartości i ich lokalizacji.

3.5. Ewidencja pozostałych składników majątkowych (materiały, finansowy majątek trwały)

Zgodnie z przyjętą polityką (zasadami rachunkowości), jednostka nie prowadzi gospodarki magazynowej. Zakupione materiały przekazywane są bezpośrednio do zużycia w działalności.

Finansowy majątek trwały został opisany we wcześniejszej części protokołu kontroli w rozdziale II.7 – „Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych”. Na dzień 31 grudnia 2015 i 2016 roku wartość akcji zaewidencjonowanych na koncie 030 wynosiła 0,00 zł, ponieważ kontrolowana jednostka ich nie posiada. Saldo początkowe konta 030 w 2017 roku było zgodne z kwotą wykazaną w poz. A.IV.1 bilansu jednostki budżetowej sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Testy dotyczące ewidencji środków trwałych stanowią załącznik nr 31 protokołu kontroli.

4. Inwentaryzacja

4.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

W okresie objętym kontrolą zasady i terminy przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych w Urzędzie Gminy w Zadzimiu zostały uregulowane w instrukcji inwentaryzacyjnej wprowadzonej w życie zarządzeniem Wójta Gminy nr 132/VI/13 z dnia 14 maja 2013 roku w sprawie instrukcji gospodarowania majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Zadzimiu.

W rozdziale IV załącznika nr 1 do ww. zarządzenia przedstawiono składniki majątku i metody dokonywania ich inwentaryzacji oraz określono terminy i częstotliwość. Ustalono w instrukcji inwentaryzacyjnej terminy przeprowadzania inwentaryzacji odpowiadają zapisom zawartym w art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Pełnienie nadzoru nad rocznymi i okresowymi inwentaryzacjami majątku Gminy; prowadzenie ewidencji środków trwałych i pozostałych środków trwałych w używaniu oraz księgozbiorów w Urzędzie i podległych jednostkach organizacyjnych i odcinanie; sporządzanie rozliczeń inwentaryzacji składników majątkowych – przypisano do zakresu obowiązków inspektora ds. płać Pani SYLWII HERMAN.

a. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolą objęto przygotowanie, przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji, przeprowadzonej w 2016 roku, stwierdzając co następuje:

- Wójt Gminy Zadzim zarządzeniem nr 61/2016 z dnia 15 grudnia 2016 roku zarządził przeprowadzenie pełnej rocznej inwentaryzacji mającej za zadanie spisanie składników majątkowych w Urzędzie Gminy w Zadzimiu według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku.
- Inwentaryzacja aktywów i pasywów obejmowała następujące składniki majątkowe w określony poniżej sposób:
  - spisem z natury należało objąć: środki trwałe, pozostałe środki trwałe, aktywa pieniężne i papiery (weksle, czek, druki ścisłego zarachowania);
  - w drodze potwierdzenia sald: należności (z wyjątkiem tytułów publicznoprawnych, należności wątpliwych lub spornych, należności od pracowników, wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych), zobowiązania, pożyczki i kredyty (w drodze otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego stanu w księgach rachunkowych);
  - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z obowiązującymi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników: grunty, drogi, obiekty inżynierii lądowej i wodnej.
- Inwentaryzację należało zakończyć nie później niż do dnia 15 stycznia 2016 roku.
- W celu zinwentaryzowania składników majątkowych w drodze spisu z natury, Wójt Gminy – tym samym zarządzeniem – powołał trzyosobowy zespół spisowy, któremu przewodniczyła Pani Bożena Karasińska. Natomiast pracowników Referatu Finansowo-Podatkowego zobowiązano do przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald oraz drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z obowiązującymi dokumentami i weryfikacji wartości składników. **Stwierdzono, że przewodnicząca zespołu spisowego Pani Bożena Karasińska była jednocześnie członkiem komisji inwentaryzacyjnej, powołanej zarządzeniem Wójta Gminy Zadzim nr 179/VI/2013 z dnia 27 grudnia 2013 roku w sprawie przeprowadzania inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Gminy w Zadzimiu.**

- Zadaniem zespołu spisowego było dokonanie - na oddzielnych arkuszach - spisu z natury: środków trwałych, pozostałych środków trwałych, materiałów, druków ścisłego zarachowania (w kasie) oraz zużytych i popsutych środków nie nadających się do dalszej eksploatacji.

Kontrolujący nie wnoszą uwag do sposobu przeprowadzenia spisu z natury, który polegał na ustaleniu rzeczywistej ich ilości i wpisaniu do arkusza spisu z natury. Dane do arkuszy spisowych wpisywano długopisem. Nie stwierdzono przypadków dokonywania na nich zamazywań i przeróbek. Błędne zapisy usuwano zgodnie z art.22 ust.3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, poprzez skreślenie błędnej treści i wpisanie właściwych danych, z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażeń lub liczb, wpisanie treści poprawnej oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej. W arkuszach spisowych poza stanem rzeczywistym inwentaryzowanych składników majątku wskazywano: nazwę jednostki, datę sporządzenia spisu z natury, numer arkusza, ilość stwierdzoną w wyniku pomiaru (liczenia, ważenia), podpisy osób dokonujących spisu, imię i nazwisko osoby materialnie odpowiedzialnej za stan składnika oraz jej podpis złożony na dowód nie zgłoszenia zastrzeżeń do zespołu spisowego. Arkusze spisu z natury sporządzano w dwóch egzemplarzach. Oryginał przekazano Skarbnikowi Gminy, a kopię - osobie materialnie odpowiedzialnej.

- Na podstawie przedłożonej do kontroli dokumentacji (arkusze spisu, rozliczenia, protokoły inwentaryzacyjne, zestawienia obrotów i sald) stwierdzono, co następuje:

Metodą spisu z natury przeprowadzono inwentaryzację: środków trwałych, pozostałych środków trwałych, księgozbioru oraz środków pieniężnych i innych wartości w kasie Urzędu Gminy. **W sprawozdaniu z przebiegu spisu z natury sporządzonym w dniu 13 stycznia 2017 roku, przewodnicząca zespołu spisowego Pani Bożena Karasińska wskazała, że spisem z natury objęto również wartości niematerialne i prawne, które zgodnie z protokołem z dnia 25 stycznia 2017 roku zostały zinwentaryzowane drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z obowiązującymi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.**

Kontrolujące ustaliły, że przed przystąpieniem do spisu z natury osoby materialnie odpowiedzialne złożyły oświadczenia, że wszystkie dowody rachunkowe przychodowe i rozchodowe, zostały wystawione i przekazane do księgowości jednostki oraz zostały ujęte w dokumentacji ewidencyjnej (księgach rachunkowych).

Zespoły spisowe dokonały spisu z natury w dniach 2-12 stycznia 2017 roku według stanu na dzień 31 stycznia 2016 roku, w tym również kontrolę kasy, którą przeprowadzono w dniu 2 stycznia 2017 roku – z uwagi na fakt, że dzień 31 grudnia przypadał w sobotę.

Dokonując spisu stanu faktycznego miału znajdującego się w kotłowni Urzędu Gminy w Zadziemiu usypano przymę o kształcie prostopadłościanu o wymiarach: wysokość 1,5 m; podstawa o bokach 5 m x 2 m. Do wyliczenia wartości miału (2.468,50 zł) zastosowano wzór: $V = \frac{1}{2} \times (a \times b \times c) = \frac{1}{2} \times (5 \times 2 \times 1,5) = 7,5$ tony.

Wyniki spisu odzwierciedlone zostały na arkuszach spisowych oznaczonych numerami od 196 do 261 (łącznie 642 pozycje).

Pod ostatnią pozycją na arkuszach spisowych znajdowała się klauzula „Spis zakończono na poz. ...”. Spisu z natury dokonano na arkuszach spisowych ponumerowanych zgodnie z książką druków ścisłego zarachowania. Arkusze były zaparafowane i stanowiły druki ścisłego zarachowania. Stwierdzono, że zostały wypełnione prawidłowo - zawierały daty i godziny spisu, były podpisane przez osoby dokonujące spisu i osoby materialnie odpowiedzialne.

Na zakończenie spisu osoby odpowiedzialne materialnie złożyły oświadczenia dotyczące nieroszczenia pretensji oraz niewnoszenia uwag do komisji inwentaryzacyjnej w zakresie ilości i jakości zinwentaryzowanych składników majątkowych.

Po dokonaniu wyceny zinwentaryzowanych składników majątkowych sporządzono rozliczenie ilościowo-wartościowe wyników inwentaryzacji. Wyceny zinwentaryzowanych składników majątku dokonała Pani Sylwia Herman. Różnic inwentaryzacyjnych nie stwierdzono. Sprawozdanie końcowe komisji inwentaryzacyjnej zatwierdził w dniu 10 lutego 2017 roku Wójt Gminy – Pan Krzysztof Woźniak oraz zaakceptowała pod względem finansowym Skarbnik Gminy – Pani Jolanta Kubis.

Rozliczenie wyników inwentaryzacji przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Ustalony stan według	
		ewidencji księgowej (zł)	inwentaryzacji (zł)
1.	Środki trwałe (konto 011), w tym:	33.151.834,65	33.151.834,65
	- wartość wynikająca z weryfikacji	27.084.170,81	27.084.170,81
	- wartość wynikająca ze spisu z natury	6.067.663,84	6.067.663,84
2.	Pozostałe środki trwałe (konto 013)	311.056,72	311.056,72
3.	Księgozbiór (konto 014)	8.294,03	8.294,03
4.	Wartości niematerialne i prawne (konto 020)	107.941,05	107.941,05

- **W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2016 roku jednostka nie przeprowadziła inwentaryzacji: [1] metodą potwierdzenia sald, jak również [2] drogą porównania danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników. Kontrolującym nie przedłożono dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji, między innymi: gruntów, inwestycji otwartych (saldo konta 080 - „inwestycje - środki trwałe w budowie”), należności spornych i wątpliwych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, należności i zobowiązań publicznoprawnych oraz rozrachunków z pracownikami.**

Zaniechanie przeprowadzenia inwentaryzacji składników majątkowych tą metodą naruszało przepisy art.26 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Należy zauważyć, że weryfikacja sald jest to metoda polegająca na porównaniu zapisów w księgach rachunkowych z odpowiednimi dokumentami źródłowymi i weryfikacji realnej wartości składników majątkowych (ustalenie czy wielkość składników aktywów i pasywów ujęta w księgach rachunkowych jest rzetelna, czyli zgodna ze stanem faktycznym). Składniki majątkowe inwentaryzowane metodą weryfikacji sald to środki trwałe, do których dostęp jest znacznie

utrudniony (np. sieci kanalizacyjne, wodociągowe), grunty oraz prawa zakwalifikowane do nieruchomości (np. grunty rolne, prawo użytkowania wieczystego), należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania z tytułów publicznoprawnych, należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych oraz inne zobowiązania (np. należności i zobowiązania wobec pracowników), pozostałe aktywa i pasywa (np. wartości niematerialne i prawne), pozostałe aktywa i pasywa, podlegające inwentaryzacji drogą spisu z natury lub uzgodnienia salda, jeżeli z uzasadnionych przyczyn nie można ich zinwentaryzować wskazanymi metodami (np. należności od kontrahentów, którzy nie przekazali uzgodnień sald, składniki majątkowe znajdujące się u innych jednostek, które nie przeprowadzają w danym roku spisu z natury). Weryfikacja sald polega na porównaniu danych wynikających z ewidencji z właściwymi dokumentami źródłowymi, przy czym kategorie tych dokumentów uzależnione są od rodzaju weryfikowanych aktywów i pasywów. Celem weryfikacji sald jest ustalenie, czy jednostka jest właścicielem środków trwałych w podanej ilości i wartości, czy wartość i ilość, np. licencji ujęta w ewidencji odpowiada ilości i wartości wynikającej z dokumentacji źródłowej, czy w ewidencji nie figurują licencje wygasłe i czy wszystkie są wykorzystywane przez jednostkę. Przykładowo, przy inwentaryzacji zabezpieczenia należytego wykonania umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego, dokumentami źródłowymi będą umowy, dowody wpłat, korespondencja dotycząca zmiany sposobu zabezpieczenia, protokoły odbioru robót. W przypadku środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony – dokumenty potwierdzające nabycie, zbycie, likwidację środka trwałego. Dla gruntów dokumentami źródłowymi będą dokumenty OT i LT wraz z aktami notarialnymi nabycia, zbycia nieruchomości, decyzje komunalizacyjne, orzeczenia sądu, szacunki wartości nieruchomości. Dane wynikające z ewidencji wartości niematerialnych i prawnych winny być zweryfikowane z dowodami zakupu licencji na oprogramowanie, umowami licencyjnymi, itp. Podobnie, jak w przypadku dowodów źródłowych, sposób rozliczenia ujawnionych różnic inwentaryzacyjnych będzie zależał od rodzaju składników majątkowych, w zakresie których wystąpiły różnice. W przypadku zobowiązań z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania umowy, dla których termin zwrotu upłynął, rozliczeniem będzie ich zwrot. Dla inwestycji (środków trwałych w budowie) sposobem rozliczenia różnic będzie korekta księgowania (np. w sytuacji ujęcia wydatków bieżących), rozliczenie nakładów w celu przeksięgowania do ewidencji środków trwałych (konto 011). W przypadku gruntów – zdjęcie wartości gruntów z ewidencji lub wprowadzenie wartości do ewidencji księgowej, wycena gruntów.

Przeprowadzenie inwentaryzacji metodą weryfikacji sald powinno zostać udokumentowane protokołem weryfikacji sald zawierającym specyfikację inwentaryzowanych sald i dokumentacji będącej podstawą weryfikacji. Protokół powinien być podpisany przez zespół dokonujący weryfikacji (w skład, którego powinna wejść osoba z działu księgowości), osobę odpowiedzialną za stan danego konta lub zespołu kont oraz głównego

księgowego. Wyniki inwentaryzacji powinien zaakceptować kierownik jednostki.

Kontrolującym przedłożono protokół z weryfikacji aktywów i pasywów sporządzony w dniu 27 stycznia 2017 roku przez komisję inwentaryzacyjną w składzie: Pan Marian Ufnalski – przewodniczący, Pani Elżbieta Ostraszewska – członek oraz Pani Bożena Karasińska – członek, na którym widnieją wyłącznie podpisy ww. osób. Ponadto protokół nie został zatwierdzony przez Wójta Gminy Zadzim i nie podpisany przez Skarbnika Gminy oraz pracownika działu księgowości oraz osobę odpowiedzialną za stan danego konta. Do protokołu dołączono jedynie: [1] wydruk środków trwałych zaewidencjonowanych w grupie 2 podgrupie 21 i 22; [2] wydruk stanu konta 134 na koniec 2016 roku oraz pismo SGB S.A. w Poznaniu dotyczące potwierdzenie salda z na kwotę 1.200.000,00 zł wynikającego z zaciągniętego kredytu; [3] pismo o potwierdzenie salda dotyczącego obligacji przesłane przez Bank Ochrony Środowiska S.A. Centrala w Warszawie Poznań na 6.800.000,00 zł wraz z wydrukiem salda końcowego występującego po stronie Ma konta 260; [4] wydruki stanów kont na 225 i 229 na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli - opisane szczegółowo we wcześniej części tego rozdziału w punktach IX.2.3 – „Prawidłowość stosowania odpisów umorzeniowych – 2016” i IX.2.4 – „Ewidencja wartości niematerialnych i prawnych. Prawidłowość stosowania odpisów umorzeniowych” oraz w rozdziale VII.2.2. – „Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości” i rozdziale III - Ewidencja księgowa. Sprawozdawczość (bilans jednostki budżetowej) – dowodzą, iż kontrolowana jednostka nie dokonała inwentaryzacji drogą weryfikacji sald, bądź przeprowadziła ją w sposób nierzetelny. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy - dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21 ustawy, oraz wolne od błędów rachunkowych.

Skarbnik Gminy Pani Jolanta Kubis w dniu 17 października 2017 roku złożyła oświadczenie, w którym zobowiązała się – począwszy od inwentaryzacji za 2017 rok – wysyłać potwierdzenia sald do wszystkich odbiorców prowadzących działalność gospodarczą oraz w drodze weryfikacji zinwentaryzować: grunty, inwestycje otwarte (saldo konta 080), należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, należności i zobowiązania publicznoprawne oraz rozrachunki z pracownikami.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 października 2017 roku na okoliczność prowadzenia inwentaryzacji środków trwałych stanowi załącznik nr 32 protokołu kontroli.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ ZAWARTYCH Z JST ORAZ ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

W 2016 roku Gmina Zadzim zawarła z Gminą Poddębice dwie umowy partnerskie w sprawie udzielenia wzajemnej pomocy finansowej na realizację poniżej opisanych inwestycji:

Pomoc finansowa Gminy Zadzim dla Gminy Poddębice na zadanie pn.
„Rozbudowa drogi gminnej nr 111401E na odcinkach od km 0+000 do km 0+566
oraz od km 0+566 do km)+864 – ul. Zielonej w Poddębicach”

Rada Gminy Zadzim podjęła uchwałę nr XXVII/150/2016 z dnia 31 sierpnia 2016 roku, na podstawie której wyraziła wolę wspólnej realizacji z Gminą Poddębice zadania pod nazwą „Rozbudowa drogi gminnej nr 111401E na odcinkach od km 0+000 do km 0+566 oraz od km 0+566 do km)+864 – ul. Zielonej w Poddębicach”. W § 2 uchwały zapisano, iż szczegółowe zasady realizacji i finansowania zadania zostaną określone w drodze umowy zawartej przez Gminę Zadzim z Gminą Poddębice. Wójt Gminy Zadzim został upoważniony do zawarcia umowy z Gminą Poddębice.

W dniu 14 września 2016 roku pomiędzy Gminą Poddębice reprezentowaną przez Burmistrza Pana Piotra Sęczkowskiego a Gminą Zadzim, którą reprezentował Wójt Gminy Pan Krzysztof Woźniak została zawarta umowa nr 44/2016/IGKM/7005. Umowę kontrasygnowały: Skarbnik Gminy Poddębice – Pani Elżbieta Kaźmierczak oraz Skarbnik Gminy Zadzim – Pani Jolanta Kubis.

W umowie określono zasady partnerstwa stron w realizacji przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi gminnej nr 111401E na odcinkach od km 0+000 do km 0+566 oraz od km 0+566 do km)+864 – ul. Zielonej w Poddębicach”, zwanego „projektem”, z wykorzystaniem środków budżetu państwa, w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej, realizowanego w latach 2016–2019. Projekt obejmuje rozbudowę drogi gminnej nr 111401 – ul. Zielonej w Poddębicach o długości 864,0 m. Podmiotem przygotowującym, a w przypadku uzyskania dofinansowania także realizującym i rozliczającym projekt, w całości będzie beneficjent projektu – Gmina Poddębice. Gmina Poddębice jest podmiotem wszelkich praw i obowiązków wobec Wojewody Łódzkiego związanych z przygotowaniem, a następnie realizacją projektu. W ramach realizacji projektu zobowiązuje się do:

- 1) przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu,
- 2) podpisania umowy z Wojewodą Łódzkim,
- 3) przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych w ramach przygotowania i realizacji Projektu zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 2164 ze zm.),
- 4) prawidłowej realizacji całości projektu,
- 5) rozliczenia projektu,
- 6) zabezpieczenia w budżecie środków finansowych wkładu własnego na realizację projektu.

Gmina Zadzim będzie partnerem projektu, a także udzieli Gminie Poddębice pomocy finansowej na jego realizację w wysokości 50,1% wkładu własnego Gminy Poddębice na realizację projektu, przy planowanych kosztach, o których mowa niżej, co stanowi kwotę 1.362.800,00 zł.

Gmina Poddębice oświadczyła, że posiada aktualną dokumentację projektowo-kosztorysową na drogę objętą projektem. Strony umowy partnerskiej oświadczyły, iż Gmina Poddębice złoży wniosek o dofinansowanie projektu w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”, którego całkowity koszt oszacowano na kwotę 5.440.318,00 zł, w tym: [1] koszt robót budowlanych – rozbudowa drogi gminnej – 5.386.453,00 zł; [2] koszt inspektora nadzoru – 53.865,00 zł (1% wartości robót budowlanych). Szczegółowa weryfikacja wielkości udziału stron umowy partnerskiej nastąpi po przeprowadzeniu postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego wyłaniającego wykonawcę robót i inspektora nadzoru. W przypadku zmniejszenia kwot nastąpi również relatywne zmniejszenie udziału Gminy Poddębice. Przekazanie Gminie Poddębice pomocy finansowej, na realizację projektu Gminy Poddębice, nastąpi na podstawie uchwały Rady Gminy Zadzim i zawartej umowy o udzieleniu pomocy finansowej, po przeprowadzeniu procedury przetargowej.

Wykonanie i rozliczenie projektu nastąpi do dnia 20 grudnia 2017 roku. Realizacja projektu przez Gminę Poddębice uzależniona jest od pozyskania środków w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”. Gmina Zadzim nie będzie zgłaszać roszczeń, w przypadku odstąpienia przez Gminę Zadzim od realizacji projektu, z powodu nieuzyskania dofinansowania.

W budżecie Gminy Zadzim na 2017 rok (dział 600 – Transport, łączność i ochrona przeciwpożarowa rozdział 60016 – Drogi publiczne gminne § 6300) – zabezpieczono środki w wysokości 1.362.800,00 zł na pomoc finansową dla Gminy Poddębice w formie dotacji na realizację przedmiotowego zadania.

Na mocy umowy zawartej w dniu 17 maja 2017 roku Gmina Zadzim zobowiązała się udzielić pomocy finansowej Gminie Poddębice w formie dotacji w wysokości 1.323.155,35 zł na realizację przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi gminnej nr 111401E na odcinkach od km 0+000 do km 0+566 oraz od km 0+566 do km)+864 – ul. Zielonej w Poddębicach”. Całkowita wartość zadania – po wyłonieniu wykonawców wynosi 5.282.056,65 zł, w tym: [1] koszt robót budowlanych – rozbudowa drogi gminnej – 5.247.057,00 zł; [2] koszt inspektora nadzoru – 34.999,65 zł. Strony umowy postanowiły, iż: [1] Gmina Poddębice wystąpi do Gminy Zadzim z pisemnym wnioskiem o przekazanie dotacji na wskazany rachunek bankowy; [2] dotacja zostanie przekazana w terminie 7 dni od daty odbioru końcowego robót i wpływu pisemnego wniosku; [3] wykorzystanie dotacji nastąpi do dnia 31 grudnia 2017 roku; [4] w rozliczeniu końcowym dotowany przedstawi: rozliczenie końcowe kosztów zadania wraz z potwierdzonymi za zgodność z oryginałem kopiami faktur oraz potwierdzeniami zapłaty oraz protokół odbioru końcowego.

Rada Gminy Zadzim uchwałą nr XXXVII/200/2017 z dnia 19 czerwca 2017 roku wyraziła zgodę na udzielenie pomocy finansowej Gminie Poddębice w wysokości 1.323.155,35 zł na realizację ww. przedsięwzięcia.

Do dnia zakończenia kontroli niniejszego zagadnienia kontrolowana jednostka nie przekazała środków na rzecz Gminy Poddębice w związku z zawartą umową w dniu 17 maja 2017 roku.

Pomoc finansowa Gminy Poddębice dla Gminy Zadzim na zadanie pn.
„Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowościach
Iwonie i Żarniki, gm. Zadzim”

W dniu 14 września 2016 roku Rada Miejska w Poddębicach podjęła uchwałę nr XXIX/194/16 w sprawie współdziałania z Gminą Zadzim przy realizacji zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gm. Zadzim”, zwanego projektem planowanego do realizacji w ramach programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016-2019. W § uchwały zapisano, że szczegółowe zasady realizacji i finansowania zadania zostaną określone w drodze umowy partnerskiej zawartej pomiędzy Gminą Poddębice a Gminą Zadzim.

Umowa partnerska nr 1/2016 została zawarta w dniu 14 września 2016 roku w Zadzimiu pomiędzy Gminą Zadzim reprezentowaną przez Wójta Gminy Zadzim – Pana Krzysztofa Woźniaka, z kontrasygnatą Skarbnika Gminy – Pani Jolanty Kubis a Gminą Poddębice, reprezentowaną przez Pana Piotra Sęczkowskiego – Burmistrza Poddębic, z kontrasygnatą Skarbnika Poddębic – Pani Elżbiety Kaźmierczak. W umowie określono zasady partnerstwa stron w realizacji przedsięwzięcia pn. „Rozbudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gm. Zadzim – etap II”, zwanego „projektem”, z wykorzystaniem środków budżetu państwa, w ramach Programu rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej, realizowanego w latach 2016-2019. Projekt obejmuje rozbudowę drogi gminnej nr 111272E – Iwonie-Żerniki o łącznej długości 1.896,46 m. Podmiotem przygotowującym, a w przypadku uzyskania dofinansowania także realizującym i rozliczającym projekt, w całości będzie beneficjent projektu – Gmina Zadzim. Gmina Poddębice będzie partnerem projektu, a także udzieli Gminie Zadzim pomocy finansowej na jego realizację w wysokości 99% wkładu własnego Gminy Zadzim na realizację projektu, przy planowanych kosztach, co stanowi kwotę 705.898,00 zł. Gmina Zadzim jest podmiotem wszelkich praw i obowiązków wobec Wojewody Łódzkiego związanych z przygotowaniem, a następnie realizacją projektu. W ramach realizacji projektu zobowiązuje się do:

- 1) przygotowania i złożenia wniosku o dofinansowanie projektu,
- 2) podpisania umowy z Wojewodą Łódzkim,
- 3) przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych w ramach przygotowania i realizacji Projektu zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 2164 ze zm.),
- 4) prawidłowej realizacji całości projektu,
- 5) rozliczenia projektu,
- 6) zabezpieczenia w budżecie środków finansowych wkładu własnego na realizację projektu.

Gmina Zadzim oświadczyła, że posiada aktualną dokumentację projektowo-kosztorysową na drogę objętą projektem.

Strony umowy partnerskiej oświadczyły, iż Gmina Zadzim złoży wniosek o dofinansowanie projektu w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”, którego całkowity koszt oszacowano na kwotę 1.426.056,00 zł, w tym: [1] koszt robót budowlanych – rozbudowa drogi gminnej - 1.408.056,00 zł; [2] koszt inspektora nadzoru – 18.000,00 zł. Szczegółowa weryfikacja wielkości udziału stron umowy partnerskiej nastąpi po przeprowadzeniu postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego wyłaniającego wykonawcę robót i inspektora nadzoru. W przypadku zmniejszenia kwot nastąpi również relatywne zmniejszenie udziału Gminy Zadzim. Przekazanie Gminie Zadzim pomocy finansowej, na realizację projektu Gminy Zadzim, nastąpi na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Poddębicach i zawartej umowy o udzieleniu pomocy finansowej, po przeprowadzeniu procedury przetargowej.

Wykonanie i rozliczenie projektu nastąpi do dnia 20 grudnia 2017 roku. Realizacja projektu przez Gminę Zadzim uzależniona jest od pozyskania środków w ramach programu wieloletniego pod nazwą „Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016–2019”. Gmina Poddębice nie będzie zgłaszać roszczeń, w przypadku odstąpienia przez Gminę Zadzim od realizacji projektu, z powodu nieuzyskania dofinansowania.

Przedmiotowe zadanie pn. „Pomoc finansowa udzielona w ramach partnerstwa Gminie Zadzim na przebudowę drogi gminnej nr 111272E w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gm. Zadzim” zostało wprowadzone do wykazu przedsięwzięć wieloletniej prognozy finansowej, stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały Rady Miejskiej w Poddębicach nr XXX/201/16 z dnia 28 września 2016 roku (łącznie nakłady finansowe w wysokości 705.898,00 zł, limit 2017 roku).

W dniu 21 kwietnia 2017 roku pomiędzy Gminą Poddębice reprezentowaną przez Pana Piotra Sęczkowskiego – Burmistrza Poddębic, z kontrasygnatą Skarbnika Poddębic – Pani Elżbiety Kaźmierczak a Gminą Zadzim reprezentowaną przez Wójta Gminy Zadzim – Pana Krzysztofa Woźniaka, z kontrasygnatą Skarbnika Gminy – Pani Jolanty Kubis została zawarta umowa nr 30/2017/IGKM/7005 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Zadzim przez Gminę Poddębice, na realizację przedsięwzięcia pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gm. Zadzim”. Całkowita wartość zadania – po wyłonieniu wykonawców - wynosi 921.464,00 zł, w tym: [1] koszt robót budowlanych – 911.464,00 zł; [2] koszt inspektora nadzoru – 10.000,00 zł. Na mocy ww. umowy Gmina Poddębice zobowiązała się udzielić pomocy finansowej Gminie Zadzim w formie dotacji w wysokości 456.124,68 zł na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia. Strony umowy postanowiły, iż: [1] Gmina Zadzim wystąpi do Gminy Poddębice z pisemnym wnioskiem o przekazanie dotacji na wskazany rachunek bankowy; [2] dotacja zostanie przekazana w terminie 7 dni od daty odbioru końcowego robót i wpływu pisemnego wniosku; [3] wykorzystanie dotacji nastąpi do dnia 31 grudnia 2017 roku; [4] w rozliczeniu końcowym dotowany przedstawi: rozliczenie końcowe kosztów zadania wraz z potwierdzonymi za zgodność z oryginałem kopiami faktur i potwierdzeniami zapłaty oraz protokół odbioru końcowego. Gmina Zadzim zobowiązała się przedłożyć gminie dotującej rozliczenie końcowe otrzymanej dotacji w terminie 15 dni od odbioru końcowego robót.

Na podstawie wyciągu bankowego WB nr 111 kontrolujące stwierdziły, że Gmina Poddębice przełała w dniu 6 czerwca 2017 roku kwotę 456.124,658 zł na rachunek bankowy Gminy Zadzim. Rozliczenia dotacji na zadanie pn. „Przebudowa drogi

gminnej nr 111272E Iwonie-Żerniki w miejscowościach Iwonie i Żerniki, gm. Zadzim” jednostka dotowana dokonała w dniu 12 czerwca 2017 roku, przedkładając dotującemu: [1] fakturę VAT RB nr 187 wystawioną przez Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowego S.A. Kalisz na kwotę 911.464,00 zł za przebudowę drogi gminnej 111272E Iwonie – Żerniki; [2] fakturę VAT z dnia 2 maja 2017 roku wystawioną przez Firmę Projektowo-Wykonawczą LINIA z Aleksandrowa Łódzkiego na kwotę 10.000,00 zł za sprawowanie funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego; [3] protokół odbioru końcowego robót z dnia 26 maja 2017 roku; [4] kserokopie przelewów.

W związku z otrzymaniem z budżetu Województwa Łódzkiego dofinansowania na zadania budowa / modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych, zwrotu niewykorzystanej dotacji w wysokości 96.753,72 zł do Gminy Poddębice kontrolowana jednostka dokonała w dniu 20 czerwca 2017 roku (WB nr 120). Wójt Gminy Zadzim pismem znak: RF.3021.5.2017 z dnia 12 czerwca 2017 roku zwrócił się do Burmistrza Poddębic o przeznaczenie kwoty 96.753,72 zł na realizację inwestycji drogowych w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji dróg gminnych.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w 2017 roku zostały zawarte jeszcze dwie umowy, na mocy których Gmina Poddębice zobowiązała się udzielić pomocy finansowej Gminie Zadzim w formie dotacji na realizację:

- inwestycji drogowych w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji dróg gminnych w wysokości 306.882,39 zł (umowa nr 39/2017/IGKM/7005 z dnia 28 czerwca 2017 roku);
- zadań bieżących w zakresie oświaty w wysokości 656.902,00 zł, z czego kwotę 485.302,00 zł przeznacza się na sfinansowanie wydatków bieżących w szkołach podstawowych (dział 80101) oraz kwotę 171.600,00 zł – na finansowanie dowozu uczniów do szkół (dział 8013) – umowa nr 1/2017/FN z dnia 29 czerwca 2019 roku.

Podsumowując, należy stwierdzić, że w 2017 roku pomoc finansowa, która ma być udzielona Gminie Zadzim przez Gminę Poddębice stanowi kwotę 1.323.155,35 zł (456.124,658 zł + 306.882,39 zł + 171.600,00 zł - 96.753,72 zł) i w identycznej wysokości, tj. 1.323.155,35 zł, Gmina Zadzim zobowiązała się udzielić pomocy finansowej na rzecz Gminy Poddębice.

AKTA KONTROLI [A-13, s.209-228]: Kserokopie umów zawartych pomiędzy Gminami Poddębice i Zadzim dotyczące udzielenia wzajemnie pomocy finansowej.

XI. ROZLICZENIE BUDŻETU GMINY Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. Dotacje przekazane na rzecz zakładów budżetowych. Wysokość i rodzaj

W wyniku kontroli stwierdzono, że na terenie Gminy Zadzim nie występuje jednostka organizacyjna funkcjonująca jako zakład budżetowy. Z uwagi na powyższe nie stwierdzono wpłat na rzecz tego typu jednostki.

2. Dotacje przekazane na rzecz publicznych samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej – 2016-2017 rok

---

Na terenie Gminy Zadzim funkcjonuje jeden samodzielny zakład podstawowej opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest Gmina Zadzim. Zakład funkcjonuje jako poradnia podstawowej opieki zdrowotnej. Kierownikiem zakładu jest lek. med. Pan ANDRZEJ SALAMON. Zakład posiada gabinety w Zadzimiu, Zygrach i Małyniu. Zakład świadczy usługi w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz posiada umowy zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia. W 2016 i 2017 roku zakład składał sprawozdania Rb-Z oraz Rb-N zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Nie stwierdzono, żeby w złożonych sprawozdaniach wystąpiły zobowiązania wymagalne. Według oświadczenia Wójta Gminy ww. zakład jest jednostką w pełni samofinansującą się i Gmina Zadzim nie przejmowała żadnych zobowiązań w związku z likwidacją bądź przekształceniem zakładu.

W budżetach Gminy Zadzim na lata 2016-2017 w dziale 851 – „Ochrona zdrowia” nie przewidziano środków finansowych na dotacje dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Zadzimiu. Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez Skarbnika, Gmina nie przekazywała dotacji na rzecz ww. jednostki.

Oświadczenie Skarbnika Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 sierpnia 2017 roku na okoliczność nieudzielania dotacji na rzecz SP ZOZ w Zadzimiu stanowi załącznik nr 33 protokołu kontroli.

Stwierdzono, że Gmina Zadzim nie przestrzegała postanowień wynikających z art.121 ust.1-5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz.1638 ze zm.), zgodnie z którym nadzór nad podmiotem leczniczym (SP ZOZ w Zadzimiu) - niebędącym przedsiębiorcą sprawuje podmiot tworzący. Podmiot tworzący sprawuje nadzór nad zgodnością działań podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą z przepisami prawa, statutem i regulaminem organizacyjnym oraz pod względem celowości, gospodarności i rzetelności. W ramach nadzoru podmiot tworzący może żądać informacji, wyjaśnień oraz dokumentów od organów podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą oraz dokonuje kontroli i oceny działalności tego podmiotu. Kontrola i ocena, o których mowa w ust. 3, obejmują w szczególności: [1] realizację zadań określonych w regulaminie organizacyjnym i statucie, dostępność i jakość udzielanych świadczeń zdrowotnych; [2] prawidłowość gospodarowania mieniem oraz środkami publicznymi; [3] gospodarkę finansową. Podmiot tworzący w razie stwierdzenia niezgodnych z prawem działań kierownika wstrzymuje ich wykonanie oraz zobowiązuje kierownika do ich zmiany lub cofnięcia. W przypadku niedokonania zmiany lub cofnięcia tych działań w wyznaczonym terminie podmiot tworzący może rozwiązać z kierownikiem stosunek pracy albo umowę cywilnoprawną.

XII. INNE USTALENIA

1. Prawdliwość naliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli przez jednostki samorządu terytorialnego

Gmina Zadzim w 2016 roku prowadziła następujące szkoły, przedszkola i placówki oświatowo-wychowawcze: Zespół Szkół w Zadziemiu oraz Zespół Szkół w Zygrach. Obsługa finansowo-księgową jednostek oświaty prowadzona jest przez pracowników Urzędu Gminy. Wszystkie ww. jednostki były w 2016 roku jednostkami budżetowymi i stosowały zasady gospodarki finansowej przewidziane dla tych jednostek przez ustawę o finansach publicznych.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Zadzim sporządzone zostało z datą 6 lutego 2017 roku przez Panią Jolantę Gorącą – podinspektora ds. kadr i oświaty. Zgodnie z wymienionym sprawozdaniem, kwota różnicy pomiędzy sumą iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty nauczyciela, ustalonych dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych, a wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia w składnikach wskazanych przez art.30 ust.1 Karty nauczyciela wynosiła:

- w grupie nauczycieli stażystów +11.294,79 zł,
- w grupie nauczycieli kontraktowych -196,57 zł,
- w grupie nauczycieli mianowanych +12.557,35 zł,
- w grupie nauczycieli dyplomowanych +67.508,90 zł.

W sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w jednostkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego zostały wykazane następujące dane:

Stopień awansu zawodowego	Średnie wynagrodzenie 1.01-31.08	Średnioroczna liczba etatów 1.01-31.08	Kol. 2 x kol. 3 x 8 m-cy	Średnie wynagrodzenie 1.09-31.12	Średnioroczna liczba etatów 1.09-31.12	Kol. 5 x kol. 6 x 4 m-ce	Kol. 4 + kol. 7	Wykonane wydatki na wynagrodzenie	Kwota różnicy kol. 9 - kol. 8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Nauczyciel stażysta	2 717,59	1,75	38 046,26	2 717,59	0,00	0,00	38 046,26	49 341,05	11 294,79
Nauczyciel kontraktowy	3 016,52	0,80	19 305,73	3 016,52	1,00	12 066,08	31 371,81	31 175,24	-196,57
Nauczyciel mianowany	3 913,33	7,44	232 921,40	3 913,33	7,41	115 991,10	348 912,50	361 469,85	12 557,35
Nauczyciel dyplomowany	5 000,37	46,09	1 843 736,43	5 000,37	47,08	941 669,68	2 785 406,10	2 852 915,00	67 508,90

Dokonano weryfikacji poprawności danych jednostkowych w oparciu o dokumenty źródłowe dotyczące zatrudnienia nauczycieli oraz wypłaconych na ich rzecz wynagrodzeń. Próba przyjęta do kontroli obejmowała wynagrodzenia nauczycieli mianowanych i kontraktowych zatrudnionych w 2016 roku w jednostkach oświatowych Gminy Zadzim.

Średnioroczna struktura zatrudnienia

Nauczyciele mianowani

Na podstawie przedłożonych informacji o liczbie etatów w poszczególnych jednostkach oświatowych, kart zasiłkowych oraz zestawień średniego zatrudnienia nauczycieli mianowanych w okresach: od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2016 roku i od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2016 ustalono średni wymiar etatu dla poszczególnych nauczycieli. W sprawozdaniu wykazano w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2016 roku średnią liczbę etatów dla nauczycieli mianowanych – 7,44, natomiast w okresie od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2016 roku – 7,41.

Kontrolujące ustaliły niżej opisane nieprawidłowości w ustaleniu średniego wymiaru etatu, tj.:

- w przypadku jednego nauczyciela, który w grudniu 2016 roku przebywał 2 dni na zwolnieniu lekarskim (opieka nad dzieckiem) płatnym ze środków ZUS, a zmniejszenia wynagrodzenia z tego tytułu dokonano nauczycielowi w styczniu 2017 roku – **wymiar etatu zaniżono nauczycielowi w grudniu 2016 roku o 0,07;**
- w przypadku jednego nauczyciela błędnie naliczono wymiar czasu pracy w miesiącu czerwcu 2016 roku, tj. naliczono 0,49 etatu, zamiast 0,0455 etatu. Ww. nauczyciel zatrudniony był w okresie od 1 kwietnia do 24 czerwca na 1/18 etatu – **wymiar etatu zawyżono o 0,05.**

Wobec powyższego średnia liczba etatów nauczycieli mianowanych powinna wynieść w okresie styczeń – sierpień 2016 roku – 7,38 i w okresie wrzesień – grudzień 2016 roku – 7,43. Łącznie w okresie styczeń – sierpień 2016 roku średnioroczna liczba etatów nauczycieli mianowanych została zawyżona o 0,06, natomiast w okresie wrzesień – grudzień 2016 roku zaniżona ją o 0,02.

Nauczyciele kontraktowi

Na podstawie przedłożonych informacji o liczbie etatów w poszczególnych jednostkach oświatowych, kart zasiłkowych oraz zestawień średniego zatrudnienia nauczycieli kontraktowych w okresach: od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2016 1 września do dnia 31 grudnia 2016 ustalono średni wymiar etatu dla poszczególnych nauczycieli. W sprawozdaniu wykazano w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2016 roku średnią liczbę etatów dla nauczycieli kontraktowych – 0,80, natomiast w okresie od dnia 1 września do dnia 31 grudnia 2016 roku – 1,00.

Kontrolujące ustaliły niżej opisane nieprawidłowości w ustaleniu średniego wymiaru etatu, tj.:

- W przypadku jednego nauczyciela, który w grudniu 2015 roku przebywał na urlopie rodzicielskim płatnym ze środków ZUS, zmniejszenia wynagrodzenia z tego

tytułu dokonano w styczniu 2016 roku (z uwagi na fakt, że urlop zakończył się w dniu 25 marca 2016 roku, różnica w wymiarze etatu widoczna jest w miesiącach marcu i kwietniu, kiedy dokonano ostatnich potrąceń z tego tytułu) - **wymiar etatu zawyżono nauczycielowi w 2016 roku o 0,13.**

Wobec powyższego średnia liczba etatów nauczycieli kontraktowych powinna wynieść w okresie styczeń – sierpień 2016 roku – 0,67. Łącznie w okresie styczeń – sierpień 2016 roku średnioroczna liczba etatów nauczycieli kontraktowych została zawyżona o 0,13. W okresie od września do grudnia 2016 roku średnioroczna liczba etatów została ustalona prawidłowo.

Wykonane wydatki na wynagrodzenia nauczycieli

Na podstawie list płac, kart wynagrodzeń oraz dokumentów zgromadzonych w teczkach akt osobowych ustalono, iż wszystkie składniki wynagrodzenia nauczycieli mianowanych i kontraktowych zostały prawidłowo ujęte do wydatków na wynagrodzenia, o których mowa w art.30 ust.1 Karty nauczyciela, jak również ogólna kwota tych wydatków została prawidłowo wykazana w sprawozdaniu. Jednorazowy dodatek uzupełniający w grupie nauczycieli kontraktowych wypłacono w dniu 31 stycznia 2017 roku.

Zestawienie średniej liczby etatów i wydatków na wynagrodzenia poniesionych w 2016 roku przez Urząd Gminy Zadzim na nauczycieli mianowanych i kontraktowych stanowi załącznik nr 34 protokołu kontroli.

2. Rozliczenie dochodów wykonanych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Na terenie gminy Zadzim nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady – zgodnie z zawartą umową przetargową na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych – odbierane były przez firmę Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach z siedzibą w Częstochowie i przekazywane do instalacji EKO-REGION Spółka z o.o. Zakład w Dylowie.

Kontrolą objęto rozliczenie dochodów wykonanych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z wydatkami wykonanymi na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi [art.6r ust.2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 roku o czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz.250 ze zm.)].

Budżet 2015 roku

DOCHODY		WYDATKI		Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami zrealizowanymi (zł)
Planowane (zł)	Wykonane (zł)	Planowane (zł)	Wykonane (zł)	
400.000,00	347 861,92	550.000,00	506 182,23	- 158 320,31

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi realizowano z następujących paragrafów klasyfikacji budżetowej:

Rozdział	Paragraf	Kwota (zł)
90002	4010	11 781,00
90002	4100	22 470,83
90002	4110	2 015,00
90002	4120	288,00
90002	4300	468 222,00
90002	4410	1 405,40
		RAZEM: 506 182,23

Budżet 2016 roku

DOCHODY		WYDATKI		Różnica pomiędzy dochodami a wydatkami zrealizowanymi (zł)
Planowane (zł)	Wykonane (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonane (zł)	
580.044,00	436 221,24	600.344,00	575 431,29	- 139 210,05

Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w klasyfikacji budżetowej kształtowały się następująco:

Rozdział	Paragraf	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie wydatku (zł)
90002	§ 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników	17.117,00	2 459,84
90002	§ 4100 wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne	27.384,00	20.527,20
90002	§ 4110 - składki na ubezpieczenia społeczne	3.200,00	360,39
90002	§ 4120 - składki na Fundusz Pracy	460,00	45,32
90002	§ 4300 - zakup usług pozostałych	550.439,00	550.324,54
90002	§ 4440 - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	153,00	153,00
90002	§ 4600 - kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1.561,00	1.561,00
RAZEM:		600.344,00	575.431,29

Dochody z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w rozbiu na klasyfikację budżetową kształtowały się następująco:

Rozdział	Paragraf	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
90002	§ 0490 - Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	580.044,00	434.650,86
90002	§ 0910 - Wpływy z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat	3.500,00	1.570,38
RAZEM:		583.544,00	436.221,24

W budżecie Gminy Zadzim na rok 2016 zaplanowano dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym w kwocie 580.044,00 zł, wykonanie

wyniosło 434.650,86 zł, co stanowi 74,93% plus odsetki od nieterminowych wpłat – 1.570,38 zł. **Różnica pomiędzy osiągniętymi dochodami a wydatkami poniesionymi wynosi -139.210,05 zł (436.221,24 zł – 575.431,29 zł). Zatem, w 2016 roku Gmina Zadzim ze środków własnych pokryła koszty realizacji zadania wywozu odpadów komunalnych z terenu gminy w kwocie 139.210,05 zł.**

Na koniec roku 2015 zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Gminie Zadzim wynosiły 38.583,38 zł, co stanowiło 8,84 % wykonanych dochodów z tego tytułu. Natomiast na koniec 2016 roku zaległości z tytułu opłaty wzrosły do kwoty 66.408,24 zł – 15,22 % wykonanych dochodów. W 2016 roku kontrolowana jednostka wysłała 228 upomnień na kwotę 38.022,20 zł oraz wystawiła 32 tytuły wykonawcze na kwotę 13.366,14 zł (ściągnięto 9.133,99 zł).

Plan wydatków w 2016 roku wynosił 600.344,00 zł, natomiast wydatki wykonane związane z utrzymaniem czystości w gminie wyniosły w 2016 roku 575.431,29 zł (95,85%), w tym:

- koszt usługi odbioru odpadów przez Firmę Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław Strach z Częstochowy – 530.398,54 zł;
- wynagrodzenie konserwatora punktu selektywnej zbiórki odpadów – 2.865,55 zł;
- odpis na ZFŚS – 153,00 zł;
- prowizja sołtysów – 20.527,20 zł;
- druk folderu „Segregacja się opłaca” w ramach projektu z WFOŚiGW – 19.926,00 zł;
- kara pieniężna przekazana do Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Łodzi w wysokości 1.561,00 zł za brak osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu.

Decyzją znak: I-S.7062.2.10.2016.1816 z dnia 2 sierpnia 2016 roku Łódzki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Łodzi – powołując się na przepisy art.9z ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o czystości i porządku w gminach – wymierzył Gminie Zadzim karę pieniężną w wysokości 1.561,00 zł za niewykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 3b ustawy w zakresie osiągnięcia wymaganego poziomu recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – za rok 2015. Osiągnięty przez Gminę poziom to 12,46 %. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 roku (Dz.U z 2012 r. poz.645)⁸⁹, poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych za 2015 rok został określony na 16 %. Na podstawie wyciągu bankowego WB nr 141 kontrolujące ustaliły, że Gmina Zadzim karę pieniężną w wysokości 1.561,00 zł przekazała na rachunek

---

⁸⁹ Od dnia 31 grudnia 2016 roku obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. z 2016, poz.2167).

bankowy Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Łodzi w dniu 5 sierpnia 2016 roku.

Zgodnie z treścią art. 6r ust. 1 i 1aa ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowi dochód gminy. Środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W ust. 2 wskazanego artykułu wyszczególniono koszty, które należy pokryć z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W ust. 2c ustawodawca założył możliwość istnienia nadwyżki dochodów nad wydatkami (kosztami) funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami i wskazał koszty, które mogłyby również zostać sfinansowane z przedmiotowej nadwyżki. Z powyższych unormowań wynika zasada bilansowania się finansowania systemu i możliwość wystąpienia dodatniego wyniku na przedmiotowej działalności. Mając na uwadze powyższe, nieuprawnione jest planowanie deficytu w zakresie funkcjonowania systemu, bowiem świadczy to o świadomym niedoszacowaniu ustalonej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Faktyczny deficyt na działalności w zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami jest zjawiskiem dopuszczalnym, ponieważ wynikać może z niedoszacowania stawek opłaty, ale także ze skuteczności prowadzonej windykacji.

W zakresie funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami należy dążyć do zbilansowania jego finansowania. Zakładanie (planowanie) niezachowania równowagi między dochodami a kosztami, które mają zostać nimi pokryte świadczy o zamierzonym działaniu wbrew zasadom wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Kierownik Referatu Inwestycyjno-Komunalnego – Pan Marian Ufnalski wyjaśnił kontrolującemu, że powodem niezbilansowania się dochodów i wydatków z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi są zbyt niskie stawki opłat - zarówno za odpady zbierane selektywnie, jak i odpady zbierane nieselektywnie oraz opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na nieruchomościach, na których znajdują się domki letniskowe. Wyżej wymieniony oświadczył, iż w dniu 6 kwietnia 2016 roku przedstawił Radzie Gminy Zadzim szczegółową kalkulację dotyczącą gospodarki odpadami ze wskazaniem optymalnych stawek, które zbilansowałyby dochody i wydatki w dziale 90002. **Rada Gminy nie zaakceptowała wysokości stawek zaproponowanych przez Urząd (9,00 zł – odpady segregowane i 14,00 zł – odpady niesegregowane), przyjmując własną kalkulację stawek (8,00 zł – odpady segregowane i 13,00 zł – odpady niesegregowane)⁹⁰, których zbyt niska wysokość nie pozwoliła na zbilansowanie wydatków z dochodami zaplanowanymi w tym dziale. Przedstawiona przez Radę Gminy kalkulacja opiewała na kwotę 513.636,00 zł (2.278 osób x 8,00 zł = 22.224,00 zł miesięcznie, 1.583 osoby x 13,00 zł = 20.579,00 zł miesięcznie, co łącznie daje 42.803,00 zł miesięcznie).**

Wyjaśnienie Kierownika Referatu Inwestycyjno-Komunalnego – Pana Mariana Ufnalskiego złożone w dniu 17 października 2017 roku na okoliczność niezbilansowania się dochodów i wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wraz z kalkulacją stawek

---

⁹⁰ Uchwała Rady Gminy Zadzim nr XXI/121/2016 z dnia 11 kwietnia 2016 roku w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty.

sporządzoną przez radnych oraz pracowników Urzędu Gminy stanowi załącznik nr 35 protokołu kontroli.

Ponadto radni przewidzieli w 2016 roku dochody w wysokości 38.000,00 zł z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszonej przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe. Oszacowano, iż na terenie gminy Zadzim wybudowano ogółem 150 domków letniskowych, których właściciele wniosą opłaty w następującym podziale:

- 50 osób x 152,00 zł (odpady segregowane) = 7.600,00 zł rocznie,
- 100 osób x 304,00 zł (odpady niesegregowane) = 30.400,00 zł rocznie.

W wyniku kontroli stwierdzono, że tylko 13 właścicieli domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe złożyło deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na nieruchomości wykorzystywane przez część roku. Dochód osiągnięty w 2016 roku z tego tytułu wyniósł zaledwie 1.976,00 zł (13 x 152,00 zł) i był niższy o 36.024,00 zł od zaplanowanego. Według oświadczenia Pani Sylwii Herman - inspektor w Referacie Finansowo-Podatkowym na terenie gminy Zadzim odnotowano około 30 domków letniskowych. Ilość domów letniskowych, wyżej wymieniona ustaliła na podstawie informacji przekazanej przez sołtysów poszczególnych sołectw, którym Urząd Gminy zlecił policzenie przedmiotowych nieruchomości. Część właścicieli użytkuje domki letniskowe przez cały rok i wnosi opłaty w wysokości takiej jak mieszkańcy zameldowani na pobyt stały.

Biorąc powyższe pod uwagę należy zauważyć, iż planowanie dochodów z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszonej przez właścicieli domków letniskowych nie było rzetelne, bowiem na etapie planowania należało wykazać większy deficyt. Ponadto szacunek został sporządzony niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Stosownie do przepisów art.6j ust.3b ustawy dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 250 ze zm.), w przypadku nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe wykorzystywanych jedynie przez część roku, rada gminy uchwała ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Natomiast zgodnie art. 6j ust. 3c. ww. ustawy, ryczałtowa stawka opłaty jest ustalana jako iloczyn średniej ilości odpadów powstających na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b, na obszarze gminy, wyrażonej w liczbie pojemników oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 6k ust. 1 pkt 2 ustawy.

Podsumowując, należy pamiętać, że system gospodarowania odpadami komunalnymi powinien funkcjonować na zasadzie „samofinansowania”, tzn. jego koszty należy pokrywać ze środków uzyskanych przez Gminę z opłat od właścicieli nieruchomości, na których powstają odpady. W celu zrównoważenia budżetu w części dotyczącej gospodarki odpadami, Gmina powinna z należytą starannością szacować wysokość obowiązujących

stawek opłat pobieranych od właścicieli nieruchomości. W przeciwnym razie dojdzie do trwałego niebilansowania wydatków i dochodów budżetowych.

XIII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI

Protokół zawiera 186 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy Zadzim pod pozycją 6/2017.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

- KRZYSZTOF WOŹNIAK – Wójt Gminy Zadzim,
- JOLANTA KUBIS – Skarbnik Gminy,
- IRENA WAWRZECKA – Sekretarz Gminy,
- MARIAN UFNALSKI – Kierownik Referatu Inwestycyjno-Komunalnego,
- ZDZISŁAWA STEC – Kierownik Referatu Finansowo-Podatkowego,
- SYLWIA HERMAN – inspektor ds. płac,
- BOŻENA KRAJEWSKA – podinspektor w Referacie Inwestycyjno-Komunalnym,
- ŻANETA KUJAWA – inspektor ds. księgowości budżetowej szkół oraz opłat lokalnych,

oraz inni pracownicy Urzędu Gminy Zadzim w miarę potrzeb.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 12 października 2017 roku.*
2. *Szczegółowe dane, na podstawie których obliczono wskaźniki finansowe Gminy.*
3. *Test dotyczący wewnętrznych procedur kontroli.*
4. *Wyjaśnienie Kierownika Referatu Finansowo-Podatkowego – Pani Zdzisławy Stec złożone na okoliczność oszacowania wartości zamówienia na obsługę bankową Gminy Zadzim.*
5. *Wyjaśnienia złożone przez Panią Zdzisławę Stec – Kierownika Finansowo-Podatkowego w dniu 29 sierpnia 2017 roku na okoliczność zmiany formularza oferty złożonej przez Bank Spółdzielczy w Poddębicach na bankową obsługę Gminy Zadzim.*
6. *Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis w sprawie niezaciągania przez Gminę Zadzim kredytów i pożyczek w latach 2015-2017.*
7. *Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis w sprawie nieudzielania poręczeń i gwarancji.*
8. *Zestawienie podmiotów zwolnionych z podatku od nieruchomości przez Radę Gminy oraz obliczonych dla nich skutków zwolnień.*
9. *Szczegółowe wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w zakresie przyjętej próby kontroli.*
10. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis na okoliczność rozbieżności między sprawozdaniem finansowym a ewidencją księgową w zakresie kwoty środków trwałych w budowie (inwestycji).*
11. *Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 31 grudnia 2016 roku.*
12. *Zestawienie zobowiązań wobec dostawców na dzień 30 czerwca 2017 roku.*
13. *Zestawienie dokumentów stanowiących próbę dotyczącą terminowości regulowania*

- zobowiązań.
14. Zestawienie podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2016-2017.
  15. Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne – próba kontroli) z tytułu XI i XII raty za 2016 rok oraz I i II raty za 2017 rok oraz terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku.
  16. Zestawienie podatników (osób fizycznych) podatku od nieruchomości objętych kontrolą w latach 2016-2017.
  17. Terminowość zapłaty przez podatników podatku od nieruchomości (osoby fizyczne – próba kontroli) z tytułu IV raty za 2016 rok oraz I raty za 2017 rok oraz terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości z tytułu wskazanych rat podatku.
  18. Czynności windykacyjne podjęte wobec podatników zalegających z zapłatą podatków (próba kontroli – podatek od nieruchomości od osób fizycznych).
  19. Zestawienie podatników, przedmioty opodatkowania oraz stawki podatku według uchwały i według deklaracji za lata 2016-2017 w zakresie podatku od środków transportowych od osób fizycznych.
  20. Wyjaśnienie podinspektor Pani Bożeny Krajewskiej z dnia 9 października 2017 roku dotyczące planu dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości.
  21. Przypis opłat za użytkowanie wieczyste.
  22. Informacja (...) ⁹¹ sporządzona w dniu 6 października 2017 roku przez Kancelarię Adwokacką E. i M. Krassowscy Spółka jawna w Łodzi.
  23. Wyjaśnienie inspektor ds. księgowości budżetowej szkół oraz opłat lokalnych Pani Żanety Kujawy dotyczące naliczenia podatku VAT.
  24. Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zadzimiu za 2016 rok.
  25. Test kontrolny dotyczący udzielonej dotacji.
  26. Wykaz pracowników objętych kontrolą oraz wysokość poszczególnych składników otrzymywanego przez nich wynagrodzenia.
  27. Wyjaśnienie Wójta Gminy Pana Krzysztofa Woźniaka złożone na okoliczność nie prowadzenia naboru kandydatów na stanowisko sekretarza.
  28. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis dotyczące różnicy w kwocie 7.410,00 zł wynikającej z sald analitycznych i syntetycznych konta 011.
  29. Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 sierpnia 2017 roku na okoliczność podziału konta 011.
  30. Wyjaśnienie Pani Sylwii Herman złożone w dniu 4 października 2017 roku na okoliczność umarzania wartości niematerialnych i prawnych.
  31. Testy dotyczące ewidencji środków trwałych.
  32. Oświadczenie Skarbnika Gminy Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 października 2017 roku na okoliczność prowadzenia inwentaryzacji środków trwałych.
  33. Oświadczenie Skarbnika Pani Jolanty Kubis złożone w dniu 17 sierpnia 2017 roku na

---

⁹¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

okoliczność nieudzielania dotacji na rzecz SP ZOZ w Zadzimiu.

34. *Zestawienie średniej liczby etatów i wydatków na wynagrodzenia poniesionych w 2016 roku przez Urząd Gminy Zadzim na nauczycieli mianowanych i kontraktowych.*
35. *Wyjaśnienie Kierownika Referatu Inwestycyjno-Komunalnego – Pana Mariana Ufnalskiego złożone w dniu 17 października 2017 roku na okoliczność niezbilansowania się dochodów i wydatków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wraz z kalkulacją stawek sporządzoną przez radnych oraz pracowników Urzędu Gminy.*
36. *Wykaz akt kontroli.*

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 10 listopada 2017 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Zadzimiu. Wójta Gminy i Skarbnika poinformowano o przysługującym prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Jednostka kontrolowana:

Kontrolujący:

.....
(Grażyna Barauskiene)

.....
(Sylwia Ryl)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)